Deanu gielda - Tana kommune

Møteinnkalling

Utvalg:	**Formannskapet**
Møtested:	Rådhussalen, Tana Rådhus
Dato:	27.03.2014
Tidspunkt:	10:00

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 464 00 200, eller på e-post til postmottak@tana.kommune.no. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

19. mars 2014

Frank M. Ingilæ
Ordfører

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
PS 27/2014	Godkjenning av innkalling		
PS 28/2014	Godkjenning av saksliste		
PS 29/2014	Godkjenning av protokoll fra 18.02.2014		
PS 30/2014	Detaljregulering for g/bnr. 37/14 og 37/66, Bjørkelia Nordre		2011/2673
PS 31/2014	37/220 - søknad om fradeling av parsell til boligformål med dispensasjon fra plan- og bygningslovens § 19-2.		2014/294
PS 32/2014	Fornyet behandling - klage på kommunens vedtak av 07.03.13, saksnr. 20/2013, søknad om fradeling fra gbnr. 13/14 i Vestre Seida		2013/292
PS 33/2014	Overdragelse av kirkelige eiendommer fra Tana kommune til Polmak og Tana kirkelige fellesråd		2013/1486
PS 34/2014	Vei, vann og avløp til Siedd?guolbanat industriområde		2014/647
PS 35/2014	Tilskudd til utbedring av bredbåndforbindelsen strekningen Algasvarre - Vestertana		2013/487
PS 36/2014	Organisering av ungdomsrådet - medvirkning og reell innflytelse		2014/74
PS 37/2014	Høringsdokument - Kunnskapsgrunnlaget for folkehelse 2014 - 2016		2013/2815
PS 38/2014	Referatsaker/Orienteringer - FSK 270314		2014/179
RS 8/2014	Brev fra Tana kommune om høring - forskrift om lokal forvaltning av fisk og fisket i Tanavassdraget		2014/531
RS 9/2014	Søknad om tilskudd til motorhelg i Austertana		2014/474
RS 10/2014	Søknad om støtte til helsesportsuka 2014 i Porsanger		2013/2781
RS 11/2014	Søknd om støtte til VAKE2014		2014/510

PS 27/2014 Godkjenning av innkalling

PS 28/2014 Godkjenning av saksliste

PS 29/2014 Godkjenning av protokoll fra 18.02.2014

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskapet	30/2014	27.03.2014

Detaljregulering for g/bnr. 37/14 og 37/66, Bjørkelia Nordre

Vedlegg
1 T_Reguleringsplan A1_02.01.14
2 ReguleringsbestemmelserBjørkeliaNordre 02.01.14
3 Detaljregulering for g/bnr 37/14 og 37/66, Bjørkelia Nordre: Planbeskrivelse pr 14.03.2014

Rådmannens forslag til vedtak

Forslag til *Detaljregulering for g/bnr. 37/14 og 37/66, Bjørkelia Nordre* sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn, jf. plan- og bygningslovens § 12-10 med følgende endringer:

1) Fareområdet langs høyspenttraseen utvides til 15 m på begge sider av linja.

(Øvrige endringsforslag ettersendes innen fredag 21.mars)

Saksopplysninger

Formannskapet (FSK) skal i denne saken ta stilling til om forslaget til *Detaljregulering for g/bnr. 37/14 og 37/66, Bjørkelia Nordre* skal sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn. Alternativt kan FSK sende saken tilbake til administrasjonen med føringer for det videre arbeidet.

Arctic Eiendom AS som grunneier, har fått utarbeidet en reguleringsplan for de to eiendommene g/bnr 37/14 og 37/66 rett nord for Bjørkelia boligfelt i Seida. Tanabygg AS og Rambøll AS har vært engasjert i arbeidet. Et planforslag ble oversendt kommunen i desember 2012. Dette forslaget hadde såpass store mangler at det ble returnert til forslagsstiller, med merknader som tiltakshaver ble bedt om å innarbeide i plandokumentene. Et fullstendig planforslag ble mottatt av kommunen 24.01.2014. Der er det tatt hensyn til merknadene fra kommunen.

Planområdet er i kommuneplanens arealdel lagt ut til landbruks-, natur- og friluftsformål (LNF-område), men er foreslått avsatt til boligbebyggelse i forslag til ny kommunedelplan. FSK

behandlet saken den 01.12.2011, og anbefalte den gang oppstart av reguleringsplanarbeid i Bjørkelia Nordre med tanke på boligformål. I dette møtet bestemte FSK også at atkomstveien til boligfeltet skal være privat.

Administrasjonen har avdekket 2 mangler i planen, som skyldes informasjon som er kommet fram gjennom arbeidet med kommunedelplanen for sentrumsområdet. Disse forholdene er beskrevet i kommunedelplanen. Det gjelder to forekomster av den nær trua planten myrflatbelg (nordlig underart), og forholdet til støy for tomtene nærmest FV 890. Dette er mindre forhold, der administrasjonen vil utarbeide forslag til endringer/ tilføyelser i planbeskrivelsen og planbestemmelsene, som ettersendes FSK i løpet av fredag 21.03.

I planen er det satt av en faresone på 10 m langs høyspenttraseen gjennom planområdet. Det er et krav om utredning av forebyggende tiltak, dersom bygg etableres i magnetfelt over 0,4 µT (mikrotesla). Bakgrunnen for dette er at internasjonal forskning har funnet en mulig økt risiko for leukemi hos barn som vokser opp i boliger med et magnetfeltnivå over 0,4 µT. Et spenningsnivå på 22 kV med en strømstyrke på 150 A (høyere enn det som er vanlig i Tana), gir et magnetfelt på 0,4 µT (mikrotesla) 15 m fra linja. For å ta høyde for at boliger som føres opp nær traseen ikke blir utsatt for magnetfelt over 0,4 µT (mikrotesla), må bredden på faresonen økes til 15 m.

Vurdering

Forslaget til *Detaljregulering for g/bnr. 37/14 og 37/66, Bjørkelia Nordre* er et godt gjennomarbeidet planforslag, med en god beskrivelse av situasjonen og de tenkte løsningene. Merknadene kommunen tidligere har gitt er innarbeidet i planforslaget. Med de endringene som administrasjonen anbefaler knyttet til naturmangfold, støy og bredden på faresonen langs høyspenttraseen, mener rådmannen reguleringsplanen vil gi grunnlag for et godt, trygt og attraktivt boligområde. Rådmannen anbefaler derfor innstillingen.

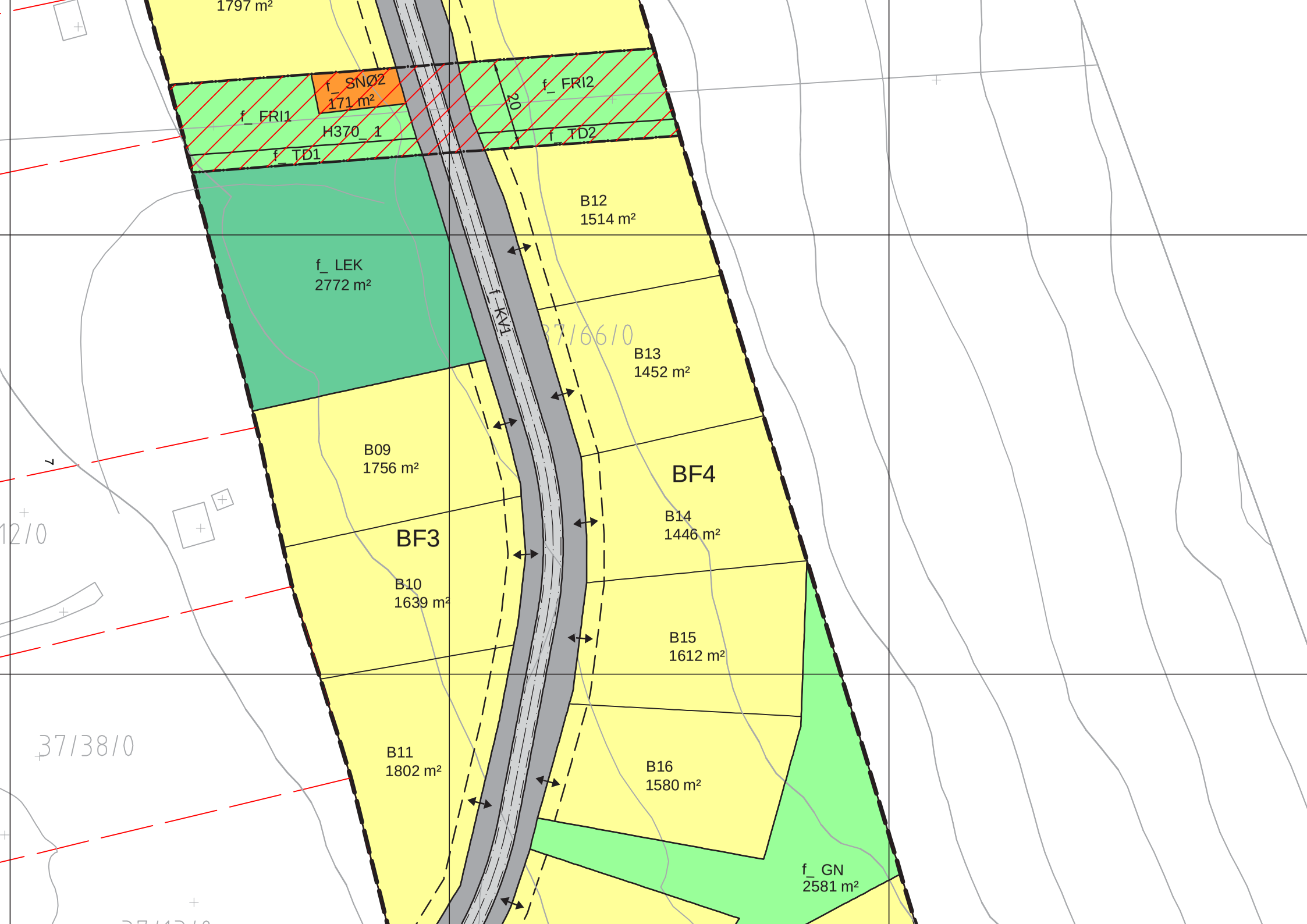
1797 m²
f_ SNØ2
171 m²
f_ FRI1
H370_1
f_ TD1
f_ FRI2
20
f_ TD2
B12
1514 m²
f_ LEK
2772 m²
f_ KV1
37/66/0
B13
1452 m²
B09
1756 m²
BF4
B14
1446 m²
BF3
B10
1639 m²
B15
1612 m²
37/38/0
B11
1802 m²
B16
1580 m²
f_ GN
2581 m²

Bjørkelia Nordre
Bestemmelser og retningslinjer

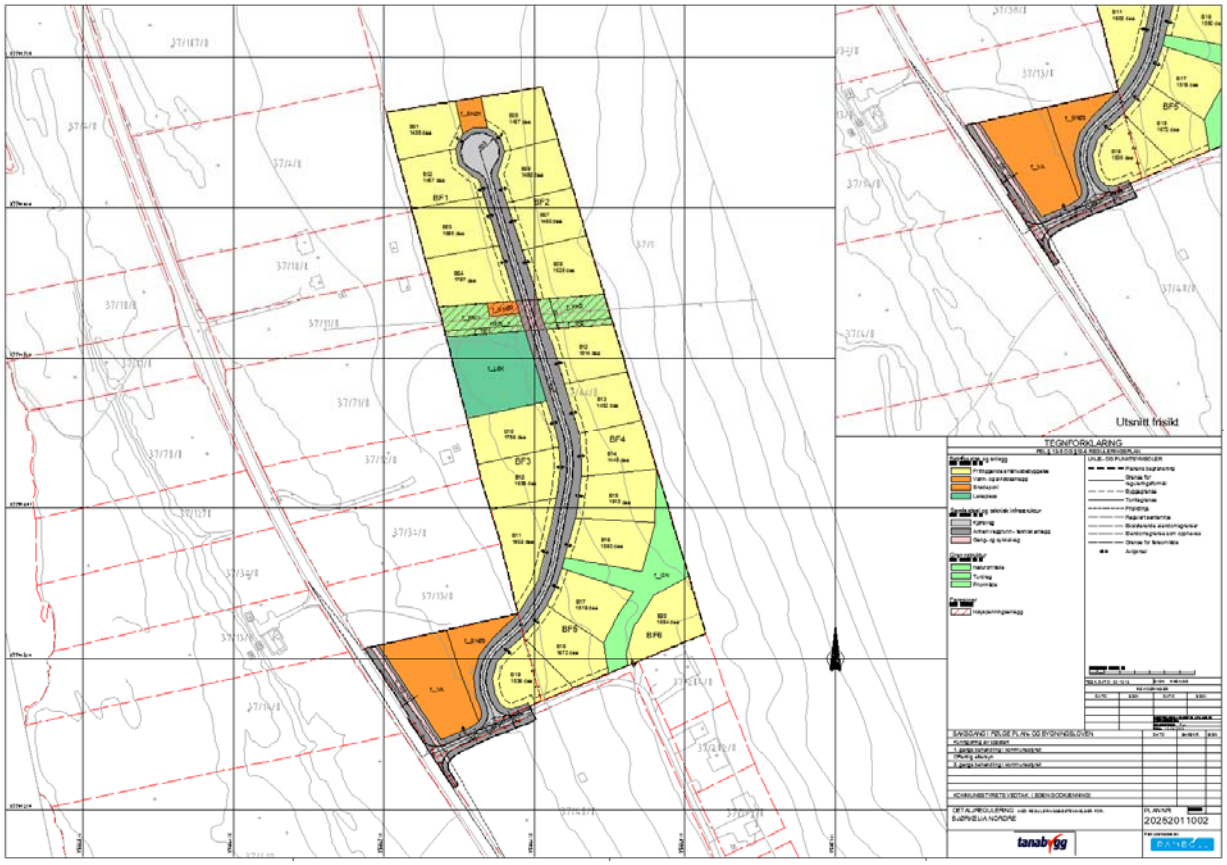

Planens navn	**Detaljplan for Bjørkelia Nordre**	
Arkivsak	**2011/2673**	
Planid	**20252011002**	
Vedtatt		
Forslag ved		
	x	**Offentlig ettersyn, datert 02.01.14**
		Sluttbehandling, datert

§ 1 Planens intensjon

Bestemmelser	Retningslinjer
Definisjon: Plankart og bestemmelser er rettslig bindende. Det vil bla si at det ikke er anledning til å sette i verk tiltak (jf pbl § 1-6) som strider mot planen. Jf også pbl § 12-4 Rettsvirkninger av reguleringsplan.	**Definisjon:** Retningslinjene er ikke juridisk bindende, men av veiledende og informativ karakter. De kan ikke alene brukes som hjemmelsgrunnlag for vedtak etter planen, men gir føringer for rettslige og planfaglige vurderinger av plankart og bestemmelser
Planens intensjon er å legge til rette for et nytt boligområde bestående av 20 tomter med tilhørende anlegg og infrastruktur ved Bjørkelia Nordre i Tana kommune.	

§ 2. Reguleringsformål

Bestemmelser	Retningslinjer
	<u>I planen benyttes følgende formål iht PBL § 12-5, jf plankartet:</u> **Bebyggelse og anlegg (nr. 1)** - Frittliggende småhusbebyggelse (B) - Vann- og avløpsanlegg (VA) - Lekeplass (LEK) - Snødeponi (SNØ) **Samferdsel og teknisk infrastruktur (nr. 2)** - Kjøreveg (KV) - Annen veggrunn – teknisk anlegg **Grønnstruktur (nr. 3)** - Naturområde (GN) - Friområde (F) - Turdrag (TD) <u>Hensynssoner i reguleringsplanen, jf. PBL § 12-6:</u> **Faresone –** Høyspenningsanlegg (H370_1) Sammenhengende boligtomter er i tillegg benevnt BF, og numrert (for enkelere henvisninger).

§ 3. Generelle bestemmelser

3.1 Rekkefølgekrav

Bestemmelser	Retningslinjer
a) Det vil ikke bli gitt byggetillatelse på tiltak etter planen før det foreligger ferdigattest/ brukstillatelse på opparbeidelse av teknisk infrastruktur (veg, kryssøsning mot Fv 890, vann, avløp og kraftforsyning), herunder nødvendig oppgradering av eksisterende trafo). b) Det vil ikke bli gitt brukstillatelse på boliger før lekeplassen i feltet er ferdig opparbeidet. c) Før byggetillatelse gis, skal det dokumenteres at grunnforholdene er tilfredsstillende, evt ved egen grunnundersøkelse. d) Oppsett av gjerde mot grønnstruktur/ lek, jf 4.1.1 m)	

3.2 Kulturminner og aktsomhetsplikten

Bestemmelser	Retningslinjer
	Dersom det under arbeidet i marka skulle komme frem gjenstander eller andre spor fra eldre tid må arbeidet stanses omgående, og melding sendes Finnmark fylkeskommune, areal og kulturvernavdelingen, og Sametinget, avdeling for rettigheter, næring og miljø.

3.3 Universell utforming

Bestemmelser	Retningslinjer
Bygg og uteområder utformes slik at de blir tilgjengelig for en så stor del av befolkningen som mulig, jf krav i TEK 10.	*Krav i TEK forutsettes lagt til grunn for utforming av bygg og uteområder. Jf forøvrig krav til tinnfri adkomst til deler av lekeplassen*

3.5 Radonsikring

Bestemmelser	Retningslinjer
	Alle nye boliger forutsettes radonsikret jf. bestemmelser i Teknisk forskrift (TEK).

3.6 Stedlig vegetasjon

Bestemmelser	Retningslinjer
a) Stedlig vegetasjon skal framstå i mest mulig opprinnelig form etter utbygging.	*For detaljerte bestemmelser, se under det enkelte formål*

3.7 Byggeskikk

Bestemmelser	Retningslinjer
a) Tiltak etter planen skal gis en tiltalende utforming. b) Boligbebyggelsen skal utformes slik at området får et helhetlig preg, men at det likevel sikres en harmonisk variasjon i bebyggelsen. c) Material- og fargebruk skal harmonere innenfor den enkelte tomt, og i feltet som helhet. Samtidig skal bebyggelsen gis et arkitektonisk uttrykk som avspeiler den tid det er bygd.	

§ 4 Bebyggelse og anlegg

4.1 Områder for frittliggende småhusbebyggelse

Bestemmelser	Retningslinjer
4.1.1 BF1-6	
a) Området tillates bebygd med eneboliger i 1 eller 1 ½ etasje samt garasje og uthus. Kjeller eller sokkel kan tillates for boliger innenfor de tomter hvor grunnforholdene og stigningsforholdet i terrenget ligger til rette for dette. b) Samlet utnyttelsesgrad for hver enkelt tomt skal ikke overstige 30 % BYA. c) Boliger skal ha en maksimal gesimshøyde på 6 m og en maksimal mønehøyde på 8 m. Maks murkronehøyde skal være 0,6 m over gjennomsnittlig terreng. d) Takform skal som hovedregel være saltak eller pulttak, med takvinkel 22 og 35 grader. Flatt tak kan tillates dersom dette ut fra en helhetsvurdering harmonerer på en god måte med øvrig bebyggelse i feltet. e) Boligens møneretning skal legges parallelt med kotene. Utvendig kledning på bebyggelsen skal være trepanel. Taktekkingen skal være sort eller grå, uten reflekterende overflate. f) Antall biloppstillingsplasser pr. boenhet, inklusiv garasje og gjesteparkering, skal minst være 3 for eneboliger. g) Det skal tas hensyn til naturlig terrengform, vegetasjon og god arealutnytting ved plassering av bygg. h) Garasjer/uthus kan ha en størrelse på inntil 50 m^2. Maksimal gesimshøyde er 3 m og maksimal mønehøyde er 5 m. Den skal også ha samme takvinkel og	*Ved plassering av bygg er det viktig med en gjennomtenkt holdning i forhold til solinnstråling. Lune, sørvestvendte uterom er optimalt i Tana kommune.* *Prosent bebygd areal (% BYA): Alle bygninger, konstruksjoner over bakken og åpent overbygd areal, samt nødvendig parkeringsareal inngår i beregningen av bebygd areal på tomta og angir hvor stor del som kan være bebygd.* *På bakgrunn av en konkret vurdering i den enkelt byggesak kan kommunen tillate annen orientering tdersom konseptet i seg selv og i forhold til sine omgivelser får en tiltalende utforming.*

materialbruk som hovedhuset. i) Garasjer/uthus kan plasseres inntil 2 m fra nabogrenser, eller nærmere dersom det foreligger skriftlig samtykke fra eier/fester av naboeiendommen. Avstand måles fra ytterste bygningsdel, eksempelvis takutstikk. j) Plassering av garasje skal være vist på situasjonsplan som følger byggesaken for boligen, selv om den ikke skal oppføres samtidig som denne. k) Angitt adkomst til den enkelte tomt på plankartet er retningsgivende og angir kun fra hvilken veg tomta skal ha adkomst. Endelig plassering forutsettes avklart i forbindelse med byggesøknad. l) Den ubebygde del av tomta skal holdes i god stand og skal ikke virke skjemmende for omgivelsene. m) Før det gis brukstillatelse/ferdigattest på bolig, skal gjerde mot lekeplass, annen grønnstruktur eller utmark være satt opp. Utsettelse kan gis til påfølgende barmarksesong dersom bygget tas i bruk vinterstid. Dette skal sikre tydelige grenser mellom felles og privat uteareal.	

4.2 Vann- og avløpsanlegg

Bestemmelser	Retningslinjer
4.2.1 f_VA a) Området forutsettes benyttet til renseanlegg for avløpsvann, og er felles for B1-B20 b) Renseanlegg for avløp og kloakk utformes i henhold til avløpsdel i nyeste forurensings-forskrift, kapittel 13. Utslipp i dette området regnes som utslipp til følsomt område. c) Høyden på området tillates heves med 0,5-1 m, jf ROS-analyse (planbeskrivelsens vedlegg 3). d) Det forutsettes ikke anlegg på bakkenivå. Tillatelse til plassering av evt bygg må, dersom det blir aktuelt, avklares nærmere med bla aktuell vegmyndighet (byggegrense mm).	*Det forutsettes i utgangspunktet etablert infiltrasjonsanlegg, jf planbeskrivelsens kap 5.13. Nærmere vurderinger og endelig valg av anleggstype, herunder behov for isolasjon, sikring mot flom mm, forutsettes gjort i forbindelse med detaljprosjektering av VA-anlegget, jf. også rekkefølgebestemmelser.*

4.3 Lekeplass

Bestemmelser	Retningslinjer
4.3.1 f_LEK a) Lekeplassen skal kunne benyttes av samtlige beboere innenfor planområdet. b) Lekeplassen skal opparbeides med lekeutstyr og belysning. c) En del av lekeplassen skal opparbeides og utstyres som lekeplass for små barn. d) På områder som det ikke blir satt opp lekeapparater, skal eksisterende vegetasjon bevares. Det skal ryddes på steder der mulighet for akebakke finnes. e) Det skal sikres trinnfri adkomst til deler av lekeplassen.	*Lekeplassen forutsettes vedlikeholdt av beboerne i boligfeltet.*

4.4 Andre typer bebyggelse og anlegg

Bestemmelser	Retningslinjer
4.4.1 Snødeponi: f_SNØ1-3 a) Innenfor de tre områdene angitt som deponeringsområder for snø, tillates det lagret snø i forbindelse med brøyting. Disse områdene skal holdes fri for høyere vegetasjon og tilsås med gress slik at de ikke fremstår som skjemmende for området.	*Ved eventuell utvidelse av boligfeltet kan kjørevegen videreføres over snødeponi f_SNØ1. Erstatning for dette snødeponi må da finnes- eventuelt i det nye boligområdet.*

§ 5 Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur

5.1 Kjøreveg

Bestemmelser	Retningslinjer
5.1.1 f_KV1 a) KV_1 skal være felles adkomstveg for boligtomtene B1-B19. Vegen tinglyses på de enkelte parsellene som fradeles avgivereiendommene 37/14 og 37/66. b) Vegen skal opparbeides så langt som mulig etter anbefalingene i Statens vegvesens Håndbok 017 og med bredde 3,5 meter, og med tilfredsstillende oppmerking, skilting, belysning og fast dekke.	*Vegen forutsettes opparbeidet av utbygger.* *Brøyting og vedlikehold forutsettes ivaretatt av eiendommer tilknyttet vegen.* *Vegen er dimensjonert for 30 km/t, og forutsettes skiltet med denne fartsgrensen.*
5.1.2 f_KV2 a) KV_2 skal være felles samle-/adkomstveg for boligene B1-B20, samt for eiendommene 37/1, 40, 66, 199, 202, 203, 204 og 209. b) Det skal legges til rette for trafikksikre løsninger langs veg og i kryss. Utformingen forutsettes å skje i henhold til Statens vegvesens Håndbok 017, og med tilfredsstillende merking, skilting, belysning og fast dekke. c) Kryss mot fylkesveg skal oppgraderes til å håndtere den økte trafikkmengden.	*Vegen som ligger innenfor planområdet forutsettes opparbeidet av utbygger.* *Brøyting og vedlikehold forutsettes ivaretatt av eiendommer tilknyttet vegen.* *Utbedring av kryss: Jf rekkefølgekrav i 3.2 a). Oppgraderingen av krysset forutsettes gjort av tiltakshaver.*

5.2 Annen veggrunn – teknisk anlegg

Bestemmelser	Retningslinjer
5.2.1 Grøfteareal m.m. a) Området langs adkomstveg skal inneholde annen veggrunn i form av skulder, grøft og lignende. b) Områdene opparbeides i henhold til gjeldende standarder, og gis en tiltalende utforming med gress eller lignende. c) I forbindelse med avkjørsler skal sidearealet til kjøreveg ha fast dekke.	*Detaljer knyttet til utforming av skråninger/fyllinger/forstøtningsmurer og lignende forutsettes avklart i forbindelse med søknad om byggetillatelse for veganlegget.* *Jf krav til belysning og skilting i 5.1.*

5.3 Gang- og sykkelveg

Bestemmelser	Retningslinjer
5.3.1 o_GS a) Gang- og sykkelveg skal bidra til bedre trafikksikkerhet for fotgjengere som beveger seg langs fylkesvegen. b) Utformingen forutsettes å skje i tråd med Statens Vegvesens Håndbok 017, og med tilfredsstillende oppmerking, skilting, belysning og fast dekke.	*Opparbeiding av gang- og sykkelveg skal først skje etter at reguleringsplan for g/s-veg helt frem til skolen er vedtatt, og man har en helhetlig plan for traseen.* *Det forutsettes at opparbeiding, drift og vedlikehold av denne ivaretas av kommunen.*

§ 6 Grønnstruktur

6.1 Naturområde

Bestemmelser	Retningslinjer
6.1.1 f_GN a) Området er felles for B1-B20, samt eiendommene som bruker f_KV2 som adkomstveg. b) Innenfor naturområdet tillates tiltak som bidrar til å styrke områdets funksjon som natur- og friluftsområde, og adkomst til bakenforliggende utmark.	

6.2 Friområder

Bestemmelser	Retningslinjer
6.2.1 f_FRI1-2 a) Området er felles for B1-B20. b) Området ligger nært høyspennings-anlegg, og har pga dette mer funksjon som grønn korridor enn uteoppholds-areal.	Jf hensynssonebestemmelse i § 7.

6.3 Turdrag

Bestemmelser	Retningslinjer
6.3.1 f_TD1-2 a) TD_1 og TD_2 er felles for B1-B20 b) Turdraget skal sikre tilgang til naturområder bak boligfeltet. Området må holdes relativt fritt for høyere vegetasjon slik at det er fremkommelig.	*Rydding av vegetasjon forutsettes ivaretatt av beboerne i boligområdet.*

§ 7 Hensynssoner

7.1 Faresoner

Bestemmelser	Retningslinjer
7.1.1 Høyspenningsanlegg H370_1 a) Det tillates ikke tiltak som legger til rette for oppholdsarealer i denne sonen.	*Det er lagt en faresone på 10 meter fra ytterste leder på hver side langs høyspent.*

Bjørkelia Nordre
Planbeskrivelse

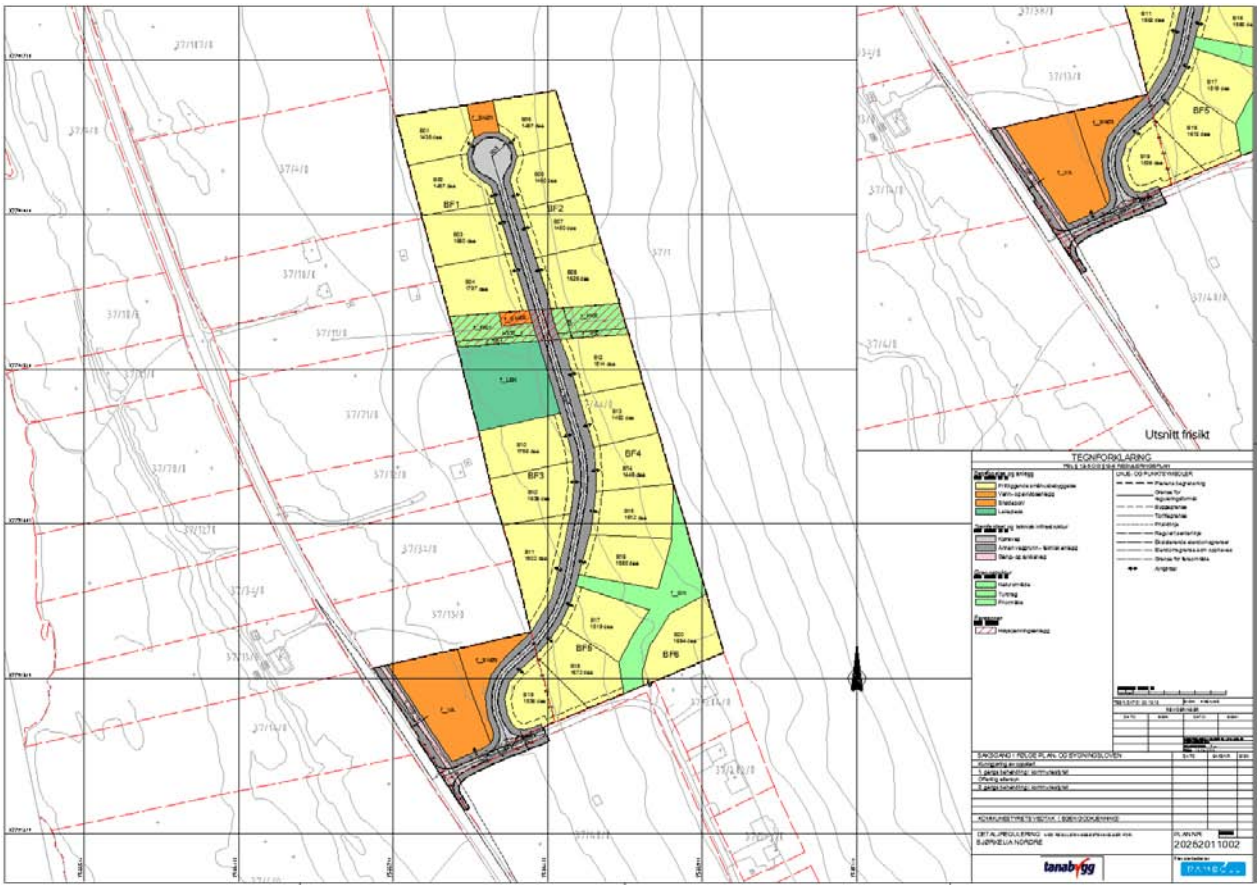

Planens navn	**Detaljplan for Bjørkelia Nordre**	
Arkivsak	**2011/2673**	
Planid	**20252011002**	
Vedtatt		
Forslag ved		
	x	**Offentlig ettersyn, datert 14.03.14**
		Sluttbehandling, datert

2

Innholdsfortegnelse

1. BAKGRUNN 5

1.1 Hensikten med planen 5

1.2 Om forslagsstiller 5

2. PLANOMRÅDET 6

2.1 Oversiktskart 6

2.2 Dagens bruk 6

2.3 Planstatus 10

2.4 Eiendomsforhold 11

3. PLANFORSLAGET 13

3.1 Planens intensjon 13

3.2 Planens dokumenter 13

3.3 Planavgrensning 14

3.4 Reguleringsformål 14

3.5 Hensynssoner 17

4. PLANPROSESS OG MEDVIRKNING 18

4.1 Om planprosessen 18

4.2 Oppsummering av innspill under varsel om oppstart 19

4. VIRKNINGER AV PLANFORSLAGET 20

5.1 Krav til KU 20

5.2 Barns interesser, uterom og grønnstruktur 20

5.3 By- og stedsutvikling 21

5.4 Byggeskikk og estetikk 21

5.5 Friluftsliv 21

5.6 Jord- og skogbruk 21

5.7 Klima og energi 22

5.8 Landskap 23

5.9 Natur og miljø 23

5.10 ROS-analyse 24

5.11 Samiske interesser 24

5.12 Sosiale forhold 24

5.13 Teknisk infrastruktur 24

5.14 Trafikkforhold 26

5.15 Universell utforming 26

5.16 Verneverdier 26

5.17 Gjennomføring 26

6. BEGRUNNELSE FOR VALGTE LØSNINGER 28

VEDLEGG 29

Vedlegg 1: Referat fra oppstartsmøte 30

Vedlegg 2: Innspill 39

Vedlegg 3: Forenklet ROS-analyse 48

Vedlegg 4: Intensjonsavtale om erverving av grunn 54

Vedlegg 5: Sikteanalyse av område for VA-anlegg 55

1. Bakgrunn

1.1 Hensikten med planen

Hensikten med reguleringsplanen er å legge til rette for etablering av et nytt boligfelt for 20 nye eneboligtomter i området Bjørkelia Nordre i Tana kommune.

1.2 Om forslagsstiller

Tiltakshaver:
Tiltakshaver er Tanabygg AS, på oppdrag for Arctic Eiendom som eier eiendom 37/66 og 37/14.

Konsulent:
Rambøll, avdeling Alta.
Prosjektansvarlig: Ulla Sennesvik og Karianne Lund Heitmann

2. Planområdet

2.1 Oversiktskart

Planområdet ligger i en skråning øst for FV 890, om lag 1,5 til 2 km nord for Tana Bru på østsiden av Tanavassdraget. Det omtales i det videre som «Bjørkelia».

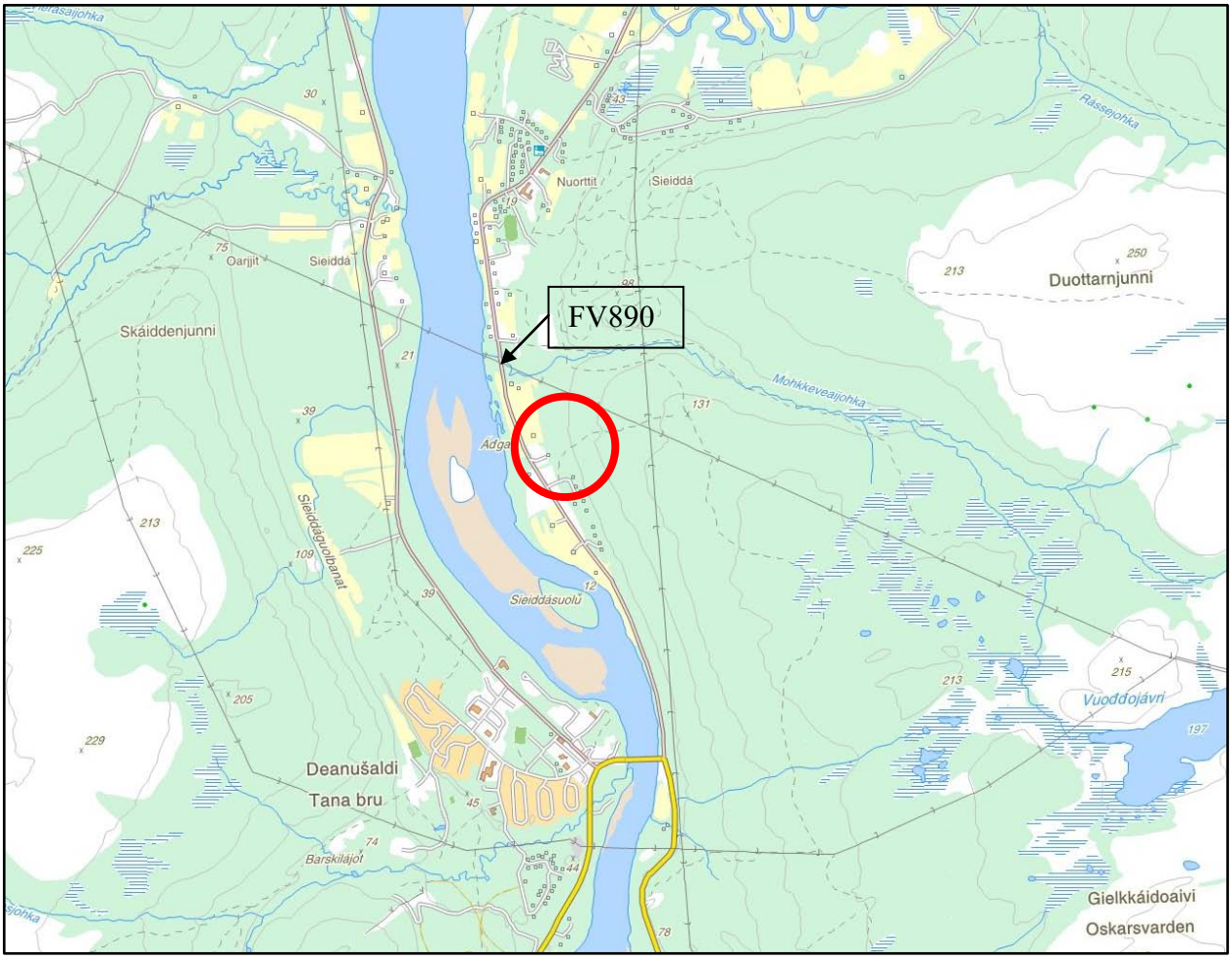

Figur 1 Oversiktkart som viser hvor planområdet er (Kilde: www.tana.kommune.no)

Området strekker seg omtrent 500 meter i nord-sørretning. Området har utsikt til Tanaelva, som løper vest for fylkesveien. Det laveste punktet i planområdet ligger ved FV 890 på kote 13. Det skrår oppover relativt jevnt til kote 35 på det høyeste.

2.2 Dagens bruk

Planområdet består i hovedsak av to eiendommer, 37/66 og 37/14. Begge eies av Arctic Eiendom AS. I tillegg er det behov for å inkludere vegareal i planen, som betyr at deler av veien inn til eksisterende boliger i området og deler av eiendom 37/40 må inngå i planområdet.

Figur 2 Eiendommene som inngår i planen (Kilde: www.tana.kommune.no)

37/66 består for det meste av uproduktiv skog og har ingen bebyggelse. Den grenser mot Finnmarkseiendommens ubebygde eiendom 37/1 både i øst og i nord.

Figur 3 Eiendom 37/66, omtrentlig plassering i skråning (Kilde: Google Earth)

37/14 har tidligere vært fulldyrket jord, men har ikke vært høstet eller bearbeidet de siste 20 årene. Sør for eiendommen ligger adkomstvegen til boligfeltet og eiendom 37/40, som delvis består av dyrket jord. Nord og øst for eiendom 37/14 ligger skog. I vest grenser området til FV 890.

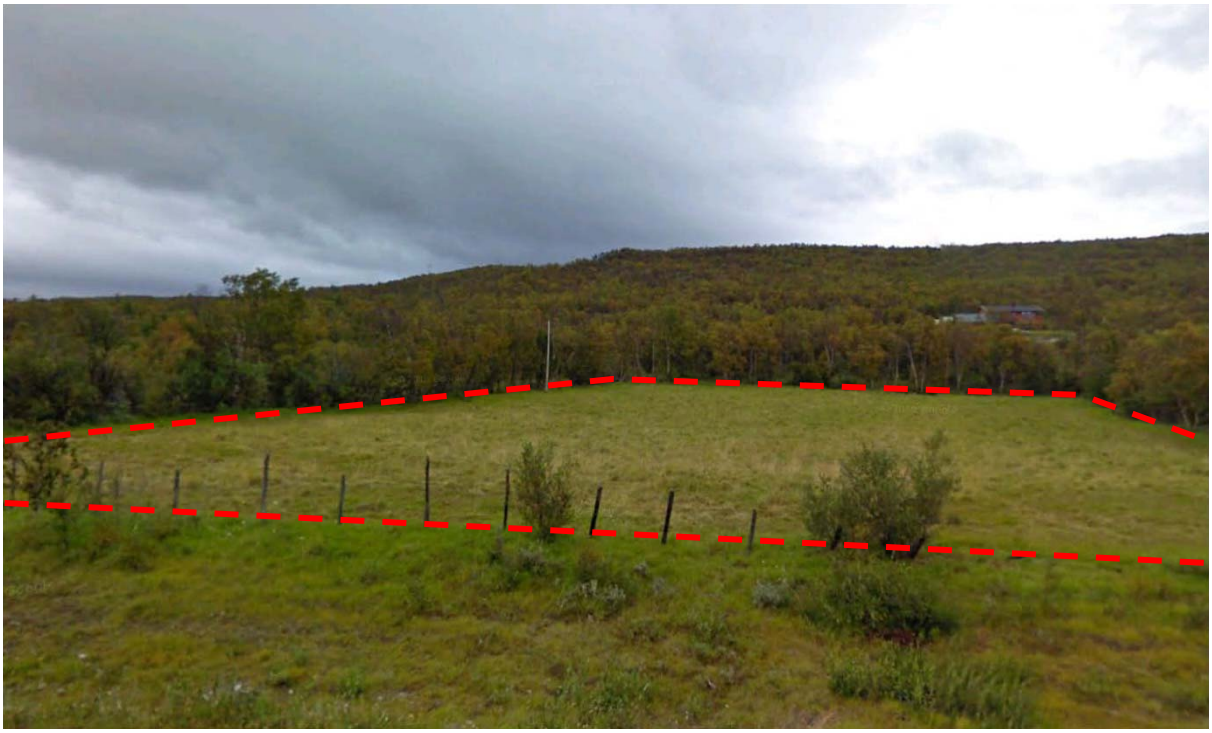

Figur 4 Dagens bruk av eiendom 37/14 (Kilde: Google Earth)

Figur 5 Dagens kryss mot FV 890 og adkomstveg til eksisterende boliger (Kilde: Google Earth)

Figur 6 Planavgrensning (Kilde: www.tana.kommune.no)

2.3 Planstatus

Planområdet er tidligere uregulert og er i kommuneplanens arealdel satt av til LNF-område, men er foreslått avsatt til bebyggelse i utkast til ny kommunedelplan. Området rundt er også satt av til LNF, og det pågår ikke annet planarbeid i området.

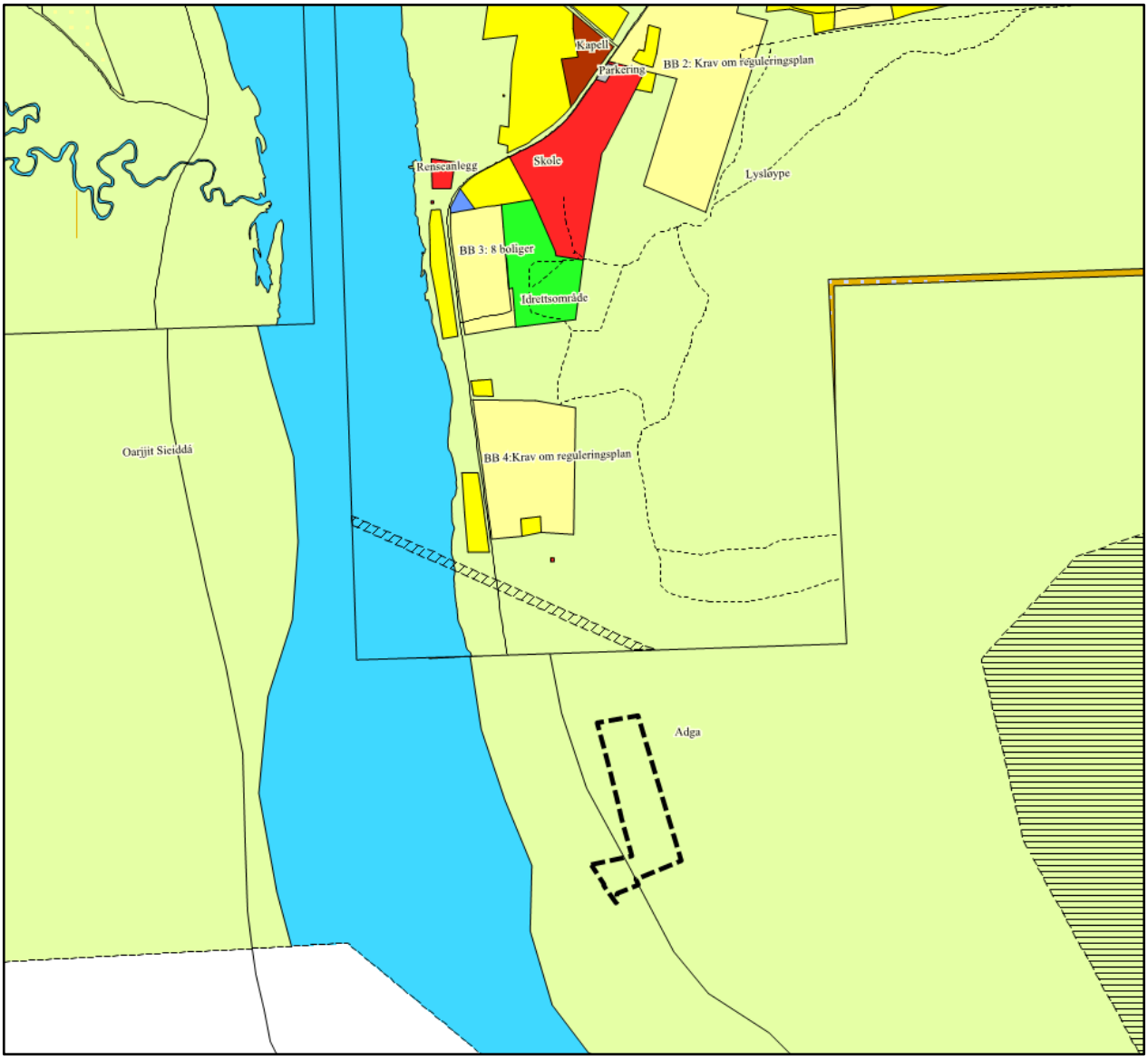

Figur 7 Planområdet i kommuneplanens arealdel (Kilde: www.tana.kommune.no). Området ligger i sin helhet øst for FV 890.

2.4 Eiendomsforhold

2.4.1 Eiendomskart

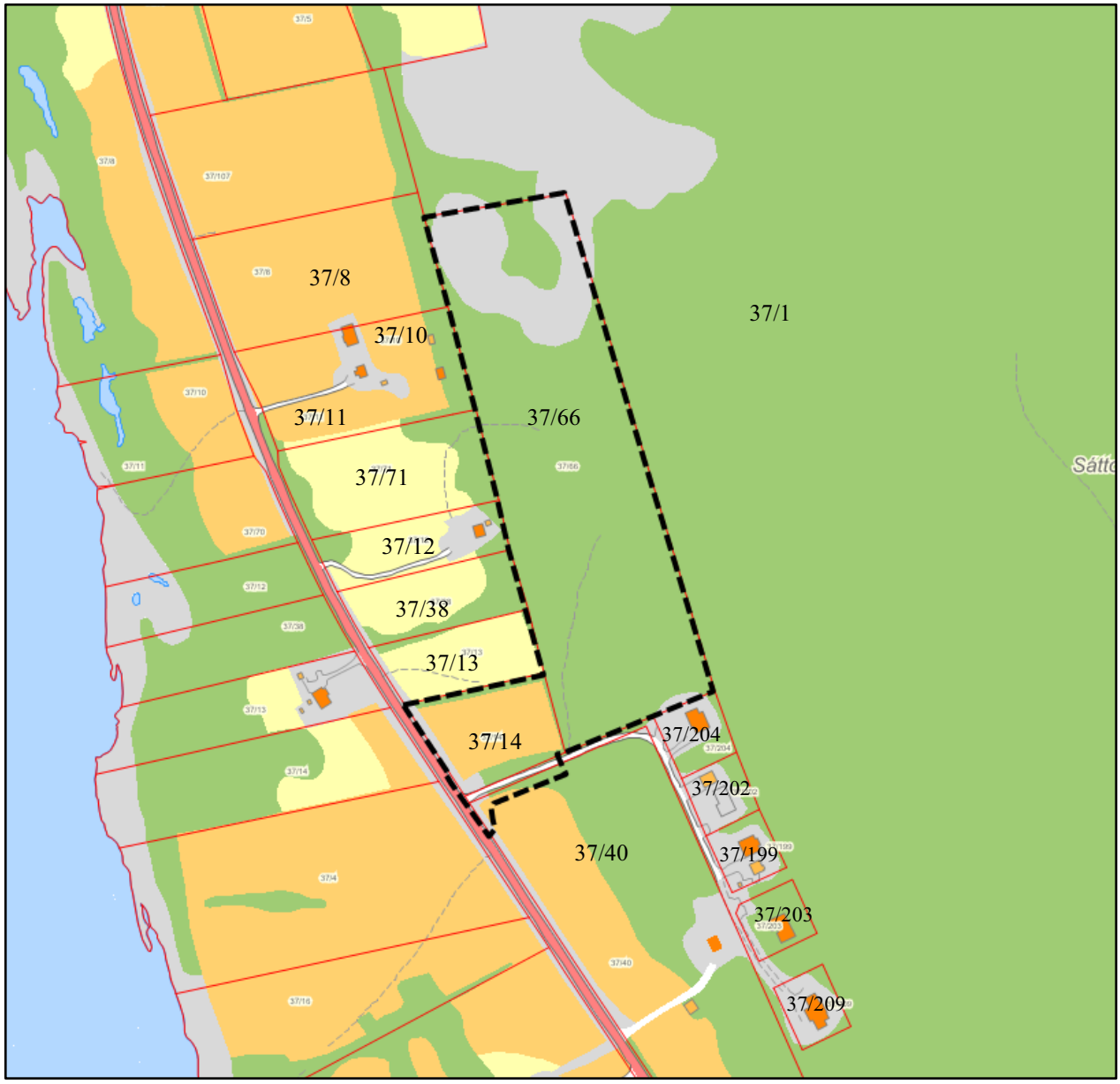

Figur 8 Kartutsnitt som viser eiendomsforhold i forhold til planavgrensning (Kilde: www.tana.kommune.no)

2.4.2 Hjemmelsforhold og rettigheter

Hjemmelsforhold for direkte berørte eiendommer (innenfor plangrensen) og naboeiendommer (tilgrensende naboer og gjenboere) vises i tabellen på neste side. Vegen inn til eksisterende boliger ligger på 37/1, hvor FeFo er grunneier.

Hjemmelsforhold

Navn	Adresse	Postnr	Poststed	Eiendom
Direkte berørte eiendommer				
Arctic Eiendom AS	Postboks 10	9846	Tana	37/14
Arctic Eiendom AS	Postboks 10	9846	Tana	37/66
Hans Petter Tapio	Seida	9845	Tana	37/40
Finnmarkseiendommen	Postboks133	9811	Vadsø	37/1
Naboeiendommer				
Berit Elen Rajala				37/8
Rolf Inge Bjørkås		9845	Tana	37/10
Bjørn Ståle Johnsen		9845	Tana	37/11
Aud Snefrid Olsen		9700	Lakselv	37/12
Bjarne Andreas Olsen		9017	Tromsø	37/12
Lill-Gunn Olsen Porsanger		9845	Tana	37/12
Magna Johanne Trane		9845	Tana	37/13
Nils Andreas Helander				37/38
Per Johannes Klemetsen				37/71
Finnmarkseiendommen	Postboks 133	9811	Vadsø	37/204
Torill Pettersen		9845	Tana	37/204
Arne Sigfred Rolstad		9846	Tana	37/204
Svein Olav Ursin		9845	Tana	37/202
Finnmarkseiendommen	Postboks 133	9811	Vadsø	37/199
Antti Edvin Lukkari		9845	Tana	37/199
Finnmarkseiendommen	Postboks 133	9811	Vadsø	37/203
Torbjørn Hammer		9846	Tana	37/203
Finnmarkseiendommen	Postboks 133	9811	Vadsø	37/209
Thor Aage Pedersen		9845	Tana	37/209

3. Planforslaget

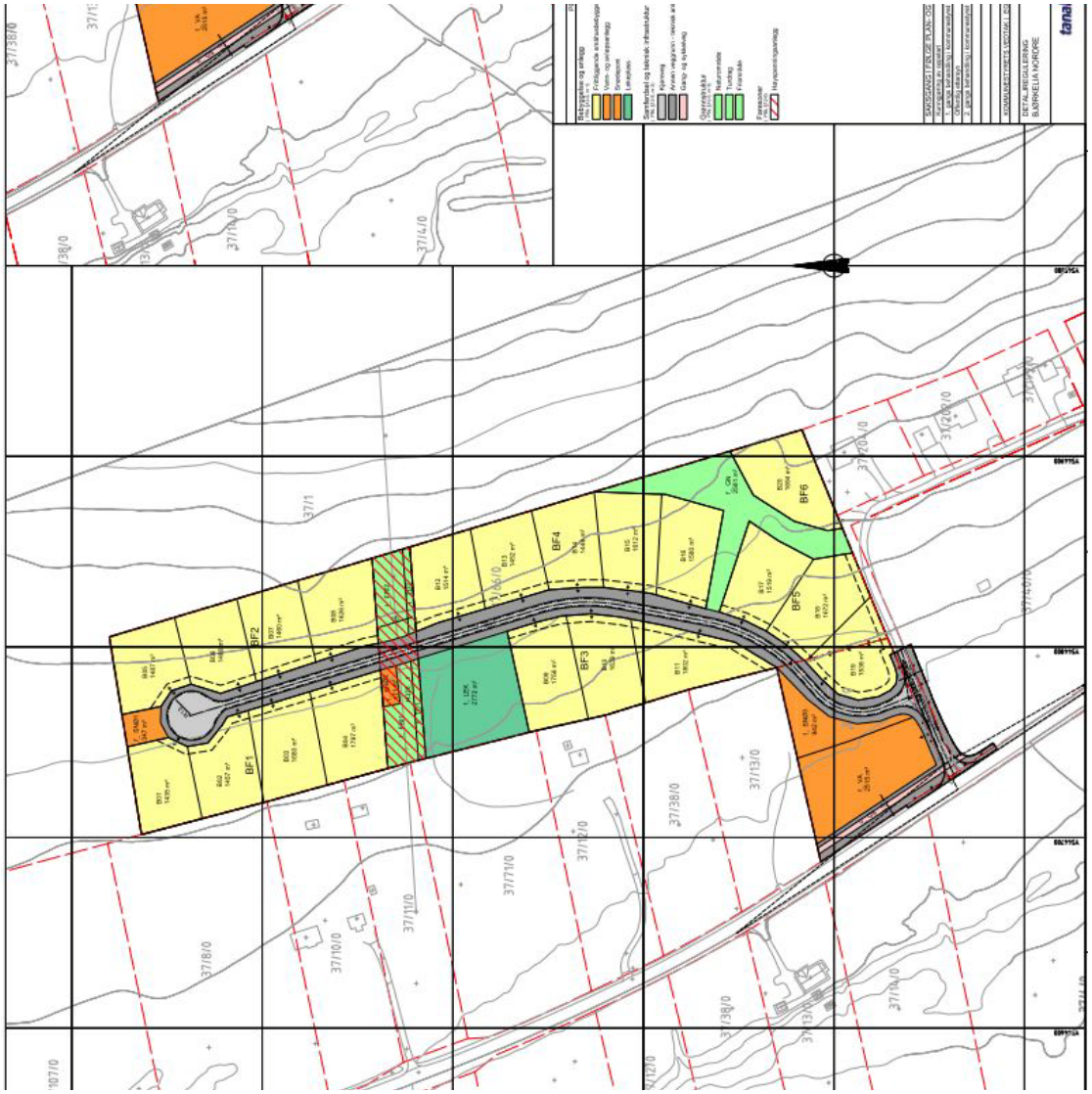

Figur 9 Planforslaget

3.1 Planens intensjon

Planforslagets intensjon er å legge til rette for etablering av 20 nye eneboliger med tomter i størrelsen 1,4 – 1,8 dekar. Tiltakshaver ønsker å kunne tilby litt større tomter enn det som vanligvis legges ut. I Tana, og Finnmark for øvrig, er det vanlig at befolkningen har både snøscooter, båt, tilhenger og lignende, og tiltakshaver tror det å gjøre tomtene litt større vil gjøre det mer attraktivt å bosette seg i kommunen.

3.2 Planens dokumenter

Planforslaget består av følgende dokumenter, alle med samme dato:

1. Plankart m/tegnforklaring.
2. Bestemmelser og retningslinjer
3. Planbeskrivelse

Dokumentene er utarbeidet i henhold til SOSI-standard.

3.3 Planavgrensning

Planens avgrensing følger i hovedsak eiendomsgrensene til 37/14 og 37/66. I tillegg er deler av adkomstvegen (37/1) til området inkludert i planavgrensningen, sammen med areal til kryssutbedring (37/40).

3.4 Reguleringsformål

3.4.1 Bebyggelse og anlegg.

Frittliggende småhusbebyggelse

Planforslaget legger til rette for 20 nye eneboligtomter med tilhørende garasjer/uthus. Boligene er forutsatt i 1 eller 1 ½ etasje. I tillegg kan det bygges kjeller eller sokkel der grunnforholdene og stigningsforholdene ligger til rette for dette. Tomtene i området skal ha en størrelse på mellom 1,4 og 1,8 dekar.

Garasjer/uthus kan ha en størrelse på inntil 50 m^2 og skal ikke ligge nærmere nabogrensen enn 2 meter, med mindre det foreligger skriftlig samtykke fra eier/fester av naboeiendommen. Garasjer/uthus skal for øvrig tilpasses boligene med tanke på utforming, material- og fargebruk.

De fleste av tomtene ligger i vestvendt skråning, og vil få gode sol- og utsiktsforhold.

Vann- og avløpsanlegg

Utslipp i dette området regnes som utslipp til følsomt område. Renseanlegg for avløp og kloakk utformes i henhold til avløpsdel i nyeste forurensingsforskrift. Dette anlegget skal være felles for alle boligene i planområdet. Ferdig prosjektert VA-anlegg vil foreligge før byggeoppstart, utbygger vil stå for kostnadene knyttet til vann og avløp til og fra feltet. Forslagsstiller vurderer at området satt av til dette formålet er stort nok og det er tatt sikteprøver her som viser at området kan brukes til infiltrasjon til grunnen, se vedlegg 5.
En så stor utbygging som 20 tomter, gjør at det må legges ny hovedvannledning til feltet. Dagens 110 mm ledning avsluttes på sørsida av Mohkkeveaijohka, og føres opp som 63 mm ledning til husene sør for Bjørkelia. Det anslås at det må legges 500 m ny vannledning til Bjørkelia.

Etter § 18-1, 5. ledd i Plan- og bygningsloven: Hovedvannledning som er lagt av grunneier eller fester, holdes vedlike av kommunen fra det tidspunktet anlegget er ferdig og godkjent, og tilfaller da kommunen uten vederlag. Anlegget må da tilfredsstille kommunens krav til løsninger og produktvalg for å sikre rasjonell drift og vedlikehold av anlegget.

Lekeplass

Sentralt i feltet skal det etableres en lekeplass. Her skal en del av lekeplassen tilrettelegges for små barn med egnede apparater for aldersgruppen. Resten av lekeplassen skal ikke opparbeides, da barn leker bra i uberørt terreng. Om det er mulighet for akebakke innenfor området, skal det tilrettelegges for dette. Området ligger litt syd for midt i feltet og ligger i skrånet terreng som det meste av området. Lekeplassen forutsettes opparbeidet samtidig som klargjøring av området for øvrig. Ballaktiviteter for større barn forutsettes å kunne utføres i tilknytning til skoleområdet.

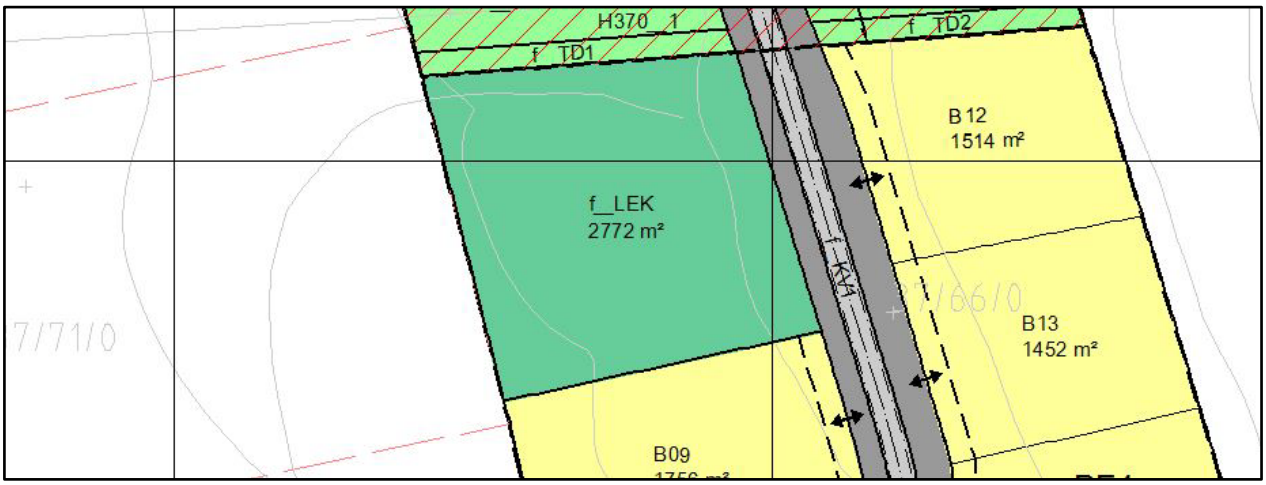

Figur 10 Lekeplass i boligområdet

Andre typer bebyggelse og anlegg

Snødeponi: I tillegg til at det vil være mulig å deponere snø langs vegen i området for annen veggrunn, foreslås det etablert tre separate areal for dette. Disse snødeponiene skal etableres i forbindelse med kryss og sving i adkomstveg, friområde langs høyspentlinje og helt i den nordlige enden av feltet.

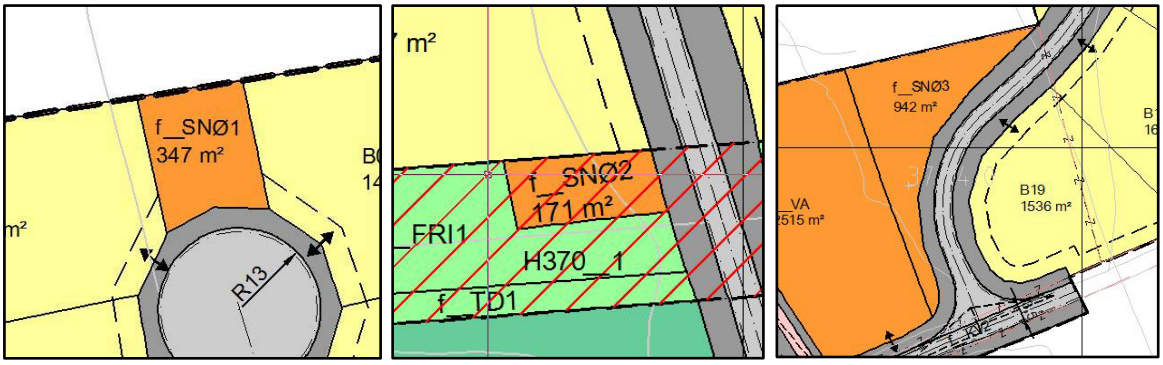

Figur 11 Snødeponi i boligfeltet

3.4.2 Samferdsel og teknisk infrastruktur

Kjøreveg

Adkomstveg til boligområde skal være felles for beboerne i boligfeltet og skal utarbeides etter anbefalingene i Statens Vegvesens Håndbok 017. Vegen foreslås regulert som en adkomstveg av type A1 med bredde 3,5 meter og vegskulder på 0,5 meter på begge sider.

Snuplassen i enden av vegen skal utformes som en rundkjøring og skal dimensjoneres slik at en liten lastebil kommer seg rundt.

Den delen av eksisterende veg (f_KV2) som er felles for eksisterende og nye boliger i området, skal oppgraderes til å håndtere den nye trafikkmengden.

Krysset mot fylkesvegen skal oppjusteres til å takle en økning fra 20 til 100 biler i døgnet. Krysset skal tilfredsstille anbefalingene til Statens Vegvesen.

Annen veggrunn – teknisk anlegg
Sidearealet til adkomstvegen, herunder grøfteareal m.m., skal gis en tiltalende utforming og tilsås i forbindelse med opparbeidelse av vegen. Vinterstid vil dette arealet kunne benyttes til deponi i forbindelse med brøyting. Dette arealet skal ha en bredde på 4 meter på det smaleste, ellers skal det følge skjæringer og fyllinger som er nødvendig i forbindelse med vegen.

Potensiell utvidelse av feltet
Snødeponi i enden av kjørevegen muliggjør videreføring av vegen ved en evetuell utvidelse av feltet på et senere tidspunkt

3.4.3 Grønnstruktur

Naturområde
Dette området vil fungere som en vegetasjonsskjerm og som adkomst til marka og lekeplass. Innenfor området tillates ikke tiltak som reduserer områdets verdi i forhold til disse funksjonene.

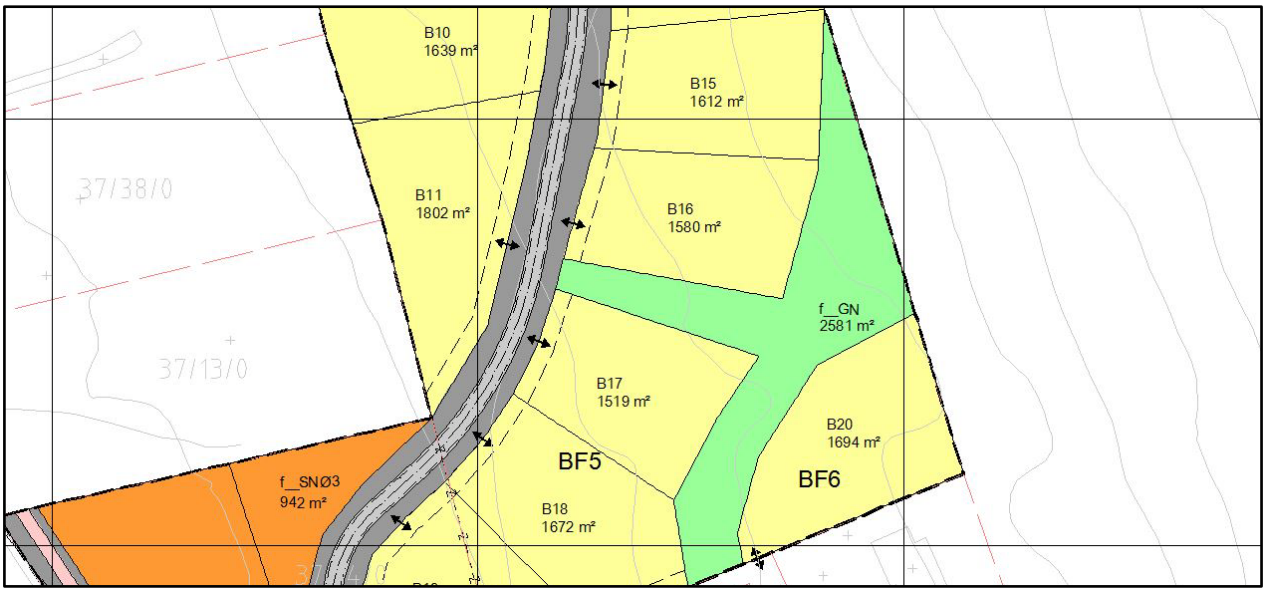

Figur 12 Naturområde

Friområde
Området er på grunn av høyspenttraseen ikke egnet til boligformål eller uteoppholdsareal, men vil ha en funksjon som adkomst til bakenforliggende arealer.

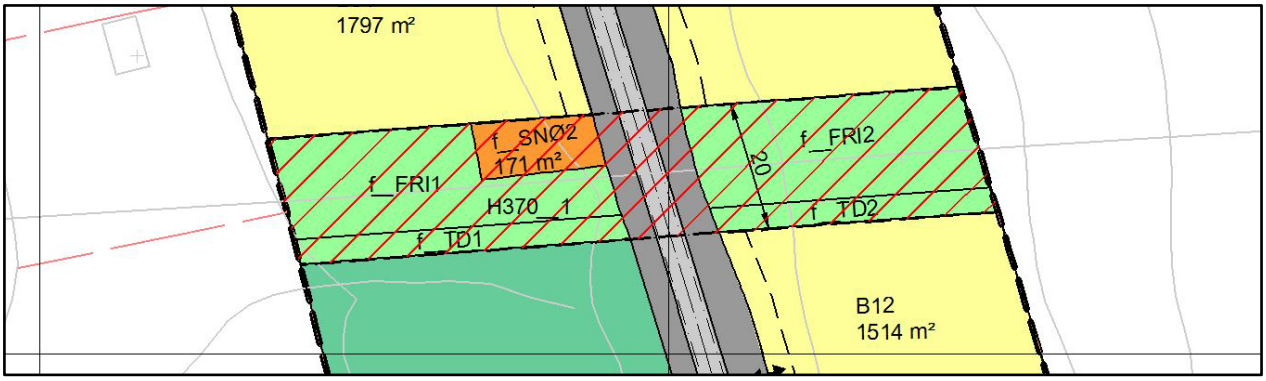

Figur 13 Friområde og turdrag langs faresone for høyspent

Turdrag
Turdrag skal brukes som adkomst til marka bak boligområdet. Denne skal ryddes for vegetasjon slik at den er fremkommelig for gående.

3.5 Hensynssoner

3.5.1 Faresone

Høyspenningsanlegg
Gjennom område regulert til friområde løper en 22 kV høyspenttrase. Langs denne er det tatt inn en hensynssone på 10 m til hver side. Som nevnt over, forutsettes det ikke opparbeidet uteoppholdsarealer her, men området kan fungere som adkomst til bakenforliggende arealer. Vegetasjonen bør bevares her i den grad den ikke er til hinder for linjetraseen og vedlikehold av denne.

4. Planprosess og medvirkning

4.1 Om planprosessen

Oppstartsmøte med Tana kommune ble holdt 16. november 2011, se vedlegg 1 for referat. På dette møtet ble det avklart at planforslaget er i strid med kommuneplanens arealdel, der området er satt av til LNF, men at området er foreslått avsatt til boligbebyggelse i utkast til ny kommunedelplan. Det ble også avklart at det ikke er behov for KU, hva som er viktige temaer i planarbeidet, enkelte bestemmelser som bør være med og andre føringer for planarbeidet.

Formannskapet i Tana kommune behandlet saken i sitt møte den 1.12.2011, og valgte da å anbefale oppstart av reguleringsplanarbeid i Bjørkelia Nordre med tanke på boligformål. Det ble også bestemt at adkomstveg til boligfeltet skal være privat.

Den 14.02.12 varslet Tanabygg oppstart av planarbeid, og der ble en foreløpig planskisse lagt ved. Se figur under.

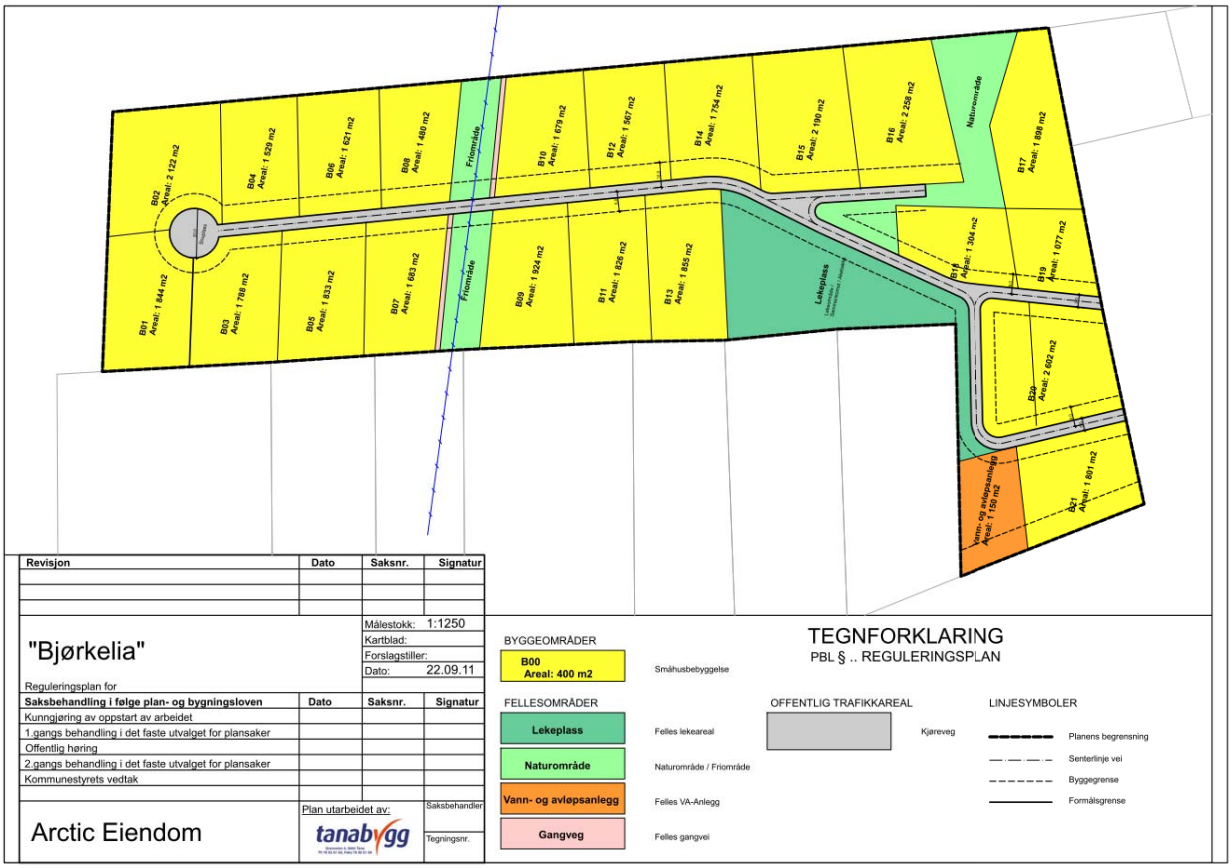

Figur 14 Foreløpig planskisse

Rambøll Norge, avd. Alta, ble i august 2012 engasjert av Tana bygg for å fullføre en påbegynt plansak. Rambølls arbeider har tatt utgangspunkt i utbyggingskonseptet i den varslede skissen, og bearbeidet dette videre.

4.2 Oppsummering av innspill under varsel om oppstart

Det har kommet inn 8 innspill, herunder innsigelse fra Fylkesmannens landbruksavdeling. Alle innspill er referert og gitt en individuell kommentar i vedlegg 2. Dette er kort oppsummert de viktigste problemstillingene som er adressert under varsel om oppstart:

Statlige myndigheter:

NVE ber om at det tas hensyn til kraftlinjer med hensynssone og bestemmelser som forbyr eller setter vilkår for bygging og tiltak, dette er tatt hensyn til i planforslaget med 10 meters faresone på hver side langs høyspenten.

Fylkesmannen ber om at eiendom 37/14 tas ut av planforslaget på grunn av hensynet til dyrket jord. I motsatt fall vil fylkesmannen vurdere å fremme innsigelse til planen. Eiendommen er likevel med i planforslaget, etter drøftinger med kommunen, som foreslår å omdisponere arealet til boligformål i kommunedelplan for sentrumsområdet. Vurderinger knyttet til dette finnes under kapittel 5 Virkninger av planforslaget. Forøvrig vurderes deres utformings- og utredningskrav å være hensyntatt i planforslaget.

Sametinget og Finnmark Fylkeskommune har, etter utført befaring i regi av Sametinget, ingen merknader av stor betydning til planforslaget, men minner om den generelle aktsomhetsplikten og hensynet til universell utforming samt barn og unge. Dette er tatt med i retningslinjene til bestemmelsene.

Reindriftsforvaltningen i Øst-Finnmark har ingen merknader til planforslaget.

Statens Vegvesen ber om at det etableres en ny kryssløsning ved adkomstvegen fra FV 890, da trafikkmengden antas å øke fra 20 til 100 biler i døgnet. De minner også om 50 meters byggegrense mot fylkesveg. Innspillet er tatt hensyn til i planforslaget ved å sette av areal til ny kryssløsning, og ved at det ikke etableres noen bygg innenfor 50 meter fra fylkesveg.

Organisasjoner:

Ingen organisasjoner har fremmet merknader til tiltaket.

Kommunale myndigheter:

Ingen kommunale myndigheter har fremmet merknader til tiltaket.

Private parter:

Varanger Kraft informerer om 6 meters byggegrense fra ytterste leder på hver side av høyspentanlegg. Dette er tatt til følge ved å sette av en faregrense på 10 meter på hver side av høyspentlinja.

Naboer og eiere av eksisterende adkomstveg, Arne Rollstad, Thor Aage Pedersen, Torbjørn Hammer, Svein Olav Ursin og Antti Lukkari, har motforestillinger til at deres adkomstveg skal benyttes i større grad enn det det lå an til i varselet skisse. Dette vurderes imøtekommet ved at planforslaget som nå fremmes for offentlig ettersyn er noenlunde lik opprinnelig varslet løsning. Det nye planforslaget mht vegen er drøftet med, og i overensstemmelse med signaler gitt fra administrasjonen i Tana kommune.

5. Virkninger av planforslaget

5.1 Krav til KU

I oppstartsmøte med kommunen 16. november 2011 ble det vurdert at det ikke er behov for konsekvensutredning i forbindelse med utarbeidelse av reguleringsplanforslag for boligfelt ved Bjørkelia Nordre i Tana.

5.2 Barns interesser, uterom og grønnstruktur

I planleggingen skal det spesielt legges til rette for å sikre barn gode oppvekstsvilkår, jf. PBL § 2.

Det er satt av arealer i reguleringsplanen til lekeplass, naturområde, friområde og turdrag. I tillegg er det god tilgang til bakenforliggende naturområder i nær tilknytning til planområdet, og mange tomter har direkte tilgang til disse. Tilstøtende utmarksarealer vil være et verdifullt supplement til mer organiserte områder innad i feltet. I planområdet er uteoppholdsarealene/grønnstrukturen plassert slik at flest mulig i og i tilknytning til boligfeltet har tilgang til disse. Lekeplassen er for eksempel plassert midt i feltet, og adkomster til marka finnes på to steder. I tillegg grenser som nevnt om lag halvparten av tomtene direkte til utmark. Muligheter for kommunikasjon mellom nytt og eksisterende boligområde er også sikret gjennom GN – som også åpner opp mot utmarksarealene.

I dag bruker barn i mindre grad opparbeidete lekeplasser med apparater, da boligtomtene etterhvert utstyres med flere og flere private lekeapparater. Derfor er kanskje områder som ikke er opparbeidet, og med naturlig vegetasjon mer attraktive og gir mer rom for kreativ lek og fysisk utfoldelse. Utbygger vil derfor prøve å ivareta naturlig terreng og vegetasjon på de felles uteoppholdsarealene i størst mulig grad.

Områder regulert inn med tanke på barn, unge, fysisk aktivitet og rekreasjon er:

- Naturområde f_GN: Dette området vil fungere som adkomst til marka i bakkant av boligfeltet. Denne skal kunne brukes av beboere i boligfeltet og i området rundt. I tillegg vil området fungere som snarveg mellom nye og eksisterende boliger.
- Friområde f_FRI1-2: Dette arealet skal ikke opparbeides, men den opprinnelige vegetasjonen skal beholdes i størst mulig grad. Området har pga høyspenttraseen ikke gode uteoppholdskvaliteter, men vil fungere som grønt belte i feltet, og bidra til gode kommunikasjonslinjer ut av feltet mot bakenforliggende utmark. Området vil imidlertid være leveområde for planter og dyr – som gir en viss opplevelseskvalitet.
- Lekeplass f_LEK: Lekeplassen vil være tilgjengelig for alle boligene i planområdet. Den delen som ikke opparbeides med apparater beholdes slik den er, slik at barn kan ha fri lek og rekreasjon her. Der terrenget ligger til rette for det, kan/bør det ryddes plass til akebakke og annen ski-/sykkellek.
- Turdrag f_TR1-2: Dette området skal fungere som en enkel sti til marka, og skal opparbeides deretter. Vegetasjonen skal fjernes for å sikre fri ferdsel.

Forslagsstiller tror at de ovennevnte områdene vil bidra til å skape trivsel for beboerne i Bjørkelia og bidra til gode, felles uterom og gode oppvekstsvilkår for barn og unge.

Fartsgrensen gjennom boligfeltet bør settes til 30 km/t. Med evt fartsdempende tiltak langs vegen i tillegg, vurderes trafikksikkerheten for beboerne å være tilfredsstillende.

5.3 By- og stedsutvikling

Det forventes at det vil bli økt befolkningstall, trivsel og aktivitet i Tana ved å legge til rette for flere romslige tomter. Boligområdet ligger mellom kommunesenteret Tana Bru og skolen, og vurderes derfor å ha positive virkinger for lokal stedsutvikling.

5.4 Byggeskikk og estetikk

Eksisterende forhold:
Området er pr i dag ubebygd.

Endringer/virkninger som følge av planforslaget:
Tana kommune har foreløpig ingen egen byggeskikkveileder, men gjennom bestemmelser og retningslinjer er det lagt visse føringer for utforming og plassering av bebyggelse. Bestemmelsene åpner likevel for en viss individuell frihet, som er naturlig å tilrettelegge for i felt av denne typen. Sort eller grått taktekke er imidlertid valgt som krav for alle bygg, for å sikre minst ett arkitektonisk element som binder sammen bebyggelsen og gir en viss helhetlig struktur.

5.5 Friluftsliv

Området grenser inn mot et større, sammenhengende friluftsområde. Planforslaget vil gjennom plassering av friområde, turdrag og annen grønnstruktur bidra til å sike tilgangen til disse områdene.

5.6 Jord- og skogbruk

Planområdet er i kommuneplanens arealdel avsatt til LNFR-område uten bestemmelser om spredt utbygging. 37/14 har tidligere vært fulldyrket, men har ikke vært høstet eller fulldyrket de siste 20 årene. Fylkesmannens landbruksavdelinge har i sin uttalelse ved varsel om planoppstart signalisert at det kan bli fremmet innsigelse til planforslaget på bakgrunn av jordbruksinteressene i området.

Berørte landbrukseiendommer vil iht opplysninger fra administrasjon i Tana kommune ikke bli foreslått som landbruksområde i forslag til ny kommunedelplan for sentrumsområdet, en plan kommunen har under utarbeiding. Konsekvensvurderingen kommunen legger til grunn for dette er følgende:

> *Det dyrkbare arealet på strekningen fra gnr. 37/11 – innkjøringen til Bjørkelia er på totalt 27 dekar. Dette er et stort areal, men det er oppdelt i 5 mindre parseller med ulike eiere, og flere av parsellene er uskiftet. Dette gjør det svært vanskelig med sammenhengende landbruksproduksjon i området.*

Området er i sterk gjengroing og de største delene av området har ikke vært dyrket på 40 år. Gnr. 37/14 er den siste som har vært slått, for om lag 20 år siden.

Iht uttalelse fra Skogbrukssjefen i Finnmark, består planområdet forøvrig av uproduktiv skog, og omdisponering til utbyggingsformål vurderes på denne bakgrunn som tilrådelig.

På bakgrunn av de overordnede, areal- og landbruksfaglige vurderingene til Tana kommune, mener forslagsstiller at de negative virkningene for matforsyningsaspektet og jordvernhensynet ikke er av en slik karakter at utbygging ikke bør tillates. Det foreligger samfunnshensyn av stor vekt som gjør at tilrettelegging for boliger med tilhørende anlegg bør realiseres her; bla områdets lokalisering nært teknisk og sosial infrastruktur.

På bakgrunn av ovenstående vurderinger, anbefales planforslaget fremmet for utlegging til offentlig ettersyn.

5.7 Klima og energi

Eksisterende:

Vind er ikke et stort problem i Tana. 21 % av tiden er det helt vindstille. Når det blåser, kommer vinden i hovedsak fra sør, se figur under.

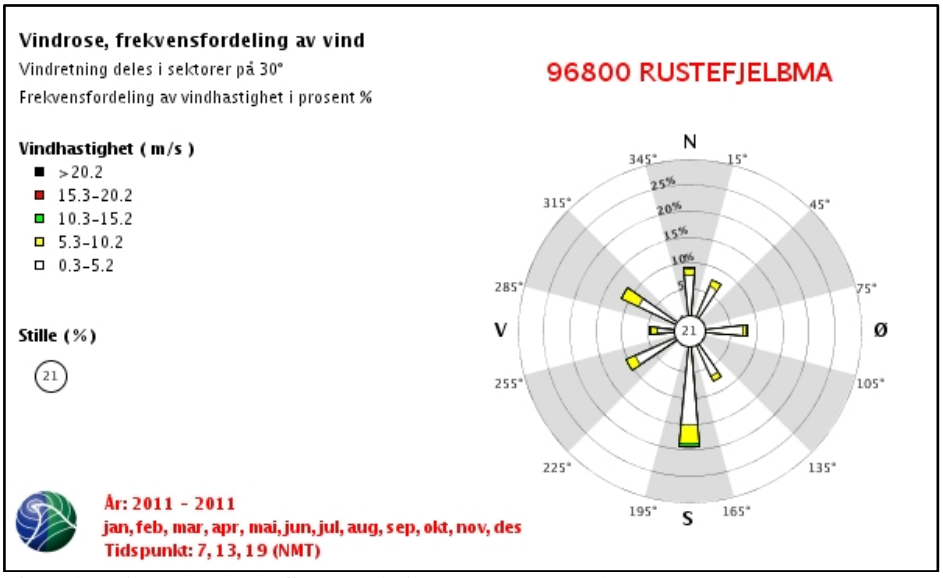

Figur 95 Vindrose Rustefjelbma (Kilde: www.met.no)

Endringer/virkninger som følge av planforslaget:

LOKALKLIMA

Da området ikke er veldig vind- og værutsatt ser man ikke behov for å gjøre tiltak for å skjerme mot disse. Området har uansett en del vegetasjon, og det er gitt bestemmelser som sier at dette skal bevares i størst mulig grad.

ENERGIFORSYNING
I det nye boligfeltet forutsettes energiforsyning først og fremst å utgjøres av elektrisk kraft, eventuelt supplert med individuelt valgte ENØK-løsninger i den enkelte husstand; eksempelvis vedfyring, vannbåren varme, varmepumpe etc. Ulike løsninger for passivhus kan også velges av den enkelte husstand etter forutsetninger, ønske og behov, men det stilles ingen krav om dette i reguleringsbestemmelsene. Feltet utbygges trolig over noe tid, og da ENØK-teknologien er i stadig utvikling, er det ikke ønskelig å låse feltet til konkret angitte energi-løsninger som om få år kan være helt utdatert.

5.8 Landskap

Eksisterende forhold:
Planområdet består i all hovedsak av vestvendt skrånet terreng med uproduktiv skog. Deler av området er også flatt og på dyrket mark. Planområdet er ubebygget pr dags dato, med noen få boliger i nærområdet.

Endringer/virkninger som følge av planforslaget:
Bebyggelsen vil nødvendigvis bli synlig i landskapet, da det er få boliger i området fra før. Planforslaget legger opp til å gjøre boligene minst mulig fremtredende ved å kreve at møneretning i hovedsak følger kotene, samt at opprinnelig terreng og vegetasjon skal tas vare på størst mulig grad.. På bakgrunn av en konkret vurdering i hver enkel byggesak kan man imidlertid tillate en annen orientering dersom konseptet passer inn i omgivelsene og har en tiltalende utforming. I tillegg er det satt krav til å bevare mest mulig av naturlig vegetasjon og terrenget som er i området.

5.9 Natur og miljø

Eksisterende forhold:
Pr i dag består planområdet av uproduktiv skog og tidligere fulldyrket jord som ikke er slått på 20 år. Det er ikke registrert vernet/verdifullt landskap, skog eller dyr i området.

Endringer/virkninger som følge av planforslaget:
Planforslaget medfører at området for uproduktiv skog blir gjort til boligformål og tilhørende formål. Når det gjelder den delen av planområdet med tidligere dyrket jord, vil halvparten av området gå til VA-anlegg og gang- og sykkelveg mens resten vil brukes til boligformål og vegformål.

Vurderinger i forhold til Naturmangfoldloven §§8-12
Det er gjort vurderinger etter Naturmangfoldlovens §§ 8-12 og tiltakshaver vurderer at tiltaket ikke kommer i konflikt med hensyn i naturmiljøet. Denne vurderingen er tuftet på den informasjon som finnes tilgjengelig i DirNat's Naturbasen, Artsdatabankens Artskart og Skog og Landskaps kart over Miljøregistreringer i skog, NGU m fl. Der finner man ingen truede eller nær truede arter eller naturtyper i planområdet. Området rundt virker å være godt kartlagt. Det er heller ikke kommet frem annen informasjon angående verdifullt naturmangfold under varsel av oppstart, hverken når det gjelder geologi, landskap eller økosystem.

5.10 ROS-analyse

Det er utført egen ROS-analyse. Den finnes i vedlegg 3. Iht denne analysen er det først og fremst forholdet til trafikkfare, grunnforhold og flomfare i områdets laveste partier som vurderes å innebære risiko. Krav i reguleringsbestemmelsene knyttet til trafikksikkerhetstiltak, nærmere vurdering av grunnforhold mm vurderes å bringe risiko ned på akseptabelt nivå. Jf nærmere begrunnelser i vedlegg 3.

5.11 Samiske interesser

Basert på oppstartsmøte med Tana kommune og innspill kommet inn i forbindelse med varsel om oppstart, er det gjort vurderinger mot Sametingets retningslinjer for endret bruk av utmark. Etter disse vurderingene kan man ikke se at planforslaget vil ha negative virkninger av betydning for samiske utmarksinteresser, og det har heller ikke blitt fremmet slike i planprosessen fram mot offentlig ettersyn.

Fra planområdet er det forøvrig sikret god tilgang til bakenforliggende utmarksarealer, både for de som blir beboere i feltet og andre. Tilgang til elva er ikke endret som følge av feltet.

5.12 Sosiale forhold

Eksisterende:

Skole og barnehage ligger i Sieiddá, ca to kilometer nord for planområdet. Det er legesenter og annet helsetilbud ved Tana Bru. Tannlege finnes både på Tana Bru og Seida.

Endringer/virkninger som følge av planforslaget:

Det nye boligfeltet består av 21 nye eneboligtomter. Som en tommelfingerregel vil 100 nye boliger generere 6,5 barn pr alderstrinn. I Bjørkelia Nordre vil dette si:

$$\frac{21 \cdot 6{,}5}{100} \approx 1{,}5 \text{ barn pr alderstrinn}$$

80 % av disse vil trenge barnehageplass.

Dette vil si at det er behov for 1 – 2 skoleplasser og 1 barnehageplass pr alderstrinn.

Kapasiteten i lokal skole, Seida skole, oppgis av Tana kommune å være tilfredsstillende.

5.13 Teknisk infrastruktur

Eksisterende:

Det er ingen offentlig, teknisk infrastruktur i planområdet for øyeblikket, annet enn kommunal vannledning som følger FV 890.

Endringer/virkninger som følge av planforslaget:

VA-ANLEGG

Ved etablering av boligfeltet vil det bli lagt vann, avløp og strøm til hver enkelt tomt. Det er lagt til rette for et felles vann- og avløpsanlegg lengst sør i planområdet, f_VA. Her vil det bli felles tømming for alle boligene på abonnementet. Det er gjort laboratorieundersøkelser av løsmassene i grunnen her, jf sikteanalyse i vedlegg 5. Sikteprøvene er tatt på 1,5 m dyp. Den ene sikteprøven havner i klasse 2 og den andre i klasse 3. Stedlige masser har altså en infiltrasjonskapasitet til å motta hhv 25 og 50 liter slamavskilt avløpsvann pr m^2/døgn. Det er 20 boliger som skal etableres. Avløpsbelastningen fra en boligenhet tilsvarer ca 1000 liter avløpsvann pr døgn. For å beregne det totale infiltrasjonsarealet er det benyttet følgende formel iht VA-miljøblad 59, Lukkete infiltrasjonsanlegg: A=Q/k

A= Filterflatens areal
Q= Dimensjonerende spillvannsmengde
k= Jordmassens infiltrasjonskapasitet

Masser i klasse 3: A=(1000*20)/50 = 400 m^2
Masser i klasse 2: A=(1000*20)/25 = 800 m^2

Arealet f_VA er på 2,5 daa. Arealet er derfor stort nok til å etablere infiltrasjonsanlegg etter klasse 2, og evt kunne flytte dette, dersom det skulle gå tett.

Frostfri dybde i Tana er 3,2 m. Behov for isolasjon må vurderes nærmere ved detaljprosjektering av anlegget.

I ROS-analysen framgår det at 200 års flomnivå ligger på kote 10,7 i f_VA. Dette må hensyntas i detaljprosjektering av anlegget.

I bestemmelsene er det også åpnet for etablering av renseanlegg, dersom dette på bakgrunn av detaljprosjektering skulle vise seg å være nødvendig.

ANNEN INFRASTRUKTUR

Gatebelysning vil bli satt etter kravene i SVVs håndbok 017 og det er satt av arealer til snødeponering flere steder i feltet. I tillegg er det satt av omtrent 2,8 mål til lekeplass.

Kommunen påpeker i sin uttalelse til planforslaget at utbygger må påregne å dekke alle kostnader ved etablering av vann og avløp til feltet, og viser bla til pbl 18-1, 5. ledd.

5.14 Trafikkforhold

Eksisterende:

Adkomstveg til eksisterende bebyggelse har avkjørsel fra FV 890, som har en ÅDT på 1645 forbi planområdet. Adkomstvegen har pr i dag en trafikkmengde på omtrent 20 biler i døgnet og det er 5 boligenheter som benytter seg av den.

Endringer/virkninger som følge av planforslaget:

Ved etablering av 20 nye boliger, vil trafikkmengden i de nederste delene av adkomstvegen f_KV2 øke til omtrent 100 biler i døgnet. Dette krever en ny kryssløsning mot FV 890, og det er satt av areal til dette i planforslaget. Adkomstvegen f_KV1 gjennom boligfeltet vil ha dimensjoneringsklasse A1 og har dermed ikke krav til gang- og sykkelveg eller fortau. Vegbredden skal være på 3,5 meter, i tillegg kommer en skulder på 0,5 meter på hver side av vegen. Det er satt av areal til grøft og snødeponi langs vegen på 407 m.

5.15 Universell utforming

Bygg og uteområder skal utformes slik at de blir tilgjengelig for så stor del av befolkningen som mulig.

Utbygger har vurdert mulighetene for å stille strengere krav til universell utforming enn det som r kravene i TEK10. Ut fra en vurdering av terreng og stigningsforhold velges det å legge TEK10 til grunn. Området består i all hovedsak av skrått terreng, så universell utforming på alle boliger lar seg ikke gjøre, men lekeplass skal utformes slik at det er trinnfri adkomst til deler av disse.

5.16 Verneverdier

Det er ikke meldt inn noen verneverdier under varsling, og det er heller ikke registrert noen verneverdier innenfor planområdet hverken hos www.nordatlas.no eller i kulturminnedatabasen Askeladden. I tillegg har Sametinget hatt befaring i området i august 2012, og det har ikke kommet fram noe i den forbindelse, se innspill i vedlegg 2. Planforslaget vurderes derfor ikke å ha negative virkninger for verneverdier. I retningslinjene er det imidlertid påpekt at eventuelle funn som blir gjort i forbindelse med feltarbeid skal meldes til kulturminnemyndighetene.

5.17 Gjennomføring

Teknisk infrastruktur

I forslag til bestemmelser kreves det at teknisk infrastruktur som veg, vann, avløp og kraftforsyning må ha ferdigattest/brukstillatelse før det vil bli gitt byggetillatelse på boligene. Lekeplassen må være ferdig opparbeidet før det blir gitt brukstillatelse på boliger. Dette gjelder også kryssløsning mot FV 890, som må oppdimensjoneres til å håndtere en økt mengde trafikk.

Kraftforsyning

Det finnes en trafo på naboeiendom 37/11, og denne vil i henhold til Varanger Kraft dekke omtrent 5-6 nye boliger. Utover dette må trafoen skiftes ut da kapasiteten vil bli for liten. Om ikke annet avtales med Varanger Kraft, forutsettes kommunen at utbygger dekker kostnadene ved

eventuell ny trafostasjon. Kapasitetsøkningen kan skje innenfor eksisterende trafobygning, og det vil derfor ikke være behov for å sette av nytt areal til trafo i planområdet, jf. innspill fra Varanger Kraft.

Utbygging
Utbygging planlegges oppstartet så snart reguleringsplanen er vedtatt, tidligst vår 2014.

Behov for erverv av grunn
For at tiltakene i planforslaget skal kunne gjennomføres, forutsettes enkelte eiendomsgrenser opphevet/justert.

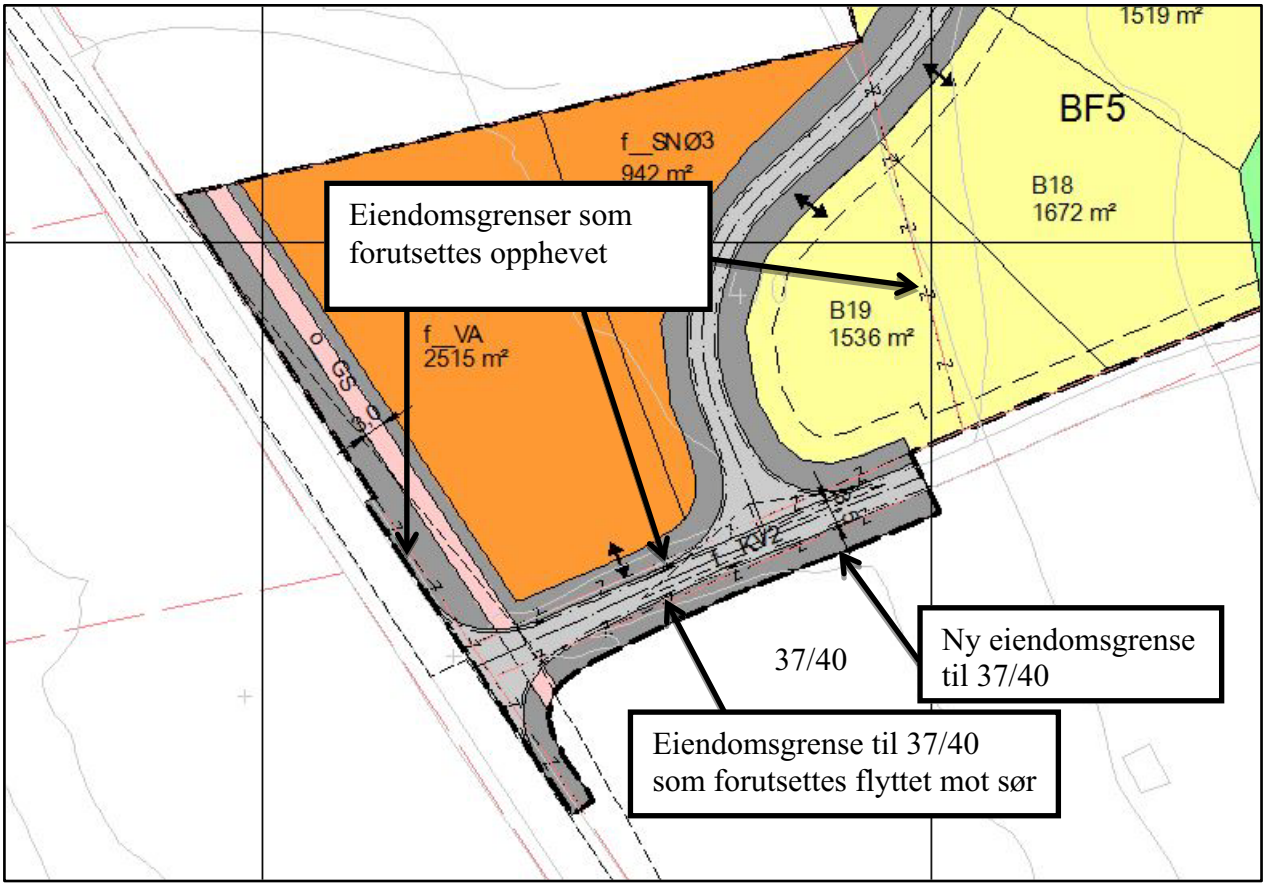

Figur 16 Eiendomsgrenser som skal oppheves
Figur 16 Eiendomsgrenser som skal oppheves

Deler av eiendom 37/40 forutsettes ervervet til vegformål. Dette utgjør omtrent 300 m^2. Ny eiendomsgrense vil da gå i formålsgrensen til vegformål, se figur 16. Eiendomsgrense mellom 37/66 og 37/14 forutsettes opphevet og nye boligtomter fradeles i henhold til tome- og formålsgrenser vist i plankartet.
Adkomstvegen f_KV2 ligger pr i dag på eiendommen 37/1, som eies av FeFo. Det må i grunnervervssaken avgjøres hvorvidt denne skal erverves eller ikke, eller om det skal tinglyses en rett til å benytte denne.

6. Begrunnelse for valgte løsninger

Bebyggelse
Løsningen som er valgt legger til rette for relativt store, romslige tomter. Dette et bevisst grep som er tatt for å gjøre det mer attraktivt å etablere seg i kommunen. Tomtene vil ha en størrelse som varierer mellom 1,4 og 1,8 dekar.

Lekeplass
Tomtene er store, og det forventes at mye lek og uteopphold for de minste barna vil foregå her. Det er likevel satt av et relativt stort areal til lek midt i feltet, dette skal være felles for hele boligfeltet. Arealet er lokalisert inntil turdrag, som gjør det lettere å komme seg ut i utmark. Det er videre satt krav om at den skal ha utstyr for små barn.

Veger
Adkomstvegen til boligfeltet er lagt for å få best mulig utnyttelse av området, både med hensyn på å nå flest mulig boliger på en hensiktsmessig måte, og for å bruke minst mulig arealer inne i boligfeltet til fyllinger og skjæringer. Kryss og adkomstveg til eksisterende boliger må oppgraderes til å håndtere en trafikkmengde som øker fra 20 til 100 per døgn.

Grønnstruktur
Det er satt av areal til naturområde, friområde og turdrag. Naturområde skal sikre tilgang til marka. Friområde og turdrag skal også sikre adkomsten til bakenforliggende områder, slik at friluftsområder blir mer tilgjengelig. GN vil også fungere som snarveg mellom eksisterende og nytt boligfelt.

VEDLEGG

Vedlegg 1: Referat fra oppstartsmøte

Deanu gielda - Tana kommune
Utviklingsavdelingen

Tanabygg v/ Ivan Skjåvik
Grenveien 4
9845 TANA

Deres ref.:	Vår ref.:	Saksbehandler:	Dato:
	2011/2673	Lars Smeland, tlf.: 46400268	**29.11.2011**

Reguleringsplan for gnr. 37/14 og 37/66, Bjørkelia Nordre: Referat fra oppstartsmøte

Vedlagt oversendes referat fra oppstartsmøtet den 16.november med utfyllende kommentarer knyttet til forhold Tana kommune har avklart i ettertid. Vedlagt er også naboliste og adresseliste for høringsinstansene, samt utdrag av de felles planbestemmelsene til kommuneplanens arealdel. Dokumentene sendes kun pr e-post.

Tana kommune ser fram til det videre samarbeidet.

Med hilsen

Svein-Ottar Helander
Avdelingsleder\Ovdánahttinossodaga joðiheaddji

Lars Smeland
Planlegger

Vedlegg
1 Høringsparter – reguleringsplan for Bjørkelia Nordre
2 Naboliste - reguleringsplan for Bjørkelia Nordre
3 Utdrag av planbestemmelsene til Kommuneplanens arealdel for Tana kommune 2002 - 13

Postadresse:	Besøksadresse:	Telefon:	Bank:
Rådhusveien 3	Rådhusveien 3	+47 46 40 02 00	4910.12.71160
9845 Tana		Telefaks:	Org.nr.:
E-post: postmottak@tana.kommune.no	www.tana.kommune.no	78 92 53 09	943.505.527

Deanu gielda - Tana kommune
Utviklingsavdelingen

Referat fra oppstartsmøte, Tana kommune

Etter plan- og bygningslovens § 12-8, 2.ledd

1. Om planinitiativet og forslagsstiller

Arbeidstittel		
Initiativet gjelder		Områderegulering
	X	Detaljplan
		Mindre reguleringsendring
Konsekvensutredning (vurdering, hjemmel for KU kravet)		Ikke behov for KU
Utbyggingsavtale		
Planens navn	Reguleringsplan for Bjørkelia Nordre	
Planområdets beliggenhet	Sieiddá/ Seida	
Berørte eiendommer	Gnr. 37/14 og 66	
Planens formål/hensikt	Regulere eiendommene til boligformål.	
Viktige problemstillinger	Vann og avløp Avstand til høyspentledning	
Forslagsstiller/tiltakshaver	Arctic Eiendom AS	
Planfaglig ansvar (navn, kontaktinfo)	Tanabygg AS Ivan Skjåvik, mob. 970 59 163	

2. Om oppstartsmøtet

Møtested	Tana rådhus
Møtetidspunkt/ramme	Kl. 13.00 – 14.40
Deltakere	Fra kommunen: Lars Smeland (planlegger) Fra forslagsstiller: Ivan Skjåvik Dag Borch
Referent	Saksbehandler Lars Smeland

3. Saksopplysninger

Saksnr.i ephorte	2011/2673
Planident	Planen tildeles nasjonal arealplan-ID når fullstendig planforslag er mottatt og planen tatt under behandling i kommunen.
Saksbehandler	Lars Smeland
Reg spm behandlet etter pbl § 12-8, 1.ledd	Behandles i formannskapet 1.desember 2011

Deanu gielda - Tana kommune
Utviklingsavdelingen

4. Gjeldende planer

Gjeldende planer innenfor planområdet

Gjelder	Plantype	Plannavn	Formål	Vedtaksdato
	Fylkes(del)plan			
	Kommuneplanens arealdel	KP arealdel for Tana kommune 2002 - 13	LNF	25.04.2002
	Kommunedelplan			
	Områderegulering/ Reguleringsplan			
	Detaljregulering/ Bebyggelsesplan			

Planinitiativet SAMSVARER med overordnet/gjeldende plan	
Kommentar:	
Planinitiativet STRIDER med overordnet/gjeldende plan	X
Kommentar: Området er foreslått avsatt til bebyggelse i utkast til ny kommunedelplan.	

Andre relevante planer/vedtak/prosesser i og inntil planområdet

Status	Navn	Vedtaksdato
Pågår	Kommunedelplan for sentrumsområdet Luftjok – Tana bru - Skiippagurra	Sannsynligvis i 2012

Relevante kommunale planer, vedtekter, utredninger mm

Aktuell	Dokument	Merknader
	Planstrategi	
X	KP samfunnsdel	
	Hovedplan Vann	
	Hovedplan Avløp	
	Annet	

Relevante statlige planretningslinjer/ bestemmelser/ planer

Aktuell	RPR	Merknad
X	Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 24.06.2011	
X	Klima- og energiplanlegging i kommunene, 04.09.2009	Retningslinje til arealdelen: Planbeskrivelsen til alle reguleringsplaner skal ha et eget kapittel/ avsnitt som omhandler energispørsmål og hvilke energiløsninger som er vurdert i planprosessen.
	Differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen, 25.03.2011	
	Areal og	

X	transportplanlegging 23.08.1993	
	Vernede vassdrag, 10.11.1994	
X	Barn og unges interesser i planleggingen, 20.09.1995	Retningslinje til arealdelen: Planbeskrivelsen til alle reguleringsplaner skal ha et eget kapittel/ avsnitt som omhandler barn og unges interesser og hvordan hensynene til dem er ivaretatt i planen.
X	Støy i arealplanlegging T-1442, 26.01.2005	

Andre relevante lover, forskrifter og veiledere

Aktuell	Dokument	Merknader
X	Retningslinjer til endret bruk av utmark i Finnmark, 11.06.07	
X	Sametingets planveileder, 10.06.2010	

I tillegg gjelder forskrifter og temaveiledere til PBL.

5. Viktige tema i planarbeidet

Tabellen under angir viktige tema som må vurderes i det videre planarbeidet.

Forslagsstiller må selv – på bakgrunn av bla innspill i forvarslingen – vurdere om det er flere forhold som er relevant å vurdere i saken.

Relevant	Tema	Merknad
X	Barns interesser	
X	By- og stedsutvikling	
X	Byggeskikk og estetikk	
X	Friluftsliv	
X	Klimatilpasning/klimaendringer	
X	Landskap	
X	Natur og miljø	
	Næringsinteresser	
X	Samiske interesser	
	Sosiale forhold	
X	Teknisk infrastruktur	
X	Trafikkforhold	
X	Universell utforming	
X	Uterom og grønnstruktur	
X	Verneverdier	
	Annet	

6. Risiko og sårbarhet

Det skal utarbeides en ROS analyse som en del av planbeskrivelsen.

Tabellen under angir viktige tema som må vurderes i ROS analysen ut fra den informasjonen kommunen besitter.

Forslagsstiller må selv – på bakgrunn av blant annet innspill i forvarslingen – vurdere om det er flere forhold som er relevant å vurdere i ROS analysen.

Nr.	Risikoforhold	Aktualitet		Risiko forårsakes av	
		Ja	Nei	Omgivelsene	Plantiltaket
1	Snøskred	X			X
2	Steinskred/steinsprang	X			X
3	Sørpeskred		X		
4	Jord- og leirskred	X			X
5	Oversvømmelse (inkl.isgang)		X		
6	Stormflo/havstigning		X		
7	Overvannsflom	X			X
8	Erosjon	X			X
9	Kvikkleire	X			X
10	Dårlig/usikker byggegrunn	X			X
11	Sprengingsskader		X		
12	Ekstremvær		X		
13	Brann		X		
14	Eksplosjon		X		
15	Forurensing i vann/sjø		X		
16	Forurensning i bunnsedimenter		X		
17	Forurensing i grunn		X		
18	Luftforurensning		X		
19	Radon	X			X
20	Elektromagnetisk stråling	X			X
21	Støy	X			X
22	Trafikkulykker	X			X
23	Smitte		X		
24	Annet		X		

7. Andre føringer for planarbeidet

Forslagsstiller utarbeider en enkel skisse til planavgrensing med grov angivelse av arealbruksformål sammen med en enkel beskrivelse av planene. Dette presenteres for formannskapet som kommer med en anbefaling av oppstart eller ikke. Dersom forslagsstiller ønsker at atkomstveien til feltet skal være kommunal og at dette behandles i formannskapet allerede nå, må dette angis i oversendelsen.

Saksbehandler oversender planbestemmelser og –beskrivelse for siste regulerte boligfelt i kommunal regi.

Vurderinger av planskisse datert 22.09.2011:

- Veiløsning rundt tomt B19 og 20 – er den hensiktsmessig?
- Det bør være mulighet for atkomst til evt. framtidig boligfelt øst for planområdet i fortsettelsen av dagens atkomst til Bjørkelia. Dette gjør det sannsynlig at tomt B17 må utgå.

- Sikringsområde rundt høyspentledningen. Kommunen anbefaler 20 m på hver side av linja for å ta høyde for evt. senere justeringer og oppgraderinger, jf. informasjonsheftet fra Statens strålevern på følgende adresse http://www.nrpa.no/strom-og-hoyspent (øverst under relaterte dokumenter)
- Riktig kode for sikringssona langs høyspentledningen.
- Undersøk om diameteren på snuplassen ved tomtene B01og B02 er tilstrekkelig.

8. Varsel om oppstart- krav til materiale

Forslagsstiller skal varsle oppstart av planarbeidet, og er gjort kjent med regjeringens planveileder der dette er nærmere omtalt.
http://www.regjeringen.no/nb/dep/md/dok/veiledninger/2011/reguleringsplanveileder.html?id=613879

Oppgave	Merknad
Høring av planprogram samtidig med opptartsvarsel (ved KU)	Ved krav om KU skal teksten i annonse og brev/webinfo suppleres med informasjon om offentlig ettersyn av planprogrammet.
Annonse i lokalavisen - lovhjemmel - type regulering (detalj el. område) - kartutsnitt med planavgrensning - tydelig beskrivelse av lokalisering - redegjørelse for formålet med planen - vurdering av KU plikt - forslagsstiller og planlegger - frist for uttalelser og kontaktinfo - henvisning til webside for mer info	Egen annonse i Finnmarken, Ságat eller Ávvir.
Informasjon på Internett - bør inneholde mer informasjon enn avisannonsen. - skal legges ut på kommunens hjemmeside og egen hjemmeside	Informasjonen sendes til kommunens saksbehandler for publisering på kommunens hjemmeside. Kan inneholde henvisning til egen hjemmeside for mer informasjon.
Brev til berørte parter: - oversiktskart - kartutsnitt med planavgrensning - berørte Gnr./Bnr. - redegjørelse for formålet med planen - dagens planstatus - ønsket planstatus - type regulering - krav om KU eller ikke - frist for uttalelser og kontaktinfo	Adresselisten og utskrift av kart og evt. planprogram skal legges ved brevet. Tilsvarende informasjon legges ut på Internett. Evt.planprogram legges ut her til nedlasting. Web-adressen skal stå i annonsen.
Evt informasjonsmøte/andre info-tiltak	Vurdere senere i prosessen. Mulig samordning med delplanarbeidet.

9. Innlevering av planforslag – krav til materiale

Planforslaget leveres i utgangspunktet kun elektronisk. Kommunen kan be om utskrift av hele eller deler av planforslaget ved behov.

Planforslaget skal utarbeides ihht.gjeldende PBL med tilhørende forskrifter og gjeldende SOSI-standard. Planer som avviker fra gjeldende regelverk vil bli returnert.

Innhold	Merknad
Plankart	Leveres i gjeldende SOSI-format og PDF. I PDF filen skal riktig utskriftsformat angis.
Bestemmelser	Leveres i Word og PDF format.
Planbeskrivelse med konsekvensutredning og ROS-analyse	
Visualiserings-/ illustrasjonsmateriale, eks. volumstudier	Leveres i PDF format, evt. annet bildeformat etter avtale.
Kopi av varslingsbrevet med adresseliste	Sendes til kommunen ifm varsling
Kopi av innspill under varslingen	Leveres samlet sortert etter dato i PDF format innen 3 uker etter uttalelsesfrist.
Kopi av annonser	Leveres i PDF format samtidig med innspillene.

Forslagsstiller er gjort kjent med krav til innhold og utforming av planforslaget.

Planforslaget blir ikke behandlet før materialet er komplett og i hht avtale med kommunen på oppstartsmøtet.

10. Framdrift

Tana kommune har informert om saksgangen etter plan- og bygningsloven som er som følger:

1) Planinitiativet presenteres for kommunen
2) Saken tas opp i formannskapet, som kommer med en anbefaling/ ikke anbefaling av planoppstart
3) Det avholdes formelt oppstartsmøte etter plan- og bygningslovens § 12-8 (enten før eller etter behandlingen i formannskapet)
4) Forslagsstiller varsler planoppstart gjennom annonse i media og på internett, og sender brev til grunneiere/ rettighetshavere og offentlige høringsinstanser andre høringsparter.
5) På bakgrunn av ønskene til forslagsstiller og innspill fra høringspartene, utarbeider forslagsstiller et planforslag som sendes kommunen for behandling.
6) Kommunen behandler planforslaget i formannskapet.
7) Planforslaget legges ut til offentlig ettersyn og sendes høringspartene for uttalelse.
8) Planen endres i tråd med innspillene fra høringsinstansene, eller det gjennomføres mekling dersom det er reist innsigelse som kommunen ikke vil ta til følge.
9) Planen sluttbehandles i kommunestyret med evt. påfølgende klagebehandling.

Saksbehandlingstid fra komplett planforslag er mottatt til første gangs vedtak i saken er 12 uker med mindre annet er avtalt. Videre framdrift er bla avhengig av hvilke innspill som kommer under det offentlige ettersynet.

Foreløpig tas det utgangspunkt i følgende framdriftsplan:

1. Forslagsstiller har allerede varslet planarbeidet
2. Formannskapet behandler saken i sitt møte 1.desember.
3. Forslagsstiller varsler høringsinstanser og berørte parter gjennom eget brev, i løpet av desember.
4. Forslagsstiller planlegger å sende inn planforslag til kommunen i løpet av 1.kvartal 2012.
5. Tana kommune anslår at første gangs behandling i formannskapet kan skje innen 8 uker etter mottak av komplett planforslag, med mindre planforslaget mottas i sommermånedene.

11. Gebyr

Saksbehandlingen er gebyrbelagt. Gjeldende gebyrregulativ er tilgjengelig på kommunens hjemmeside: www.tana.kommune.no under Betalingssatser, Gebyrer knyttet til bygge- og plansaker. Maksimumsgebyr er pr nov 2011: kr 35 370,-	
Fakturaadresse	Arctic Eiendom AS, Postboks 10, 9846 TANA

12. Godkjenning av referatet

Referatet, merknader og innspill fra Tana kommune bygger på de opplysningene og de planfaglige forholdene som forelå på det tidspunktet oppstartsmøtet fant sted. Konklusjonene er derfor foreløpige, og verken oppstartsmøtet eller referatet gir rettigheter i den senere saksbehandlingen.

Nye opplysninger, endrede rammebetingelser, rutiner og politikk kan føre til endrede planfaglige vurderinger. Innspill fra berørte parter, herunder naboer, offentlige myndigheter, interesseorganisasjoner med mer, kan også føre til krav om endring av prosjektet, og/eller framdriften av det.

Deatnu/ Tana, 29.11.2011

Lars Smeland
Saksbehandler

Referatet oversendes forslagsstilleren pr e-post. Eventuelle merknader til referatet skal oversendes saksbehandleren innen 1 uke fra mottaksdato.

Deanu gielda - Tana kommune
Utviklingsavdelingen

Vedlegg 1: Høringsparter – reguleringsplan for Bjørkelia Nordre

Deanu Samiid Searvi, Káre Elle Partapouli, Masjok, 9845 TANA
Finnmark fylkeskommune, v/ areal- og kulturvernavdelinga, 9815 VADSØ
Fylkesmannen i Finnmark, v/ miljøvernavdelingen, 9815 VADSØ
IL Forsøk, v/ Odd Reidar Biti, Stolpebakken, 9845 TANA
NVE Region Nord, Pb. 394, 8505 NARVIK
Reindriftsforvaltningen Øst Finnmark, Pb.174 , 9735 KARASJOK
Reinbeitedistrikt 7, Ringveien 43, 9845 TANA
Sámediggi / Sametinget, Ávjovárgeaidnu 50, 9730 KARASJOK
Seida og Luftjok bygdelag, v/ Gerd Åse Dervo, Seidaveien 17, 9845 TANA
Statens vegvesen, Dreyfushammarn 31, 8002 BODØ
Tana Saucalslag, Roy Westberg, Ivarjok, 9845 TANA
Telenor ASA, Senter for nettutbygging, Snarøyvn. 30,1331 Fornebu
Varanger KraftNett, Pb. 173, 9815 VADSØ

Vedlegg 2: Innspill

2.1 Varslingsbrev og annonsetekst

Varsel om oppstart ble foretatt av Tanabygg, som var plankonsulent i planarbeidets innledende faser.

tanabygg

Postadresse: tanabygg as Grenveien 4, 9845 Tana
Org. Nr: NO 957 117 987 MVA
Bankgiro: 16[illegible] 16 90811
E-mail: post@tanabygg.no

.
Ihht. vedlagte adresseliste
.

Deres ref.: Vår ref.: Tana den 14.02.2012

VARSEL OM OPPSTART AV REGULERINGSPLANARBEID – BJØRKELIA NORDRE I TANA KOMMUNE.

Bakgrunn:
På vegne av Artic Eiendom AS – Tana varsles dere om oppstart av reguleringsplanarbeid for etablering av boligfelt i Bjørkelia Nordre. Område er foreslått avsatt til bebyggelse i utkast til ny kommunedelplan.

Varsel om planoppstart:
Med hjemmel i plan- og bygningslovens §12-3, §12-8 og §14-2 varsles det herved om igangsatt arbeide med reguleringsplan for eiendom 37/66 og 37/14. Hensikten med planen er å regulere området til boligfelt. Kartutsnitt som viser planområde er vist på kartutsnittet nedenfor.

Reguleringsplanen utarbeides av tanabygg as. Opplysninger om planarbeidet vil bli lagt ut på tanabygg´s nettside www.tanabygg.no

De som har innspill eller merknader til planarbeidet kan henvende seg skriftlig til tanabygg as, Grenveien 4, 9845 Tana, innen torsdag 22. mars. Eventuelle spørsmål i sakens anledning kan rettes til Dag Borch på telefon 97059161 eller på mail: dag.borch@tanabygg.no

Med vennlig hilsen

Dag Ø. Borch
dagligleder

varsel om planoppstart(2).docx

tanabygg

NYTT BOLIGFELT VED BJØRKELIA, TANA

KUNNGJØRING OM OPPSTART AV ARBEID MED REGULERINGSPLAN

I h.h.t. Plan- og bygningsloven § 12-8 varsles om igangsatt arbeid med reguleringsplan for eiendom 37/66 og 37/14. Hensikten med planen er å regulere området til boligfelt.

Opplysninger om planarbeidet vil bli lagt ut på tanabygg's nettside www.tanabygg.no

Innspill til planarbeidet sendes til tanabygg as, Grenveien 4 9845 Tana, eller post@tanabygg innen 25.05.2011

post@tanabygg.no tlf 789 26 160 fax 789 26 169

2.2 Parter som er varslet

Under følger kopi av adresselista ved varsel om oppstart. Parter som har avgitt uttalelse er merket med uthevet skrift.

Høringsparter

Statlige og regionale

Finnmark Fylkeskommune	**Henry Karlsens plass**	**9815 Vadsø**
- **Areal- og kulturvernavdelinga**		
Fylkesmannen i Finnmark	**Damsveien 1**	**9815 Vadsø**
- **Miljøvernavdelingen**		
NVE Region Nord	**Postboks 394**	**8505 Narvik**
Reindriftsforvaltningen Øst-Finnmark	**Postboks 174**	**9735 Karasjok**
Sàmediggi/Sametinget	**Àvjovàrgeaidnu 50**	**9730 Karasjok**
Statens Vegvesen	**Dreyfushammarn 31**	**8002 Bodø**

Øvrige instanser og interesser

Reinbeitedistrikt 7	Ringveien 43	9845 Vadsø
Telenor ASA, senter for nettutbygging	Snarøyveien 30	1331 Fornebu
Varanger KraftNett	**Postboks 173**	**9815 Vadsø**

Bygdelag og andre lag/foreninger

Deanu Samiid Searvi	Masjok	9845 Tana
- Kàre Elle Partapouli		
IL Forsøk	Stolpebakken	9845 Tana
- Odd Reidar Biti		
Seida og Luftjok bygdelag	Seidaveien 17	9845 Tana
- Gerd Åse Dervo		
Tana Sauealslag	Ivarjok	9845 Tana
- Roy Westberg		

Hjemmelshavere og naboer

Navn	Adresse	Postnr	Poststed	Eiendom
Finnmarkseiendommen	Postboks133	9811	Vadsø	37/1
Berit Elen Rajala				37/8
Rolf Inge Bjørkås		9845	Tana	37/10
Bjørn Ståle Johnsen		9845	Tana	37/11
Aud Snefrid Olsen		9700	Lakselv	37/12
Bjarne Andreas Olsen		9017	Tromsø	37/12
Lill-Gunn Olsen Porsanger		9845	Tana	37/12
Magna Johanne Trane		9845	Tana	37/13
Arctic Eiendom AS		9846	Tana	37/14
Nils Andreas Helander				37/38
Hans Petter Tapio		9845	Tana	37/40
Per Johannes Klemetsen				37/71
Finnmarkseiendommen	Postboks 133	9811	Vadsø	37/204

Torill Pettersen		9845	Tana	37/204
Arne Sigfred Rolstad		**9846**	**Tana**	**37/204**
Svein Olav Ursin		**9845**	**Tana**	**37/202**
Finnmarkseiendommen	Postboks 133	9811	Vadsø	37/199
Antti Edvin Lukkari		**9845**	**Tana**	**37/199**
Finnmarkseiendommen	Postboks 133	9811	Vadsø	37/203
Torbjørn Hammer		**9846**	**Tana**	**37/203**
Finnmarkseiendommen	Postboks 133	9811	Vadsø	37/209
Thor Aage Pedersen		**9845**	**Tana**	**37/209**

2.2 Referat av innspill

Statlige og fylkeskommunale myndigheter

1. NVE Region Nord, brev datert 29.02.12
Referat: Tiltaket berører ingen vassdrag, men NVE ber om at det tas hensyn til kraftlinjer med hensynssone og bestemmelser som forbyr eller setter vilkår for bygging og tiltak. De har ingen ytterligere innspill nå, men ønsker å få tilsendt planen i forbindelse med offentlig ettersyn.

Kommentar: *Innspill vil bli tatt hensyn til ved å legge en faresone langs høyspentlinja.*

2. Fylkesmannen i Finnmark, brev datert 07.03.12
Referat: Konsekvensutredning – Minner om at KU må vurderes etter plan- og bygningsloven. Om det er behov for KU må planprogram foreligge.
Kommentar: Spørsmålet om KU er vurdert i forbindelse med oppstartsmøtet. Kommunen har konkludert med at KU-kravet ikke slår inn i denne saken.

Referat: Reguleringsplanveileder – Tilsendt varsel er ikke i tråd med denne, det framgår ikke om det er områderegulering eller detaljregulering, og det kommer ikke fram om det er krav til konsekvensutredning.
Kommentar: Det skal utarbeides detaljreguleringsplan, jf referat fra oppstartsmøtet som finnes i planbeskrivelsens vedlegg 1. Det legges til grunn at det ikke er behov for å varsle oppstart på nytt.

Referat: Estetikk – Forutsetter at det stilles krav i bestemmelsene som sikrer god estetisk kvalitet på bebyggelse innenfor planområdet.
Kommentar: Det stilles krav til estetisk utforming i bestemmelsene.

Referat: Grad av utnytting – Må føres på planen eller fastsettes i bestemmelsene.
Kommentar: Tas til etterretning.

Referat: Landbruk – 37/66 tilhører landbrukseiendom, med det er uproduktiv skog og vil ikke ha betydning for dyrkingsjord. Det er heller ikke kulturlandskapsverdier av betydning her. 37/14 består av fulldyrket jord. Hensynet til vern av dyrket jord bør veie tungt. Med hensyn til dyrket jord rundt mener de at området burde fjernes fra planforslaget. Hvis ikke, vil det vurderes å fremmes innsigelse om at dette må omreguleres.
Kommentar: Eiendom 37/14 består av tidligere fulldyrket jord, men er ikke blitt slått på 20 år. Kommunen anbefaler området omdisponert til boligformål. Forholdet er nærmere kommentert i planbeskrivelsens kapittel 5.6.

Referat: Barn og unge – Fylkesmannen forutsetter at det avsettes areal til lekeplasser i planområdet i henhold til RPR. De anbefaler også at det avsettes areal til gang- og sykkelsti langs hovedvegen.
Kommentar: Det vil legges til rette for lekeplass i boligområdet. Vi ser ikke at behovet for gang- og sykkelveg er tilstede da dette vil være en adkomstevg med fartsgrense 30 km/t, men det er satt av areal til fremtidig gang- og sykkelveg langs fylkesvegen.

Referat: Grønnstruktur – Anbefaler at det avsettes arealer til stier ut av boligområdet til friluftsområder og at disse reguleres til grønnstruktur. Det vises til Direktoratet for naturforvaltnings håndbok 23-2003.
Kommentar: Det settes av områder til grønnstruktur, stier og friområder.

Referat: Universell utforming – Formålsparagrafen i PBL legges til grunn. Miljøverndepartementets brev av 26. oktober 2010, adgang til å stille krav. Se også veiledere fra Statens byggeteknisk etat, Husbanken og organisasjoner som Norges Handikapforbund.
Kommentar: Det legges opp til at krav i TEK10 er dimensjonerede.

Referat: Samfunnssikkerhet og ROS-analyse – Legger særlig vekt på at disse blir ivaretatt i plansaker.
Kommentar: Det er gjort en forenklet ROS-analyse som finnes igjen i Planbeskrivelsens Vedlegg 3.

Referat: Fare knyttet til elektromagnetisk stråling – Høyspent bør tas med i ROS-analyse og bør tas hensyn til ved plassering av boliger. Bygg bør ikke bli eksponert for magnetfelt over 0,4 µT.
Kommentar: Innspillet tas hensyn til i planforslaget.

Referat: Fare knyttet til radon – Ber om at forskrift om teknisk krav til byggverk § 13-5 følges og viser til Statens stråleverns hjemmeside.
Kommentar: Innspill tas til etterretning.

Referat: Naturmangfoldloven – Vurdering i henhold til Naturmangfoldloven, hvis dette ikke gjennomføres er det å anse som saksbehandlingsfeil, som igjen kan føre til at vedtak av reguleringsplan er ugyldig.
Kommentar: Dette er vurdert og kvittert ut i planforslaget, jf planbeskrivelsens kap 5.9.

3. Sametinget, brev datert 19.03.12 og 03.09.12
Referat: Sametinget finner det sannsynlig at det kan være samiske kulturminner i området som ikke er registrert. De ønsker derfor å foreta befaring i løpet av barmarksesongen 2012 før de kan si noe nærmere rundt dette. Ingen tiltak kan iverksettes før endelig uttalelse fra Sametinget foreligger.

Etter utført befaring uttaler Sametinget at det ikke ble påvist automatisk freda samiske kulturminner i området som tiltaket vil komme i konflikt med. De har ingen spesielle merknader til planen, men minner om den generelle aktsomhetsplikten.
Kommentar: Innspillet tas til etterretning. Den generelle aktsomhetsplikten er presisert i retningslinjene.

4. Reindriftsforvaltningen Øst-Finnmark, brev datert 20.03.12
Referat: Informerer om at det kan forekomme rein i området da det delvis er lokalisert i rbd7 – Rákkonjárgas høstvinterbeiteområde. Reindriftsagronomen er skeptisk og negativ til eventuelt fremtidig utvidelse og inngrep mod Rbd 7 og ber om dette ikke gis. Reindriftsagronomen forutsetter at tiltaket ikke medfører fare, skade og ulempe for reindrifta og har ingen merknader til varsel om oppstart av reguleringsplanarbeid til boligfelt i Bjørkelia Nordre.
Kommentar: Innspill tas til etterretning.

5. Finnmark Fylkeskommune, brev av 20.03.07
Referat:
Planfaglige innspill:
- Kan ikke se hvordan forhold til overordnet plan er, dette må avklares med kommune.
- Det kommer ikke frem i varsel om det er avholdt oppstartsmøte med Tana kommune.
- Ber om at planen er i tråd med krav til universell utforming.
- Ber om at tiltak skjer i samsvar med RPR for barn og unge, og at det er arealer egnet for lek og opphold. Dette bør vurderes før boliger og veger plasseres.

Kulturminnefaglig innspill:
- Fylkeskommunen finner det sannsynlig at det kan finnes automatisk freda kulturminner som ikke tidligere er påvist. Det bør derfor gjøres befaring av området før uttalelse kan gis.

Kommentar: Innspill tas til etterretning. Etter samtale med Fylkeskommunen, er det gjort befaring gjennom Sametinget, og det er ikke funnet kulturminner.

6. Statens Vegvesen, brev datert 21.03.12
Referat: Statens Vegvesen er opptatt av detaljreguleringen da dette boligfeltet vil påvirke trafikken på FV 890. De er positiv til at eksisterende avkjørsel benyttes, men ber om at denne tas med i planområdet. Da trafikkmengden øker fra 20 til 100 biler i døgnet, ber de om at det etableres en ny kryssløsning som tar høyde for dette, jf. SVV håndbok 017 og 263. Siktsoner og siktlinjer mot FV 890 må fremkomme i plankartet i henhold til håndbøker. De understreker viktighet ved tilrettelegging for gående og syklende og ber om at dette tas med. Det samme gjelder kollektivtrafikk og busslommer. Til slutt minner de om 50 meters byggegrense fra FV 890.
Kommentar: Det er satt av areal til ny kryssløsning mot FV 890 og det skal ikke etableres bygninger nærmere fylkesvegen enn 50 m. Gang- og sykkelveg er ikke planlagt internt i feltet, da denne er dimensjonert som en adkomstveg med 30 km/t. Det er satt av areal til gang- og sykkelveg langs fylkesvegen i tråd med krav fra Tana kommune, men denne forutsettes ikke opparbeidet før kommunen har regulert inn resten av denne.

Private parter og organisasjoner

7. Varanger Kraft ved Tom Erik Pedersen, brev datert 01.03.12
Referat: De informerer om både høy- og lavspent i planområdet og har vedlagt kartutsnitt. Byggegrense rundt høyspentanlegg er 6 meter fra ytterste leder på hver side. I planområdet er all lavspent isolert. Utbygger må ta direkte kontakt med Varanger KraftNett for fremføring av strøm til boligfelt. De dekker ingen utgifter ved eventuell ombygging av eksisterende nett.
Kommentar: *Innspill er tatt hensyn til ved at det er lagt en faresone på 10m på hver side av høyspentlinja*, tilsammen 20m.

8. Arne Rollstad, Thor Aage Pedersen, Torbjørn Hammer, Svein Olav Ursin og Antti Lukkari, brev datert 01.03.12
Referat: Naboene til Bjørkelia Nordre og eiere av eksisterende adkomstveg sier de er blitt kjent med at det utarbeides et forslag som er i strid med varslet skisse. Adkomsten til det nye feltet er flyttet og ingen av hjemmelshaverne er kontaktet i forhold til bruk av vegen deres. De hevder det foreligger saksbehandlingsfeil og at Tana kommune umiddelbart stopper den videre prosessen før dette er avklart.
Kommentar: *Det har i prosessen vært vurdert flere ulike løsninger for vegen. Forslaget som nå legges fram er nokså lik planskissen som fulgte varsel om oppstart. Det legges allikevel til rette for at en av tomtene, B20, skal kunne benytte seg av eksisterende adkomstveg, jf. brev fra Tana kommune med ref 2011/2673.*

Vedlegg 3: Forenklet ROS-analyse

3.1 Naturbasert sårbarhet

Uønsket hendelse/forhold	Potensiell risiko		Merknad
	Ja	Nei	
Ekstremvær www.met.no			
Sterk vind		X	Arealet vurderes ikke å være spesielt utsatt for vind utover det som er vanlig i området. Det vurderes ikke å være behov for gjennomføring av særlige tiltak for å sikre området/bebyggelsen utover at nye bygninger må dimensjonere ihht gjeldende lover og forskrifter.
Store nedbørsmengder		X	Planområdet ligger i et relativt nedbørfattig område. Det går ingen større bekker gjennom eller like inntil området, og overvannsproblematikk forutsettes løst i forbindelse med detaljprosjekteringen av VVA-anleggene i området. Det vurderes ikke å være behov for gjennomføring av særlige tiltak.
Store snømengder		X	Planområdet ligger i et relativt nedbørfattig område. Ved behov vil større snømengder kunne deponeres inntil ubebygde deler av vegen. Det er innenfor planområdet satt av tre egne områder for deponering av snø.
Annet?		X	Ikke kjent
Flomfare www.nve.no			
Flom i elver/bekker	X		Generelt: Vurderes ikke aktuelt, jf. flomsonekart på www.nve.no VA-området mot fylkesvegen ligger på kote 13 mens 200-års flomnivå ligger på 10,7. Dette må vurderes nærmere/hensyntas ved detaljprosjektering av VA-anlegget/valg av renseanlegg. Heving av terrenget kan evt vurderes her. Dette er hensynstatt i bestemmelse 4.2.1 c).
Springflo		X	Vurderes ikke aktuelt, jf. flomsonekart på www.nve.no
Historisk flomnivå		X	Ikke kjent.
Erosjon/overvannsflom		X	Eventuelt fuktsig i GN1forutsettes fordrøyd naturlig i grunnen. Ellers vil lokal overvannshåndtering benyttes.
Strålefare www.nrpa.no			
Radon		X	Det er ikke kjent at det har vært utført radonmålinger i det aktuelle området. Radonsikring ivaretas av krav i TEK10

Skredfare www.skrednett.no			
Jord- og leirskred		X	Området er ikke angitt som potensielt fareområde for jord- og leirskred, jf. kart på *skrednett.no*. Det vurderes ikke å være behov for gjennomføring av særlige tiltak.
Kvikkleireskred		X	Området er ikke angitt som potensielt fareområde for kvikkleireskred, jf. kart på *skrednett.no*. Det vurderes ikke å være behov for gjennomføring av særlige tiltak.
Løsmasseskred		X	Området er ikke angitt som potensielt fareområde i henhold til aktsomhetskart som løsmasseskred, jf. kart på *skrednett.no*. Det vurderes ikke å være behov for gjennomføring av særlige tiltak.
Snø- og isskred		X	Området er ikke angitt som potensielt fareområde iht. aktsomhetskart for snø- og isskred, jf. kart på *skrednett.no*. Det vurderes ikke å være behov for gjennomføring av særlige tiltak.
Steinras, steinsprang		X	Området er ikke angitt som potensielt fareområde iht. aktsomhetskart for steinsprang, jf. kart på *skrednett.no*. Det vurderes ikke å være behov for gjennomføring av særlige tiltak.
Historisk rasfare		X	Ikke kjent
Annet?		X	Ikke kjent
Dårlig byggegrunn			
Setninger	X		Grunnen består iht geo.ngu.no av elveavsetninger og morene. Det er tidligere funnet leire ved bygging på naboeiendommen 37/40, så man anser det som sannsynlig at det kan være leire i deler av planområdet. Det anbefales derfor at det tas en grunnundersøkelse før byggestart. Det er sikret i bestemmelsenes pkt. 3.2.
Utglidninger		X	Grunnen består ihht geo.ngu.no av elveavsetninger og morene. Det er tidligere funnet leire ved bygging på naboeiendommen 37/40, så man anser det som sannsynlig at det kan være leire i deler av planområdet. Det anbefales derfor at grunnforholdene vurderes nærmere før byggesatrt, evt vha grunnundersøkelse. Dette er fanget opp i bestemmelsenes pkt. 3.1 c).
Annet?		X	Ikke kjent
Skadedyr			
		X	Vurderes uaktuelt
Annet?			
		X	Vurderes uaktuelt

3.2 Virksomhetsbasert sårbarhet

Uønsket hendelse/forhold	Potensiell risiko		Merknad
	Ja	Nei	
Brann/eksplosjon			
Brannfare		X	Tiltakene i planen vurderes ikke å innebære økt risiko for brannfare. Atkomsten til alle tomter innenfor planområdet vurderes å være god mht. brann- og utrykningskjøretøy. Det vurderes ikke å være behov for gjennomføring av særlige tiltak. Med forutsetning om at den kommunale vannledningen klarer å levere det, vil det være vannanlegg med 25 l/s innerst på ledning. Forøvrig forutsettes krav i pbl vedr brannsikring i boliger overholdt.
Eksplosjonsfare		X	Det legges ikke til rette for lagring av eksplosjonsfarlig materiale innenfor planområdet. Det er heller ikke kjent at det oppbevares eksplosiver i planområdets nærområde som kan representere eksplosjonsfare.
Forurenset vann			
Drikkevannkilde		X	Det vurderes ikke å være risiko for forurensing eller annen påvirkning av drikkevannskilder.
Badevann, fiskevann, elver oa		X	Det er ingen bade-/fiskevann innenfor eller i nærheten av planområdet. Tanaelva befinner seg vest for planområdet, men tiltaket vurderes ikke å ha negative konsekvenser for vassdraget.
Nedbørsfelt		X	Tiltaket ligger utenfor tilsigsområdet til lokalt vannverk.
Grunnvannsnivået		X	Utbyggingen av boligfeltet vurderes ikke å påvirke grunnvannsnivået i området.
Annet?		X	Ikke kjent
Forurensning – grunn			
Kjemikalieutslipp		X	Vurderes uaktuelt, tiltaket vil ikke medbringe risiko for kjemikalieutslipp.
Annet?		X	Ikke kjent
Forurensning – luft			
Støy		X	Det er ingen virksomheter i umiddelbar nærhet av boligområdet som forventes å generere støy.
Støv/partikler/røyk		X	Det er ingen virksomheter i umiddelbar nærhet av boligområdet som forventes å generere støv/røyk.
Lukt		X	Det er ingen virksomheter i umiddelbar nærhet av boligområdet som forventes å generere lukt.
Annet?		X	Ikke kjent

Lagringsplass farlige stoffer			
Ikke kjent		X	Vurderes uaktuelt
Skytefelt (militært/sivilt)			
Støy		X	Vurderes uaktuelt, forslagsstiller bekjent finnes det ingen skytefelt i nærområdet til boligfeltet.
Annen fare		X	Ikke kjent
Smittefare			
Ikke kjent		X	Vurderes uaktuelt
Strålefare/elektromagnetisk felt www.stralevernet.no			
Høyspentlinje	X		Det går en 22 kV høyspentlinje gjennom boligfeltet. Det er lagt en faresone på 10 meter ut til hver side langs denne.
Trafo		X	Det er en trafo vest for feltet, men denne vil ikke representere noen risiko for boligene.
Andre installasjoner?		X	Ikke kjent
Fare i fht tidligere bruk			
Gruver, åpne sjakter, tipper?		X	Vurderes uaktuelt – det er ikke kjent at det finnes slike anlegg innenfor eller i nærheten av planområdet.
Militære anlegg		X	Vurderes uaktuelt – det er ikke noen militære anlegg i nærheten av planområdet.
Tidligere avfallsdeponi		X	Vurderes uaktuelt – Det er ikke kjent at planområdet tidligere har blitt benyttet til deponering av avfall.
Annet?		X	Ikke kjent

3.3 Sårbarhet pga infrastruktur

Uønsket hendelse/forhold	Potensiell risiko		Merknad
	Ja	Nei	
Forurensning			
Støy		X	Trafikken på FV890 vurderes såpass begrenset at dette ikke representerer fare eller risiko.
Støv/partikler		X	Trafikken på FV890 vurderes såpass begrenset at dette ikke representerer fare eller risiko.
Lukt		X	Trafikken på FV890 vurderes såpass begrenset at dette ikke representerer fare eller risiko.
Annet?		X	Ikke kjent
Trafikkfare			
Trafikkulykker på vei	X		Gang- og sykkelveg og busslomme langs FV 890 bør etableres. Kommunen skal gå i gang med regulering av denne. Det er regulert inn g/s innenfor planområdet langs fylkesvegen, men den vil ikke bli opparbeidet før hele strekningen er regulert. Kryssløsningen mot FV 890 forutsettes opparbeidet og utbedret på en trafikksikker måte. Det er tegnet inn sikttrekanter på plankartet der det ikke skal etableres tiltak som hindrer sikten.
Annet?		X	Ikke kjent
Ulykker på nærliggende transportåre			
Vann/sjø		X	Vurderes uaktuelt
Luft		X	Vurderes uaktuelt
Vei		X	Vurderes uaktuelt
Damanlegg		X	Vurderes uaktuelt
Bru		X	Vurderes uaktuelt
Annet?		X	Vurderes uaktuelt
Strategisk sårbare enheter			
Sykehus/helseinstitusjon		X	Vurderes uaktuelt
Sykehjem/omsorgsinstitusjon		X	Vurderes uaktuelt
Skole/barnehage		X	Vurderes uaktuelt
Flyplass		X	Vurderes uaktuelt
Viktig vei		X	Vurderes uaktuelt

Bussterminal		X	Vurderes uaktuelt
Havn		X	Vurderes uaktuelt
Vannverk/kraftverk		X	Vurderes uaktuelt
Undervannsledninger/kabler		X	Vurderes uaktuelt
Bru/Demning		X	Vurderes uaktuelt
Sykehus/helseinstitusjon		X	Vurderes uaktuelt
Annet?		X	Vurderes uaktuelt

3.4 Annet

Uønsket hendelse/forhold	**Potensiell risiko**		**Merknad**
	Ja	**Nei**	
Kriminalitet			
Fare for kriminalitet		X	Vurderes uaktuelt
Frykt for kriminalitet		X	Vurderes uaktuelt

Vedlegg 4: Intensjonsavtale om erverv av grunn

Arctic eiendom AS V/Bertil Johnsen
Postboks 10
9846 Tana

Hans-Petter Tapio
Seida
9845 TANA

Avtale angående salg av areal på gnr 37 bnr 40 i Tana kommune

Undertegnede har inngått avtale om avståelse av areal på ovennevnte eiendom til Arctic eiendom AS. Dette i forbindelse med reguleringsplan for nytt boligfelt, Bjørkelia nordre. Arctic eiendom ved daglig leder Bertil Johnsen, ønsker å utvide veien til eksisterende boligfelt i Bjørkelia, og er således avhengig av å gjøre avtale med grunneier, Hans-Petter Tapio. Dette for å få realisert veiprosjektet.

Tana 22.05.2013

Hans Tapio

Bertil Johnsen

Vedlegg 5: Sikteanalyse fra område for VA-anlegg

Deanu gielda - Tana kommune

Arkiv: 37/220
Arkivsaksnr: 2014/294-7
Saksbehandler: Bjørnar Andersen

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskapet	31/2014	27.03.2014

37/220 - søknad om fradeling av parsell til boligformål med dispensasjon fra plan- og bygningslovens § 19-2.

Vedlegg
1 Søknad om tiltak - Deling g/b nr 37/220
2 Angående nabovarsel for fradeling av parsell - Mesta Eiendom AS - gnr. 37 bnr. 193 Skiippagurra
3 37/220 - søknad om fradeling av en parsell til boligformål.
4 Høringsuttalelse - Meste Eiendom As - fradeling av parsell til boligformål i Skiippagurra
5 Høringsuttalelse - søknad om fradeling av parsell til boligformål
6 Uttalelse vedrørende søknad om fradeling av parsell til boligformål til Gbnr 37/220

Rådmannens forslag til vedtak

I medhold av plan- og bygningslovens §§ 19-2 og 20-1 bokstav m, jf § 21-4, gis det dispensasjon til å fradele en parsell på ca 7,4 daa til boligformål med påstående boligbrakke fra gnr 37 bnr 220.

Vilkår:
Kantsonen på elvemælen mot Tanaelva, rett utenfor tomtegrensa, skal bevares uten inngrep. Ny bebyggelse tillates ikke nærmere vassdraget enn eksisterende bebyggelse.

Vi gjør oppmerksom på følgende:
Før eventuell videre oppdeling og bebygging av omsøkt parsell stilles det krav om utarbeidelse av reguleringsplan for den omsøkte parsell, jfr Kommuneplanens arealdel 2002-13.
I parsellens sørlig ende skal det i plan innarbeides en adkomst til elva med inntil 5 meters bredde mellom Fv 985 og Tanaelva for å sikre beboerne og andre i området adgang til vassdraget. Adkomsten skal innarbeides i forlengelse av eksisterende gammel adkomst.
Kantsonen skal bevares og ny bebyggelse ikke tillates nærmere vassdraget enn eksisterende bebyggelse.

Begrunnelse:
I Sentrumsområdet er det etterspørsel etter boligtomter og kommunen vil gjennom kravet om reguleringsplan bidra til å legge til rette for flere byggeklare boligtomter på eiendommen.

Omsøkte område ligger innenfor området definert som Sentrumsområdet i Kommuneplanens arealdel 2002-13. Kommunen tillater derfor ikke spredt utbygging i disse områdene. All utbygging på strekningen Veienden ovenfor Skiippagurra – Luftjok på østsiden av Tanaelva, og Mohkeveaijohka (Vestre Seida) – Lismajohka, skal skje på bakgrunn av arealplan, reguleringseller bebyggelsesplan, jfr. 2.5.1.1.
Saken har vært sendt til høring og ingen av høringspartene har merknader mot deling.

Saksopplysninger

Søknaden omhandler søknad om deling av en frittliggende parsell på ca 7,4 daa til boligformål av eiendommen gbnr 37/220. Den omsøkte parsell ligger i Skiippagurra mellom Fv 895 og Tanaelva. Parsellen er bebygd med en brakkerigg som har vært benyttet som bolig for Mesta og vegvesenets ansatte.
Omsøkte areal ligger i LNF-område i Kommuneplanens arealdel. Tiltaket er derfor i strid med LNF-områdets formål. Deling kan ikke gjennomføres uten dispensasjon etter kap 19 i plan- og bygningsloven (pbl). Parsellen ligger inntil Tanaelva, som er en del av det varig verna Tanavassdraget, og det er svært viktig at eksisterende kantsone bevares som nå. NVE har i 1993 gjort erosjonsforebyggende tiltak nedstrøms omsøkte parsell.
Saken har vært sendt til høring og ingen av høringspartene har merknader som motsier fradeling.

NVE oppsummerer sin uttalelse: *"på grunn av at området allerede er bebygd, og dersom det stilles krav til at kantsonen skal bevares og at ny bebyggelse ikke tillates nærmere vassdraget enn eksisterende bebyggelse, så har ikke NVE merknader til fradeling av parsell til boligformål fra gbnr 37/220 i Skiippagurra."*

Fylkesmannens uttalelse: *"i kommuneplanens arealplan er omsøkte område avsatt til LNFR-område og søknaden skal derfor behandles som dispensasjonssak iht plan- og bygningslovens kap. 19. Tanaelva er av stor betydning for allmennhetens friluftsliv. Omsøkte tilta, og den privatisering dette medfører, vil kunne redusere allmennhetens tilgjengelig til de vassdragsnære arealene. Fylkesmannen ber kommunen vurdere om det i kommuneplanens arealdel skal avsettes areal til grønnstruktur mellom Fv 985 og Tanaelva i omsøkt område. Dette for å sikre beboerne i området adgang til vassdraget.*
Fylkesmannen minner om plan- og bygningsloven § 28-1, som sier at: "Grunn kan bare bebygges, eller eiendom opprettes eller endres, dersom det er tilstrekkelig sikkerhet mot fare eller vesentlig ulempe som følge av natur- eller miljøforholder
Utover dette har vi ingen merknader til søknaden."

Sametingets uttalelse: *" sametinget kjenner ikke til at det er registrert automatisk freda samiske kulturminner i det omsøkte området. Vi har ingen merknader til søknaden."*
Sametinget uttaler videre; *Skulle det under arbeid i marken komme fram gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og melding sendes kulturminnevernet ved Sametinget og Finnmark fylkeskommune omgående, jf. Lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kulturminneloven) § 8 annet ledd. Vi forutsetter at dette pålegg formidles videre til dem som skal utføre arbeidet i marken.*
Vi minner om at alle samiske kulturminner eldre enn 100 år er automatisk freda i følge kulturminneloven § 4 annet ledd. Samiske kulturminner kan for eksempel være hustufter, gammetufter, teltboplasser (synlig som et steinsatt ildsted), ulike typer anlegg brukt ved jakt, fangst, fiske, reindrift eller husdyrhold, graver, offerplasser eller steder det knytter seg sagn til. Mange av disse er fortsatt ikke funnet og registrert av kulturminnevernet. Det er ikke tillatt å skade eller skjemme fredet kulturminne, eller sikringssonen på 5 meter rundt kulturminnet, jf.

kulturminneloven §§ 3 og 6.

For øvrig er det ikke kommet svar på høringen fra andre høringsparter innenfor svarfristen. Delingssøknaden er nabovarslet men det er ikke kommet merknader eller protester fra naboene.

Vurdering

Skiippagurra, Seida og Tanabru er i kommuneplanens arealdel definert som Sentrumsområdet i kommunen. Kommunen tillater derfor ikke spredt utbygging i disse områdene. All utbygging på strekningen Veienden ovenfor Skippagurra – Luftjok på østsiden av Tanaelva, og Mohkeveaijohka (Vestre Seida) – Lismajohka, skal skje på bakgrunn av arealplan, reguleringseller bebyggelsesplan, jfr. 2.5.1.1, arealplankart.

I utgangspunktet skal det ikke tillates bygging eller fradeling så nær vassdrag og spesielt ikke i strandsonen for verna vassdrag. Omsøkte fradeling gjelder eksisterende bebygd eiendom til boligformål, hvor også eksisterende grenser for parsellen beholdes som de er nå. Bygningstiltak kan ikke påbegynnes før det er utarbeidet reguleringsplan eventuelt en bebyggelsesplan for området. I parsellens sørlig ende vil det i ny kommuneplan bli innarbeidet en grønnstruktur mellom Fv 985 og Tanaelva for å sikre beboerne og andre i området adgang til vassdraget. Denne grønnstrukturen må sikres gjennom planprossessen. Kravet om reguleringsplan er også knyttet til ønsket om innregulering av flere boligtomter på eiendommen.

I tillegg til plan- og bygningsloven så er tiltaket også vurdert etter reglene i naturmangfoldloven §§ 8 – 12. Det fremkommer ingen registrerte forekomster av truede og sjeldne arter innenfor eller i nærheten av det omsøkte område. I utstrekning av byggeplassen har det vært i lengre tid vært aktiv bruk av arealet.

Tana kommune vil, utefra ovenstående gi dispensasjon iht pbl § 19-2 og tillatelse til fradeling iht pbl § 20-1 bokstav m, som omsøkt.

14/294

☒ **I) Søknad om tiltak; oppretting eller endring av matrikkelenhet (deling).** **Pbl § 20-1 m**

☐ **II) Krav om matrikulering av enhet(er) som ikke krever behandling etter Pbl § 20-1 m, eller oppmålingsforretning etter Ml § 33.**
Ml § 5, siste ledd og matrikkelforskr. §§ 43-48

☐ **III) Rekvisisjon av oppmålingsforretning**
Matrikkelloven § 33

Tana kommune
Utviklingsavdelingen
Rådhusveien 3
www.tana.kommune.no

Journalføring/stempel:

MOTTATT
28 JAN 2014

Søknaden/rekvisisjonen gjelder:

Eiendom	Gnr. 37	Bnr. 220	Festenr.	Seksjonsnr.
	Bruksnavn/adresse: Skippagurra			

I) Søknad om tiltak (deling) jf, Pbl §20-1 m og matrikulering etter Ml § 5.	**Sak, pbl § 20-1 m, oppretting av**	**Deling i hht.**	**Søknad om dispensasjon jf. pbl § 19-1:**
	☒ Ny grunneiendom ☐ Ny anleggseiendom ☐ Nytt jordsameie ☐ Ny festegrunn over 10 år ☐ Arealoverføring	Reguleringsplan ☐ Bebyggelsesplan (eldre lovverk) ☒ Privat forslag ☐ Annet:.....	☐ Plan- og bygningslov ☒ Kommuneplan ☐ Reguleringsplan ☐ Bebyggelsesplan (eldre lovverk)

II) Krav om matrikulering av enheter som ikke krever behandling etter Pbl §20-1 m , eller oppmålingsforretning etter Ml § 33.

☐ Sammenslåing (matrikkelforskr. § 43)
☐ Føring av referanse til eksisterende grense, (matrikkelforskr. § 44)
☐ Føring av samlet fast eiendom (matrikkelforskr. § 45 (2))
☐ Registrering av (ekisterende)uregistrert jordsameie (matrikkelforskr. § 32,ML §§34, 6 (særlige grunner)
☐ Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn (matrikkelforskr. § 31 ML §§34, 6 (særlige grunner)
☐ Annet (angi hjemmel):

III) Rekvisisjon av oppmålingsforretning, Ml § 33.

Oppmålingsforretning for matrikkelenhet(er) i henhold til tillatelse (delingsvedtak) etter Pbl 20-1 m:
☐ **Grunneiendom** ☐ **Anleggseiendom** ☐ **Jordsameie** ☐ **Festegrunn** ☐ **Arealoverføring**

Må besvares:

A) ☐ **Ønskes gjennomført uten ugrunnet opphold.** (Kommunens frist er 16 uker etter pbl-vedtak, § 20-1 m + event vinter-forskrift, matrikkel forskriften § 18.3) **Foretrukket mnd el dato for forretningen:**	B) ☐ **Ønsker å utsette oppmåling og matrikulering til mnd angitt nedenfor** (Kan etter rekvirentens ønske utsettes i inntil 3 år. Etter 3 år faller tillatelsen etter pbl § 20-1 m bort.) **Foretrukket mnd el dato for forretningen:**	C) ☐ **Ønsker etter særlige grunner å gjennomføre matrikulering, men utsette fullføring av oppmålings-forretningen.** (matrikkelforskriften § 25). **Kommunen fastsetter frist for fullføring, ikke lenger enn 2 år.**
For alt C); angivelse av særlige grunner (eventuelt i eget vedlegg):		

Oppmålingsforretning for matrikkelenhet som ikke krever tillatelse (delingsvedtak) etter Pbl 20-1 m:
☐ Klarlegging av eksisterende grenser (eventuelt grensepåvisning) (matrikkelforskr. § 36)
☐ Grensejustering (matrikkelforskr. § 34)
☐ Uteareal til eierseksjon (jf. eierseksjonsloven § 7, matrikkelforskr. § 35)
☐ Registrering av (ekisterende) uregistrert jordsameie (matrikkelforskr. § 32) (se også felt **II)**
☐ Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn (matrikkelforskr. § 31) (se også felt **II)**
☐ Annet (angi hjemmel):

Spesifikasjon av parsell(er) som søkes opprettet:

Parsell nr.	Areal ca. m²	Arealtype før deling	Eventuelt journal nr.	Eventuelt navn og adresse på kjøper/fester
	7337	BEBYGD		

Opplysninger om omsøkt tiltak; bruk, adkomst, vannforsyning og avløp:

Parsellen(e) skal benyttes til	☒ Selvstendig bruksenhet	☐ Tilleggsareal til	Gnr./Bnr./Fnr./Snr.
	☒ Bolighus	☐ Offentlig virksomhet	☐ Offentlig friluftsområde
	Fritidshus	☐ Landbruk/Fiske	☐ Offentlig veg
	☐ Industri/Bergverk	☐ Naturvern	☐ Kommunikasjonsareal/tekn. anlegg
	☐ Varehandel/bank/forsikring/hotell/restaurant		
Adkomst Pbl § 27-4 Vegloven §§ 40-43	☒ Riks-/fylkesveg	☐ Kommunal veg	☐ Privat veg
	☐ Ny avkjørsel fra offentlig veg	☐ Utvidet bruk av eksisterende avkjørsel	
	☐ Avkjørselstillatelse gitt (vedlegges)	☐ Søknad om avkjørseltillatelse vedlegges	☐ Adkomst sikret ifølge vedlagte dokument
Vann-forsyning Pbl § 27-1	☒ Offentlig vannverk	☐ Privat fellesvannverk. Tilknytningstillatelse vedlegges	
	☐ Annet:		
Avløp Pbl § 27-2	Offentlig avløpsanlegg	☒ Privat enkeltanlegg ☐ Privat fellesanlegg	Beskriv: Septik
	☐ Utslippstillatelse gitt (vedlegges)	☐ Søkn. om utslippstillatelse vedlegges	☐ Avløp sikret ifølge vedlagte dokument

Vedlegg:

	Nr. fra - til	Ikke relevant
Partsliste/naboliste (alternativt nyttes s. 4 eller kvitteringsskjema for rekommandert sending)	1 - 1	☐
Kart og situasjonsplaner	2 - 2	☐
Avtale om veg/adkomst, inkl. kart		☒
Private servitutter		☒
Uttalelser/samtykke fra andre offentlige myndigheter		☒
Skjema for krav om sammenslåing		☒
Andre avtaler, dokumentasjon		☒
Andre vedlegg		☒
Bekreftelse på/erklæring om at det er ordnet opp i / ikke foreligger heftelser, urådigheter eller andre restriksjoner som er til hinder for matrikulering		☒
		☒

Andre opplysninger og underskrift(er):

Andre opplysninger (for eksempel rettighetshavere av betydning)			
Hjemmelshaver(e)	Navn: MESTA EIENDOM AS		Tlf:
	Adresse: POSTBOKS 256	Postnr: 1326	Sted: LYSAKER
	E-post: trond.heimtun@mesta.no		
Underskrift	Sted: FAUSKE	Dato: 21/1-2014	Underskrift: Trond
Hjemmelshaver(e)	Navn:		Tlf:
		Postnr:	Sted:
	E-post:		
Underskrift	Sted:	Dato:	Underskrift:
Fakturaadresse: **(Dersom dette er en annen enn hjemmelshaver):**	Navn:		Tlf:
		Postnr:	Sted:
	E-post:		

mesta
Mesta Eiendom AS
Org.nr. 993 026 379 MVA

Eventuelt utfyllende merknader:

Ifflg saksbehandler i Tana Kommune, Lars Smeland, er parsell tidligere oppmålt og trenger følgelig ikke ny oppmåling.
I kartet er det en bygning som er satt X over.
Dette bygget er fjernet siden det var brakker som tilhørte Staten's Vegvesen og var tilknyttet deres drift fra tidlig av.

Gnr 37 Bnr

Kvitteringsskjema

Kommunenummer	Gnr	Bnr	Navn	Adresse	Postnummer	Poststed	Kvittering rekommandertsending
2025	37	1	FINNMARKSEIENDOMMEN	Postboks 133	9811	VADSØ	Denne del klistres på kvittering RR **1979 8752** 5 NO
2025	37	140	JOHANSEN ØIVIND WILHELM	SKIPAGURRA	9845	TANA	Denne del klistres på kvittering RR **1979 8753** 9 NO
2025	37	91	FURNES TOR	SKIPAGURRA	9845	TANA	Denne del klistres på kvittering RR **1179 6940** 6 NO
2025	37	193	FINNMARK FYLKESKOMMUNE	Fylkeshuset	9815	VADSØ	Denne del klistres på kvittering RR **1979 8754** 2 NO
2025	37	193	STATENS VEGVESEN REGION NORD	Postboks 1403	8002	BODØ	Denne del klistres på kvittering RR **1979 8755** 6 NO

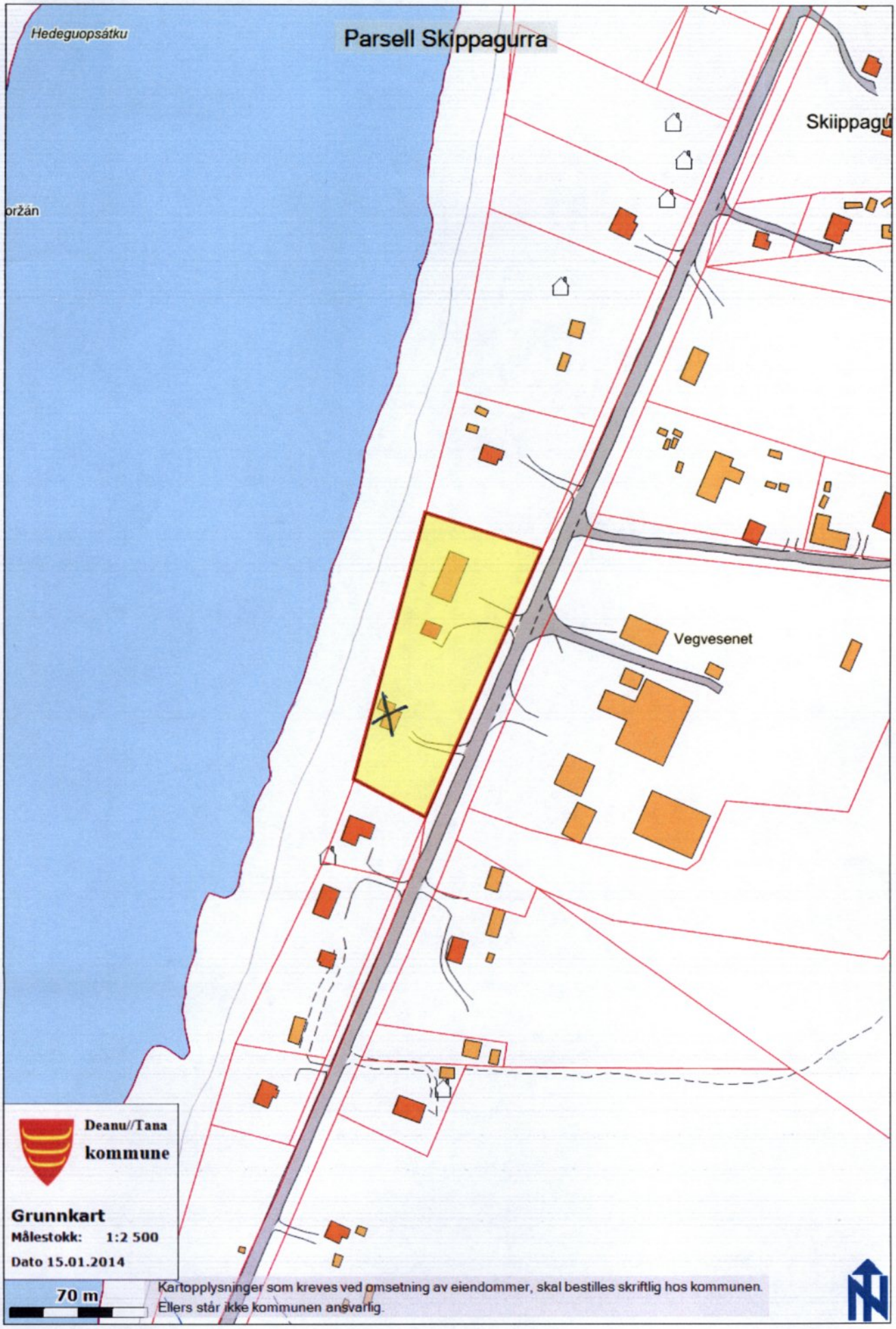
Hedeguopsátku
Parsell Skippagurra
Skiippagu
oržán
Vegvesenet
Deanu/Tana
kommune
Grunnkart
Målestokk: 1:2 500
Dato 15.01.2014
70 m
Kartopplysninger som kreves ved omsetning av eiendommer, skal bestilles skriftlig hos kommunen.
Ellers står ikke kommunen ansvarlig.

14/294

Statens vegvesen

Mesta Eiendom AS
Pb. 256
1326 LYSAKER

MOTTATT
31 JAN 2014

KOPI

Behandlende enhet:	Saksbehandler/innvalgsnr:	Vår referanse:	Deres referanse:	Vår dato:
Region nord	Jørn Stefan Opdahl - 78941767	2014/010922-002		29.01.2014

Angående nabovarsel for fradeling av parsell - Mesta Eiendom AS - gnr. 37 bnr. 193 Skiippagurra i Tana kommune -

Viser til nabovarsel angående fradeling av parsell til boligformål, eiendom gnr. 37 bnr. 193 i Skiippagurra – Tana kommune. Tomten grenser opp mot Fv. 895.

Dersom ikke tomten ligger i regulert område må det søkes Statens vegvesen om endret/utvidet bruk av avkjørsel og dispensasjon fra byggegrense mot offentlig veg. I regulert område behandles dette av kommunen etter plan- og bygningslovens bestemmelser.

Når det planlegges plassering av bygninger på eiendommen må det også tas hensyn til en mulig framtidig gang- og sykkelveg langs omsøkt vegstrekning.

Utover overnevnte har ikke Statens vegvesen merknader til nabovarselet.

Plan og forvaltning Finnmark
Med hilsen

Jørn Stefan Opdahl
rådgiver

Kopi: Tana kommune, Rådhusveien 24, 9845 Tana

Postadresse
Statens vegvesen
Region nord
Postboks 1403
8002 Bodø

Telefon: 02030
Telefaks: 75 55 29 51
firmapost-nord@vegvesen.no

Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Båtsfjordveien 18
9815 VADSØ

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Regnskap
Båtsfjordveien 18
9815 VADSØ
Telefon: 78 94 15 50
Telefaks: 78 95 33 52

Deanu gielda - Tana kommune

Utviklingsavdelingen

Fylkesmannen i Finnmark
Damsveien 1
9815 VADSØ

Deres ref.:	Vår ref.:	Saksbehandler:	Dato:
	2014/294	Bjørnar Andersen, tlf.: 46400269	**05.02.2014**

37/220 - søknad om fradeling av en parsell til boligformål.

Søknadsdato: 21.01.2014.
Søker: Mesta Eiendom As, Postboks 256, 1326 Lysaker

Søknaden gjelder.
Mesta Eiendom As har søkt om tillatelse til fradeling av en parsell av 37/220 til boligformål. Omsøkt parsell er ca 7,4 daa og ligger på vestsiden av Fv 895, mellom veien og Tanaelva i Skiippagurra. På parsellen står det en brakkerigg som har vært benyttet til bolig for ansatte.

Plangrunnlag.
Området er i kommuneplanens arealdel angitt som landbruk-, natur- og friluftsområde hvor det ikke tillates bygging eller fradeling dersom det ikke skjer i tilknyting til stedbunden næring.

Vurdering.
Søknaden er i strid med arealdelen og eventuell tillatelse er avhengig av dispensasjon fra plan- og bygningsloven § 19-2.
Det er søkt om dispensasjon iht pbl § 19-2 for dispensasjon fra gjeldende Kommuneplanens arealdel.
Tana kommune ber om høringsuttalelse innen 06.03.2014.

Med hilsen
Utviklingsavdelingen

Bjørnar Andersen
Avd.ing/saksbehandler

Postadresse:	Besøksadresse:	Telefon:	Bank:
Rådhusveien 24	Rådhusveien 24	+47 46 40 02 00	4910.12.71160
9845 Tana		Telefaks:	Org.nr.:
E-post: postmottak@tana.kommune.no	www.tana.kommune.no	78 92 53 09	943.505.527

FYLKESMANNEN I FINNMARK
Miljøvernavdelingen

FINNMÁRKKU FYLKKAMÁNNI
Birasgáhttenossodat

Deanu gielda/Tana kommune

Rådhusv. 3
9845 Tana

MOTTATT
- 5 MAR 2014

14/294

Deres ref	Deres dato	Vår ref	Vår dato
		Sak 2014/877 Ark 421.3	25.02.2014

Saksbehandler/direkte telefon: Harriet Reiestad - 78 95 03 68

Høringsuttalelse - Meste Eiendom As - fradeling av parsell til boligformål i Skiippagurra

Fylkesmannen viser til brev datert 5. februar 2014.

Mesta Eiendom As søker om fradeling av en parsell til boligformål. Omsøkt parsell er ca. 7,4 dekar og ligger på vestsiden av Fv895, mellom vegen og Tanaelva i Skiippagurra. På parsellen står det en brakkerigg som har vært benyttet til bolig for ansatte i Mesta.

I kommunens arealplan er omsøkt areal avsatt til LNFR-område. Søknaden skal derfor behandles som en dispensasjonssøknad etter plan- og bygningslovens kapittel 19.

Tanaelva er av stor betydning for allmennhetens friluftsliv. Omsøkt tiltak, og den privatiseringen dette medfører, vil kunne redusere allmennhetens tilgjengelighet til de vassdragsnære arealene. Fylkesmannen ber kommunen vurdere om det i kommuneplanens arealdel skal avsettes areal til grønnstruktur mellom Fv985 og Tanaelva i omsøkt område. Dette for å sikre beboerne i området adgang til vassdraget.

Fylkesmannen minner om plan- og bygningsloven § 28-1, som sier at: *"Grunn kan bare bebygges, eller eiendom opprettes eller endres, dersom det er tilstrekkelig sikkerhet mot fare eller vesentlig ulempe som følge av natur- eller miljøforhold".*

Utover dette har vi ingen merknader til søknaden.

Med hilsen

Margareth W. Sundfør
seksjonsleder

Harriet Reiestad
rådgiver

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og derfor uten underskrift.

Postadresse: Statens hus 9815 VADSØ | *Telefon:* 78 95 03 00 | *Telefaks:* 78 95 03 70 | *E-post:* postmottak@fmfi.no | *Internett:* www.fylkesmannen.no/Finnmark

Norges
vassdrags- og
energidirektorat
NVE

Tana kommune - Deanu gielda - Utviklingsavdelingen
Rådhusveien 24
9845 TANA

MOTTATT
- 6 MAR 2014

Vår dato: - 3 MAR 2014
Vår ref.: NVE 201400868-2 rn/anan
Arkiv: 323
Deres dato:
Deres ref.: 2014/294

Saksbehandler:
Anita Andreassen
anan@nve.no, 22 95 96 12

Høringsuttalelse - søknad om fradeling av parsell til boligformål fra GBnr 37/220 i Skiippagurra - Tana kommune

Vi viser til brev datert 05.02.2014.

NVE skal som høringspart bidra til at hensynet til vassdrag, flom-, erosjon- og skredfare samt energianlegg blir innarbeidet i arealplaner og dispensasjonssaker/ enkeltsaker etter plan- og bygningsloven.

Det søkes om fradeling av parsell på ca 7,4 daa som ligger på vestsiden av Fv 895, mellom veien og Tanaelva i Skiipagurra. På parsellen står det en brakkerigg som har vært benyttet til bolig for ansatte i Mesta.

Omsøkt parsell ligger inntil Tanaelva, som er en del av det varig verna Tanavassdraget. I utgangspunktet mener NVE at det ikke skal tillates nybygging og fradeling nært vassdrag og spesielt ikke i strandsonen av verna vassdrag. Omsøkte parsell er imidlertid allerede bebygd samt at det på begge sider av parsellen er bebyggelse. Vi forutsetter at eventuell ny bebyggelse ikke legges nærmere vassdraget enn eksisterende bebyggelse. NVE mener derfor at verneverdiene i dette tilfellet ikke vil bli vesentlig forringet ved omsøkte fradeling.

Elveos og randsoner langs vassdrag er blant de mest artsrike og bevaringsverdige med hensyn til landskapsøkologi og biologisk mangfold. I tillegg er vassdragsnaturen viktig i friluftssammenheng. Vi ber derfor kommunen om å påse at kantsonen langs Tanaelva bevares og at det ikke gis tillatelse til inngrep og tiltak i kantsonen.

Det har tidligere vært erosjonsproblemer langs Tanaelva i dette området og NVE har utført erosjonssikringsanlegg nedstrøms omsøkt parsell, sist utført i 1993. Det er derfor viktig at kommunen påser at ny bebyggelse ikke tillates nærmere vassdraget enn eksisterende bebyggelse.

Oppsummering

På grunn av at området allerede er bebygd, og dersom det stilles krav om at kantsonen skal bevares og at ny bebyggelse ikke tillates nærmere vassdraget enn eksisterende bebyggelse, så har ikke NVE merknader til fradeling av parsell til boligformål fra GBnr 37/220 i Skiippagurra.

Med hilsen

Aage Josefsen
regionsjef

Anita Andreassen
overingeniør

Kopi: Fylkesmannen i Finnmark, Statens hus, 9815 VADSØ

SÁMEDIGGI
SAMETINGET

Sámediggi
Ávjovárgeaidnu 50
9730 Kárášjohka

telefuvdna: +47 78 47 40 00
www.samediggi.no
samediggi@samediggi.no

Ápningstider:
Mandag - Fredag
08.00-15.30

MOTTATT
- 6 MAR 2014

Deanu gielda - Tana kommune
Rådhusveien 3
9845 TANA

ÁŠŠEMEANNUDEADDJI/SAKSBEHANDLER	DIN ČUJ./DERES REF.	MIN ČUJ./VÅR REF.	BEAIVI/DATO
Thor-Andreas Basso, +47 78 47 40 16	2014/294	14/1081 - 2	03.03.2014
thor-andreas.basso@samediggi.no		Almmut go válddát oktavuođa/ Oppgis ved henvendelse	

Uttalelse vedrørende søknad om fradeling av parsell til boligformål til Gbnr 37/220, Deanu gielda/Tana kommune

Vi viser til deres brev av 05.02.14 vedlagt søknad fra Mesta Eiendom AS.

Sametinget kjenner ikke til at det er registrert automatisk freda samiske kulturminner i det omsøkte området. Vi har ingen merknader til søknaden.

Skulle det under arbeid i marken komme fram gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og melding sendes kulturminnevernet ved Sametinget og Finnmark fylkeskommune omgående, jf. Lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kulturminneloven) § 8 annet ledd. Vi forutsetter at dette pålegg formidles videre til dem som skal utføre arbeidet i marken.

Vi minner om at alle samiske kulturminner eldre enn 100 år er automatisk freda i følge kulturminneloven § 4 annet ledd. Samiske kulturminner kan for eksempel være hustufter, gammetufter, teltboplasser (synlig som et steinsatt ildsted), ulike typer anlegg brukt ved jakt, fangst, fiske, reindrift eller husdyrhold, graver, offerplasser eller steder det knytter seg sagn til. Mange av disse er fortsatt ikke funnet og registrert av kulturminnevernet. Det er ikke tillatt å skade eller skjemme fredet kulturminne, eller sikringssonen på 5 meter rundt kulturminnet, jf. kulturminneloven §§ 3 og 6.

Vi gjør oppmerksom på at denne uttalelsen bare gjelder Sametinget, og viser til egen uttalelse fra Finnmark fylkeskommune.

Dearvvuođaiguin/Med hilsen

for Andreas Stangberg
Fágajođiheaddji /Fagleder

Thor-Andreas Basso
ráđđeaddi/rådgiver

Kopiija / Kopi til:
Finnmárkku fylkkagielda - Finnmark fylkeskommune Fylkeshuset 9815 VADSØ

samediggi.no

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskapet	32/2014	27.03.2014

Fornyet behandling - klage på kommunens vedtak av 07.03.13, saksnr. 20/2013, søknad om fradeling fra gbnr. 13/14 i Vestre Seida

Vedlegg
1 Klage over vedtak om fradeling av tomt til boligformål
2 Settefylkesmann - klage etter plan- og bygningsloven
3 Klage på vedtak - fradeling fra gnr. 13 bnr. 14 - anmodning om oppnevning av settefylkesmann
4 Behandling av klage på kommunens vedtak av 07.03.13. - fradeling fra gbnr. 13/14 i Vestre Seida
5 Uttalelse til klage fra fylkesmannen på vedtak i sak om fradeling gbnr. 13/14 i Vestre Seida
6 Klage på vedtak - fradeling av 13/14 i Vestre Seida - Tana kommune
7 Klage på vedtak - avslag på søknad om fradeling fra gbnr. 13/14 i Vestre Seida
8 Klage på vedtak - avslag om tomt fradeling
9 Svar på søknad om fradeling fra gbnr. 13/14 i Vestre Seida

Rådmannens forslag til vedtak

Med bakgrunn i Fylkesmannen i Troms' opphevelse (i brev av 19.11.2013) av Tana kommunes vedtak av 07.03.2013, saksnr. 20/2013, har kommunen ved fornyet behandling gjort følgende

Vedtak

Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 20-1, jf. plan- og bygningslovens § 11-6, avslår Tana kommune søknaden fra Ingvald Andreas Ravna om fradeling til boligformål fra gbnr. 13/14 i Vestre Seida.

Begrunnelse:
Den aktuelle eiendommen ligger i et område som i kommuneplanens arealdel er avsatt som et landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF) der det ikke tillates bygging eller fradeling dersom det ikke skjer i tilknytning til stedbunden næring. Ifølge kommuneplanens arealdel skal all utbygging på strekningen Mohkeveaijohka (Vestre Seida) – Lismajohka skje på bakgrunn av arealdel, regulerings- eller bebyggelsesplan.

Kommunen har mottatt negativ høringsuttalelse av berørt sektormyndighet som går imot søknaden. Kommunen kan ikke se at det finnes grunnlag i dispensasjonsbegrunnelsen som tilsier at det blir gitt dispensasjon til fradeling slik omsøkt.
Ulempene veier klart tyngre enn fordelene ved en eventuell fradeling og kommunen har dermed ikke anledning til å dispensere i dette tilfellet.
Det er heller ikke tilfredsstillende offentlig vannforsyning i Seida for å kunne knytte flere boliger til anlegget.
Hensynet til likebehandling, fordi det er innmeldt flere søkere i området, tilsier også at det ikke tillates fradeling før ny kommunedelplan for området blir vedtatt.

Til informasjon
Selv om det foreligger en tillatelse etter jordloven betinger en fradeling også tillatelse etter plan- og bygningsloven. Fradelingen slik omsøkt er dermed avslått med bakgrunn i avslaget etter plan- og bygningsloven.

Saksopplysninger

Det ble den 24.04.12 søkt om fradeling av parsell fra gbnr. 13/14 i Vestre Seida på ca. 3,2 daa til boligformål. Ved delegert myndighet til rådmannen ble det den 30.11.12 vedtatt avslag på søknaden etter plan- og bygningsloven.

I brev av 21.01.2013 ble det fremsatt klage på vedtak om avslag av Susan Helen Ravna. Klager var ikke part i saken, men hadde rettslig klageinteresse ved at hun har tilknytning til saken som oppført kjøper/fester i delingssøknaden.

Klagen ble fremmet for Formannskapet i møte den 07.03.2013, saksnr. 20/2013, hvorpå rådmannens forslag til vedtak var som følger:

”Klagen avvises jf. forvaltningslovens § 34.

Begrunnelse:
Betingelsene for å behandle klagen foreligger ikke. Klagefristen er oversittet og klager kan selv lastes for forsinkelsen jf. Forvaltningslovens § 31, bokstav a. Det foreligger ikke særlige grunner jf. bokstav b for at klageren skulle få ny prøvelse.”

Formannskapet avviste forslaget og valgte å omgjøre rådmannens opprinnelige vedtak.
Formannskapets vedtak i sin helhet lød som følger:
Formannskapet omgjør delegert vedtak av 11.12.2012 etter jordloven:
Med hjemmel i lov om jord (jordloven) LOV-1995-05-12-23 §§ 9 og 12 innvilges søknad fra Ingvald Andreas Ravna til å fradele inntil 2,5 daa inntil Fylkesvei 98 fra eiendommen gnr 13 bnr 14 til boligformål.
Begrunnelse:
Etter en samlet vurdering av hovedhensyn og skjønnsmessige kriterier i jordloven ansees deling som forsvarlig. Det er ikke aktiv drift på gården og det er ikke nok dyrket areal til å kunne ha større drift i fremtiden.
Formannskapet omgjør delegert vedtak av30.11.2012 etter plan- og bygningsloven:
”Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 19-2, innvilges søknad fra Ingvald Andreas Ravna om fradeling av inntil 2,5 da til boligformål fra gbnr. 13/14 i Vestre Seida.
Begrunnelse:
Den aktuelle eiendommen ligger i et område som i kommuneplanens arealdel er avsatt som et landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF) der det ikke tillates bygging eller fradeling dersom

det ikke skjer i tilknytning til stedbunden næring. Formannskapet mener at det finnes grunnlag som tilsier at det blir gitt dispensasjon til fradeling slik omsøkt. Grunnlaget består i at området allerede er bebygd og at fradelingen ikke vil hindre fremtidig utnytting av eiendommen som landbrukseiendom.

Kommunen mottok klage fra Fylkesmannen i Finnmark i brev av 22.03.13 hvorpå Fylkesmannen ba kommunen omgjøre sitt vedtak. Fylkesmannen i Finnmarks klage omfattet den delen av Formannskapets vedtak som omhandler innvilgelse av søknad med hjemmel i plan- og bygningslovens § 19-2.

Kortfattet versjon av Fylkesmannens begrunnelser gjengis her:

- ≠ En innvilgelse av søknaden om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel vil kunne føre til presedens og gjøre det vanskelig å avslå nye søknader om fradeling i LNFR-områder uten bestemmelser om spredt bolig-, fritids- eller næringsbebyggelse.
- ≠ Det er ikke gjort vurderinger av seks punkter (se vedlagt klage) som må vurderes og danne grunnlag for om dispensasjon skal gis eller ikke.
- ≠ Hensynene bak bestemmelsene det dispenseres fra blir vesentlig tilsidesatt, og ulempene er større enn fordelene ved innvilgelse av dispensasjon.
- ≠ Tillatelsen vil kunne være i strid med nasjonale rammer og mål, herunder jordvern.
- ≠ Fylkesmannens høringsuttalelse er ikke vektlagt i Formannskapets vedtak.

Fylkesmannens klage ble sendt til søker for uttalelse. Kommunen mottok ikke uttalelse fra søker. Kommunen mottok derimot uttalelse fra Susan Helen Ravna. Uttalelsen i sin helhet følger vedlagt.

Formannskapet behandlet Fylkesmannen i Finnmarks klage i møte den 15.08.2013, saksnr. 78/2013, hvorpå klagen ikke ble tatt til følge. Formannskapets vedtak lød som følger:

> ”Tana kommune omgjør ikke sitt vedtak av 07.03.2013 i sak 20/2013 – fradeling fra gbnr. 13/14 Vestre Seida.
>
> Formannskapet mener at det er viktig at unge mennesker skal kunne bygge og bo i vår kommune. I denne saken kan formannskapet heller ikke se at det er noen konflikt i forhold til eksempelvis: dyrka mark, naboer, andre næringer, naturmangfold, fremtidige planer, flom, ras etc. Det er allerede spredt bosetting i bygda Vestre Seida, så en ny bolig i området vil ikke oppleves som noe vesentlig inngrep, men heller et positivt tilskudd.
>
> Saken dreier seg om en ung familie som ønsker å bygge og bo i den bygda man har sine røtter i og nærhet til sin familie. Kommunestyret har i sin gjeldende arealplan lagt til grunn at det skal være mulig for å få dispensasjon til bygging av frittstående boliger hvis det ikke er til ulempe for andre interesser. Denne dispensasjonen gis i et område som er rett i grensesonen for dette generelle prinsippet vedtatt i arealplanen av 2002. Fradelingen som formannskapet har gitt dispensasjon til, har svært få ulemper for omgivelser og annen bruk av området.
>
> Fordelene med dispensasjonen er klart større enn ulempene som er at folketallet i kommunen kan gå ned.
>
> Tillatelsen vil heller ikke gi vesentlige ulemper for helse, miljø og sikkerhet og tilgjengelighet.

De viktigste nasjonale eller regionale rammer og mål som kan være påvirket er bruken av potensielt oppdyrkbar mark. Det området som fradeles kan formannskapet ikke se vil berøre dette i noe særlig grad.

Formannskapet i Tana er svært overrasket over at Fylkesmannen griper inn i småsaker hvor det ikke vesentlige nasjonale eller regionale rammer og mål som brytes."

Siden Fylkesmannen i Finnmark er klager i saken ble Fylkesmannen i Troms oppnevnt som settefylkesmann i saken.
Kommunen mottok Fylkesmannens vedtak i klagebehandlingen den 26.11.2013. Vedtaket lyder som følger:

"Fylkesmannen opphever Tana kommunes vedtak av 7.3.2013, sak 20/2013 under henvisning til at vedtaket lider av saksbehandlingsfeil."

Rådmannen gjengir hovedmomentene i Fylkesmannen i Troms sin vurdering her kortfattet:

- ≠ Kommunens manglende vurdering av om klagefristen er oversittet, samt eventuelt vurdering av oppreisning for dette, anses for å være en saksbehandlingsfeil. Fylkesmannen tar likevel ikke stilling til virkningen av dette da saken avgjøres på annet grunnlag.
- ≠ Kommunen har ikke vurdert vilkårene for dispensasjon etter § 19-2 (plan- og bygningsloven, red. her). Fylkesmannen mener det ikke kommer klart nok frem, i Formannskapets begrunnelse, om dispensasjonen etter kommunens vurdering vesentlig tilsidesetter hensynet bak byggeforbudet som ligger i LNF-formålet. Det fremkommer heller ikke hvorfor kommunen mener at hensynene ikke blir vesentlig tilsidesatt.
- ≠ Kommunen har i begrunnelsen ikke imøtegått de konkrete innvendingene fra Fylkesmannen i Finnmark som er berørt fagmyndighet.

Settefylkesmannen ved Fylkesmannen i Troms har med sitt vedtak hjemvist saken, som omhandler klage fra Fylkesmannen i Finnmark på Formannskapets vedtak av 07.03.2013 (saksnr. 20/2013), til fornyet behandling.

Vurdering

Klagers, ved Fylkesmannen i Finnmark, anførsel er tidligere vurdert av rådmannen. Rådmannen viser derfor til sin vurdering i delegert vedtak av 30.11.2012 som i sin helhet er vedlagt saksfremlegget (vedlegg nr. 9 – *Svar på søknad om fradeling fra gbnr. 13/14 i Vestre Seida*).

Rådmannen kan fremdeles ikke se at det er mulig å gi en tillatelse til fradeling slik omsøkt. Rådmannen gjør oppmerksom på at selv om kommuneplanens arealdel er relativt gammel så er det omsøkte området innenfor et arealmessig viktig område (sentrumsområdet) også i dagens perspektiv. Tana kommunes praksis med lempelig dispensasjonspraksis gjelder ikke for sentrumsområdet og det ligger et klart byggeforbud i planbestemmelsene mot all utbygging utenfor byggeområder i arealdel-, regulerings- eller bebyggelsesplan i sentrumsområdet. Formannskapet vil derfor, slik saken stiller seg per dags dato, ikke kunne komme med tilfredsstillende begrunnelse for dispensasjon.
Rådmannen har tidligere i lignende dispensasjonssaker i sentrumsområdet gitt avslag. Det er også innmeldt søknad i området hvor søker i samråd med rådmannen har besluttet å avvente behandlingen inntil ny kommunedelplan for området er blitt vedtatt. Alle nåværende ønsker om fradeling i sentrumsområdet er videreformidlet til arealplanlegger i forbindelse med ny kommunedelplan for området. I forslaget som nylig har vært behandlet i Formannskapet, og som nå skal ut på høring, ble det foreslått følgende områder for boligbygging i Vestre Seida (avmerket i svart):

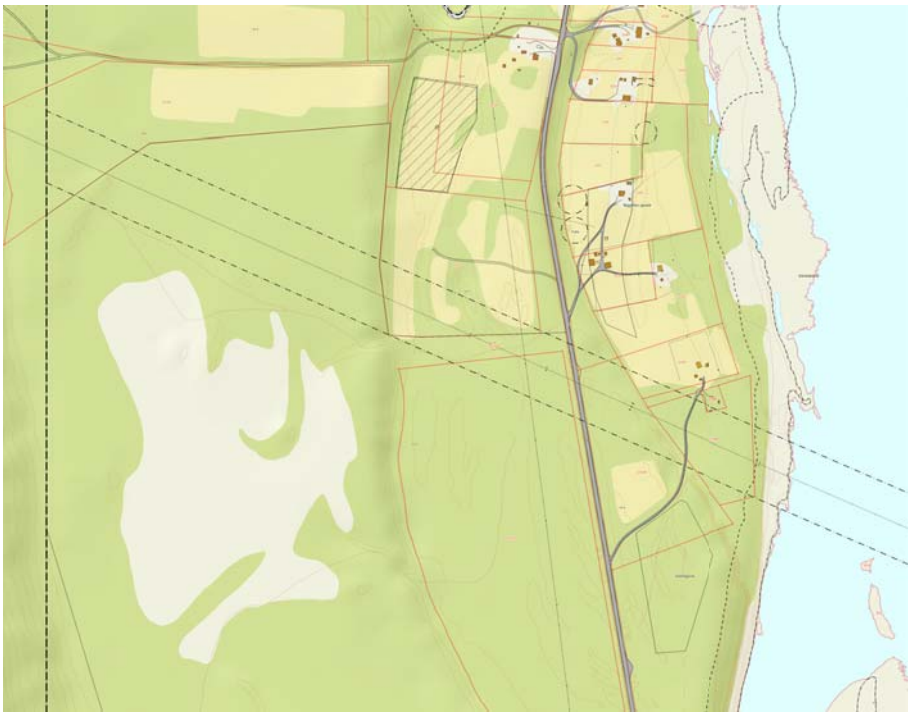

En eventuell innvilgelse av dispensasjon vil stride mot hensynet til likebehandling da begrunnelsen i søknaden som foreligger ikke stiller seg annerledes enn tidligere søknader omsøkt til samme formål og innenfor samme område (sentrumsområdet).

Rådmannen gjør oppmerksom på at det per dags dato ikke er tilfredsstillende offentlig vannforsyning i Seida for å kunne knytte flere boliger til anlegget. Kommunen er i h.h.t. plan- og bygningslovens §§ 19-2 og 27-1 pålagt å sikre vannforsyning til nye boliger.

Rådmannen anbefaler derfor Formannskapet å opprettholde byggeforbudet i sentrumsområdet ved å omgjøre sitt vedtak av 07.03.2013 (saksnr. 20/2013) etter plan- og bygningsloven inntil reguleringsplan for Vestre Seida er på plass.
Andre alternativer søker har per i dag er:

- ≠ Det kan søkes innenfor avsatt område for boligbygging (Bo:12) som befinnes ca. 600 m unna det omsøkte området.
- ≠ Det kan søkes på nytt innenfor avsatt område for boligbygging når ny kommunedelplan for området er vedtatt.
- ≠ Det kan søkes om dispensasjon utenfor sentrumsområdet.

Fylkesmannen i Troms
Romssa Fylkkamánni

Saksbehandler	Telefon	Vår dato	Vår ref.	Arkivkode
Stian Eriksen	77642068	19.11.2013	2013/5457 - 2	423.1
		Deres dato	Deres ref.	
		29.10.2013	2013/292	

Tana kommune
Rådhusveien 24
9845 TANA

MOTTATT
26 NOV 2013

Klage over vedtak om fradeling av tomt til boligformål - klager: Fylkesmannen i Finnmark

Vi viser til Fornyings-, administrasjons-, og kirkedepartementets oppnevning av Fylkesmannen i Troms som settefylkesmann i saken, jf. brev av 29.10.2013.

Fylkesmannen opphever Tana kommunes vedtak av 7.3.2013, sak 20/2013 under henvisning til at vedtaket lider av saksbehandlingsfeil. Saken hjemvises til fornyet behandling.

Vi vil begrunne dette nærmere nedenfor.

Sakens bakgrunn

Fylkesmannen forutsetter at klagerne er kjent med sakens dokumenter, og gir derfor ikke et fullstendig saksreferat. Vår avgjørelse bygger på de opplysninger som fremkommer i det skriftlige materialet som er oversendt fra kommunen, herunder administrasjonens saksframlegg utarbeidet i forbindelse med det påklagede vedtaket og kommunens behandling av klagen.

Saken gjelder klage over dispensasjon fra kommuneplan til fradeling av eiendom.

Ingvald Andreas Ravna har den 23.1.2012 fremsatt søknad om dispensasjon fra kommuneplan til fradeling av 2 alternative parseller til boligformål på ca 3,2 daa fra eiendommen 13/14 i Tana kommune. Omsøkte areal er avsatt til LNF. Saken ble sendt på høring til berørte sektormyndigheter den 3.5.2012. Det kom inn negativ uttalelse fra Fylkesmannen i Finnmark som blant annet uttalte at det ikke er ønskelig at kommunen fraviker gjeldende plan, at tiltaket kan være uheldig for landbruksvirksomheten på kort og lang sikt, og føre til drifts- og miljømessige ulemper for jordbruket i området.

I vedtak av 30.11.2012 ble søknaden avslått.

Susan Helen Ravna påklaget vedtaket den 21.1.2013. Rådmannen innstilte på å avvise klagen under henvisning til at den var for sent fremsatt og at det ikke forelå grunn for oppreisning av

Fylkeshuset, Strandvegen 13
Postboks 6105, 9291 Tromsø
Telefon: 77 64 20 00
Telefaks: 77 64 21 39

Avdeling
Justis- og
sosialavdelingen
fmtrpostmottak@fylkesmannen.no
www.fylkesmannen.no/troms

oversittet klagefrist. Formannskapet fulgte imidlertid ikke rådmannens innstilling og i vedtak den 7.3.2013 ble kommunens avslagsvedtak omgjort. Følgende vedtak ble fattet:

> Formannskapet omgjør delegert vedtak av 30.11.2012 etter plan- og bygningsloven:
> **Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 19-2, innvilges søknad fra Ingvald Andreas Ravna om fradeling av inntil 2,5 da til boligformål fra gbnr. 13/14 i Vestre Seida.**

For øvrig ble det i samme møte innvilget fradeling etter jordloven §§ 9 og 12.

Fylkesmannen i Finnmark påklaget vedtaket om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel i skriv den 22.3.2013. Fylkesmannen har bedt om at det gis oppsettende virkning, jf. forvaltningsloven § 42.

Susan Ravna har i skriv av 17.5.2013 kommet med bemerkninger til klagen. Hun har her fremholdt at fradelingen ikke er til hinder for noen og ikke vil gi konsekvenser for landskapet. Alle i bygda er positiv til at hun ønsker å bygge. Områder hvor det skal bygge innehar lit dyrkbar jord. Hun hevder at argumentene fra Fylkesmannen i Finnmark «er totalt bunnløse.»

Rådmannen innstilte på at klagen skulle tas til følge og tilrådde formannskapet å omgjøre sitt vedtak av 7.3.2013. Formannskapet behandlet klagen i møte den 15.8.2013. Klagen ble ikke tatt til følge og saken ble oversendt Fylkesmannen i Finnmark.

Siden Fylkesmannen i Finnmark er klager i saken er Fylkesmannen i Troms oppnevnt som settefylkesmann i saken, jf. brev av 18.10.2013 fra Fylkesmannen i Finnmark, samt brev av 29.10.2013 fra Fornyings- og administrasjonsdepartementet.

Fylkesmannens vurdering

Fylkesmannen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye omstendigheter. Vi skal vurdere de synspunkter som klageren legger frem, og kan også ta opp forhold som ikke er berørt i klagen. Der Fylkesmannen er klageinstans for vedtak truffet av en kommune, skal vi imidlertid legge vekt på hensynet til det kommunale selvstyre ved prøving av det frie skjønn, jf. forvaltningsloven § 34 annet ledd.

Saksbehandling - klagerett, klagefrist og oppreisning

Formannskapet har i sitt vedtak den 7.3.2013 omgjort tidligere avslagsvedtak etter klage fra Susan Helen Ravna. Hun er ikke hjemmelshaver til eiendommen, men den som skal overta den fradelte parsellen. Fylkesmannen kan ikke se at formannskapet i forbindelse med klagebehandlingen der nytt vedtak ble fattet, og dispensasjon ble gitt, har vurdert om Ravna har klagerett etter fvl. § 28. Klagen synes videre for sent fremsatt. Dette er heller ikke vurdert av formannskapet og det er heller ikke vurdert oppreisning av eventuell oversittet klagefrist. Rådmannen har vurdert dette i innstillingen til formannskapets behandling. Det ble innstilt på at Ravna har klagerett, men klagefristen ble ansett oversittet og rådmannen mente det ikke var grunnlag for oppreisning av oversittet klagefrist.

Fylkesmannen finner at formannskapets manglende vurdering av om klagefristen er oversittet, samt eventuelt vurdering av oppreisning for dette, anses for å være en saksbehandlingsfeil. Vi tar ikke stilling til virkningen av dette da saken avgjøres på annet grunnlag.[1]

Planforhold
Den omsøkte eiendom ligger i Vestre Seida.

Eiendommen er etter det opplyste, i blant annet administrasjonens saksframlegg i forbindelse med underinstansbehandlingen av klagen, avsatt til landbruks-, natur-, og friluftsområde (LNF) hvor det ikke tillates bygging eller fradeling dersom det ikke skjer i tilknytning til stedbunden næring.

Det er ikke fremlagt et eget plankart hvor det fremgår at området er avsatt til LNF.

Vestre Seida ligger innenfor det kommunen betegner som «Sentrumsområdet». I planbeskrivelsen til kommuneplanens arealdel 2002-13 på s. 30 fremgår følgende:

> *Sentrumsområdet*
> Skiippagurra, Seida og Tana bru har utviklet seg til å bli sentrumsområdet i kommunen der areal er en begrenset ressurs. Kommunen tillater derfor ikke spredt utbygging i disse områdene. All utbygging på strekningen Veienden (Skiippagurra) – Luftjohka på østsida av Tanaelva, og Mohkeveaijohka (Vestre Seida) – Lismajohka[2], skal skje på bakgrunn av arealdel, regulerings- eller bebyggelsesplan, jf. 2.5.1.1

Det er videre i kommuneplanens arealdel utarbeidet retningslinjer for saksbehandlingen. Til § 4 «LNF-områder» fremgår følgende:

- I sentrumsområdet, Seida - Tana bru - Skiippagurra, og i området mellom Lišmajohka og Mokeveaijohka på vestsiden av Tanaelva, skal all utbygging skje planmessig innenfor byggeområder i arealdel-, regulerings- eller bebyggelsesplan.

- I områdene som er skissert som aktuelle reserver for boligbygging i de neste 50 årene, skal det som regel ikke gis dispensasjoner fra planen etter plan- og bygningslovens § 7.

- I LNF-områder der en tillater spredt boligbygging, kan kommunen tillate tomter på opptil 4 da, så fremt det ikke hindrer en god arrondering til flere tomter. (...)

- Kommunen vil ha en lempelig dispensasjonspraksis når det gjelder boligbygging i LNF områder utenfor sentrumsområdet. Dette innebærer at i enkeltsaker der ingen viktige, allmenne interesser blir skadelidende, og ingen av høringsinstansene har avgitt negativ uttalelse, vil kommunen som regel gi dispensasjon etter plan- og bygningslovens § 7. Viktige interesser som kommunen vil vurdere er forholdet til vassdrag (jf. retningslinjene til § 2. 6 ovenfor), primærnæringene, natur- og kulturminnevernet.

[1] Et avslag er vanligvis ikke til hinder for at det sendes inn en ny søknad om det samme som tidligere er avslått, jf. Sivilombudsmannens uttalelse i sak 2010/2776 (31.8.2011) og Woxholths kommentarutgave til forvaltningsloven, 5. utgave s. 239.
[2] Vår understreking.

Foreliggende søknad innebærer en fradeling til boliformål i et område som er avsatt til LNF, og hvor det heller ikke i med hjemmel i pbl. § 11-11 (1) nr. 2 er åpnet for spredt boligbygging.

Fylkesmannen anser at dette er i strid med arealformålet og tillatelse forutsetter at det gis dispensasjon etter pbl. § 19-2.

Saksbehandling – manglende dispensasjonssøknad.
Dersom en ønsker å gjennomføre et tiltak som er i strid med plan- og bygningsloven, inklusive vedtatte planer, kreves «en grunngitt søknad», jf. pbl. § 19-1. Grunngitt dispensasjonssøknad tjener som grunnlag for berørte parters adgang til å fremme sitt syn på saken.

Dette innebærer at dispensasjon normalt ikke kan gis uten at det foreligger en begrunnet søknad. Etter loven av 1985 ble det antatt at det ikke kunne oppstilles krav om en egen spesifikk søknad om dispensasjon i de tilfeller hvor det samtidig ble søkt om byggetillatelse, jf. Ot.prp. nr. 27 (1982-83) s. 12 og NOU 2005: 12 s. 272. Loven inneholdt heller ikke noe krav om at bygge/dispensasjonssøknaden skulle begrunnes. Selv om loven nå krever særskilt søknad om dispensasjon, er det ikke noe i veien for at byggetillatelse og dispensasjon søkes i det samme dokumentet. Loven oppstiller ikke noen spesifikke krav til begrunnelsens innhold, men det må som et minimum fremgå hvilke forhold søker påberoper seg som grunnlag for en eventuell dispensasjon.

Fylkesmannen kan ikke se at det i denne saken er fremsatt en egen dispensasjonssøknad som forutsatt i bestemmelsen. Det er heller ikke i selve søknaden gitt noen begrunnelse for hvorfor en ønsker å fradele strid med LNF-formålet. Tiltakshaver burde vært gjort oppmerksom på at tiltaket ville betinge en egen dispensasjonssøknad, og kommunen burde i påvente av slik søknad ha avventet behandlingen av fradelingssøknaden. Dette er en saksbehandlingsfeil som kan føre til at vedtaket er ugyldig.

Spørsmålet blir da om denne saksbehandlingsfeilen kan anses som reparert i klageomgangen. Avgjørende for om vedtaket skal anses gyldig er om «det er grunn til å regne med at feilen ikke kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold», jf. forvaltningsloven § 41.

Foreliggende sak har vært gjenstand for klagebehandling og Fylkesmannen finner at de berørte parter her har fått adgang til å fremme sitt syn på dispensasjonsspørsmålet i klageomgangen, slik at hensynet bak kravet om grunngitt søknad er ivaretatt. Vi kommer derfor til at om søknaden av 23.1.2013 ikke tilfredsstiller kravet til begrunnet søknad i § 19-1, er det likevel «grunn til å regne med at feilen ikke kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold», jf. forvaltningsloven § 41.

Dispensasjon
Dispensasjonsbestemmelsen i plan- og bygningsloven § 19-2 (2) lyder slik:

> Dispensasjon kan ikke gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formålsbestemmelse, blir vesentlig tilsidesatt. I tillegg må fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering.

I dispensasjonsvurderingen må bygningsmyndighetene foreta en avveining mellom de hensyn som lovens forbudsbestemmelser eller gjeldende planer skal beskytte og de hensyn som taler for dispensasjon. Det kreves at hensynene bak den bestemmelsen det dispenseres fra ikke blir vesentlig tilsidesatt.

I tillegg må det foretas en interesseavveining der fordelene med tiltaket må vurderes opp mot ulempene, og vilkåret for å kunne innvilge dispensasjon er at disse finnes klart større etter en samlet vurdering. Av forarbeidene til bestemmelsen, Ot.prp. nr. 32 (2007-2008) s. 242, fremkommer det at:

> [D]et [må] foreligge klar overvekt av hensyn som taler for dispensasjon. Ordvalget innebærer at det normalt ikke vil være anledning til å gi dispensasjon når hensynene bak bestemmelsen det søkes dispensasjon fra fortsatt gjør seg gjeldende med styrke.

Fylkesmannen viser vider til at spørsmålet om å dispensere fra planer reiser særlige spørsmål. Planer er blitt til gjennom en omfattende beslutningsprosess, og er vedtatt av kommunens øverste folkevalgte organ, kommunestyret. De omhandler konkret vurderte forhold knyttet til arealutnyttelsen innenfor et bestemt område, og det skal derfor ikke være en kurant å fravike disse. Dispensasjoner vil lett kunne undergrave planene som informasjons- og beslutningsgrunnlag.

Formannskapets innvilgende vedtak den 7.3.2013 lyder slik:

> Formannskapet omgjør delegert vedtak av 30.11.2012 etter plan- og bygningsloven:
> **Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 19-2, innvilges søknad fra Ingvald Andreas Ravna om fradeling av inntil 2,5 da til boligformål fra gbnr. 13/14 i Vestre Seida.**

Det ble oppgitt følgende begrunnelse:

> Den aktuelle eiendommen ligger i et område som i kommuneplanens arealdel er avsatt som et landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF) der det ikke tillates bygging eller fradeling dersom det ikke skjer i tilknytning til stedbunden næring. Formannskapet mener at det finnes grunnlag som tilsier at det blir gitt dispensasjon til fradeling slik omsøkt. Grunnlaget består i at området allerede er bebygd og at fradelingen ikke vil hindre fremtidig utnytting av eiendommen som landbrukseiendom.

Fylkesmannen i Finnmark har i sin klage fremholdt at kommunens adgang til å gi dispensasjon er avgrenset og at det skal vesentlige argumenter til for å avvike fra gjeldende plan. Dispensasjon vil kunne føre til presedens i lignende saker og dispensasjonen vil være negativ for landbruket i området, da en fritt omsettelig eiendom i et område med jordbruksdrift kan føre til konflikter. Fradelingen kan også føre til omdisponering av dyrkbar jord, og kan dermed være i strid med de nasjonale mål om vern av dyrka og dyrkbar jord. Fylkesmannen i Finnmark har videre fremholdt at formannskapet ikke har vurdert vilkårene for dispensasjon etter § 19-2 og har videre hevdet at hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra blir vesentlig tilsidesatt og at ulempene er større enn fordelene ved innvilgelse

av dispensasjon. Det er også vist til at høringsuttalelsen fra Fylkesmannen i Finnmark ikke er vektlagt i vedtaket.

Fylkesmannen i Troms viser til at det i fvl. § 25 stilles krav til begrunnelsen av vedtak. Etter bestemmelsen følger det at det må vises til de reglene som vedtaket bygger på, de faktiske forhold som er lagt til grunn for vedtaket, og de hovedhensyn som har vært avgjørende ved utøving av det forvaltningsmessige skjønn bør nevnes.

Videre viser vil uttalelse fra Sivilombudsmannen, sak 2011/2012, om hvilke krav som stilles til begrunnelse av dispensasjonsvedtak. Saken gjaldt dispensasjon fra LNF-formål til oppføring av et tilbygg der Fylkesmannen hadde stadfestet tillatelse gitt av kommunen. Ombudsmannen uttalte følgende:

> Det må være et grunnleggende krav til begrunnelse for et dispensasjonsvedtak etter pbl. § 19-2 at det fremgår at hvert av lovens kumulative vilkår er vurdert og hvilke konklusjoner vurderingene munnet ut i. Fylkesmannen har i vedtaket verken vist til fordelene eller ulempene ved å gi dispensasjon, og heller ikke konkludert med om vilkåret i pbl. § 19-2 annet ledd annet punktum er oppfylt. En slik mangel ved begrunnelsen etterlater et inntrykk av at fylkesmannen ikke har vurdert hvorvidt vilkåret er oppfylt. (...)
>
> Som nevnt innledningsvis, er det kun der vilkårene i § 19-2 annet ledd første og annet punktum er oppfylt at forvaltningen har rettslig adgang til å gi dispensasjon. Når det ikke fremgår av vedtaket at det ene vilkåret er vurdert, er dette en mangel ved begrunnelsen som kan tyde på svikt ved selve avgjørelsen.

I foreliggende sak er ikke de kumulative vilkår etter bestemmelsen i pbl. § 19-2 (2) nevnt i kommunens vedtak. De faktiske forhold som er lagt til grunn for vedtaket fremkommer i liten grad, og de hovedhensyn som har vært avgjørende ved utøving av det forvaltningsmessige skjønn synes ikke å fremkomme. Fylkesmannen i Troms finner det klart at den begrunnelse som er oppgitt i vedtaket av 7.3.2013 ikke oppfyller kravene i fvl. § 25. Det foreligger således saksbehandlingsfeil. Spørsmålet er om denne feil kan anses reparert i kommunens klagebehandling.

I forbindelse med klagebehandlingen har formannskapet begrunnet dispensasjonen på følgende måte:

> Formannskapet mener at det er viktig at unge mennesker skal kunne bygge og bo i vår kommune. I denne saken kan formannskapet heller ikke se at det er noen konflikt i forhold til eksempelvis: dyrka mark, naboer, andre næringer, naturmangfold, fremtidige planer, flom, ras etc. Det er allerede spredt bosetting i bygda Vestre Seida, så en ny bolig i området vil ikke oppleves som noe vesentlig inngrep, men heller et positivt tilskudd.
>
> Saken dreier seg om en ung familie som ønsker å bygge og bo i den bygda man har sine røtter i og nærhet til sin familie. Kommunestyret har i sin gjeldende arealplan lagt til grunn at det skal være mulig for å få dispensasjon til bygging av frittstående boliger hvis det ikke er til ulempe for andre interesser. Denne dispensasjonen gis i et område som rett i grensesonen for dette generelle prinsippet vedtatt i arealplanen av 2002. Fradelingen som formannskapet har gitt dispensasjon til, har svært få ulemper for omgivelser og annen bruk av området.

> Fordelene med dispensasjonen er klart større enn ulempene som er at folketallet i kommunen kan gå ned.
>
> Tillatelsen vil heller ikke gi vesentlige ulemper for helse, miljø og sikkerhet og tilgjengelighet.
>
> De viktigste nasjonale eller regionale rammer og mål som kan være påvirket er bruken av potensielt oppdyrkbar mark. Det området som fradeles kan formannskapet ikke se vil berøre dette i noe særlig grad.

Fylkesmannen i Troms bemerker at de hensyn som er angitt i denne begrunnelsen er saklige og relevante. I begrunnelsen kommer det imidlertid ikke klart nok frem om dispensasjon etter kommunens vurdering vesentlig tilsidesetter hensynet bak byggeforbudet som ligger i LNF-formålet. Det fremkommer ikke hvorfor kommunen mener at hensynene ikke blir vesentlig tilsidesatt.

I denne sammenheng påpeker vi at Fylkesmannen i Finnmark har avgitt negativ høringsuttalelse som berørt sektormyndighet og gått mot dispensasjon i saken. Vi viser her til at det følger av pbl. § 19-2 (4) det ikke bør gis dispensasjon der berørt fagmyndighet har uttalt seg negativt. Det er i uttalelsen fra Fylkesmannen i Finnmark blant annet påpekt at tiltaket er uheldig for jordbruket, og at det på kort og lang sikt vil kunne ha negative konsekvenser for landbruksvirksomheten i området og for den aktuelle eiendommen. Fradeling av boligtomt innenfor landbrukseiendom vil kunne føre til konflikter mellom huseier og landbruksvirksomheten. Etablering av bolig her vil komme i konflikt med nasjonale mål om vern av dyrka jord, og være til ulempe for drift av omkringliggende jordbruksarealer. For øvrig ble det vist til rikspolitiske retningslinjer for samordnet areal- og transportplanlegging, og påpekt at spredt boligbygging som ikke er tilknyttet landbruket vil være i strid med disse retningslinjene. Endelig ble det påpekt at spredt bebyggelse kan bli kostbart for kommunen på sikt.

Kommunen har i begrunnelsen ikke imøtegått de konkrete innvendingene fra Fylkesmannen i Finnmark som er berørt fagmyndighet. Når dette ikke er gjort, kan vi vanskelig se at kommunen på en tilstrekkelig måte har vurdert om hensynene bak arealformålet blir vesentlig tilsidesatt. Vi finner at kravet til begrunnelse i fvl.§ 25 ikke er oppfylt og det foreligger saksbehandlingsfeil.

Mangelfull oppfyllelse av kravene til begrunnelse av forvaltningsvedtak i fvl. § 25 kan av og til gi klageinstansen et utilstrekkelig grunnlag for å skulle overprøve de materielle vurderinger som er gjort i saken. For eksempel vil dette gjelde der verken saksframlegg eller vedtak i en sak i tilstrekkelig grad omtaler oppfyllelsen av vilkårene for å kunne gi dispensasjon ihht. pbl. § 19-2, som begge må være oppfylt.

Det følger av sikker rett at slik manglende eller ufullstendig begrunnelse i seg selv kan være en feil ved vedtaket som fører til at vedtaket må kjennes ugyldig, jf. Eckhoff/Smith, Forvaltningsrett, 9. utgave, side 490. Dette er også i tråd med prinsippet uttrykt i fvl. § 41.

På bakgrunn av det ovennevnte, og av hensyn til å sikre at spørsmålet om dispensasjon undergis en to-instansbehandling finner vi at vedtaket 7.3.2013 må oppheves og hjemvises til

Tana kommune for fornyet behandling. Et nytt vedtak i saken vil kunne påklages på vanlig måte.

Med hjemmel i pbl. § 1-9, jf. delegasjonsfullmakt gjør Fylkesmannen følgende

vedtak:

Fylkesmannen opphever Tana kommunes vedtak av 7.3.2013, sak 20/2013.

******

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages. Partene anses underrettet ved kopi av dette brevet. Vi gjør oppmerksom på partenes rett til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven §§ 18 og 19.

Etter fullmakt

Jan-Peder Andreassen
avdelingsdirektør

Ole Ramberg
fagansvarlig

Kopi til:

Det Kongelige Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet	Postboks 8004 Dep	0030	OSLO
Fylkesmannen i Finnmark	Statens hus, Damsveien 1	9815	VADSØ
Susan Helen Ravna	Seidaveien 5B	9845	TANA
Ingvald Andreas Ravna	Vestre Seida	9845	TANA

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ikke håndskrevne signaturer.

DET KONGELIGE FORNYINGS-,
ADMINISTRASJONS- OG KIRKEDEPARTEMENT

11/897

Fylkesmannen i Troms
Postboks 6105
9291 TROMSØ

MOTTATT
31 OKT 2013

KOPI

Deres ref	Vår ref	Dato
	13/3080	29.10.2013

Settefylkesmann – klage etter plan- og bygningsloven

Fylkesmannen i Finnmark har påklaget vedtak av formannskapet i Tana kommune 07.03.2013 om dispensasjon fra gjeldende kommuneplan for fradeling av tomt til boligformål fra eiendommen gnr. 13 bnr. 14. Fylkesmannen har begjært utsettende virkning av klagen. Formannskapet har behandlet klagen i møte 15.08.2013 og gjort vedtak om ikke å ta den til følge.

Kompetansen som klagemyndighet i enkeltvedtak etter plan- og bygningsloven er lagt til fylkesmannen i henhold til § 1-9 femte ledd, jf. Miljøverndepartementets rundskriv T-2/09 pkt. 2.7. Som klager etter § 1-9 tredje ledd er imidlertid Fylkesmannen i Finnmark inhabil til å behandle denne konkrete klagen, jf. forvaltningsloven § 6 første ledd.

Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet oppnevner derfor Fylkesmannen i Troms som settefylkesmann til å ta stilling til begjæringen om utsettende virkning etter forvaltningsloven § 42, og til å avgjøre realiteten i klagen. Hjemmel for dette vedtaket er forvaltningsloven § 9 andre ledd, jf. kgl.res. 10.11.1988. Det vises også til Miljøverndepartementets rundskriv T-6/96.

Postadresse
Postboks 8004 Dep
NO-0030 OSLO
postmottak@fad.dep.no

Besøksadresse
Akersg. 59

www.fad.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
972 417 785

Statsforvaltningsavdelingen

Saksbehandler
Anne Karine Moe
22 24 46 49

Sakens dokumenter følger vedlagt.

Med hilsen

Francoise Bratland (e.f.)
seniorrådgiver

Anne Karine Moe
seniorkonsulent

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ikke håndskrevne signaturer.

Kopi uten vedlegg:
Susan Helen Ravna, Seidaveien 5 B, 9845 Tana
Ingvald Andreas Ravna, Vestre Seida, 9845 Tana
Deanu gielda/Tana kommune, Rådhusv. 3, 9845 Tana

Vedlegg 1

MOTTATT
23 OKT 2013

FYLKESMANNEN I FINNMARK
Justis- og samfunnsavdeling

FINNMÁRKKU FYLKKAMÁNNI
Justiisa- ja servodatossodat

13/292

Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet

Postboks 8004 Dep.
0030 OSLO

Deres ref	Deres dato	Vår ref	Vår dato
		Sak 2013/3369 Ark 423.1	18.10.2013

Saksbehandler/direkte telefon: Bjørn-Rikart Pedersen - 78 95 03 20

Klage på vedtak - fradeling fra gnr. 13 bnr. 14 i Tana kommune - anmodning om oppnevning av settefylkesmann

Vi viser til Tana kommunes oversendelse av vedtak fattet i formannskapet 15. august 2013, mottatt her 22. august d.å.

Som det framgår av sakens dokumenter har Fylkesmannen i Finnmark klaget på kommunens vedtak i sak av 7. mars 2013, om tillatelse til fradeling av tomt til boligformål fra gnr. 14 bnr. 14 i Vestre Seida, Tana kommune.

Tana kommune opprettholder sitt vedtak i sak av 15. august 2013, vi er dermed inhabil til å behandle denne klagesaken, jfr Forvaltningsloven av 10. februar 1967 § 6. Vi ber derfor om at departementet oppnevner settefylkesmann i saken.

Sakens dokumenter følger vedlagt.

Med hilsen

Bjørn-Rikart Pedersen
seksjonsleder

Wilhelm Istad
rådgiver

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi (uten vedlegg) til:

Susan Helen Ravna	Seidaveien 5 B	9845	TANA
Ingvald Andreas Ravna	Vestre Seida	9845	TANA
Deanu gielda/Tana kommune	Rådhusv. 3	9845	TANA X

Postadresse: Statens hus 9815 VADSØ
Telefon: 78 95 03 00
Org.nr.: 967 311 014
E-post: fmfipostmottak@fylkesmannen.no
Internett: www.fylkesmannen.no/Finnmark

Deanu gielda - Tana kommune
Utviklingsavdelingen

Fylkesmannen i Finnmark
Damsveien 1
9815 Vadsø

Melding om vedtak

Deres ref.:	Vår ref.:	Saksbehandler:	Dato:
Sak 2012/1699	2013/292	Ida Martine S. Nilsen, tlf.: 464 00 279	**19.08.2013**

Behandling av klage på kommunens vedtak av 07.03.13. - fradeling fra gbnr. 13/14 i Vestre Seida

Tana kommune underretter om at det i møte i formannskapet den 15.08.2013, saksnr. 78/2013, ble fattet følgende

Vedtak
Tana kommune omgjør ikke sitt vedtak av 07.03.2013 i sak 20/2013 – fradeling fra gbnr. 13/14 Vestre Seida.

Formannskapet mener at det er viktig at unge mennesker skal kunne bygge og bo i vår kommune. I denne saken kan formannskapet heller ikke se at det er noen konflikt i forhold til eksempelvis: dyrka mark, naboer, andre næringer, naturmangfold, fremtidige planer, flom, ras etc. Det er allerede spredt bosetting i bygda Vestre Seida, så en ny bolig i området vil ikke oppleves som noe vesentlig inngrep, men heller et positivt tilskudd.

Saken dreier seg om en ung familie som ønsker å bygge og bo i den bygda man har sine røtter i og nærhet til sin familie. Kommunestyret har i sin gjeldende arealplan lagt til grunn at det skal være mulig for å få dispensasjon til bygging av frittstående boliger hvis det ikke er til ulempe for andre interesser. Denne dispensasjonen gis i et område som er rett i grensesonen for dette generelle prinsippet vedtatt i arealplanen av 2002. Fradelingen som formannskapet har gitt dispensasjon til, har svært få ulemper for omgivelser og annen bruk av området.

Fordelene med dispensasjonen er klart større enn ulempene som er at folketallet i kommunen kan gå ned.

Tillatelsen vil heller ikke gi vesentlige ulemper for helse, miljø og sikkerhet og tilgjengelighet.

De viktigste nasjonale eller regionale rammer og mål som kan være påvirket er bruken av potensielt oppdyrkbar mark. Det området som fradeles kan formannskapet ikke se vil berøre dette i noe særlig grad.

Postadresse: Rådhusveien 24, 9845 Tana, E-post: postmottak@tana.kommune.no
Besøksadresse: Rådhusveien 24, www.tana.kommune.no
Telefon: +47 46 40 02 00, Telefaks: 78 92 53 09
Bank: 4910.12.71160, Org.nr.: 943.505.527

Formannskapet i Tana er svært overrasket over at Fylkesmannen griper inn i småsaker hvor det ikke vesentlige nasjonale eller regionale rammer og mål som brytes.

Med bakgrunn i dette vedtak oversendes klagen for videre behandling til klageinstansen jf. forvaltningslovens § 33, 4. ledd.

Med hilsen

Svein Ottar Helander
Avdelingsleder

Ida Martine S. Nilsen
Miljøkonsulent

Vedlegg
1 Svar på søknad om fradeling fra gbnr. 13/14 i Vestre Seida
2 Foreløpig svar på søknad om fradeling av parsell fra eiendom gbnr. 13/14 i Tana kommune.
3 Deanu gielda/Tana kommune - søknad om fradeling av parsell til fritidsformål i Vestre Seida - Ingvald Andreas Ravna
4 Uttalelse vedrørende søknad om fradeling av 13/14, Deanu gielda/Tana kommune
5 Uttalelse vedrørende dispensasjonssøknad fradelng gnr 13/14 sør for Mohkkevajohka i Vestre Seda
6 Høringsuttalelse - Ingvald Andreas Ravna - søknad om fradeling
7 13/14 - søknad om fradeling av parsell til boligformål.
8 Søknad om fradeling av parsell, Tana kommune Vestre Seida
9 13/14 V.Seida - Søknad om Tiltak - deling / oppmåling
10 Klage på vedtak - avslag om tomt fradeling
11 Klage på vedtak - avslag på søknad om fradeling fra gbnr. 13/14 i Vestre Seida.
12 Jordlovsbehandling - søknad om deling av grunneiendom gnr 13 bnr 14.
13 Jordlovsbehandling - søknad om deling av grunneiendom gnr 13 bnr 14
14 Klage på vedtak - avslag på søknad om fradeling fra gbnr. 13/14 i Vestre Seida
15 Klage på vedtak - fradeling av 13/14 i Vestre Seida - Tana kommune
16 Klage på kommunens vedtak - fradeling fra gbnr. 13/14 i Vestre Seida.
17 Klage på kommunens vedtak av 08.03.13 i sak om fradeling fra gbnr. 13/14 i Vestre Seida
18 Uttalelse til klage fra fylkesmannen på vedtak i sak om fradeling gbnr. 13/14 i Vestre Seida
19 Klage på kommunens vedtak av 07.03.13, saksnr. 20/2013 - fradeling fra gbnr. 13/14 i Vestre Seida

Kopi til:

Susan Helen Ravna	Seidaveien 5 B	9845	TANA
Ingvald Andreas Ravna	Vestre Seida	9845	TANA

13/292

Tana kommune

v/utviklings avd

9845 Tana

MOTTATT
5 JUN 2013

Tana 17/05-2013

Ang klage fra fylkesmannen på vedtak i sak om fradeling fra gbn.13/14 i Vestre seida.

Jeg Susan Ravna født 230980 vil gi min uttalelse på fylkesmannen i Finnmark ,sitt ønske om å gjøre om å gjøre kommmunens vedtak.

For meg er dette veldig uforståelig. Ser ingen grunn til hvorfor jeg ikke skal få fradelt tomt her.

Formannskapet er positiv til dette, å ser heller ingen grunn til at dette ikke skulle gå i orden.

Der hvor jeg ønsker å bygge er ikke til hinder for noen. Ikke vil det gi spesielt store konsekvenser for landskapet. Alt er godkjent fra alle andre parter.

Jeg har også pratet med alle som bor i bygden, alle er positiv til at jeg ønsker å bygge.

Ikke er det heller spesielt dyrkbar jord hvor jeg vil bygge.

De argumentene fylkesmannen kommer med er, etter mitt syn, totalt bunnløse.

Velger å legge ved en klage på fylkesmannen sitt ønske.

Mvh

Susan Helen Ravna

Tana Kommune

v/utviklings avd

Rådhusvn 3

9845 Tana

MOTTATT
5 JUN 2013

Tana,17/05-2013

Klage på vedtak saksnr 2012/1332-2 ,avslag på søknad om tomt fradeling

Jeg Susan Ravna født 230980,ønsker å klage ,igjen,på vedtak,motatt ~~16/05~~ 2013. Ang parsell nr 1.Søkte om fradeling av tomt på min fars Ingvald Ravnas tomt. På ca 3 dekar,fikk avslag på dette.

Jeg ønsker med dette å begrunne hvorfor jeg bør få avdelt tomt.

Om det kan hjelpe saken kan jeg også gå ned på dekar.

Dere sier at det er ferdig regulerte tomter 600 m unna. Men jeg er vokst opp på denne gården,som selvfølgelig står mitt hjerte veldig nært. Ønsker at mine barn skal kunne få vokse opp der. Å få de samme gode minnene som jeg. Å ikke minst få en tilknytning til gården. Kanskje de da også vil etablere seg i denne fantastiske bygden. Da vil det bli etablering i bydgen i mange,mange år fremover.

Å det er ganske viktig å la de unge som etablerer seg få lov til å bygge der de er vokst opp. Der deres røtter kommer ifra. Å få lov til å gå i fotsporene til sin slektninger. Å videreføre tradisjoner.

Så er det med tanke på mine foreldre. For dem er det en stor trygghet at jeg ønsker å bygge i nærheten av dem. Det vil gjøre slik at jeg kan ta meg av dem å hjelpe dem når den tiden engang kommer. Å de vil også få en spesiell tilknytning til sine barnebarn,på en helt annen måte siden vi vil bo nært hverandre.

Jeg og min samboer er ressurs sterke mennesker,med gode utdannelser. Jeg er utdannet ambulanse arbeider,og han er mekaniker. Vi ønsker å stifte større familie,og bli i tana.

Jeg med min utdannelse,ambulanse arbeider,er litt avhengig av å ikke å ikke bo for langt unna sentrum.(hvor ambulanse basen er) når jeg er på jobb. Slik at jeg hurtig kan komme meg på utrykning. Samtidig som jeg også er avhengig av å ikke bo i sentrum. Pga mer støy(i sentrum) når jeg trenger å hente meg inn etter utrykning. Derfor er også tomten jeg ønsker i Vestre Seida ypperlig for meg.

Med tid og stund er det også mulig at vi vil starte opp drift av eks hest/sau på vegne av min far, om vi får mulighet til å bygge. Jeg har erfaring fra tidligere med gårds drift/melke produksjon.Dette er også noe som igjen også kan være med på å igjen skape liv å få gården tilbake til det en gang var. Å ikke minst sørge for at vestre Seida ikke dør ut,sånn som mange bygder gjør i dag.

Jeg brenner veldig sterkt for denne saken,og håper at dere vurdere den på nytt.

På forhånd takk!

Mvh

Susan Helen Ravna

Susan helen Ravna

FYLKESMANNEN I FINNMARK FINNMÁRKKU FYLKKÁMANNI

Deanu gielda/Tana kommune

Rådhusv. 3
9845 Tana

Deres ref	Deres dato	Vår ref	Vår dato
	08.03.2013	Sak 2012/1699 Ark 421.3	22.03.2013

Saksbehandler/direkte telefon: Gunhild Lutnæs -

Klage på vedtak - fradeling av gnr/bnr. 13/14 i Vestre Seida - Tana kommune

Vi viser til melding om vedtak datert 8. mars 2013, mottatt hos Fylkesmannen den 11.mars 2013.

Fylkesmannen i Finnmark påklager med dette vedtaket fattet av Formannskapet i Tana kommune den 7. mars 2013, saksnummer 20/2013.

Følgende vedtak ble fattet:
"Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 19-2, innvilges søknad fra Ingvald Andreas Ravna om fradeling av inntil 2,5 da til boligformål fra gbnr. 13/14 i Vestre Sieda.
Begrunnelse:
Den aktuelle eiendommen ligger i et område som i kommuneplanes arealdel er avsatt som et landbruks-, natur-, og friluftsområde (LNF) der det ikke tillates bygging eller fradeling dersom det ikke skjer i tilknyttning til stedbunden næring. Formannskapet mener at det finnes grunnlag som tilsier at det blir gitt dispensasjon til fradeling slik omsøkt. Grunnlaget består i at området allerede er bebygd og at fradelingen ikke vil hindre fremtidig utnytting av eiendommen som landbrukseiendom."

Vedtaket i Formannskapet er en omgjøring av administrasjonens vedtak av 30. november 2012 etter klage fra søker.

Administrasjonen avslo søknaden i delegert vedtak 30. november 2012:
"Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 20-1, jf. plan- og bygningslovens § 11-6, avslår Tana kommune søknaden fra Ingvald Andreas Ravna om fradeling til boligformål fra gnr. 13/14 i Vestre Seida.

Begrunnelse:
Den aktuelle eiendommen ligger i et område som i kommuneplanens arealdel er avsatt som et landbruks-, natur-, og friluftsområde(LNF) der det ikke tillates bygging eller fradeling dersom det ikke skjer i tilknyttning til stedbunden næring. Ifølge kommuneplanens arealdel skal all utbygging på strekningen Mohkeveaijohka (Vestre Seida) – Lismajohka skje på

bakgrunn av arealdel, regulerings- eller bebyggelsesplan. Kommunen kan ikke se at det finnes grunnlag som tilsier at det blir gitt dispensasjon til fradeling slik omsøkt."

Fylkesmannen mottok melding om vedtaket 11. mars 2013. Vi finner det nødvendig å klage på Formannskapets vedtak, hvor søkers klage tas til følge.

Bakgrunn:
Ingvald Andreas Ravna søkte om 2 alternative fradelinger av eiendommen 13/14 i Vestre Seida (Mohkeveaijohka). Parsellene var på ca 4 dekar. Kommunen sendte saken på høring til berørte myndigheter 3. mai 2012.

Fylkesmannen i Finnmark gikk imot fradelinga i sin høringsuttalelse 9. mai 2012. Vi anførte at det ikke er ønskelig at kommunen fraviker gjeldende plan, at tiltaket kan være uheldig for landbruksvirksomheten på kort og lang sikt, og føre til drift- og miljømessige ulemper for jordbruket i området.

Kommunen behandlet saken etter innkomne høringsuttalelser og fattet vedtak om avslag 30. november 2012. I sin vurdering ble alternativ 2 i søknaden ansett som uaktuell da den var omkranset av dyrka jord. Derfor ble vurderingen basert på alternativ 1 (inntil riksvei 98).

Kommunen nevner i sin vurdering den manglende rensekapasiteten til renseanlegget i Vestre Seida og presedensvirkningen en eventuell tillatelse vil føre til.

Videre vurderer kommunen at en fritt omsettelig boligtomt innenfor en landbrukseiendom vil kunne føre til fremtidige konflikter mellom eier og landbruksvirksomheten.
Kommunen konkluderer dermed at ulempene er større enn fordelene for å gi dispensasjon og at det dermed ikke er grunnlag for å gi dispensasjon etter pbl. § 19-2.

Begrunnelse for klagen
I vår høringsuttalelse av 9. mai 2012, vektla vi at kommunens adgang til å gi dispensasjon er avgrensa. Vi mener også at det skal vesentlige argumenter til for å avvike fra gjeldende plan, og at en eventuell dispensasjon vil kunne føre til presedens i lignede saker.

Vi vurderer også at dispensasjonen vil være negativ for landbruket i området, da en fritt omsettelig enhet i et område med jordbruksdrift kan føre til konflikter. Fradelingen kan også føre til omdisponering av dyrkbar jord, og kan dermed være i strid med de nasjonale mål om vern av dyrka og dyrkbar jord.

Miljøverndepartementet utdyper i sin lovkommentar til pbl. §19-2, seks punkter som må vurderes og da danne et grunnlag om dispensasjon skal gis eller ikke.

- *om hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i formålsbestemmelsen blir vesentlig tilsidesatt,*

- *om fordelene ved å gi dispensasjon vil være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering*

- *om det legges (tilstrekkelig) vekt på dispensasjonens konsekvenser for helse, miljø sikkerhet og tilgjengelighet*

- *om det legges forutsatt vekt på foreliggende nasjonale eller regionale rammer og mål*

- *om negativ uttalelse fra statlig eller regional fagmyndighet tillegges tilstrekkelig vekt*

- *om det dispenseres fra saksbehandlingsregler*

Vi kan ikke se at Formannskapet har vurdert noen av disse punktene om bakgrunn for sitt vedtak av 8. mars 2013.

Konklusjon
Fylkesmannen i Finnmark påklager herved Formannskapets vedtak av 8. mars 2013, og ber om at vedtaket omgjøres.

En innvilgelse av søknaden om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel i denne saken kan medføre at det blir vanskelig å avslå nye søknader om fradelig i LNFR- områder uten bestemmelser om spredt bolig-, fritids-, eller næringsbebyggelse.

Vi mener hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra blir vesentlig tilsidesatt og at ulempene er større enn fordelene ved innvilgelse av dispensasjon. Tillatelsen til dispensasjon vil også kunne være i strid med nasjonale rammer og mål, herunder jordvern.

Vår høringsuttalelse er heller ikke vektlagt i Formannskapets vedtak.

Fylkesmannen ber om at vår klage gis oppsettende virkning, jf. forvaltningslovens § 42, dvs. at etableringen av bolig ikke kan skje før klagen er endelig avgjort.

Vi ber om å bli orientert om kommunens videre behandling av denne saken.

Vi minner om at klagen skal forelegges søker for uttalelse, jf. forvaltningslovens § 33 3. ledd.

Med hilsen

Gunnar Kjønnøy

Egil Hauge
seksjonsleder

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og derfor uten underskrift.

Deanu gielda - Tana kommune

Utviklingsavdelingen

Ingvald Andreas Ravna
Vestre Seida
9845 TANA

Melding om vedtak

Deres ref.:	Vår ref.:	Saksbehandler:	Dato:
	2013/292	Ida Martine S. Nilsen, tlf.: 464 00 279	**08.03.2013**

Klage på vedtak - avslag på søknad om fradeling fra gbnr. 13/14 i Vestre Seida

De underrettes herved om at det i møte i Miljø-, landbruks- og utmarksutvalget den 07.03.2013, saksnr. 20/2013 ble fattet følgende

Vedtak
Formannskapet omgjør delegert vedtak av 11.12.2012 etter jordloven:
Med hjemmel i lov om jord (jordloven) LOV-1995-05-12-23 §§ 9 og 12 innvilges søknad fra Ingvald Andreas Ravna til å fradele inntil 2,5 daa inntil Fylkesvei 98 fra eiendommen gnr 13 bnr 14 til boligformål.
Begrunnelse:
Etter en samlet vurdering av hovedhensyn og skjønnsmessige kriterier i jordloven ansees deling som forsvarlig. Det er ikke aktiv drift på gården og det er ikke nok dyrket areal til å kunne ha større drift i fremtiden.

Formannskapet omgjør delegert vedtak av 30.11.2012 etter plan- og bygningsloven:
Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 19-2, innvilges søknad fra Ingvald Andreas Ravna om fradeling av inntil 2,5 da til boligformål fra gbnr. 13/14 i Vestre Seida.
Begrunnelse:
Den aktuelle eiendommen ligger i et område som i kommuneplanens arealdel er avsatt som et landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF) der det ikke tillates bygging eller fradeling dersom det ikke skjer i tilknytning til stedbunden næring. Formannskapet mener at det finnes grunnlag som tilsier at det blir gitt dispensasjon til fradeling slik omsøkt. Grunnlaget består i at området allerede er bebygd og at fradelingen ikke vil hindre fremtidig utnytting av eiendommen som landbrukseiendom.

*Vedtaket kan påklages til **Tana kommune.** Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp.*

Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem.

Postadresse:	Besøksadresse:	Telefon:	Bank:
Rådhusveien 3	Rådhusveien 3	+47 46 40 02 00	4910.12.71160
9845 Tana		Telefaks:	Org.nr.:
E-post: postmottak@tana.kommune.no	www.tana.kommune.no	78 92 53 09	943.505.527

Med hilsen

Ida Martine S. Nilsen
Miljøkonsulent

Vedlegg
1 Klage på vedtak - avslag på søknad om fradeling fra gbnr. 13/14 i Vestre Seida.
2 13/14 V.Seida - Søknad om Tiltak - deling / oppmåling
3 Jordlovsbehandling - søknad om deling av grunneiendom gnr 13 bnr 14.
4 Jordlovsbehandling - søknad om deling av grunneiendom gnr 13 bnr 14
5 13/14 - søknad om fradeling av parsell til boligformål.
6 Søknad om fradeling av parsell, Tana kommune Vestre Seida
7 Høringsuttalelse - Ingvald Andreas Ravna - søknad om fradeling
8 Uttalelse vedrørende dispensasjonssøknad fradelng gnr 13/14 sør for Mohkkevajohka i Vestre Seda
9 Uttalelse vedrørende søknad om fradeling av 13/14, Deanu gielda/Tana kommune
10 Deanu gielda/Tana kommune - søknad om fradeling av parsell til fritidsformål i Vestre Seida - Ingvald Andreas Ravna
11 Svar på søknad om fradeling fra gbnr. 13/14 i Vestre Seida

Kopi til:
Fylkesmannen i Finnmark v/miljøvernavd. Damsveien 1 9815 VADSØ

13/292

Tana Kommune

Rådhusvn 3

9845 Tana

MOTTATT
23 JAN 2013

Tana,21 januar 2013

Klage på vedtak saksnr 2012/1332-2 ,avslag på søknad om tomt fradeling

Jeg Susan Ravna født 230980,ønsker å klage på vedtak,motatt 03 januar 2013. Ang parsell nr 1.Søkte om fradeling av tomt på min fars Ingvald Ravnas tomt. På ca 3 dekar,fikk avslag på dette.

Jeg ønsker med dette å begrunne hvorfor jeg bør få avdelt tomt.

Om det kan hjelpe saken kan jeg også gå ned på dekar.

Dere sier at det er ferdig regulerte tomter 600 m unna. Men jeg er vokst opp på denne gården,som selvfølgelig står mitt hjerte veldig nært. Ønsker at mine barn skal kunne få vokse opp der. Å få de samme gode minnene som jeg. Å ikke minst få en tilknytning til gården. Kanskje de da også vil etablere seg i denne fantastiske bygden. Da vil det bli etablering i bydgen i mange,mange år fremover.

Å det er ganske viktig å la de unge som etablerer seg få lov til å bygge der de er vokst opp. Der deres røtter kommer ifra. Å få lov til å gå i fotsporene til sin slektninger. Å videreføre tradisjoner.

Så er det med tanke på mine foreldre. For dem er det en stor trygghet at jeg ønsker å bygge i nærheten av dem. Det vil gjøre slik at jeg kan ta meg av dem å hjelpe dem når den tiden engang kommer. Å de vil også få en spesiell tilknytning til sine barnebarn,på en helt annen måte siden vi vil bo nært hverandre.

Jeg og min samboer er ressurs sterke mennesker,med gode utdannelser. Jeg er utdannet ambulanse arbeider,og han er mekaniker. Vi ønsker å stifte større familie,og bli i tana.

Jeg med min utdannelse,ambulanse arbeider,er litt avhengig av å ikke å ikke bo for langt unna sentrum.(hvor ambulanse basen er) når jeg er på jobb. Slik at jeg hurtig kan komme meg på utrykning. Samtidig som jeg også er avhengig av å ikke bo i sentrum. Pga mer støy(i sentrum) når jeg trenger å hente meg inn etter utrykning. Derfor er også tomten jeg ønsker i Vestre Seida ypperlig for meg.

Med tid og stund er det også mulig at vi vil starte opp drift av eks hest/sau på vegne av min far, om vi får mulighet til å bygge. Jeg har erfaring fra tidligere med gårds drift/melke produksjon.Dette er også noe som igjen også kan være med på å igjen skape liv å få gården tilbake til det en gang var. Å ikke minst sørge for at vestre Seida ikke dør ut,sånn som mange bygder gjør i dag.

Jeg brenner veldig sterkt for denne saken,og håper at dere vurdere den på nytt.

På forhånd takk!

Mvh

Susan Helen Ravna

Susan helen Ravna

Deanu gielda - Tana kommune
Utviklingsavdelingen

Ingvald Andreas Ravna
Vestre Seida
9845 TANA

Delegert vedtak

Deres ref.:	Vår ref.:	Saksbehandler:	Dato:
	2012/237	Ida Martine S. Nilsen, tlf.: 464 00 279	**30.11.2012**

Svar på søknad om fradeling fra gbnr. 13/14 i Vestre Seida

Saksopplysninger:
Søknaden gjelder fradeling av parsell på ca. 3,2 daa fra gbnr. 13/14 til boligformål. Omsøkte tiltak ligger sør for Mohkkevaijohka i Vestre Seida, hvor det fra før av er spredt bebyggelse. Eiendommens areal før fradeling er 21,5 daa og brukes som landbrukseiendom. Parsellen som søkes fradelt er skogbevokst (bjørkeskog). Parsellen ønskes fradelt til søkers datter for boligformål. Det er fremstilt to alternativer til parsell som ønskes fradelt. Alternativ 1 ligger på eiendommens sørøstre hjørne og er også parsellen det er gitt avkjørselstillatelse for fra Statens Vegvesen.

Omsøkte område ligger mer enn 100 meter fra elva og er utenfor område merket i Nordatlas for flomfare. Grunnmassene består av tykk morene. Området er ikke innenfor områder noen fare- eller risikoområder kartlagt av NVE (skredatlas). Fylkesatlas for Finnmark (Nordatlas), Artskart i artsdatabanken og DNs Naturbase har ingen registrerte sårbare eller truede arter og naturtyper i eller nærliggende det omsøkte området.

Omsøkte område er i kommuneplanens arealdel angitt som landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF) hvor det ikke tillates bygging eller fradeling dersom det ikke skjer i tilknytning til stedbunden næring. I arealdelen(s. 30) heter det at ”Skiippagurra, Seida og Tana bru har utviklet seg til å bli sentrumsområdet i kommunen der areal er en begrenset ressurs. Kommunen tillater derfor ikke spredt utbygging i disse områdene. All utbygging på strekningen…Mohkeveaijohka (Vestre Seida) – Lismajohka, skal skje på bakgrunn av arealdel, regulerings- eller bebyggelsesplan…”. Søknaden er derfor i strid med arealdelen og en tillatelse er avhengig av dispensasjon etter plan- og bygningslovens § 19-2.

Det befinner seg et avsatt felt for boligbygging (Bo 12) ca. 600 m unna det omsøkte området som står ubenyttet.

Det er ikke anlagt rør for vann og avløp til den omsøkte parsellen. Det må ved en eventuell fradeling legges nye rør til eiendommen. Rensekapasiteten på vannet i Vestre Seida er liten, men det er rom for tilknytning av en ekstra husstand.

Postadresse: Rådhusveien 3, 9845 Tana, E-post: postmottak@tana.kommune.no
Besøksadresse: Rådhusveien 3, www.tana.kommune.no
Telefon: +47 46 40 02 00, Telefaks: 78 92 53 09
Bank: 4910.12.71160, Org.nr.: 943.505.527

Søknaden ble den 03.05.2012 sendt på høring til følgende instanser:

≠ Fylkesmannen i Finnmark v/Miljøvernavd.
≠ Finnmark Fylkeskommune v/areal- og kulturvernavd.
≠ Sametinget v/miljø- og kulturvernavd.
≠ Reindriftsforvaltningen for Øst-Finnmark
≠ Reinbeitedistrikt 7

Fylkesmannen i Finnmark anfører følgende hovedmerknader:

- Fylkesmannen mener at det omsøkte tiltaket er svært uheldig for jordbruket og at det på lang og kort sikt vil ha negative konsekvenser for landbruksvirksomheten i området og for eiendommen.
- Det er en klar forutsetning fra statlig hold at arealdisponering fortrinnsvis skal skje gjennom planer og ikke dispensasjoner.
- Fradeling av en fritt omsettelig boligtomt innenfor en landbrukseiendom vil kunne føre til fremtidige konflikter mellom huseier og landbruksvirksomhet (støy, lukt, støv osv.).
- En boligetablering i området vil kunne komme i konflikt med de nasjonale mål om vern av dyrka jord, og være til ulempe for drift av omkringliggende jordbruksarealer (oppstykking med vei osv.).
- Fylkesmannen peker på de *rikspolitiske retningslinjer for samordnet areal- og transporiplanlegging* (Miljøverndepartementets retningslinje T-5/93), der det legges vekt på begrensning av transportbehov, samling av naturinngrep, fortetting av boligområder med mer. Spredt boligbygging som ikke er tilknyttet landbruket
- Fylkesmannen fremhever også kostnader for kommunen knyttet til spredt bebyggelse (infrastruktur, vann og kloakk osv.).

Sametinget minner om følgende:
" Skulle det under arbeid i marken komme fram gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og melding sendes kulturminnevernet ved Sametinget og Finnmark fylkeskommune omgående, jf. Lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kulturminneloven) 8 annet ledd."
Utover dette har sametinget ingen merknader til søknaden.

Finnmark Fylkeskommune minner på lik linje med sametinget om aktsomhetsplikten jf. Lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kulturminneloven). Utover dette har fylkeskommunen ingen merknader til søknaden.

Resterende høringsinstanser hadde ingen merknader til søknaden.

Vurderinger:
Rådmannen anser alternativ parsell 2 som uaktuell da det ligger midt i eiendommen med innmarksbeite og fulldyrket jord på alle kanter. Det vil i et slikt tilfelle være nødvendig med vegrett over annen grunneiendom og over landbruksjord. Alternativ 1 ligger nærmere riksvegen og vil ikke kreve vegrett over annen grunneiendom. Det er gitt avkjørselstillatelse fra Statens Vegvesen for alternativ parsell 1. Rådmannen vil derfor basere sin vurdering på en eventuell fradeling av alternativ parsell 1.

Kommuneplanens arealdel er basert på en omfattende prosess der nasjonale, regionale og kommunale mål, retningslinjer og føringer er lagt til grunn. Søknaden er i strid med arealdelen og den er for det omsøkte området klar på at kommunen ikke tillater spredt utbygging.

Rådmannen ser det som positivt at yngre generasjoner har et ønske om bosetting i Vestre Seida, og det vil i dette tilfellet ikke gi endringer i kulturlandskapet i området da det allerede har en god del bebyggelse.

Selv om det er rensekapasitet til en ekstra husstand er det ikke rom for noe ytterligere bebyggelse uten å måtte gjøre utbedringer i forhold til renseanlegget i Vestre Seida. En eventuell tillatelse vil skape presedens og dermed medføre kommunen kostnader ved utbedring av det offentlige renseanlegget. Rådmannen ønsker at boligbygging først og fremst skal skje i det avsatte området Bo 12.

Fradeling av en fritt omsettelig boligtomt innenfor en landbrukseiendom vil kunne føre til fremtidige konflikter mellom huseier og landbruksvirksomhet (støy, lukt, støv osv.).

På bakgrunn av vurderingene som er gjort er det tydelig at det er betraktelig mer som taler imot enn for en fradeling, og rådmannen kan ikke se at det finnes grunnlag for en dispensering fra plan- og bygningslovens § 19-2.

Vurdering etter naturmangfoldloven (NML) § 8-12:
Rådmannen har innhentet kunnskap fra Fylkesatlas for Finnmark (Nordatlas), artsdatabanken (artskart), DNs Naturbase jf. NML § 8. Rådmannen kan på bakgrunn av den vitenskapelige kunnskapen ikke se at det er registrert noen sårbare eller truede arter eller naturtyper. Det er heller ikke fremkommet andre opplysninger i saken som skulle tyde på at det kan befinne seg truede eller verdifulle arter eller naturtyper i det omsøkte området som ikke er fanget opp av ovennevnte registreringer. Det omsøkte området vil derfor ikke komme i konflikt med slikt naturmangfold. Kravet i NML § 8 om at saken i hovedsak skal baseres på eksisterende og tilgjengelig kunnskap, er dermed oppfylt.
Rådmannen mener området er tilstrekkelig kartlagt og rådmannen vet nok til at det ikke er behov for en vurdering etter NML § 9 føre-var-prinsippet.
Søknaden gjelder en dispensasjon i et område kommunen i arealdelen ikke tillater spredt utbygging. Søknaden er derfor ikke av slik karakter at det har betydning i en vurdering etter NML § 10.
Rådmannen innstiller et avslag på søknaden og mener derfor at NML § 11 og 12 ikke vil være relevant i dette tilfellet.

Vedtaket:

I medhold av delegert myndighet fra kommunestyret, jf. delegasjonsreglement av 28.06.07, sist revidert 23.02.12., er det den 30.11.2012 fattet følgende

> **Vedtak:**
>
> **Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 20-1, jf. plan- og bygningslovens § 11-6, avslår Tana kommune søknaden fra Ingvald Andreas Ravna om fradeling til boligformål fra gbnr. 13/14 i Vestre Seida**.

Begrunnelse:
Den aktuelle eiendommen ligger i et område som i kommuneplanens arealdel er avsatt som et landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF) der det ikke tillates bygging eller fradeling dersom det ikke skjer i tilknytning til stedbunden næring. Ifølge kommuneplanens arealdel skal all

utbygging på strekningen Mohkeveaijohka (Vestre Seida) – Lismajohka skje på bakgrunn av arealdel, regulerings- eller bebyggelsesplan.
Kommunen kan ikke se at det finnes grunnlag som tilsier at det blir gitt dispensasjon til fradeling slik omsøkt.

Klageadgang
Vedtaket kan påklages til Formannskapet. Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp.

Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem.

Med hilsen

Svein Ottar Helander
Avdelingsleder

Ida Martine S. Nilsen
Miljøkonsulent

Kopi til:
Fylkesmannen i Finnmark v/miljøvernavd. Damsveien 1 9815 VADSØ

Deanu gielda - Tana kommune

Arkiv: 611
Arkivsaksnr: 2013/1486-2
Saksbehandler: Ida Martine S. Nilsen

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskapet	33/2014	27.03.2014

Overdragelse av kirkelige eiendommer fra Tana kommune til Polmak og Tana kirkelige fellesråd

Vedlegg
1 Avtale om overdragelse av kirkelige eiendommer fra Tana kommune til Polmak og Tana kirkelig fellesråd

Rådmannens forslag til vedtak

Formannskapet overdrar følgende eiendommer til Polmak og Tana kirkelige fellesråd:

- Gbnr. 17/116
- Gbnr. 18/111
- Gbnr. 32/56
- Gbnr. 32/1/13 – må godkjennes av Finnmarkseiendommen som grunneier.
- Gbnr. 36/67
- Gbnr. 21/17 – skjøteoverdragelse må underskrives av ordfører.
- Gbnr. 40/17

Formannskapet stiller vilkår til overdragelsen at det tegnes ny avtale mellom Tana kommune og Polmak og Tana kirkelige fellesråd med bakgrunn i forslaget det kirkelige fellesråd har fremsatt men med følgende endringer:

- Punkt 4 og 5 tas ut av avtalen.
- Polmak og Tana kirkelige fellesråd bærer utgiftene ved tinglysing av skjøtene og dokumentavgift. Dette føyes inn under punkt om gebyrer.
- Med overdragelsen bortfaller alle eventuelle tidligere avtaler om vedlikehold av veiarealer og brøyting i kommunal regi. Kostnader knyttet til dette skal idet eiendommene er overdratt bæres av Polmak og Tana kirkelig fellesråd. Dette tilføyes som et eget punkt i utformingen av ny avtale mellom kommunen og fellesrådet.

Overdragelse er gyldig først når ny avtale er utformet og undertegnet av begge parter.

Saksopplysninger

Saken gjelder anmodning fra Polmak og Tana kirkelige fellesråd om overdragelse av kirkelige eiendommer. Saken ble behandlet av Polmak og Tana kirkelige fellesråd i møte den 10.02.2004. I dette møtet ble det vedtatt et forslag til avtale med Tana kommune inkludert aktuelle eiendommer.
Forespørsel om overdragelse i henhold til vedtak fattet av Polmak og Tana kirkelige fellesråd ble sendt til Tana kommune den 20.02.2004. Rådmannen har funnet at Tana kommune har mottatt brevet den 20.02.2004 men at det av uvisse årsaker dessverre ikke ble gjort noe med den gang.

Forslag til avtale fremlagt av Polmak og Tana kirkelig fellesråd vedlegges i sin helhet. I forslaget til avtale fremkommer det at bakgrunnen for forespørselen er at Kirkeloven av 7. juni 1996 nr. 31 slår fast hovedregelen om at soknet eier kirker og kirkegårder. Videre at det følger av lovens § 17 hva som regnes som kirker.

Omsøkte eiendommer:
Gbnr. 17/116
Eiendommen hvor Tana kirke ligger i Rustefjelbma, bruksnavn M17/174 Kirkebakken, som ble etablert i 1960. Grunneier er Tana kommune.

Gbnr. 18/111
Eiendom hvor gravkapell og kirkegård ligger i Bonakas, bruksnavn M17/044 Tana gravlund, som ble etablert i 1911. Grunneier er Tana kommune.

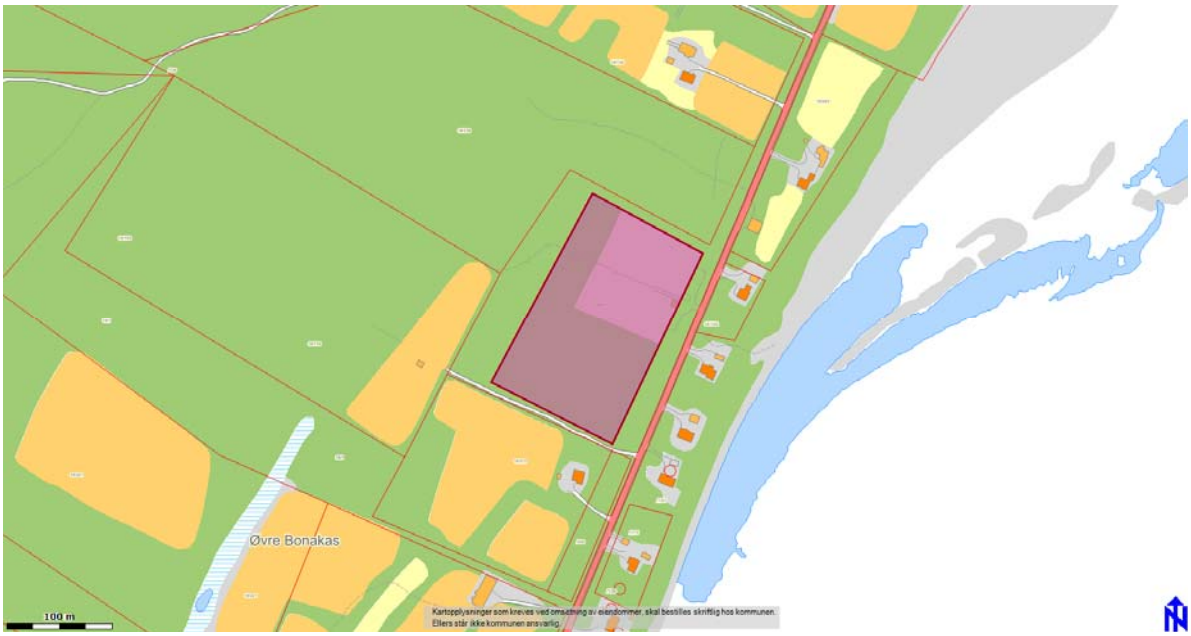

Gbnr. 32/56
Eiendom med gravkapell og kirkegård i Birkestrand, bruksnavn M10/063 Ø.Tanens KRK. Gård, som ble etablert i 1918. Grunneier er Tana kommune.

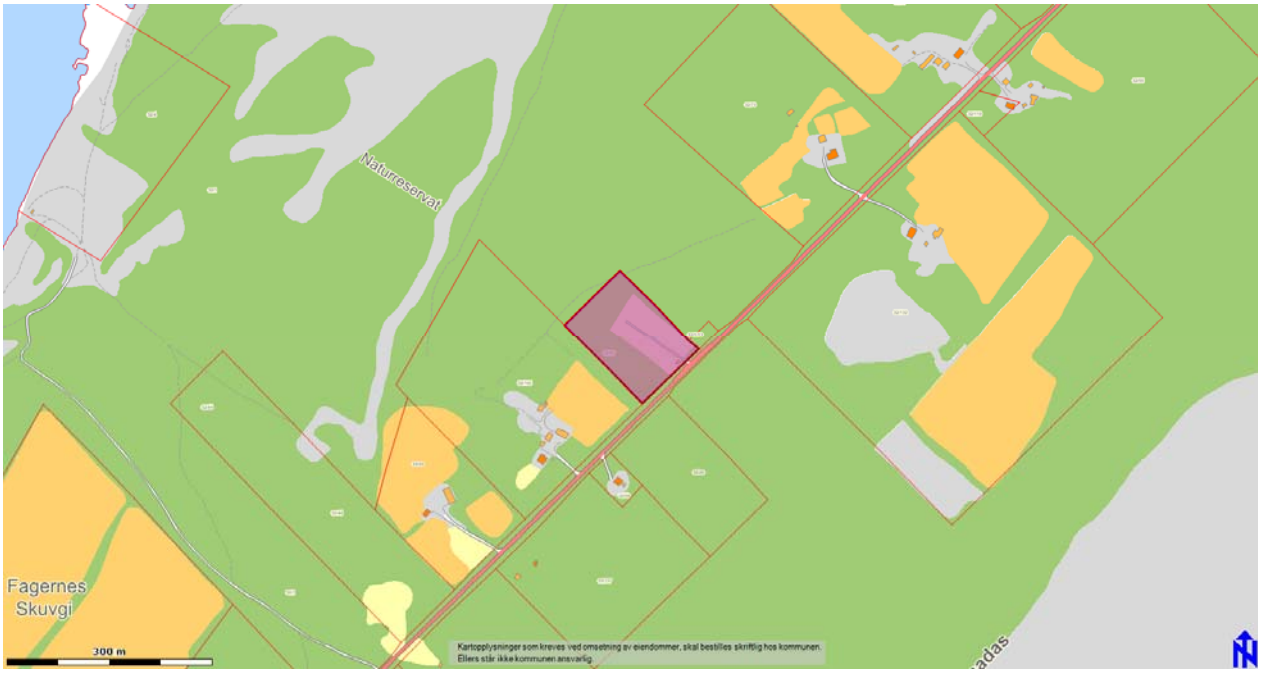

Gbnr. 32/1/13
Naboliggende eiendom til Bonakas kirkegård som benyttes som parkeringsplass. Eiendom med bruksnavn Parkeringsplass som ble etablert i 1988. Eiendommen er en festeeiendom. Grunneier er Finnmarkseiendommen(FeFo) med Tana kommune som fester. Rådmannen har vært i kontakt med FeFo som kan opplyse om at festeavgiften ved denne eiendommen er på kr. 473 og at faktura tilsendes Polmak og Tana kirkelig fellesråd.

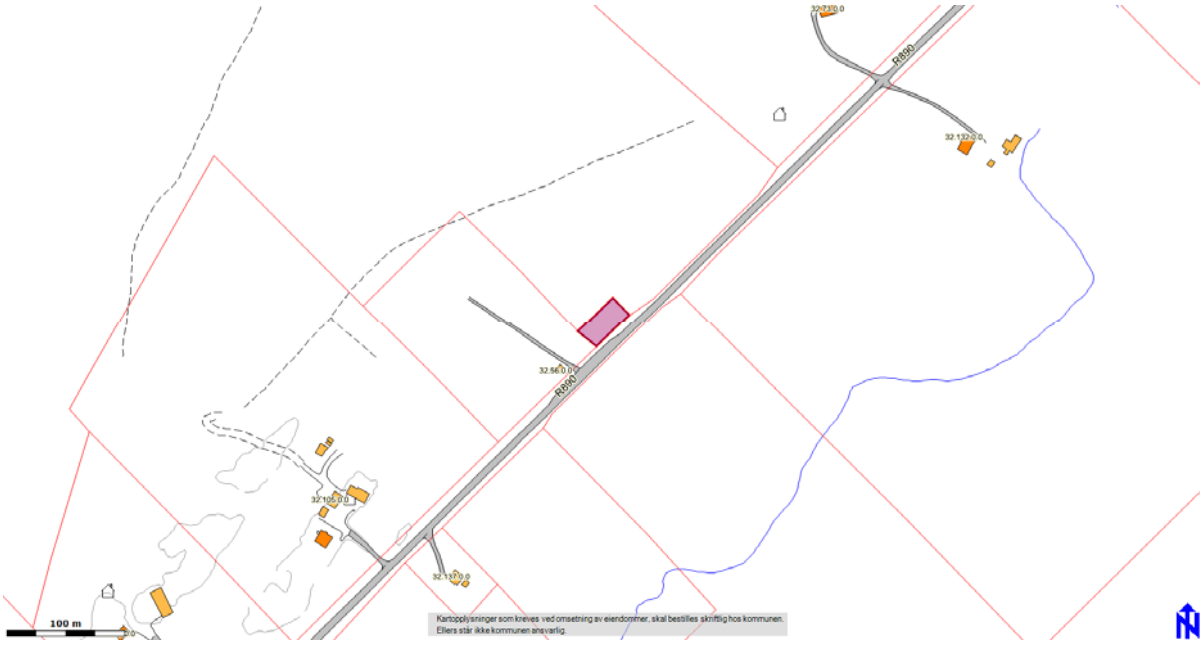

Gbnr. 36/67

Eiendom med kapell og kirkegård i Seida, bruksnavn M137069 Kapelltomten, som ble etablert i 1959. Grunneier er Tana kommune.

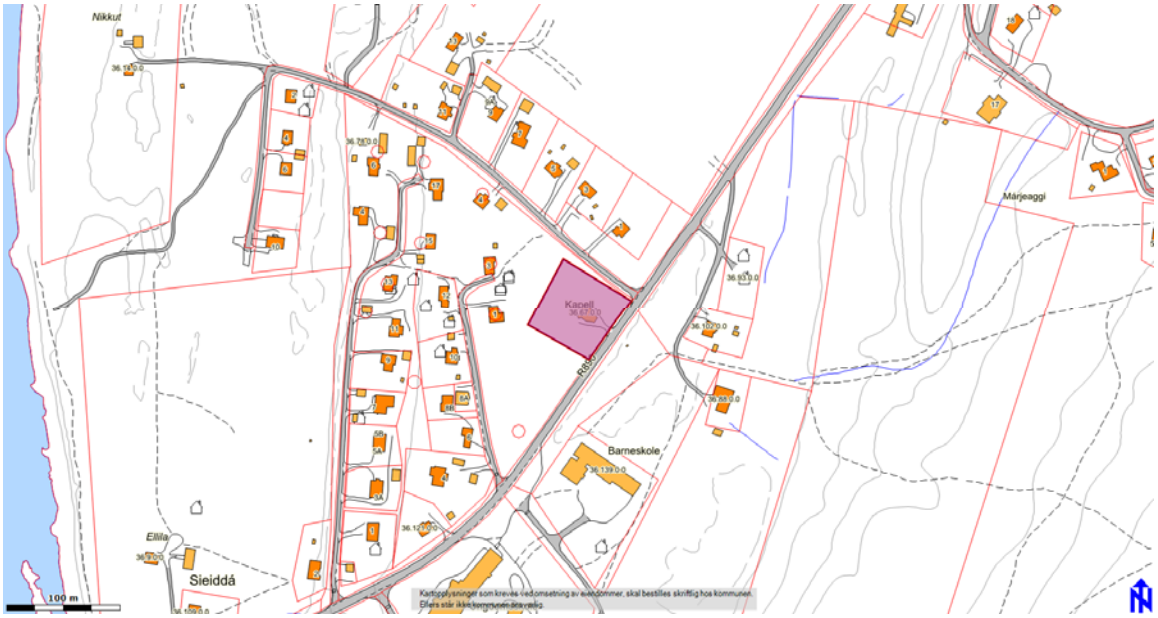

Gbnr. 21/17

Eiendom med Kapell med frittstående tilbygg og frittstående tårn, bruksnavn M21/099 Vestertana KRK.gård, som ble etablert i 1961. Grunneier er Tana kommune v/menighetsrådet.

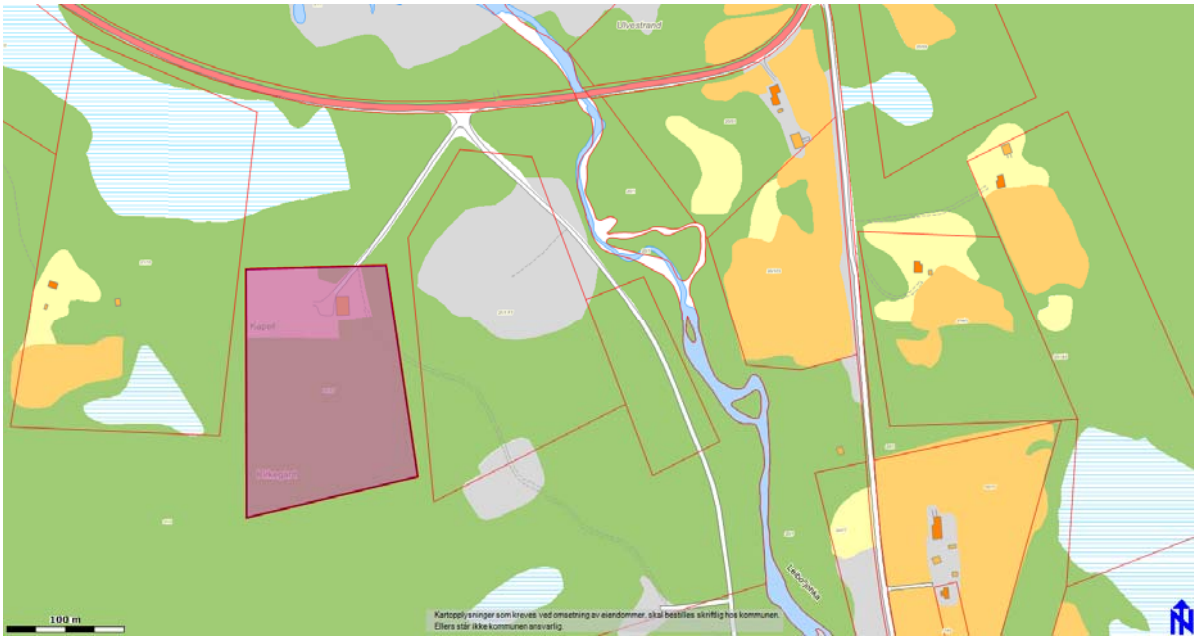

Gbnr. 40/17
Eiendom med kirke, kirkegård, sanitærbygg, redskapsbygg og gammelt tømmerbygg i Polmak. Eiendom med bruksnavn M24/018 Polmak kirke som ble etablert i 1885. Grunneier er Tana kommune.

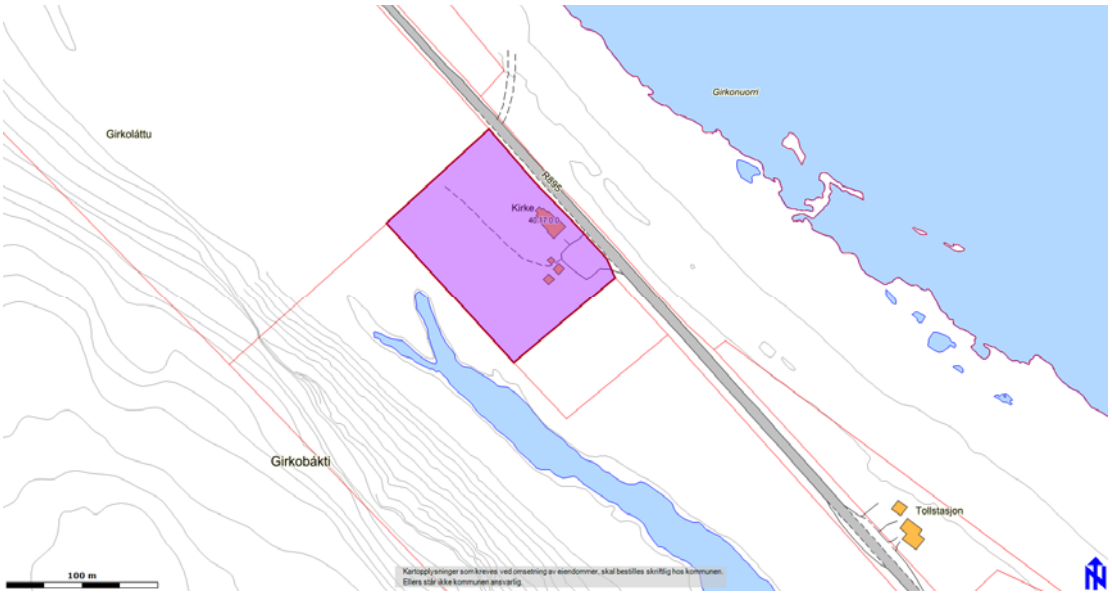

Vurdering

Myndighet
Jamføre delegasjonsreglementet er det Formannskapet som har delegert myndighet til å tildele tomter til offentlige formål. Videre er det rådmannen som har delegert myndighet til å underskrive kontrakter og skjøter på kommunens vegne i samsvar med politiske vedtak og gitte retningslinjer.

Kirkeloven og overdragelse
Polmak og Tana kirkelige fellesråd henvisning til Kirkelovens hovedregel om at soknet eier kirkene gjelder ikke eiendommene kirkene står på. Kommunen er således ikke forpliktet til å overdra disse eiendommene. Likevel kan ikke disse eiendommene nyttes til andre formål og rådmannen ser det derfor som hensiktsmessig når det kirkelige fellesrådet ønsker det selv og at overdragelsen gjerne kan skje vederlagsfritt.

Eiendommen gbnr. 21/17 er registrert i matrikkelen med Tana kommune v/menighetsrådet som grunneier. Menighetsrådet og organisasjonsnummeret det er registrert på har siden opphørt. Rådmannen orienterer om at det ved eventuell overdragelse av denne eiendommen er ordfører som må underskrive skjøtet.

Gbnr. 32/1/13 er en parkeringsplass som kommunen fester av FeFo. Status per i dag er at Tana kommune står som festeeier men at det er Polmak og Tana kirkelige fellesråd som mottar faktura for festeavgiften ifølge FeFo. Rådmannen ser det også her som hensiktsmessig at kommunen overdrar festeeiendommen slik at det formelt er fellesrådet som står som festeeier. Eventuell overdragelse av festeeiendommen krever godkjenning fra FeFo som grunneier ved signatur på skjøte som skal tinglyses. Videre opphører festekontrakten mellom Tana kommune og FeFo for eiendommen.

Avtalens utforming
Rådmannen vil herunder bemerke og vise sin vurdering i forhold til noen av punktene i avtalen.

Punkt 4: Rådmannen mener dette punktet kan tas ut av avtalen. Utbygging av eiendommene styres av kommuneplanens arealdel eller reguleringsplaner og avgjøres ved vanlig byggesaksbehandling.

Punkt 5: Rådmannen mener dette punktet kan tas ut av avtalen. Kommunen har ingen anliggender hva gjelder bruksrett av kirkene og betaling for bruk av kirker styres av Kirkelovens § 20.

Punkt 9:
Rådmannen gjør oppmerksom på at en eventuell overdragelse av de kirkelige eiendommene følger utgifter ved tinglysing av skjøte. Satsen hos tinglysingen er 525 kr per dokument. I dette tilfellet tilsvarer det 3675 kr. I tillegg kommer dokumentavgiften som tilsvarer 2,5 % av eiendommens verdi på tinglysingstidspunktet. I fellesrådets forslag til avtale punkt 9 fremkommer det ikke hvem som skal bære denne utgiften annet enn at "Tingslysingsgebyr og eventuelle andre utgifter forbundet med hjemmelsoverdragelsen utredes av Tana kommune". I og med at overdragelsen søkes vederlagsfritt mener rådmannen det er naturlig at det er Polmak og Tana kirkelige fellesråd som bærer disse utgiftene. Dette må i så tilfelle komme klart frem i avtalen mellom kommunen og fellesrådet.

Andre utgifter
Kommunen har som grunneier i alle år utført brøyting på egen regning når det har vært behov for det ved arrangementer og lignende. Rådmannen mener det er naturlig dersom eiendommene overdras til fellesrådet at de for fremtiden bærer utgiftene ved brøyting. Dette gjelder også annet vedlikeholdsarbeid knyttet til eiendommene som for eksempel vedlikehold av veiarealer på eiendommene. Kommunen gir årlig tilskudd til fellesrådet og rådmannen mener slike utgifter bør dekkes gjennom fellesrådets og ikke gjennom kommunens eget budsjett. Dette må i så tilfelle tilføyes i avtalen som et eget punkt.

Konklusjon
Rådmannen vil anbefale at kommunen overdrar de omsøkte kirkelige eiendommene vederlagsfritt til Polmak og Tana kirkelige fellesråd men at det gjøres følgende endringer i avtalen:

- ≠ Punkt 4 og 5 tas ut av avtalen.
- ≠ Polmak og Tana kirkelige fellesråd bærer utgiftene ved tinglysing av skjøtene og dokumentavgift. Dette føyes inn under punkt om gebyrer.
- ≠ Med overdragelsen bortfaller alle eventuelle tidligere avtaler om vedlikehold av veiarealer og brøyting i kommunal regi. Kostnader knyttet til dette skal idet eiendommene er overdratt bæres av Polmak og Tana kirkelig fellesråd. Dette tilføyes som et eget punkt i utformingen av ny avtale mellom kommunen og fellesrådet.

Buolbmát ja Deanu girkolaš oktasašráđđi
Polmak og Tana kirkelig fellesråd

Dato 29.05.2013
Ark. 610
Reg.nr. 34/2013

MOTTATT
4 JUN 2013

Tana kommune
Rådmannen
9845 Tana

AVTALE OM OVERDRAGELSE AV KIRKELIGE EIENDOMMER FRA TANA KOMMUNE TIL POLMAK OG TANA KIRKELIG FELLESRÅD

Polmak og Tana kirkelig fellesråd har i brev av 20.02.2004 til Tana kommune bedt om overdragelse av kirkelige eiendommer. I brevet vises til vedtak i sak 05/2004 i Polmak og Tana kirkelig fellesråd.

Oversikt over eiendommer som omfattes av avtalen var vedlagt brevet. Avtalen er signert 18.02.2004 av daværende leder i fellesrådet Per Holm Varsi.

Polmak og Tana kirkelig fellesråd har ikke fått svar fra Tana kommune. Vedlegger kopi av brev og avtale fra 2004 og ber om snarlig behandling av saken.

Beste hilsen fra

Kirstin Biti Johansen
kirkeverge

Polmak og Tana kirkelig fellesråd
Kirkeverge Kirstin Biti Johansen
Ringveien 5, 9845 Tana
Tlf: 78 92 99 10, fax: 78 92 99 11
Mobiltelefon 46623601
Org.nr. 877001792

Buolbmát ja Deanu girkolaš oktasašráđđi
Polmak og Tana kirkelig fellesråd

20.02.04

Rådmannen i Tana
9845 Tana.

VEDRØRENDE OVERFØRING AV KIRKELIGE EIENDOMMER FRA KOMMUNENE TIL KIRKELIG FELLESRÅD.

Polmak og Tana kirkelige fellesråd behandlet saken i møte den 10.02.2004 som sak 05/2004, og det ble fattet følgende vedtak i saken:

1. Forslag til avtale som er i henhold til V-6/2002B, om overdragelse av eiendommer benyttet til kirkelige formål fra Tana kommene til Polmak og Tana kirkelige fellesråd godkjennes. Følgende eiendommer omfattes av avtalen:

Eiendom	**gnr**	**bnr.**	**Fnr.**
Tana kirke, Rustefjelbma.	17	116	
Bonakas kirkegård, med gravkapell.	18	111	
Birkestrand kirkegård, med gravkapell.	32	56	
Parkeringsareal for Birkestrand kirkegård **Eier: Statskog SF, Fester: Tana kommune**	32	1	13
Seida kapell og Seida kirkegård	36	67	
Vestertana kapell med frittstående tilbygg og frittstående tårn. Vestertana kirkegård. **Eier: Tana kommune v/menighetsrådet**	21	17	
Polmak kirke . Polmak kirkegård med nytt sanitærbygg, redskapsbygg og gammelt tømmerbygg.	40	17	

2. Avtalen oversendes Tana kommune for godkjenning, samt oppfølging av avtalens punkter 7 , 8 og 9.

****

Avtalen oversendes for behandling og underskrift i henhold til punkt 6, og oppfølging i henhold til punktene 7, 8 og 9.

Som vedlegg følger rundskriv fra Kirke og kulturdep. med forslag til avtaletekst, og forslag til skriv til Sorenskriveren i forbindelse med tinglysing ved overføring av kirkelige eiendommer.

Med vennlig hilsen
Hjørdis Pedersen
Hjørdis Pedersen
Kirkeverge

Kopi: Arnfinn Jessen.

Buolbmát ja Deanu girkolaš oktasašráđđi
Polmak og Tana kirkelig fellesråd

AVTALE OM OVERDRAGELSE AV EIENDOMMER BENYTTET TIL KIRKELIGE FORMÅL
FRA TANA KOMMUNE
TIL POLMAK OG TANA KIRKELIGE FELLESRÅD

1. Avtalens parter.

Denne avtale inngås mellom Tana kommune og Polmak og Tana kirkelige fellesråd på vegne av begge sokn i Tana kommune, i det følgende nevnt partene.

2. Bakgrunn for avtalen.

Kirkeloven av 7 juni 1996 nr . 31 slår fast hovedregelen om at soknet eier kirker og kirkegårder. Det følger av lovens § 17 hva som regnes som kirker.
Partene har gått gjennom eiendommer i kommunen som har vært benyttet til kirkelige formål,og har ut fra denne gjennomgangen kommet frem til for hvilke bygg og grunnarealer grunnbokshjemmelen skal overføres fra kommunen til soknet ved fellesrådet, samt hvilke betingelser som skal knyttes til hjemmelsoverføringene.

3. Eiendommer som omfattes av avtalen.

Eiendommer benyttet til boligformål er ikke omfattet av avtalen.
Følgende eiendommer overdras vederlagsfritt fra Tana kommune til Polmak og Tana kirkelige fellesråd:

Eiendom	gnr	bnr.	Fnr.
Tana kirke, Rustefjelbma.	17	116	
Bonakas kirkegård, med gravkapell.	18	111	
Birkestrand kirkegård, med gravkapell.	32	56	
Parkeringsareal for Birkestrand kirkegård **Eier: Statskog SF, Fester: Tana kommune**	32	1	13
Seida kapell og Seida kirkegård	36	67	
Vestertana kapell med frittstående tilbygg og frittstående tårn. Vestertana kirkegård. **Eier: Tana kommune v/menighetsrådet**	21	17	
Polmak kirke . Polmak kirkegård med nytt sanitærbygg, redskapsbygg og gammelt tømmerbygg.	40	17	

I tilfelle av motstrid mellom avtalens ordlyd og omforente eiendomsgrenser inntegnet på kart, går kartet foran avtaleteksten.

4. Utbygging.

Eiendommene som omfattes av avtalen, kan bare utbygges til kirkelige formål.

5. Bruksrett.
Bruken av kirke er regulert av Regler for bruk av kirken, fastsatt av Kirkemøtet 15 november 1991. Soknene plikter for øvrig, så langt det ikke kommer i konflikt med soknets egne aktiviteter og ikke virker støtende, å la ideelle lag, foreninger og lignende benytte soknenes lokaler til sin virksomhet. Det kan ikke kreves vederlag for slik bruk ut over det som er nødvendig for å dekke kostnadene bruken medfører.

6. Godkjenning av avtalen.
Avtalen er gjensidig bindende for begge parter når den er godkjent av Polmak og Tana kirkelige fellesråd og Tana kommunestyre. Ingen part kan gjøre krav gjeldende mot den annen på grunnlag av avtalen før slik godkjenning har funnet sted.

7. Gjennomføring av avtalen.
Etter at avtalen i henhold til punkt 9 er godkjent, skal kommunen innen rimelig tid besørge overføring av hjemmel til eiendommer og rettigheter som nevnt i punkt 3.

8. Tinglysing.
Denne avtale skal tinglyses på den enkelte eiendom som omfattes av avtalen.

9. Gebyrer.
Tinglysingsgebyr og eventuelle andre utgifter forbundet med hjemmelsoverdragelsen utredes av Tana kommune.

10. Tvisteløsning.
Hver av partene har rett til å bringe tvister i tilknytning til gjennomføringen av avtalen inn for de ordinære domstoler for avgjørelse.

Polmak 18.02.04 .....
Sted, dato

....
sted, dato

.....
Polmak og Tana kirkelige fellesråd

.....
Tana kommune

Deanu gielda - Tana kommune

Arkiv: M00
Arkivsaksnr: 2014/647-1
Saksbehandler: Øystein Somby-Solaas

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskapet	34/2014	27.03.2014
Kommunestyret		10.04.2014

Vei, vann og avløp til Siedd?guolbanat industriområde

Vedlegg
1 Forprosjekt
2 Plan spillvann
3 Plan vannledning
4 Situasjonsplan vei

Rådmannens forslag til vedtak

1. Infrastruktur til Sieddaguolbanat Industriområde utbygges etter følgende modell:

2014:
Framføring av vannledning
Utbedring av eksisterende avløpspumpestajon i Grenveien

2015:
Ny pumpestasjon i industriområdet
Avløpspumpeledning til eksisterende pumopestasjopn
Del av vei i industriområdet

Påfølgende år:
Videre utbygging av vei, vann og avløp i resterende industriområde i takt med tomteetterspørselen.
Asfaltering av veier, gatelys etc

2. Utbyggingskostnaden i 2014 på kr 3 390 000,- finansieres ved låneopptak.

3. Kostnaden for 2015 og senere år innarbeides i budsjett 2015 og økonomiplanen.

Saksopplysninger

Kommunen er i gang med regulering av industriområde nord for Tana bru. Planarbeidet vil være ferdig i løpet av 2014, slik at det vil være klart for salg av tomter fra årsskiftet.
Parallelt med planarbeidet har BA-avdelingen fått utarbeidet et forprosjekt for fremføring av VA-anlegg til området. Totalkostnaden vil i henhold til forprosjektet beløpe seg til kr 8 720 000,- eks mva. Inkludert i prosjektet er vannledning fra området ved flerbrukshallen, avløpsledning fra eksisterende pumpestasjon ved Fv98 i Grenveien (vis á vis Styro-Nor AS), ny pumpestasjon i industriområdet og hovedveier i området inkludert asfalt.
Samlet kostnad er litt høyere enn antydet i forbindelse med årsbudsjettet. Det skyldes at det legges opp til å grave to forskjellige grøftetraéer for vann og spillvann. Det kommer av at vannledningen må tilknyttes et punkt der det er tilstrekkelig kapasitet. Den vannledningen som føres fram til industriområdet må også ha kapasitet til å dekke behovet ved videre utbygging for sammenkobling mot Vestre- og Østre Seida vannverk. På vannledningen vil det bli montert kum hvor tilkobling til fremtidig boligområde nord for Flerbrukssenteret kan finne sted.
Alternativet til denne traseen er å grave grøft langs Per Fokstad geaidnu og Meieriveien, krysse Ringveien og videre mot Fv98 og deretter gå i samme trase som avløpsledningen fram til industriområdet. Ulempene ved å gå gjennom trafikkerte boligområder er større enn å grave utenom foreslåtte trase. Kostnadsbildet vil også ha større usikkerhet når det gjelder graving i asfalterte veier, avdekking og kryssing av kabler, kryssing av eksisterende vann- og avløpsledninger og reasfaltering. Ved å etablere denne traseen vil det være en tilleggsgevinst at kommunen får ringforbindelse for vannledningen i Tana bru.
På grunn av merarbeidet og usikkerheten med hensyn til kostnader og framdrift er dette alternativet likevel ikke vurdert nærmere.

Kostnader til trafo i området er ikke inkludert i forprosjektet.

Den nye avløpsledningen skal ende opp i en eksisterende pumpestasjon. For å redusere faren for tilbakeslag i spillvannsledningen til abonnentene i området bør eksisterende pumpestasjon senkes. Et grovt anslag viser at kostnaden for dette arbeidet kan være opp mot 250 000,-.

Utbygging av området kan skje etter flere alternativer. De to mest aktuelle vil være:

Alternativ I:

Arbeidet kan gjennomføres i sin helhet i løpet av siste halvår i 2014 og første halvår 2015. For å gjennomføre etter dette alternativet må det bevilges penger allerede i år slik at hele arbeidet kan konkurranseutsettes i sommer.

Alternativ II:

Kun vannledningen føres fram til næringsområdet i 2014, arbeidet gjennomføres i egenregi. Avløpspumpestasjon, avløpsledning og del av veien i området bygges i 2015. Sluttutbygging av feltet deretter gjennomføres i takt med tomteetterspørselen. I dette alternativet kan etablering av bygninger pågå samtidig som avløpsanlegget bygges, men ikke tas i bruk før avløpsledningen er etablert.

Vurdering

Alle kapitalkostnader i forbindelse med investeringer i vann og avløp blir belastet selvkostområdet. For å holde kostnadene for de eksisterende abonnentene på samme nivå som tidligere må tomter selges slik at refusjon for vann og avløp kommer til fradrag i avskrivningsgrunnlaget. Ved å investere nå og først få refusjonene og inntektene om mange år vil øvrige abonnenter få høyere avgift enn nødvendig.

Rådmannen mener en trinnvis utbygging vil være å foretrekke. En trinnvis utbygging gjør at kommunen kan utføre en del av anleggsarbeidet i egenregi, låneopptaket blir lavere og jevnes ut, og avgiftsgrunnlaget for vann- og avløpsavgiften holdes nede.
Det er viktig at vannledningsarbeidet starter inneværende år slik at påtenkt sammenkobling mellom Vestre Seida vannverk og Lismajævre vannverk kan skje i 2015. En slik sammenkobling vil utløse mulighet for boligbygging i Vestre Seida.
Rådmannen anbefaler trinnvis utbygging i henhold til alternativ II ovenfor.

Dato
2014-03-14

FORPROSJEKT
FREMFØRING AV VA-ANLEGG TIL SIEDDÀGUOLBANAT INDUSTRIOMRÅDE

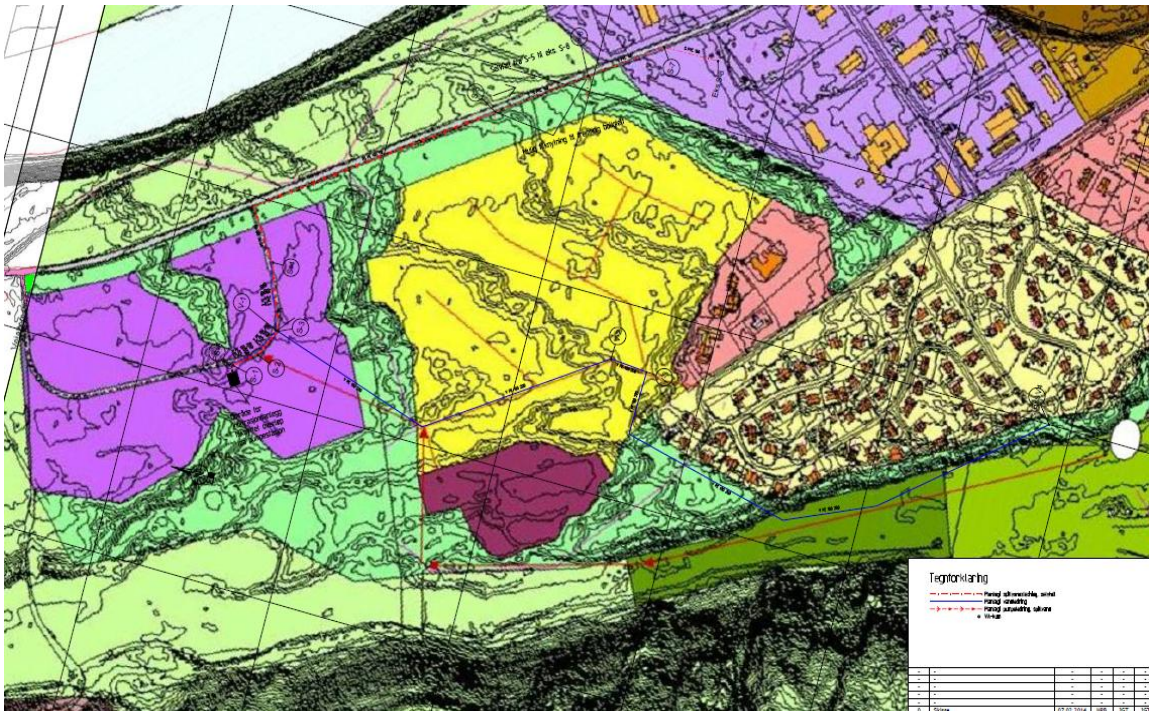

Rambøll
Kongleveien 45

NO-9510 Alta
T +47 78 44 92 22
F +47 78 44 92 20
www.ramboll.no

I:\oppdrag 2013\1350001327 skisseprosjekt nytt va-anlegg sieiddàguolbanat, tana kommune\7-prod\k-var\dok\forprosjekt\forprosjekt va_anlegg.docx

Revisjon	00
Dato	2014-03-14
Utført av	Trond Paulsen
Kontrollert av	Frank Lund
Godkjent av	Lars Kvernmo
Beskrivelse	VVA-anlegg Sieddàguolbanat industriområde

Vår ref. 1350001327

INNHOLD

1. SAMMENDRAG 5

2. ORIENTERING 6
2.1 Beliggenhet 6
2.2 Prosjektets omfang 6
2.3 Dagens situasjon 6
2.4 Fremtidig situasjon 7

3. VA – ANLEGG 8
3.1 Eksisterende VA – nett 8
3.2 Planlagte VA – ledninger 8
3.3 Vannforsyning del 1 8
3.4 Spillvannsanlegg del 2 9

4. VEI-ANLEGG 10
4.1 Vei-anlegg 10
4.2 Intern vei 10

5. MENGDEOVERSIKT VVA – ANLEGG 11
5.1 VA-Anlegg 11
5.2 Veianlegg 11

6. KOSTNADER 12
6.1 Forutsetninger 12
6.2 Avgiftsberegning 12
6.3 Rammekostnader VA – anlegg, oppstilling 12

1. SAMMENDRAG

Tana kommune planlegger et nytt industriområde Sieddàguolbanat og i den forbindelsen ønsker de en vurdering av kostnader for tilknytning av VVA-anlegg til det nye industriområdet. Samtidig skal det også tilrettelegges for videreføring av vannledning til området Østre Seida, og klargjøres for tilknytning til fremtidig boligfelt på vannledningstraseen mellom Tana bru og industriområdet.

Dette forprosjektet omfatter en teknisk/økonomisk vurdering av tiltaket med å tilrettelegge for VVA-anlegg for industriområdet.

Arbeidene er kostnadsberegnet til:

- Rammekostnader for tilknytning av VVA-anlegg til Sieddàguolbanat industriområde: ca. kr 8 720 000,- eks mva.

2. ORIENTERING

2.1 Beliggenhet

Området ligger nord for Tana bru langs RV98 ca. 2,0 km fra krysset E6/RV98 ved Tanabru.

2.2 Prosjektets omfang

Dette forprosjektet omfatter kostnader og tekniske løsninger for fremføring av vei, vann- og avløpsanlegg til Sieddàguolbanat industriområde, herunder også pumpestasjon for spillvann.

2.3 Dagens situasjon

Industriområdet fremstår som er urørt terreng, og er relativt flatt. Det er ikke vann- eller spillvannledninger som er tett opp til området. Slik som det fremkommer på figur 1 så er det noen stier/terreng veier i området, disse er ikke tatt hensyn til i videre forprosjekt.
Området ligger på motsatt side av veien av Tana vassdraget.

Figur 1 dagens situasjon

2.4 Fremtidig situasjon

Slik som det fremkommer av de mottatte planforslag, så er det et nytt industriområde som skal etableres. Det er også tatt hensyn til et fremtidig boligfelt i nærheten, og ved fremføring av vannledningen, er dette boligfeltet tatt med i planene.

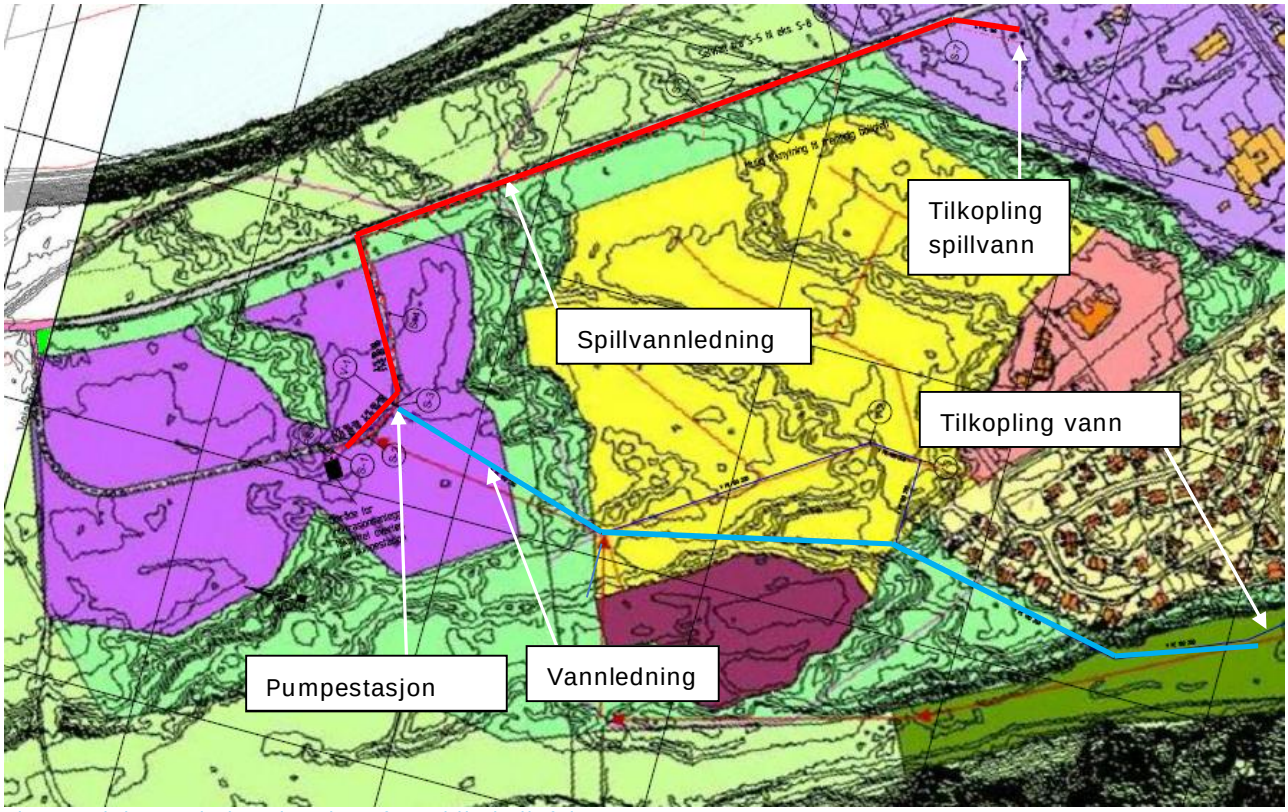

Figur 2 Fiolett er industri, gult er fremtidig boligfelt

3. VA – ANLEGG

3.1 Eksisterende VA – nett

Tilkoblingspunktet for vann og spillvann er angitt av Tana kommune. Vi har ikke vurdert om anleggene forut har tilstrekkelige kapasiteter for videre utbygning.

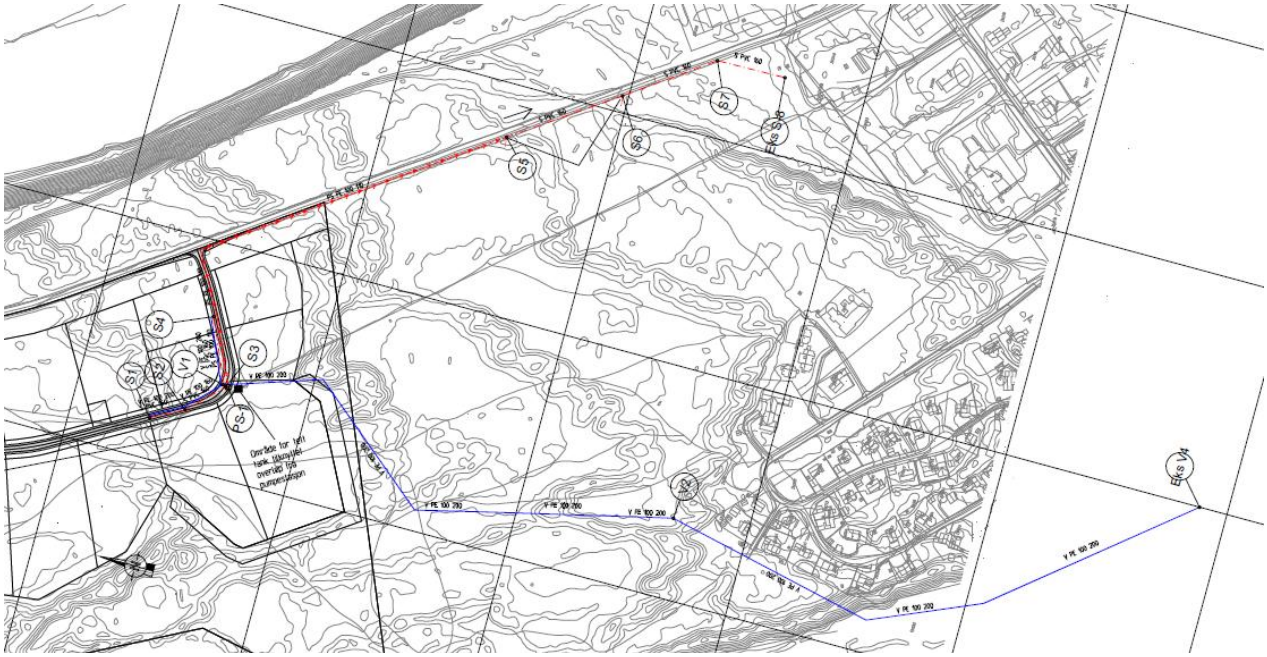

Figur 3 Fremtidige løsninger

3.2 Planlagte VA – ledninger

Vannledningstraseen er planlagt og tilrettelagt for fremtidig boligfelt via industriområdet og klargjort for fremtidig videreføring til Østre Seida.
Vannledningstrase fra industriområdet til Østre Seida er ikke vurdert i dette forprosjektet.

Det må etableres en spillvannspumpestasjon i industriområdet som pumper spillvannet til eksisterende spillvannsnett i Tana bru. Det er tatt hensyn til at det fremtidige boligfeltet skal tilknyttes spillvannstraseen mellom industriområdet og eksisterende anlegg.

Oppdragsgiveren ønsker ikke overvannsanlegg tilknyttet industriområdet.

Vei, vann- og avløpsanlegg i industriområdet, samt pumpeledningstraseen er medtatt i kostnadsoverslaget, men det er kun hovedledninger som er medtatt ikke stikkledninger.

3.3 Vannforsyning del 1

VA - anlegget er delt opp i 2 deler, hvor del 1 omhandler vannforsyning.
For videre vurdering antar vi vannledning Ø200 PE100 SDR11 mellom tilknytningspunkt for kommunalt vannverk og industriområdet. Dimensjonen bør vurderes i et eventuelt detaljprosjekt når forbruk i fremtidig boligfelt og området Østre Seida er kjent. Vannledningen tilknyttes eksisterende vannledningsnett ovenfor eksisterende boligfelt.

Det bør etterstrebes at fremtidige vannledningsanlegg blir utbygd som ringledningsnett. Dette med bakgrunn i leveringssikkerhet og kapasitet.

3.4 Spillvannsanlegg del 2

VA - anlegget er delt opp i 2 deler, hvor del 2 omhandler spillvannsanlegget.
Det må etableres en prefabrikkert spillvannspumpestasjon for industriområdet iht. vedlagte skisser.
For uttrekk av spillvann fra industriområdet er det planlagt en pumpeledning Ø110 PE100 SDR11 og en Ø160 PVC SN8 selvfallsledning som tilknyttes eksisterende anlegg i Tana bru. Rørdimensjon må vurderes i en eventuell detaljprosjektering for industriområdet. Spillvannet pumpes ca. 600 meter, før det videreføres til kommunalt nett med selvfall.
Ytterlige detaljering er forutsatt utført i forbindelse med detaljplanlegging av industriområdet.

4. VEI-ANLEGG

4.1 Vei-anlegg

Forprosjektet for veianlegg er basert på mottatte reguleringsplan.
Regulert veitrasé er vist på figur under, men noen mindre justeringer kan forekomme.

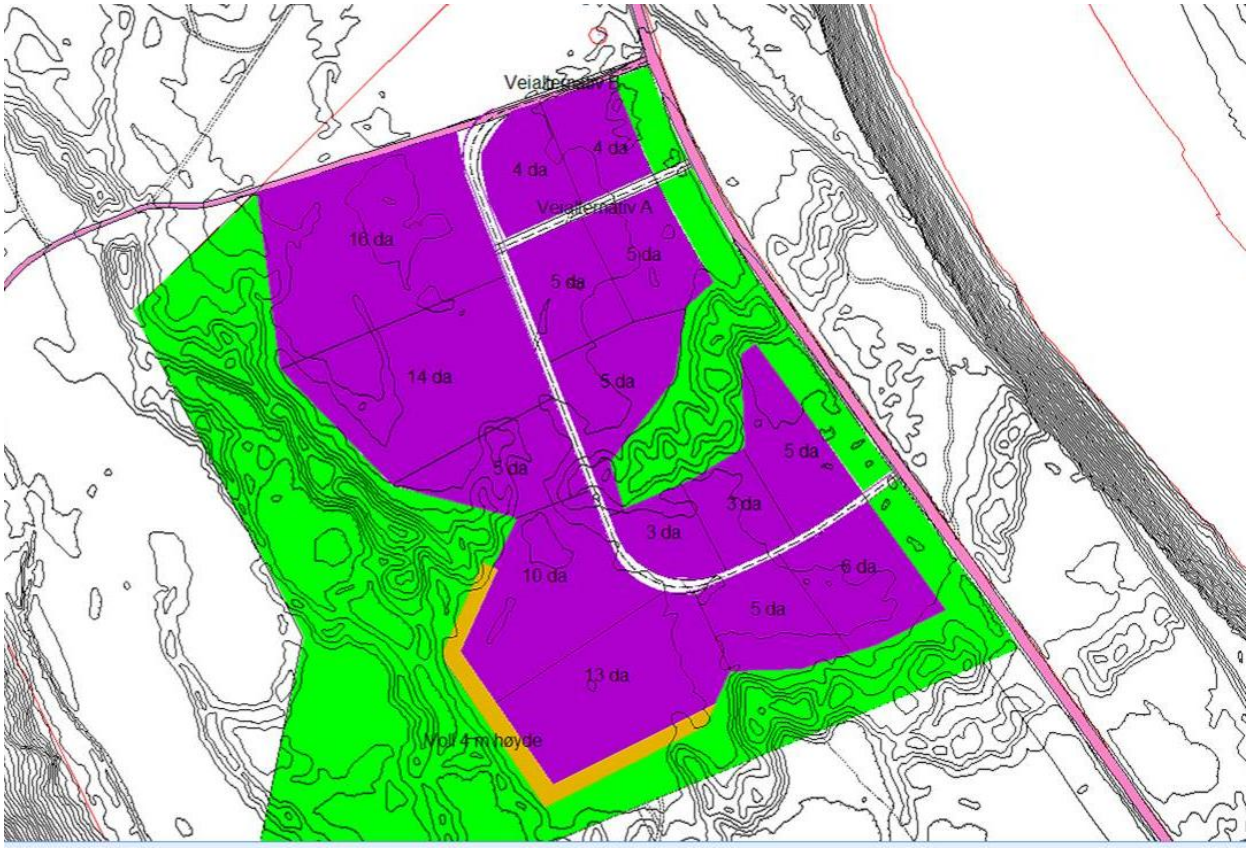

Figur 4 Industriområdet med veier.

Planområdet ligger helt opp til Riksvei RV98, slik som vist på figur 4. Det skal ikke gjøres noe med RV98, etter de opplysninger som foreligger hos oss. Men oppbygningen og utformingene av vei/kryss skal utføres etter vegnormaler.

4.2 Intern vei

Ut fra mottatt tegningsunderlag er asfaltbredden satt til 6,0 meter, og med skulder/grøft blir veibredden total på 10,0 meter. Dette er lagt til grunne i kostnadsoverslaget.
Grøfter langs veiene er vesentlig, pga. snebrøyting og lede vann.

Avkjørsler er ikke vist på tegninger, men tomtene har direkte avkjørsel til adkomstveien.

Veibanen for veien forutsettes bygd opp av minimum 30 cm tykt forsterkningslag på avrettet undergrunn av sand og grusmasser, 20 cm bærelag og med 3,5+2,5 cm asfaltdekke. Forsterkningslag økes der det er bløtere underbygning.

5. MENGDEOVERSIKT VVA – ANLEGG

5.1 VA-Anlegg

Omfang av VA-anlegget er vist på vedlagte tegninger K-730-10-001 til 003

	Dimensjon	Mengde
Vannledning	PE100 Ø200	1360 lm
Spillvannsledning	Ø 160mm, PVC	490 lm
Pumpeledning spill-vann	PE100 Ø110	500 lm
Vannkummer	Ø1400	2 stk
Avløpskummer	Ø 1000mm, nedstigning-kum	5 stk
	Ø 400mm, inspeksjons-kum	3 stk
Innløpskum pumpe-stasjon	Ø1400mm	1 stk
Pumpestasjon		1 stk
Overløp for pumpesta-sjon:		
Tett tank for overløp	10 m3	1 stk

5.2 Veianlegg

Omfang av Veianlegget er vist på vedlagte tegning S-761-10-010

	Areal
Kryss mot RV98	Renske i grøft
Internvei	6680 m^2
Asfaltdekke	3720 m^2

6. KOSTNADER

6.1 Forutsetninger

Vi har gjort vurderingen ut fra tilsvarende prosjekt i området, justert for lokale forhold, blant annet Høgtoppen boligfelt i Varangerbotn, der anbudsinnhentingen for prosjektet ble utført i sommeren 2013.

Vi gjør oppmerksom på at kostnadene kan variere fra prosjekt til prosjekt. En rekke variable forhold påvirker de endelige kostnader, og gir betydelig usikkerhet i beregningen.

Kostnadsoppstillingen er delt i 2 deler + vei:

- Del 1: Vannledningsanlegg
- Del 2: Spillvannsanlegg inkl. pumpestasjon m/overløpsløsning
- Vei internt i industriområdet med kryss

Antatt rammekostnad inkluderer utbygning av begge deler.

Følgende kostnader er ikke tatt med:

1 Prisstigning, dagens prisnivå er lagt til grunn.
2 Låneomkostninger, renter i byggetida og andre finansieringskostnader.
3 Eventuelle grunnerverv

6.2 Avgiftsberegning

Det er ikke medregnet merverdiavgift for utbygging av VA-anlegg for industriområdet, da Tana kommune vil ha fradragsrett for inngående merverdiavgift når det bygges ut VVA-anlegg til bruk i sin avgiftspliktige virksomhet.

6.3 Rammekostnader VA – anlegg, oppstilling

		VVA-anlegg			
		Del - 1	Del - 2	Vei	Sum
Kode	Bygningsdel				
1	Felleskostnader for VA	240 000	330 000	Ikke medtatt	560 000
73	VA-anlegg				
	Ledningsanlegg og kummer	2 350 000	3 280 000		5 630 000
76	Vei - anlegg			904 000	904 000
	Entreprisekostnad	**2 590 000**	**3 610 000**	**904 000**	**7 094 000**
8	Generelle kostnader (prosjektering, bygge-led.)	260 000	450 000	110 000	820 000
	Byggekostnad	**2 850 000**	**4 060 000**	**1 014 000**	**7 924 000**
9	Spes.kostnad, MVA avgift 0%	0	0	0	0
	Prosjektkostnad	**2 850 000**	**4 060 000**	**1 014 000**	**7 924 000**
	Sikkerhetsmargin, reserver, tillegg (ca 10%)	290 000	410 000	100 000	800 000
	RAMMEKOSTNAD (AVRUNDET)	**3 140 000**	**4 470 000**	**1 110 000**	**8 720 000**

Med vennlig hilsen

Trond Paulsen
Ingeniør

M +47 91 58 84 71
trond.paulsen@ramboll.no

Vedlegg:
K-730-10-001 Situasjonsplan
K-730-10-002 Plan og profil, spillvannsledningsanlegg
K-730-10-003 Plan og profil, vannledningsanlegg
S-761-10-010 Situasjonsplan for vei

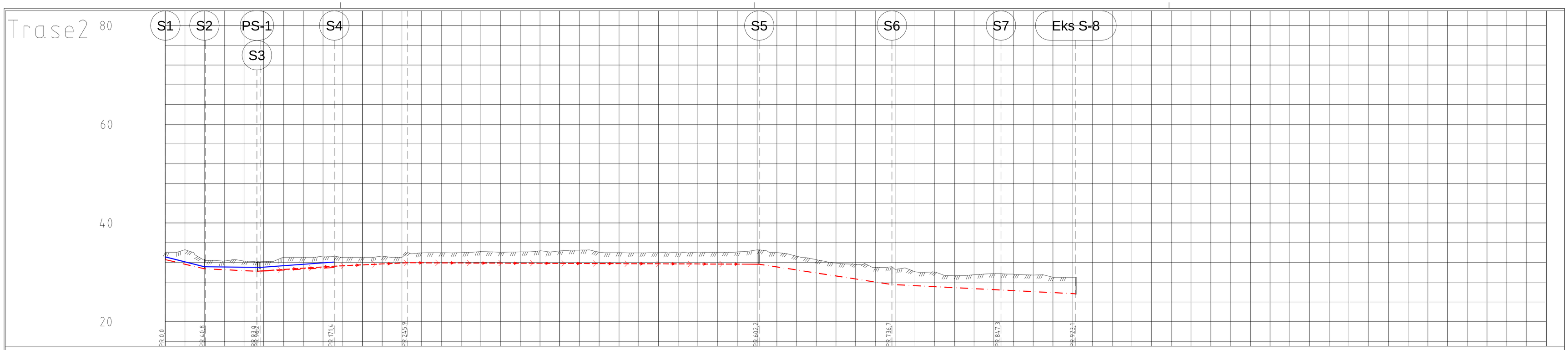

PROFIL NR		0	100	200	300	400	500	600	700	800	900	1000	1100	1200	1300	1400
Grunneier																
Markslag																
Grunnforhold																
TERRENG H /TOPP VEGDEKKE	34,01	34,58 32,41 32,27 32,29 32,22 33,00 33,00 33,31 33,00 33,00 33,31 33,04 33,95 33,99 33,99 34,22 34,08 34,13 34,37 34,33 34,49 34,06 33,99 33,95 33,98 33,95 33,97 34,00 34,14 34,54 34,00 33,28 32,56 31,86 31,63 31,00 30,58 30,11 30,08 29,29 29,49 29,75 29,62 29,45 29,00 29,00														
Hor vinkelpunktavstand i m		40,8	52,2	78,4	74,4	356,3			134,5		110,6		75,9			
Vannledning – Kumavstand i m		39,6	56,5	75,0												
Vannledning – Fall i ‰		50,6	2,6	14,7												
Vannledning – Kote utv. topp		33,13 31,12	30,99	32,09												
Vannledning – Type og dim		200PE 100 SDR 11		200PE 100 SDR 11												
Spillvannsledning – Kumavstand i m		39,6	54,0	77,7					134,5		110,6		75,9			
Spillvannsledning – Fall i ‰		46,7	10,0	10,0					30,6		10,0		10,0			
Spillvannsledning – Kote innv. bunn		32,57 30,72	30,20	30,98				31,64		27,53		26,42	25,66			
Spillvannsledning – Type og dim		160PVC SN8							160PVC SN8							
Pumpeledning spillvann – Kumavstand i m				78,4	74,4	356,3										
Pumpeledning spillvann – Fall i ‰				13,0	9,3	0,8										
Pumpeledning spillvann – Kote utv. topp				30,22 31,25	31,94			31,64								
Pumpeledning spillvann – Type og dim				110PE 100 SDR 17												

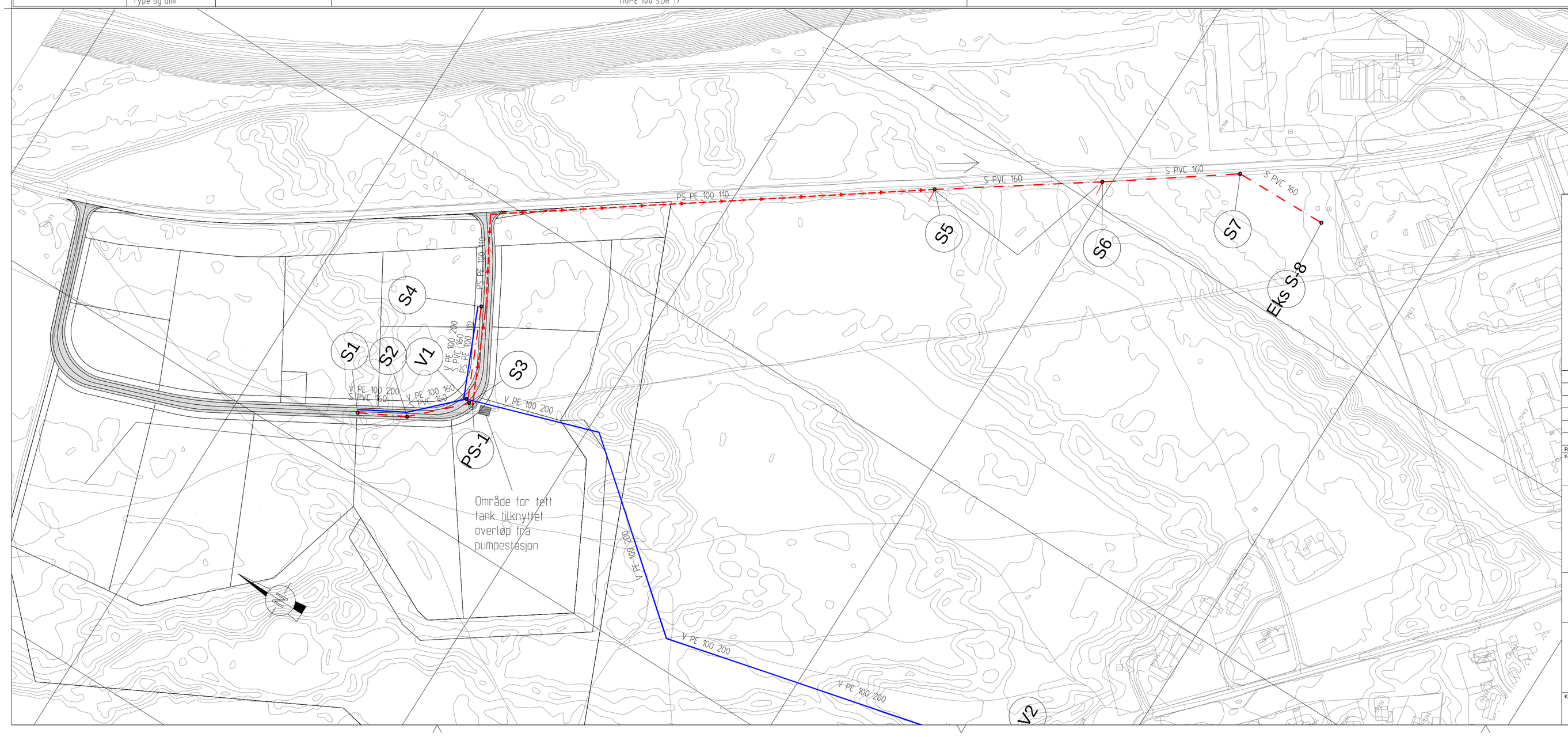

Tegnforklaring

- Planlagt spillvannsledning, selvfall
- Planlagt vannledning
- Planlagt pumpeledning, spillvann
- VA-kum
- Vei formål

Revisjon	Rettelse	Dato	Tegnet	Kontrollert	Godkjent
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
0	Skisse	14.03.14	TGP	FL	

Fase: Skisse

RAMBØLL

Rambøll Norge AS - Region Nord
Alta - Narvik - Tromsø - Vadsø
Tlf. 78 44 92 22 - 76 95 93 00 - 77 75 20 00 - 78 94 22 42

Tana kommune
Sieiddaguolbanat industriområde

Skisseprosjekt for fremføring av VA-anlegg
Plan og profil, spillvann

Tegn: TGPALF
Kontr: FLALF
Dato: 14.03.2014
Oppdragsnummer: 1350001327
Dokumentansvarlig: TGPALF
Filnavn: K-730-10-001_003.dwg
Målestokk: 1:2000 (A1) / 1:4000 (A3)

Kompleks	Bygg	Etasje	Fag	System	Type	Løpenummer	Prosjektfase	Revisjon	Status
-	-	-	K	730	10	002	-	0	-

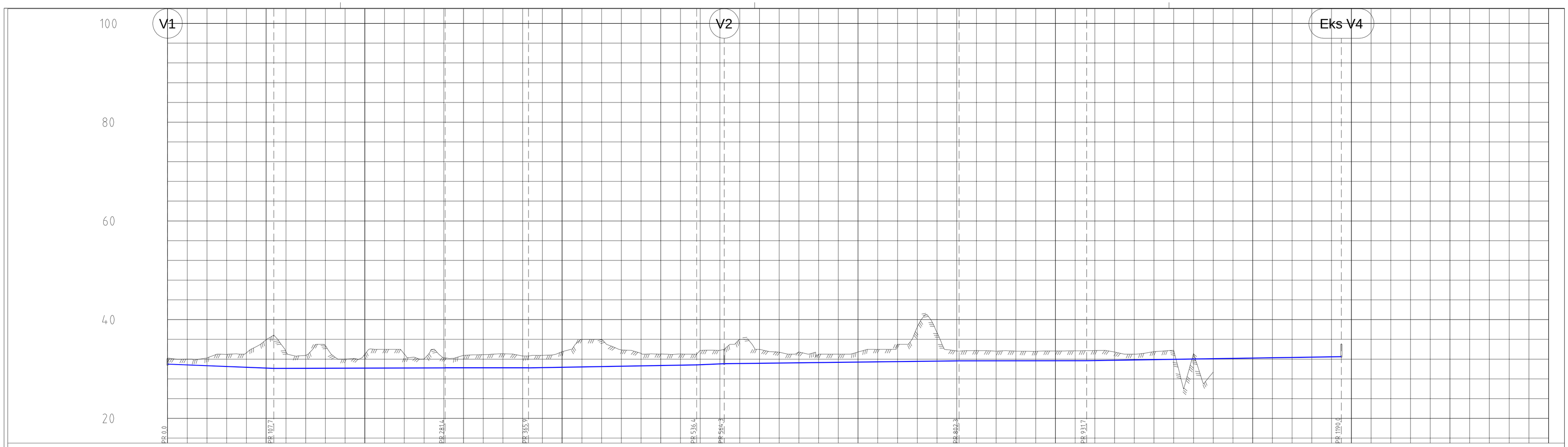

PROFIL NR		0	100	200	300	400	500	600	700	800	900	1000	1100	1200	1300	1400
Grunneier																
Markslag																
Grunnforhold																
TERRENG H/TOPP VEGDEKKE		32,21	32,00 32,24 32,96 33,28 35,92	33,49 32,76 34,75 32,02 33,00 34,00 33,00 32,01 32,18	32,76 32,91 33,10 32,64	32,77 33,50 36,00 36,00 33,86 33,18 33,05 33,04	33,79	33,78 36,00 34,00 33,41 33,46 33,00 33,00 33,44 34,00 35,00 38,47 37,39 33,66		33,73 33,61 33,63 33,59 33,66 33,69	33,74 33,43 33,00 33,51 33,80 33,14 29,38					
Hor. vinkelpunktavstand i m			107,7	173,7	84,5	170,5	27,9	238,1		129,4	258,2					
Vannledning	Kumavstand i m		107,7	173,7	84,5	170,5	27,9	238,1		129,4	258,2					
	Fall i ‰		8,1	0,7	0,0	3,6	7,5	2,5		0,2	3,2					
	Kote utv. topp	30,99	30,12	30,23	30,23	30,85	31,06		31,66	31,68		32,50				
	Type og dim	200PE 100 SDR 11														

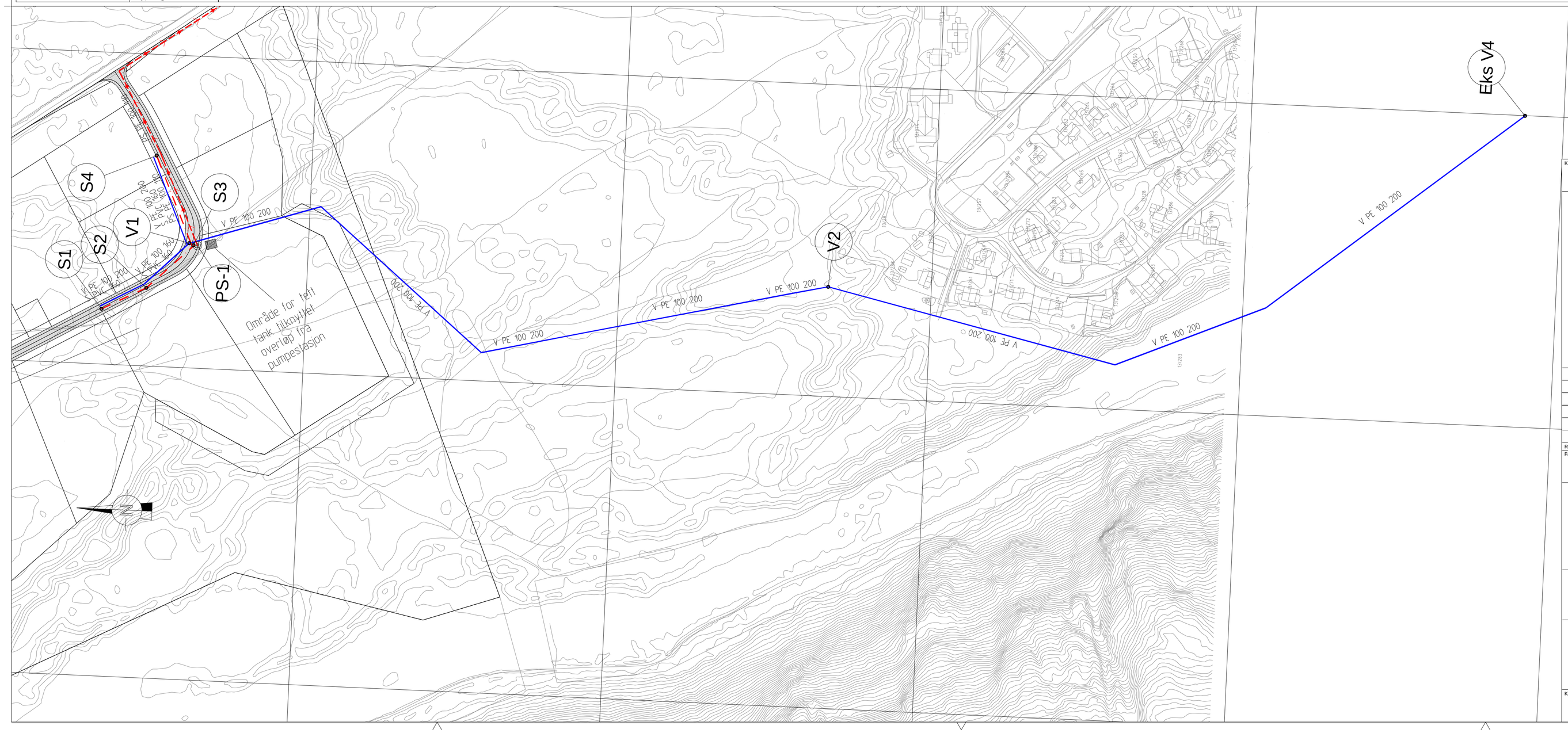

Kompleks	Bygg	Etasje	Fag	System	Type	Løpenummer	Prosjektfase	Revisjon	Status
-	-	-	K	730	10	-	-	0	-

Tegnforklaring

- Planlagt spillvannsledning, selvfall
- Planlagt vannledning
- Planlagt pumpeledning, spillvann
- VA-kum
- Vei formål

Revisjon	Rettelse	Dato	Tegnet	Kontrollert	Godkjent
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
0	Skisse	14.03.14	TGP	FL	

Fase
Skisse

RAMBØLL

Rambøll Norge AS - Region Nord
Alta - Narvik - Tromsø - Vadsø
Tlf. 78 44 92 22 - 76 95 93 00 - 77 75 20 00 - 78 94 22 42

Tana kommune
Sieiddaguolbanat industriområde

Skisseprosjekt for fremføring av VA-anlegg
Plan og profil

Tegn: TGPALF
Kontr: FLALF
Dato: 14.03.2014

Oppdragsnummer: 1350001327
Dokumentansvarlig: TGPALF
Filnavn: K-730-10-001_003.dwg
Målestokk: 1:2000 (A1) / 1:4000 (A3)

Kompleks	Bygg	Etasje	Fag	System	Type	Løpenummer	Prosjektfase	Revisjon	Status
-	-	-	K	730	10	003	-	0	-

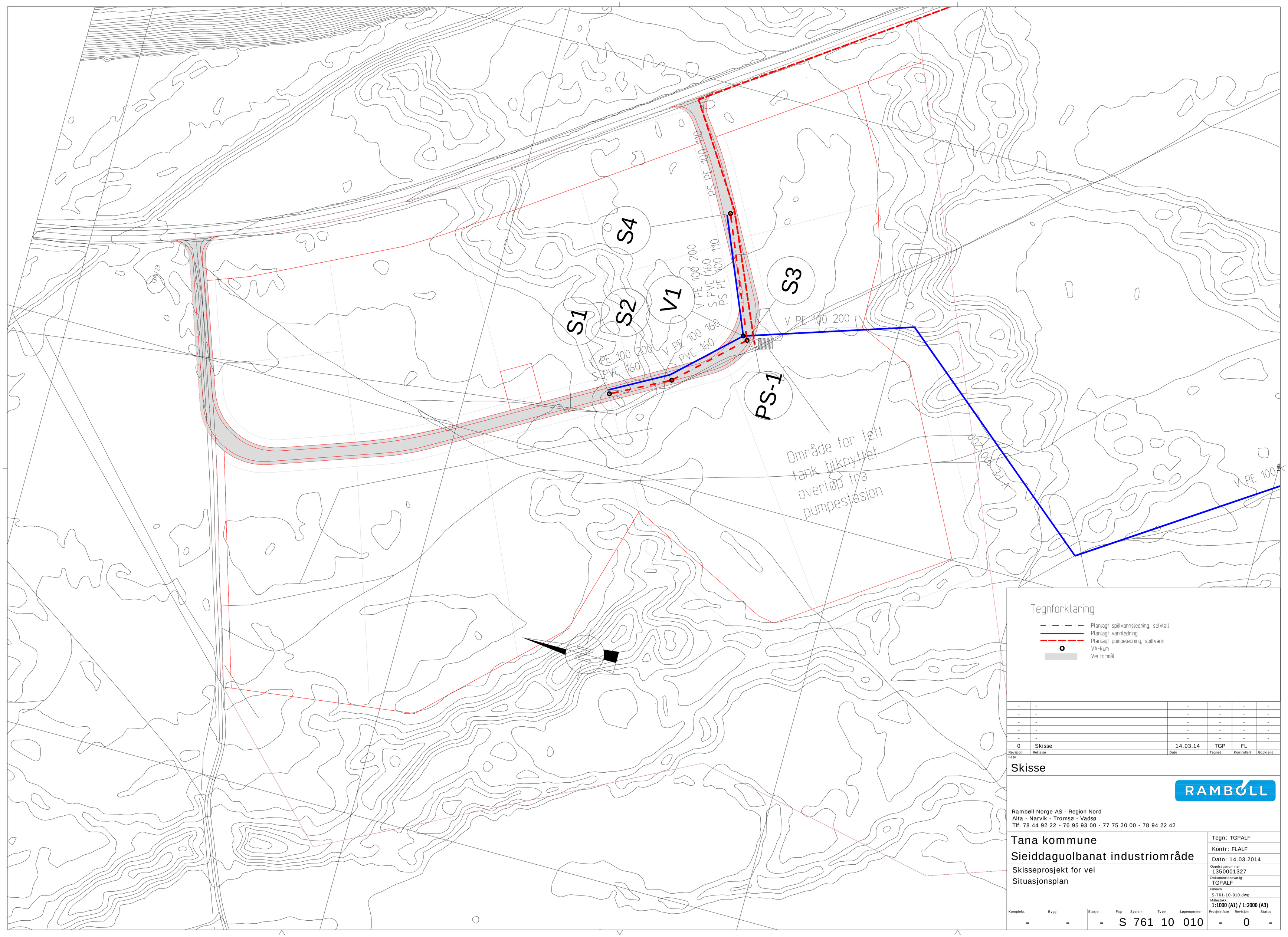

Tegnforklaring

- Planlagt spillvannsledning, selvfall
- Planlagt vannledning
- Planlagt pumpeledning, spillvann
- VA-kum
- Vei formål

Revisjon	Rettelse	Dato	Tegnet	Kontrollert	Godkjent
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
0	Skisse	14.03.14	TGP	FL	

Fase

Skisse

RAMBØLL

Rambøll Norge AS - Region Nord
Alta - Narvik - Tromsø - Vadsø
Tlf. 78 44 92 22 - 76 95 93 00 - 77 75 20 00 - 78 94 22 42

Tana kommune

Sieiddaguolbanat industriområde

Skisseprosjekt for vei

Situasjonsplan

Tegn: TGPALF

Kontr: FLALF

Dato: 14.03.2014

Oppdragsnummer: 1350001327

Dokumentansvarlig: TGPALF

Filnavn: S-761-10-010.dwg

Målestokk: 1:1000 (A1) / 1:2000 (A3)

Kompleks	Bygg	Etasje	Fag	System	Type	Løpenummer	Prosjektfase	Revisjon	Status
-	-	-	S	761	10	010	-	0	-

Deanu gielda - Tana kommune

Arkiv: N60
Arkivsaksnr: 2013/487-19
Saksbehandler: Bill Sørensen

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskapet	35/2014	27.03.2014

Tilskudd til utbedring av bredbåndforbindelsen strekningen Algasvarre - Vestertana

Vedlegg
1 Angående servicenivået til Breiband

Rådmannens forslag til vedtak

Tana kommune yter et tilskudd på kr. 40.000 til Breiband.no for utbedring av internettløsningen fra Algasvarre til Šuoššjohka/Sjursjok. Tilskuddet dekkes over bevilgningen til utbygging av mobil og digital kommunikasjon i Tana – konto 2560801940

Saksopplysninger

Tilgangen til internett på strekningen Algasvarre – Vestertana har over tid vært meget dårlig. Bakgrunnen er dagens løsning levert av Breiband.no (tidligere Direct Connect) har vært meget ustabil og har i lengre perioder vært helt nede.
Dette skaper stor frustrasjon for brukerne/kundene i dette området, og for næringslivet skaper dette store komplikasjoner.
Næringslivet er i dag avhengige av en god tilgang til internett i forhold til offentlige myndigheter og sine kunder. Slik situasjonen er pr. i dag vil dette kunne medføre betydelige tap for næringslivet.

Bakgrunnen for ustabiliteten i dagens løsning viser at de forskjellige antenner forstyrrer signalene og løsningen er å flytte antennene til andre posisjoner på masta på Algasvarre.
Dette medfører kostnader på rundt 80.000, og Breiband.no ønsker å rette opp disse feilene. I og med at kostnaden er så betydelig ber de om at kommunen delfinansierer dette gjennom et tilskudd på 40.000.
Breiband.no estimerer at det vil ta ca. 2 uker å rette opp feilen.

Det er satt av kr.1.000.000 til utbygging av mobil og digital kommunikasjon, hvor 500.000 er bundet opp i avtalen med Netcom.
I og med at FSK-møtet er om 3 uker er det behov for å komme i gang med tiltaket raskt. Etter å ha konferert med ordfører så finanseieres tilskuddet midlertidig over kontoen "Til ordførers disposisjon 147060" slik at tiltaket kan starte opp umiddelbart. Midlene tilbakeføres straks etter vedtak i FSK.

Vurdering

Samfunnet er i dag avhengig av en stabil og god tilgang til internett.
Næringslivet har krav om å levere rapporter inn mot det offentlige elektronisk. Bank og finanstjenester er i hovedsak basert på at kunden bruker nettbaserte tjenester. I tillegg foregår i hovedsak all korrespondanse med kunder og leverandører via elektronisk kommunikasjon.
For de vanlige borgerne så forventer samfunnet at de bruker elektroniske tjenester, de som ikke kan gjøre det blir belastet med kostbare ekstrakostnader.

Det er i dag ingen gode alternative leverandører på breiband i området enn Breiband.no. Riktig nok kan enkelte i enkelte områder kunne få tilgang via Ice eller satellittløsninger, men dette er ikke løsninger som er tilfredsstillende for innbyggerne og næringslivet i området.

Det er viktig at Tana kommune bidrar til at næringslivet og innbyggerne har god tilgang til internett ut i fra at stadig flere løsninger og samhandlinger baserer seg på at innbyggerne har tilgang til internett. Spesielt problematisk er det når en tjeneste har vært til stede ikke er tilgjengelig, slik som det er i dette tilfelle.
I et samfunnsmessig perspektiv framstår dette tilskuddet som en lav kostnad som har positiv virkning for mange.

Bill Sørensen

Fra: Jan-Tore Dannemark [Jan-Tore.Dannemark@breiband.no]
Sendt: 4. mars 2014 18:32
Til: Bill Sørensen
Kopi: Frank Martin Ingilæ; Jørn Aslaksen; Nils Thorsen; Jon Espen Bekkhus
Emne: Angående servicenivået til Breiband.no
Vedlegg: image001.png; image002.png; image003.png; image004.png; image005.png

Oppfølgingsflagg: Flag for follow up
Status for flagg: Flagget

Hei Bill,

Vi estimerer arbeidet for å permanent rette opp Algasvarre som følger:

Arbeidet består i følgende:

- Søke telelosjier på annen høyde i masten
- Produsere og sende nye radioer, kabler og annet utstyr
- Trekke nye kabler med til den plasseringen vi får
- Montere og stille inn de nye radioene

Kostnaden for arbeidet er estimert til:

- Søke telelosjier på annen høyde i masten
  - 7.500,- i ren søknad til masteeier
- Ca 40 timer arbeid for 2 mann inklusiv reisetid
  - 40 timer a 600,- = 24.000,-
- Overnatting inklusiv diett og km for to mann(reiser fra Alta)
  - 8.000,-
- Produsere og sende utstyr
  - 17.500,-
- Transport til masten(helikopter)
  - 20.000,-

Til sammenligning kostet det arbeidet vi gjorde på Algasvarre for noen uker siden som kostet oss i størrelsen 60', men som dessverre ikke bedret situasjonen siden vi ikke fant ut hva problemet bestod i før etter vi var på stedet. Vi må ta i betrakting at det er et ganske utsatt sted å komme seg til og det er forbundet en viss risiko for at arbeidet kan ta ennå lengre tid.

Med vennlig hilsen

Jan-Tore Dannemark
Daglig leder
breiband.no
jan-tore@breiband.no | Tel 21 55 40 00 | Dir 90 04 13 68 | Høgdaveien 1, 1540 Vestby

Direct Connect AS endret navn til Breiband.no AS i januar 2014. Les mer her.

Deanu gielda - Tana kommune

Arkiv: 033
Arkivsaksnr: 2014/74-2
Saksbehandler: Britt Hjørdis Somby-Solaas

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskapet	36/2014	27.03.2014
Kommunestyret		10.04.2014

Organisering av ungdomsrådet - medvirkning og reell innflytelse

Rådmannens forslag til vedtak

Barnas representant ved behandling av plansaker i formannskapet erstattes av leder i Ungdomsrådet

Saksopplysninger

Deanu nuoraidráđđi-Tana ungdomsråd har i sak 10/2014 gjort følgende vedtak:
- *Barnas representant i formannskapet erstattes av leder i Ungdomsrådet.*
- *Stemmerett i saker som angår barn og ungdommer i kommunestyret.*
- *Ungdomsrådet får forslagsrett i kommunestyret*

Representanter for ungdomsrådet har i oktober 2013 deltatt på barne- og ungdomskonferanse i Stavanger. Erfaringer fra konferansen ble drøftet på ungdomsrådet i november 2013, blant annet om forslagsrett til kommunestyret og utvalgene. I tillegg ble det også drøftet om fastplass i kommunestyret med stemmerett for ungdomsrådet. På ungdomsrådets møte 26.februar kom det også ønske om å bytte ut dagens ordning med barn- og unges representant i plansaker med representanter fra ungdomsrådet. Dette for å sikre barns og unges interesser i bruk av arealer.

I dag har ungdomsrådet møte- og talerett i kommunestyret og utvalgene. Dette er en rettighet som ungdomsrådet har brukt, og har positiv erfaring med. Ungdomsrådet ble etablert i mai 2011, og formelt konstituert i oktober 2011. Navnet ble Deanu nuoraidráđđi-Tana ungdomsråd.

Målet med ungdomsrådet er at ungdommenes synspunkter skulle bli mer synlig blant politikere og administrasjonen i kommunen. Med ungdomsrådet følger en mulighet for medvirkning og påvirkning av det bestående politiske systemet slik at innflytelsen skal oppleves reell blant ungdom. Hvordan Tana klarer å håndtere de utfordringer som ungdommen kommer med vil ta noen år før vi ser spor av det. Det som er holdningen i det bestående systemet er at ungdom skal tas seriøst og det

skal tilrettelegges slik at gruppa opplever en reell innflytelse. Hvilke strategivalg vi gjør er avhengig av ungdomsgruppens sammensetning og systemets formidlingsevne om organisasjonsstrukturer og samfunnslinjer.

Ungdomsrådet er et politisk uavhengig organ som skal øke kunnskapen om lokal demokrati. Det trekkes frem viktigheten av å legge til rette for at barn og unge skal få delta i reelle demokratiske prosesser som aktive medborgere. Barn og ungdom sine erfaringer, ideer, kreativitet og skapertrang, evne til kritisk tenking, verdivalg og engasjement må stimuleres og brukes. Synspunkt fra barn og ungdom kan gjøre at politikere kan ta avgjørelser på et bredere grunnlag enn de ellers ville ha gjort. Deltakelse i lokale plan- og avgjørelsesprosesser, som i ungdomsråd og liknende organ har ført til større politisk engasjement og interesse for lokaldemokratiet mellom ungdom.

Det kommunale velferdstilbud overfor barn og ungdom kan bli bedre tilpasse deres behov, og ha høyere kvalitet dersom de får mulighet til å påvirke innholdet og omfanget av tilbudet. Opplevelse av å få reell påvirkning er også viktig for opplæring i demokratiske holdninger og handlemåter. Det gjør også noe med selvbildet til barn og unge når de opplever at deres synspunkter er verdifulle. Disse verdiene og holdninger vil bli ivaretatt av et godt fungerende ungdomsråd. Dette var grunnlaget for å starte ungdomsrådet, men også å streke kommunens egen lokaldemokrati kompetanse til å møte disse utfordringene.

Ungdomsrådet har drøftet om hvor de står i dag i forhold til medbestemmelse og reel deltakelse i lokaldemokrati. I løpet av de årene ungdomsrådet har hatt sin funksjon og med erfaringer fra andre ungdomsrådet opplever Deanu nuoraidráđđi-Tana ungdomsråd at det er områder der de ikke har styring på egne saker. Det er ønske fra ungdomsrådet å følge egne saker til det foreligger et vedtak som de har vært med eller har hatt mulighet til å stemme frem.

Store norske leksikon definerer medbestemmelse slik:
Medbestemmelse, deltakelse i avgjørelser som angår ens egen situasjon, f.eks. at elever ved en skole er med på å bestemme hvordan skolesituasjonen skal være, eller at ansatte i en bedrift er med på å bestemme over arbeidssituasjonen.

Ungdomsrådet påpeker også at FNs barnekonvensjonens artikkel 12 blir lagt til grunn for vurdering av utvidet medbestemmelse og reell innflytelse:

1. *Partene skal garantere et barn som er i stand til å gjøre danne seg egne synspunkter, retten til fritt å gi uttrykk for disse synspunkter i alle forhold som vedrører barnet, og tillegge barnets synspunkter behørig vekt i samsvar med dets alder og modenhet.*
2. *For dette formål skal barnet særlig gis anledning til å bli hørt i enhver rettslig og administrativ saksbehandling som angår barnet, enten direkte eller gjennom en representant eller et egnet organ, på en måte som er i samsvar med saksbehandlingsreglene i nasjonal rett.*

Andre forhold

- *Lovmessig rettighet; barn har gjennom barnekonvensjon og norsk lov rett til å være med å bestemme, og barns synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med deres alder og moding.*
- *Informasjon er den mest innlysende grunnen til at barns skal involveres. Det er de som aller best vet hvordan noe oppleves for dem og hva de synes er viktig.*
- *Læring er også en sentral begrunnelse, fordi barn får ny kunnskap når de inngår i diskusjoner med andre og hører deres grunner, og de lærer en demokratisk samarbeidsform.*

- *Det er effektivt å involvere barn, både fordi sannsynligheten for at man kommer frem til beste løsning for barnet øker, og fordi sjansen for at barnet følger opp det som skal gjøres blir større når barnet selv har vært med å bestemme.*
- *Respekt/ integritet er viktige hensyn når vi snakker om deltagelsesretter. Det handler om å bli inkludert i det som skjer; å bli regnet som en likeverdig partner i et fellesskap.*
- *Legitimitet regnes også som et element fordi det er de som er berørt av en sak som kan legitimere en beslutning om den saken*

Barnas representant i formannskapet erstattes av leder i Ungdomsrådet

Ungdomsrådet har vært høringsorganet i saker som kommer under PBL, som kommuneplanens samfunnsdel og arealdel. Ungdomsrådet stiller seg spørrende om en voksne representanten som er oppnevnt av kommunestyret kan ivaretar barns og unges interesser i tilstrekkelig grad. I det ligger et spørsmål om barn og unge blir hørt i planarbeidet og om det blir kjørt prosesser som er formidlet på en slik måte at barn og unge forstår hva de skal gi uttalelse til. Det stilles også spørsmål hvorfor ”barnetråkk” ikke er brukt som metode. En metode for å kartlegge barnas og unges viktigste leke- og aktivitetsområder utenom de etablerte anlegg og områder for idrett og skole.

Stemmerett i saker som angår barn og ungdommer i kommunestyret

Etter informasjon fra ungdomsråd i andre kanter av landet har rådets representanter en utvidet medvirknings definisjon enn det som er lagt til grunn i Tana. Ungdomsrådet ønsker at dette ikke bare skal være et storby fenomen og mener at de har like stor modenhetsgrad og utviklingspotensial som ungdommer lenger sør i landet.

Ungdomsrådet i Tana ønsker primært stemmerett i saker som angår barn og unges interesser innen lokal demokrati. Dette gjelder særlig i saker som er behandlet i ungdomsrådet.

Ungdomsrådet får forslagsrett i kommunestyret

Ungdomsrådet har den forståelsen at det er en utbredt praksis i andre fylker at ungdomsrådene har forslagsrett og denne praksisen ønskes innført også i Tana. Ungdomsrådet har allerede hatt saker blant annet i kommunestyret hvor det ville vært naturlig at ungdomsrådet fremmet egne forslag.

Vurdering

Rådmann ser det som positivt at ungdomsrådet ønsker en utvidet medvirkning i forhold til saker som angår barn og unge.

Ungdomsrådet har ved vedtak i kommunestyret om etablering av ungdomsråd den 19.05.2011, sak 42/2011, juornalnr. 2010/135 allerede møte og talerett i kommunestyret.

Om ungdomsrådets representanter i kommunestyret også skal gis forslags- og stemmerett er fremfor alt en politisk sak. Rådmannens oppfatning er at i kommunestyret skal bare de ha forslags- og stemmerett som er innvalgt som representanter ved kommunevalget.

Spørsmålet om barnas representant i formannskapet skal erstattes av leder i Ungdomsrådet er tilsvarende et politisk spørsmål. Nåværende barnas representant er valgt av kommunestyret for valgperioden. Rådmannen ser ikke noen prinsipielle betenkeligheter i at ungdomsrådets representant avløser nåværende representant som er valgt av kommunestyret.

Deanu gielda - Tana kommune

Arkiv: 233
Arkivsaksnr: 2013/2815-2
Saksbehandler: Britt Hjørdis Somby-Solaas

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskapet	37/2014	27.03.2014

Høringsdokument - Kunnskapsgrunnlaget for folkehelse 2014 ? 2016 og folkehelseplan 2014 - 2016

Vedlegg
1 Kunnskapsgrunnlag for folkehelse 2014-2016
2 Handlingsplan for folkehelse 2014 - 2016

Rådmannens forslag til vedtak

Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 11-14 sendes forslag til Kunnskapsgrunnlaget for folkehelse 2014 – 2016 og folkehelseplan 2014-2016 ut på høring og legges ut til offentlig ettersyn med høringsfrist 9.mai 2014.

Saksopplysninger

Folkehelse

Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven) trådte i kraft 1. januar 2012, og erstattet deler av kommunehelsetjenesteloven og lov om fylkeskommuners oppgaver i folkehelsearbeidet. Loven skal bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder utjevne sosiale helseforskjeller. Folkehelseloven er sammen med helse- og omsorgstjenestelovens forebyggingsbestemmelser de rettslige virkemidlene for å nå samhandlingsreformens mål om å fremme folkehelse, forebygge sykdom og utjevne sosiale helseforskjeller. (Helse- og omsorgsdepartementet)

Folkehelseloven stiller krav om at det skal utarbeides et samlet oversiktsdokument hvert fjerde år, lovens§5 forplikter kommunen til å ha oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer over folkehelsen i kommunen.

Dokumentet skal brukes som grunnlag for planlegging og styring for å forankre det langsiktige folkehelsearbeidet. Utarbeidelse av oversiktsdokumentet forutsetter en grundig og systematisk informasjonsinnhenting. Det forventes også en helhetlig vurdering av konsekvenser og årsaksforhold, og identifisering av ressurser og folkehelseutfordringer.

For at Tana kommune skal kunne oppfylle kravet om samlet oversiktdokumentet med kunnskap om folkehelse og påvirkningsfaktorer i Tana vil det ta flere år før vi kan si at vi har en fullverdig oversikt. For oss er det viktig å komme i gang med det arbeidet og ta med det som er nærliggende faktorer og lett tilgjengelig informasjon. Vi har i hovedsakelig innhentet fra statikkbasen til Fylkesmannen i Finnmark, kunnskapsgrunnlaget til Finnmark fylkeskommune og den nasjonale folkehelseprofilen. I tillegg blir Folkehelsemeldingen (2012-2013) God helse – felles ansvar et viktig dokument og veiler IS-2110.

Folkehelsen påvirkes av det samfunnet vi lever i. Det er ikke slik at den samlede Folkehelsesituasjonen i en kommune kun er summen av individuelle valg og genetiske forutsetninger. Det er store geografiske forskjeller i helse og betydelige sosiale helseforskjeller. Samfunnsmessige forhold skaper disse forskjellene, som vi kan påvirke gjennom planlegging, forvaltning og tiltak. Kunnskap om disse samfunns- og miljømessige forhold er da en forutsetning for å ivareta innbyggernes helse.

Å fremme befolkningens helse er et viktig mål i seg selv. Det skaper mer velferd og livskvalitet for den enkelte. I tillegg er befolkningens helse av samfunnets viktigste ressurser. Dette innebærer at det er en samfunnsoppgave å forvalte denne ressursen på best mulig måte. Identifisering av folkehelseutfordringer og ressurser skal danne grunnlag for beslutninger i det løpende folkehelsearbeidet og i forbindelse med planlegging etter plan- og bygningsloven.

Kunnskapsgrunnlaget i Deatnu-Tana

Tana kommune inngikk partnerskap med Finnmark fylkekommune i 2012 om folkehelsesatsing i kommunen. Dette innebærer blant annet kunnskapsløft for kommunen og iverksetting av tiltak for enkelte grupper – en forebyggende strategi for å møte folkehelse utfordringer lokalt.

Målet med strategidokumentet er å danne et kunnskapsgrunnlag for folkehelseutfordringer som Tana står ovenfor, og et ønske om å arbeide med målrettede tiltak. Tana kommune har valgt å ta utgangspunkt i folkehelseprofilen som et barometer for utviklingen av ”helsetilstanden” i kommunen. Folkehelseprofilen blir brukt som ”veiviser” for valg av innsatsområder. Samtidig vil folkehelseprofilen også kunne brukes som et måleinstrument i forhold til arbeidet vi gjør.

Dette er kommunens første utgave av kunnskapsgrunnlag for Tana, og målet er at den skal revideres hvert fjerde år. Dette dokumentet blir utarbeidet for tre år, og vi satser på at de kommende planer følger kommunestyrets struktur.

Kunnskapsdokumentet bygger på føringene som er i folkehelseloven, folkehelseforskriften og andre offentlige dokumenter som har betydning for folkehelsearbeid. Tana kommune har gjort et politisk vedtak om at folkehelse skal fremgå i alle kommunale planer ”helse i alt vi gjør”.
I dette dokumentet skal vi forsøke å ta oppfølgene problemstillinger:

- ✓ Hvilke føringer ligger til grunn for folkehelsearbeid?
- ✓ Hvilke påvirkningsfaktorer er viktig?
- ✓ Hva er helsetilstanden i Tana kommune?
- ✓ Hva gjøres i dag i Tana?
- ✓ Hvilke innsatsområder skal prioriteres i 2014-2016? (Dette blir et eget dokument)

Det er opprettet en arbeidsgruppe for folkehelsehelse og bolyst hvor politiker, kommunelege, helsesøster, kommune psykolog, psykisk helse og rus, skole og barnehage, ungdomsklubben, planlegger, landbruk, eldrerådet, ungdomsrådet og idrettsrådet er representert. Noen av representanter har en dobbel rolle i form av ivaretakelse av frivillig sektor innsatsområder og kunnskap.

Arbeidsgruppen har hatt ansvaret for å få i gang prosessen og utarbeidelse av kunnskapsgrunnlaget for folkehelse i kommunen. Det har vært vanskelig å få fange opp tiltakene som gjøres i den kommunale virksomheten. Arbeidsgruppen har ikke i denne omgangen prioritert den frivillige sektoren og det øvrige næringslivet for innhenting av informasjon om temaer som har betydning for folkehelse.

Medvirkning

Folkehelsearbeidet knyttes til planlegging etter plan- og bygningsloven med krav til medvirkning. Det bidrar til å rettsliggjøre medvirkning i folkehelsearbeidet. Folkehelseloven gir kommunen som helhet ansvar for folkehelsearbeidet. Intensjonen er blant annet å bringe folkehelse inn som en integrert del av det lokaldemokratiske arbeidet for en samfunnsutvikling som fremmer helse og velferd i kommunene.

For å ivareta dette på est mulig måte vil det være naturlig å sende utkastet til kunnskapsgrunnlaget for folkehelse 2014-2016 og folkehelseplanen 2014-2016 til høring.

Vurdering

Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 11-14 sendes forslag til Kunnskapsgrunnlaget for folkehelse 2014 – 2016 og folkehelseplan 2014-2016 ut på høring og legges ut til offentlig ettersyn med høringsfrist 9.mai 2014.

Deanu gielda
Tana Kommune

Folkehelse i Tana 2013-2016

Kunnskapsgrunnlaget

Forord

Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven) trådte i kraft 1. januar 2012, og erstattet deler av kommunehelsetjenesteloven og lov om fylkeskommuners oppgaver i folkehelsearbeidet. Loven skal bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder utjevne sosiale helseforskjeller. Folkehelseloven er sammen med helse- og omsorgstjenestelovens forebyggingsbestemmelser de rettslige virkemidlene for å nå samhandlingsreformens mål om å fremme folkehelse, forebygge sykdom og utjevne sosiale helseforskjeller. (Helse- og omsorgsdepartementet)

Folkehelseloven stiller krav om at det skal utarbeides et samlet oversiktsdokument hvert fjerde år. Dokumentet skal brukes som grunnlag for planlegging og styring for å forankre det langsiktige folkehelsearbeidet. Utarbeidelse av oversiktsdokumentet forutsetter en grundig og systematisk informasjonsinnhenting. Det forventes også en helhetlig vurdering av konsekvenser og årsaksforhold, og identifisering av ressurser og folkehelseutfordringer.

For at Tana kommune skal kunne oppfylle kravet om samlet oversiktdokumentet med kunnskap om folkehelse og påvirkningsfaktorer i Tana vil det ta flere år før vi kan si at vi har en fullverdig oversikt. For oss er det viktig å komme i gang med det arbeidet og ta med det som er nærliggende faktorer og lett tilgjengelig informasjon. Vi har i hovedsakelig innhentet fra statikkbasen til Fylkesmannen i Finnmark, kunnskapsgrunnlaget til Finnmark fylkeskommune og den nasjonale folkehelseprofilen. I tillegg blir Folkehelsemeldingen (2012-2013) God helse – felles ansvar et viktig dokument og veiler IS-2110.

Vi tenker at det systematiske arbeidet vil komme med erfaringer og bevisstheten om folkehelsearbeidet i kommunen. I det første partnerskapsåret med Finnmark fylkeskommune har vi vektlag tiltak for å gi oss selv tid til å skaffe nødvendig kunnskap om hvordan folkehelsetilstanden i kommunen er. Dette også som en sped begynnelse av sosial markedsføring av folkehelsearbeidet til befolkningen i Tana. En byråkratisk definisjon av folkehelse og en folkelig forståelse av folkehelse er ikke bestandig forenelig. Der vi snakker om sunne valg oppfattes ofte det som ”slanking, røykekutt, trim”. Utfordring blir hvordan vi skal bruke sosial markedsføring av tiltak som på sikt skal føre til varige endringer av levevaner? Hvordan klarer reklame å få folk til å øke forbruket av grandios og lignende produkter, og hvordan kan vi bruke den samme metode i kommune for formidling av gode valg? Hvorfor oppfattes grønt dyrt når kanskje kiloprisen til sjokoladen er mye høyere?
Vi vil ikke få svar på denne type spørsmål i dette dokumentet, men vi har startet en langsiktig prosess med holdningsendringer som framtidig mål. Forhåpentligvis vil vi lykkes med noe, og svaret vet vi kanskje om 5-10 år.

1. Innledning

Tana kommune inngikk partnerskap med Finnmark fylkekommune i 2012 om folkehelsesatsing i kommunen. Dette innebærer blant annet kunnskapsløft for kommunen og iverksetting av tiltak for enkelte grupper – en forebyggende strategi for å møte folkehelse utfordringer lokalt.

Målet med strategidokumentet er å danne et kunnskapsgrunnlag for folkehelseutfordringer som Tana står ovenfor, og et ønske om å arbeide med målrettede tiltak. Tana kommune har valgt å ta utgangspunkt i folkehelseprofilen som et barometer for utviklingen av "helsetilstanden" i kommunen. Folkehelseprofilen blir brukt som "veiviser" for valg av innsatsområder. Samtidig vil folkehelseprofilen også kunne brukes som et måleinstrument i forhold til arbeidet vi gjør.

Dette er kommunens første utgave av kunnskapsgrunnlag for Tana, og målet er at den skal revideres hvert fjerde år. Dette dokumentet blir utarbeidet for tre år, og vi satser på at de kommende planer følger kommunestyrets struktur.

Kunnskapsdokumentet bygger på føringene som er i folkehelseloven, folkehelseforskriften og andre offentlige dokumenter som har betydning for folkehelsearbeid. Tana kommune har gjort et politisk vedtak om at folkehelse skal fremgå i alle kommunale planer "helse i alt vi gjør".
I dette dokumentet skal vi forsøke å ta oppfølgene problemstillinger:

- ✓ Hvilke føringer ligger til grunn for folkehelsearbeid?
- ✓ Hvilke påvirkningsfaktorer er viktig?
- ✓ Hva er helsetilstanden i Tana kommune?
- ✓ Hva gjøres i dag i Tana?
- ✓ Hvilke innsatsområder skal prioriteres i 2014-2016? (Dette blir et eget dokument)

Arbeidsgruppe for folkehelsearbeidet, og også i denne sammenheng er plangruppe består av:
Frank Ingilæ, ordfører
Frans Eriksen, planlegger, utviklingsavdeling
Terese Nyborg, landbruk, utviklingsavdeling
Aino Snellman, fastlege, helseavdeling
Liselotte Lavir, helsesøster, helseavdeling
Margun Strendo Andersen, barnehagekonsulent, rådmannsstab
Gunn Ulvenes Sundal, rådgiver rus og psykisk helse, hjelpetjenesten
Andrew Sak, kommunepsykolog, hjelpetjenesten
Hege Tajana Pedersen, rådgiver, Seida skole
Greta Kristoffersen, Grotta fritidsklubb, utviklingsavdeling
Gerd Åse Dervo, eldrerådet
Anna Taksgård, ungdomsrådet
Ella Marie Hætta Isaksen, ungdomsrådet
Kurt Saua, idrettsrådet
Britt Somby-Solaas, folkehelsekoordinator, utviklingsavdeling

Det er arbeidsgruppa som har jobbet med kunnskapsgrunnlaget for Tana kommune.

2. Folkehelse, folkehelsearbeid og påvirkningsfaktorer

Folkehelseloven definerer *folkehelse* som ”befolkningens helsetilstand og hvordan helsen fordeler seg i en befolkning” Definisjonen legger til grunn et populasjons - og befolkningsperspektiv. Folkehelse er ikke bare befolkningens generelle helse, men også hvordan god og dårlig helse er fordelt i befolkningen.

Statlige føringer legger til grunn for at det skal være et bredt perspektiv på utviklingen av et mer helsefremmende samfunn. Det gjelder alt fra barnehagene og skolen, nærmiljø og fritid som for eksempel idrett og kultur, til arbeidsplassen og trafikken, til byplanlegging og møte med næringsinteresser. Dette går til kjernen av politikken, som har betydning av rettferdig fordeling og vilje til omfordeling. Folkehelsepolitikken skal også ivareta urfolk, nasjonale minoriteter og innvandreres behov, for eksempel når det gjelder kulturell forståelse og språk. Det skal legges vekt på betydningen av kunnskap og holdninger om etniske grupper har for helsen og for utforming av folkehelsetiltak. Alt dette er god folkehelsepolitikk. (Helse- og omsorgsdepartementet)

Folkehelsearbeidet må bygge på at alle samfunnssektorer og forvaltningsnivåer – på politisk, administrativt og faglig plan - føler et ansvar for å fremme folkehelsen.

Folkehelsearbeidet og utvikling av aktive og trygge lokalsamfunn er to sider av samme sak.

Konkrete tiltak planlegges, utvikles og iverksettes i et forpliktende samarbeid mellom berørte parter.

De som blir berørt av planer og tiltak må være med på denne prosessen.

Planer og tiltak må evalueres med sikte på å se om de har positive virkninger på folkehelsen.

Folkehelsearbeid defineres som «samfunnets totale innsats for å opprettholde, bedre og fremme helse gjennom å svekke faktorer som medfører helserisiko, og styrke faktorer som bidrar til bedre helse».
Folkehelsearbeid omfatter både det sykdomsforebyggende og helsefremmende arbeidet. Det er det primære forebyggingsarbeidet som folkehelsearbeidet dreier seg om, det vil si å fremme helse og forebygge sykdom før symptomer på uhelse begynner å vise seg.

Noen av kjernetrekkende ved folkehelsearbeidet er at strategiene retter seg mot hele befolkningen eller grupper av den, og at det utøves gjennom å styrke de positive påvirkningsfaktorene, og svekke de negative påvirkningsfaktorene i samfunnet. Folkehelsearbeid omfatter ikke kurative tjenester i form av klinisk diagnostikk, behandling, pleie og omsorg, ei heller habilitering/rehabilitering.
(Helse- og omsorgsdepartementet)

Det overordnede målet med folkehelsearbeid er flere leveår med god helse og en reduksjon av sosiale helseforskjeller. Statens ambisjon er blant annet at Norge skal være blant de tre landene i verden som har høyest levealder, og at vi skal skape et samfunn som gjennom en et tverrsektorielt arbeid fremmer helse i hele befolkningen, og på denne måten blir «helse i alt vi gjør». (Helse- og omsorgsdepartementet)

Påvirkningsfaktorer for folkehelsen er ulike, men likevel nært knyttet til hverandre. Folkehelse henger nært sammen med hvordan samfunnet er strukturert, hvor tilgang på materielle og sosiale ressurser er grunnleggende. Materielle levekår påvirker både den psykiske og fysiske helsen. Dette er faktorer som har stor sammenheng med arbeid, inntekt og utdanning. Sosialt nettverk og sosiale relasjoner påvirker også helsenivået i befolkningen.

Ottawa-charteret

« Folkehelsearbeid innebærer å svekke det som medfører helserisiko, og styrke det som bidrar til bedre helse. De negative påvirkningsfaktorene virker helsenedbrytende, enten det er ting vi spiser og drikker, eller de befinner seg i det sosiale eller fysiske miljøet rundt oss.
Positive faktorer handler blant annet om styrkende faktorer i miljøet rundt oss, om vårt forhold til våre nærmeste og de nettverk vi inngår i, og i hvilken grad livet oppleves å ha mening og å være forutsigbart og håndterbart. Dette kan kalles beskyttelses- eller mestringsfaktorer og gir individer og grupper bærekraft og slitestyrke.»

Den livsstilsrelaterte påvirkningen på helsetilstand er veldokumentert. Faktorer som omhandler individuell helseatferd som ernæring, fysisk aktivitet, bruk av rusmidler og tobakk og seksuell atferd har dermed stor betydning for folkehelsen. Dette er faktor som henger sammen med materielle og sosiale ressurser.

Kommuner, fylkeskommuner og statlige myndigheter har alle et ansvar i folkehelsearbeidet, og loven retter seg mot alle forvaltningsnivåer. Regelverket legger til rette for bedre samordning på tvers av forvaltningsnivåer og på tvers av sektorer. Statlige helsemyndigheter og fylkeskommunene får en tydeligere rolle i å bistå kommunene.

Loven bygger på, og er samordnet med plan- og bygningsloven (pbl) som er det generelle regelverk for å fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner, jf. pbl § 1-1. Folkehelseloven legger til rette for politisk forankring av folkehelsearbeidet, og for en langsiktig og systematisk innsats. Kommuner og fylkeskommuner skal ha oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer, identifisere sine folkehelseutfordringer, fastsette mål gjennom planarbeidet og iverksette nødvendige tiltak.

3. Kjennetegn ved folkehelsearbeid

3.1 Samhandlingsreformen og folkehelse

St.meld. nr. 47 (2008–09) *Samhandlingsreformen. Rett behandling – på rett sted – til rett tid* omtaler folkehelsearbeid, som samfunnets samlede innsats for;
• å fremme helse
• å redusere risiko for sykdom og skade
• å beskytte mot ytre helsetrusler

Målet med folkehelsearbeid er som sagt flere leveår med god helse i befolkningen, og redusere sosiale helseforskjeller. Strategiene retter seg mot hele befolkningen. I tillegg til helsesektorens innsatser, ligger påvirkningsfaktorer i alle samfunnssektorer. Eksempler: Utdanning, arbeid, bo- og nærmiljøer, ren luft, fravær av støy, gang- og sykkelveier, turstier og friluftsliv, fysisk aktivitet i skolen.»

★★★★★★★★★★

Folkehelse: *befolkningens helsetilstand og hvordan helsen fordeles i en befolkning.*

Folkehelsearbeid: *samfunnets totale innsats for å opprettholde, bedre og fremme befolkningens helse gjennom å svekke faktorer som medfører helserisiko, og styrke faktorer som bidrar til bedre helse.*

★★★★★★★★★★

3.2 Fem prinsipper for folkehelsearbeid

Folkehelseloven bygger på fem prinsipper for folkehelsearbeidet: 1) utjevning, 2) helse i alt vi gjør, 3) bærekraftig utvikling, 4) føre-var og 5) medvirkning.

Utjevning

Helse er ulikt fordelt mellom sosiale grupper i befolkningen og det er mange faktorer som bidrar til å skape og opprettholde slike forskjeller. Sammenhengene er komplekse, men vi kan slå fast at det i hovedsak er sosiale betingelser som påvirker helse og ikke omvendt. Selv om alvorlige helseproblemer i mange tilfeller fører til tap av inntekt og arbeid og problemer med å fullføre utdanning, vil likevel sosial posisjon påvirke helsen i større grad enn helsen påvirker sosial posisjon.

Helse i alt vi gjør

Erkjennelsen av «helse i alt vi gjør» er kjernen i folkehelsearbeidet. Prinsippet skal bidra til at befolkningens helse blir ivaretatt på tvers av sektorer. Det innebærer for eksempel at utdanningssektoren, samferdselssektoren og kultursektoren har ansvar for å vurdere, og ta hensyn til hvilke konsekvenser endringer i politikken kan ha for helsen i befolkningen.

I folkehelseloven kommer prinsippet om «helse i alt vi gjør» til uttrykk gjennom at ansvaret for befolkningens helse ikke er lagt til helsetjenesten, men til kommunen som sådan. Loven legger også til grunn at kommunene, fylkeskommunene og statlige myndigheter skal fremme befolkningens helse og vurdere konsekvensene av egen virksomhet for befolkningens helse. Forebyggende tiltak skal iverksettes i den sektoren og med de virkemidlene som er mest effektive.

Bærekraftig utvikling

En bærekraftig utvikling innebærer å tilfredsstille dagens behov uten at det går på bekostning av framtidige generasjoners behov. Brundtlandkommisjonen fra 1987 definerte bærekraftig utvikling som «… en utvikling som imøtekommer behovene til dagens generasjon uten å redusere mulighetene for kommende generasjoner til å dekke sine behov.» Bærekraftig utvikling handler om å tilrettelegge for en samfunnsutvikling som sikrer grunnleggende behov over tid.
I samhandlingsreformen er målet å utvikle en bærekraftig helsetjeneste blant annet gjennom å styrke det forebyggende arbeidet.
En befolkning med god helse er et mål i seg selv og en av samfunnets viktigste ressurser. Satsing på folkehelsearbeid er en grunnleggende investering for et bedre liv og et bærekraftig samfunn. Forebyggende arbeid er bærekraftig fordi det bidrar til å legge større vekt på kommende generasjoners behov – til større likhet mellom generasjoner. God helse er av stor betydning både for livskvaliteten til den enkelte og for å sikre samfunnet en frisk og produktiv befolkning som kan bidra til økonomisk vekst og velstandsutvikling.

Folkehelseloven løfter frem fem grunnleggende prinsipper for folkehelsearbeidet;

prinsippet om å ***utjevne*** *sosiale helseforskjeller,*
*"****helse i alt vi gjør****" (Health in All Policies),*
bærekraftig *utvikling,*
føre-var *og*
medvirkning*.*

Føre-var-prinsippet

Føre-var-prinsippet skal legges til grunn når det fastsettes normer og standarder for godt folkehelsearbeid. Det gjelder både tiltak for å redusere risiko og tiltak for å fremme helse. I mange tilfeller vil det være usikkerhet knyttet til forholdet mellom eksponering og helseeffekt, eller til forholdet mellom tiltak og helseeffekt. Ved fastsetting av normer er det tilstrekkelig at det er sannsynlig at en eksponering eller et tiltak kan medføre fare for helseskade. Det er ikke krav om vitenskapelig sikkerhet.

Medvirkning

I helsefremmende arbeid brukes ofte begrepet «empowerment» om individers og lokalmiljøers makt til å påvirke beslutninger. Empowerment handler om hvordan mennesker og lokalsamfunn kan ta kontroll gjennom å mobilisere og styrke egne krefter. Muligheten til å mobilisere ressurser henger sammen med de livsbetingelsene menneskene lever under. Det betyr at medvirkning kan stimuleres gjennom å styrke sosiale ressurser og bedre materielle levekår.
Folkehelseloven knytter kommunenes folkehelsearbeid til bestemmelsene om medvirkning i plan- og bygningsloven. På denne måten bidrar folkehelseloven til å rettsliggjøre kravet om medvirkning. Involvering av frivillige organisasjoner er sentralt for å sikre medvirkning i folkehelsearbeidet og kommunene er gjennom folkehelseloven pålagt å legge til rette for samarbeid med frivillig sektor.

4. Folkehelse i Tana

Formålet med folkehelsearbeidet

Forhold i samfunnet påvirker valgene vi gjør og vi må være bevisst muligheten for å legge til rette for sunne valg. Samfunnet har ansvar for å legge til rette for livsutfoldelse og skape like muligheter. Det handler om å utvikle et samfunn som fordeler ressursene på en rettferdig måte, og om å legge til rette for at enkeltmennesker får mulighet til å utnytte egne ressurser og har reelle muligheter til frie valg. Formålet med folkehelsearbeid er ikke å begrense handlefrihet – men å skape muligheter.

De nasjonale føringer er et bredt perspektiv på utviklingen av et mer helsefremmende samfunn. Det handler om alt fra barnehagene og skolen, nærmiljø og fritid som for eksempel idrett og kultur, til arbeidsplassen og trafikken, til byplanlegging og møte med næringsinteresser. Dette går til kjernen av politikken, og vil ha betydningen for rettferdig fordeling og vilje til omfordeling. Folkehelsepolitikken skal også ivareta urfolk, nasjonale minoriteter og innvandreres behov, for eksempel når det gjelder kulturell forståelse og språk. Det skal legges vekt på den betydningen kunnskap og holdninger om etniske grupper har for helsen og for utforming av folkehelsetiltak.

4.1 Overordnede føringer for folkehelsearbeidet

4.1.1. Folkehelseloven

§ 1. *Formål*
Formålet med denne loven er å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder utjevner sosiale helseforskjeller. Folkehelsearbeidet skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse.
Loven skal sikre at kommuner, fylkeskommuner og statlige helsemyndigheter setter i verk tiltak og samordner sin virksomhet i folkehelsearbeidet på en forsvarlig måte. Loven skal legge til rette for et langsiktig og systematisk folkehelsearbeid

§ 3. *Definisjoner*
I loven her menes med

a) *folkehelse:* befolkningens helsetilstand og hvordan helsen fordeler seg i en befolkning
b) *folkehelsearbeid:* samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler, samt arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helsen.

§ 4. *Kommunens ansvar for folkehelsearbeid*
Kommunen skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, bidra til utjevning av sosiale helseforskjeller og bidra til å beskytte befolkningen mot faktorer som kan ha negativ innvirkning på helsen.

Kommunen skal fremme folkehelse innen de oppgaver og med de virkemidler kommunen er tillagt, herunder ved lokal utvikling og planlegging, forvaltning og tjenesteyting.
Kommunen skal medvirke til at helsemessige hensyn blir ivaretatt av andre myndigheter og virksomheter. Medvirkning skal skje blant annet gjennom råd, uttalelser, samarbeid og deltagelse i planlegging. Kommunen skal legge til rette for samarbeid med frivillig sektor.

§ 5. *Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer i kommunen*
Kommunen skal ha nødvendig oversikt over helsetilstanden i befolkningen og de positive og negative faktorer som kan virke inn på denne. Oversikten skal blant annet baseres på:

a) opplysninger som statlige helsemyndigheter og fylkeskommunen gjør tilgjengelig etter §§ 20 og 25,
b) kunnskap fra de kommunale helse- og omsorgstjenestene, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-3 og
c) kunnskap om faktorer og utviklingstrekk i miljø og lokalsamfunn som kan ha innvirkning på befolkningens helse.

Oversikten skal være skriftlig og identifisere folkehelseutfordringene i kommunen, herunder vurdere konsekvenser og årsaksforhold. Kommunen skal særlig være oppmerksom på trekk ved utviklingen som kan skape eller opprettholde sosiale eller helsemessige problemer eller sosiale helseforskjeller.

§ 9. *Kommunens oppgaver og delegering av myndighet*
Kommunen skal føre tilsyn med de faktorer og forhold i miljøet som til enhver tid direkte eller indirekte kan ha innvirkning på helsen, jf. § 8. Ansvar og oppgaver innen miljørettet helsevern som i denne lov er lagt til kommunen, kan i tillegg til å delegeres etter bestemmelsene i kommuneloven delegeres til et interkommunalt selskap.
Kommunens myndighet kan utøves av kommunelegen dersom dette på grunn av tidsnød er nødvendig for at kommunens oppgaver etter dette kapittel skal kunne utføres.

4.2 Den tematiske inndelingen

I følge forskriftens §3 skal kommunen ha oversikt over og gjøre vurderinger av følgende temaer/områder:

a) Befolkningssammensetning
b) Oppvekst- og levekår
c) Fysisk, biologisk, kjemisk og sosialt miljø
d) Skader og ulykker
e) Helserelatert atferd
f) Helsetilstand

a) Befolkningssammensetning

Med befolkningssammensetning menes grunnlagsdata om befolkningen som kan omfatte antall innbyggere, alders- og kjønnsfordeling, sivilstatus, etnisitet, flyttemønster osv. Denne type informasjon er viktig i vurderingen av øvrig informasjon, men kan også være vesentlig i seg selv som del av utfordringsbildet for folkehelsen i kommunen. Ikke minst vil utviklingen i befolkningssammensetningen kunne påvirke strategiske veivalg, som inkluderer folkehelse.

b) Oppvekst- og levekårsforhold

Oppvekst og levekår er viktige premisser for helse og livskvalitet. Med oppvekst- og levekårsforhold menes for eksempel økonomiske vilkår, bo- og arbeidsforhold, og utdanningsforhold. Økonomiske forhold kan omfatte andel med lavinntekt og inntektsforskjeller. Arbeid omfatter bl.a. tilknytning til arbeidslivet, sykefravær og uføretrygding. Utdanningsforhold omfatter f.eks. andel med høyere utdanning og frafall fra videregående skole. Levekår defineres i et samspill mellom individuelle faktorer og ressurser og de muligheter en har til å realisere disse på arenaer som skole, arbeid osv.

c) Fysisk, biologisk, kjemisk og sosialt miljø

En rekke miljøforhold har effekt på helsen. Eksempler er drikkevannskvalitet, luftkvalitet, grad av støy, sykkelvegnett og kvaliteter ved nærmiljøet som tilgang til friområder, friluftsområder osv. Oversikt over infeksjonsepidemiologiske forhold i kommunen etter smittevernloven §§ 7-1 og 7-2 bør samordnes med oversikt etter folkehelseloven og forskrift om oversikt over folkehelsen og komme inn under biologiske faktorer. Sosialt miljø kan omfatte organisasjonsdeltakelse, valgdeltakelse, kulturtilbud, sosiale møteplasser osv. Med begrepene fysisk, biologisk, kjemisk og sosialt miljø refereres det til kap. 3 i folkehelseloven.

d) Skader og ulykker

Ulykker som fører til personskade er en stor utfordring for folkehelsen. Personskader som følge av ulykker er nesten i samme størrelsesorden som kreft, målt i tapte leveår. Ulykker med personskader tar relativt mange unge liv, og er den største dødsårsaken for personer under 45 år. Muligheten for å forebygge er gode og effekter av tiltak kan komme raskt. Oversikt over hvor og når ulykker inntreffer osv. kan bidra til økt oppmerksomhet mot forebygging og mer treffsikkerhet i tiltaksarbeidet.

e) Helserelatert atferd

Med helserelatert atferd menes helseatferd som har vist seg å ha innvirkning på et helseutfall. Dette kan være for eksempel fysisk aktivitet, ernæring og bruk av tobakk og rusmidler. Helserelatert atferd kan også omfatte seksualatferd og risikoatferd som kan føre til skader og ulykker.

f) Helsetilstand

Med helsetilstand menes befolkningens helse målt ved ulike mål, for eksempel risikofaktorer, forebyggbare sykdommer, trivsel og mestringsressurser eller mer indirekte mål som sykefravær o.l.

4.3 Situasjon i Tana

Situasjonsbeskrivelse av folkehelsesituasjonen i Tana bygger på føringer som blant annet er lagt i kommuneplanens samfunnsdel, folkehelseprofil og ulike statistiker.

4.3.1 Kommuneplanens samfunnsdel - Sentrale utviklingstrekk

- ✓ Stadig mer sentralisert bosettingsmønster
- ✓ Færre barn og unge under 15 år og færre unge i aldersgruppen 25-34 år
- ✓ Økt antall eldre over 67 år
- ✓ Økt kamp om arbeidskraft, særlig om aldersgruppen 20-49 år.
- ✓ Innvandringen bidrar positivt til befolkningstallet og i arbeidslivet
- ✓ Arbeid er viktig for valg av bosted, men stedskvaliteter påvirker også valg av bosted i økende grad
- ✓ Statistiske modeller tyder på fortsatt befolkningsreduksjon mot år 2040. Antall barn og unge forventes redusert betydelig, men antall eldre vil øke mere.
- ✓ Avstand til tjenestetilbud er viktig for bosettingsmønsteret i kommunen
- ✓ Kvinnene øker sin formelle utdanning mens mennene henger igjen
- ✓ Synkende sysselsetting i ulike sektorer, herunder sterkest i primærnæringene.
- ✓ Økning i mer kompetansekrevende yrker samt transportvirksomhet.
- ✓ Personer i kompetansekrevende yrker pendler i større grad ut av kommunen.
- ✓ Reduksjon i arbeidsledigheten, men ikke i samme grad som for fylkesnivå. Arbeidsledigheten blant menn er ikke tilsvarende redusert. Tana har ikke lenger lavest arbeidsledighet i fylket.
- ✓ Et lønnsomt næringsliv som gjør det godt i NæringsNM. Næringslivet i Tana har over flere år vært blant de beste i Finnmark og periodevis best.
- ✓ Generelt dårligere folkehelse enn for landet
- ✓ Økt levealder og økt behov for fokus på tilrettelegging for bedre helse, livskvalitet og oppvekstmiljø
- ✓ Høyere klimagassutslipp, særlig fra transport.

Viktige utfordringer

- ✓ Få til større bostedsattraktivitet blant unge og unge barnefamilier
- ✓ Økt kamp regionalt og nasjonalt om arbeidskraft. Rekruttering av arbeidskraft er en sentral utfordring.
- ✓ Tilpasning av kommunens tjenestetilbud i forhold befolkningsendringene og endring i bosettingsmønsteret.
- ✓ Press på arealer i sentrumsnære områder
- ✓ Øke utdanningsnivået lokalt og opp til fylkesnivået. Det vil virke positivt også for å utjevne sosiale forskjeller og kunne gi bedre folkehelse.
- ✓ Et næringsliv som også etterspør arbeidskraft med høyere utdanning
- ✓ Flere kompetansearbeidsplasser og flere allsidige arbeidsplasser
- ✓ Flere etableringer i privat næringsliv
- ✓ Økt etterspørsel etter arbeidskraft til helse- og omsorgstjenester
- ✓ Økt satsing på Tana bru som handelssenter.
- ✓ Få til økt entreprenørskap
- ✓ Dårligere folkehelse enn landsgjennomsnittet. Få opp folkehelsenivået på land
- ✓ Klimagassutslippene øker, mens målet er reduksjon
- ✓ Klimaendringer medfører konsekvenser for plan- og byggesaker, samt aktiviteter i kommunen
- ✓ Generell skepsis mot vindkraft
- ✓ Dra nytte av de mulighetene økt globalisering gir
- ✓ Proteksjonistiske holdninger

Sentrale mulighet

- ✓ Få til økt innflytting
- ✓ Satsing på innvandring fra andre land
- ✓ Bedre boligtilbud og gode tjenestetilbud mht. rekruttering av arbeidskraft
- ✓ Satsing på kommunesenteret, herunder som et handelssenter
- ✓ Økt fokus på bolyst og stedsutvikling
- ✓ Bruke teknologi til å tilrettelegge for jobbpendling evt. kompetansearbeidsplasser.
- ✓ Profilering og omdømmebygging
- ✓ Tilrettelegge for idrett og fysisk aktivitet
- ✓ Ta i bruk mer nøytrale energikilder som vindkraft, biobrensel og småskala vannkraft.

(Kommuneplanens handlingsdel 2013-2016)

4.3.2 Noen trekk ved kommunens folkehelse – folkehelseprofil

Maten vi spiser, lufta vi puster inn, utformingen av boligområder og andre miljøforhold virker inn på helse, livskvalitet og trivsel. Gjennom god planlegging og tilrettelegging kan kommunen bidra til å bedre folkehelsen.
Dagens folkehelse og sykdomsstatistikk er på mange måter et uttrykk for de miljøbelastningene som innbyggerne er og har vært utsatt for. På samme måte vil framtidig folkehelse bli formet av hvordan helsefremmende og -hemmende faktorer påvirker oss i dagens samfunn.

Et godt miljø kan fremme helse, for eksempel ved å oppmuntre til fysisk aktivitet og sosial kontakt. Motsatt kan omgivelsene våre begrense mulighetene for aktivitet og opplevelse, samt påføre oss ulike fysiske belastninger. Sykdommer som kreft, hjerte- og karsykdommer, lungesykdommer og allergiske lidelser kan bli utløst eller forverret som følge av uheldig påvirkning fra miljøet.

Svangerskapet og tidlig barndom er særlig sårbare perioder. Kommunen har mulighet til å legge til rette for et helsefremmende miljø, blant annet ved å sette folkehelse på dagsordenen i arealplanleggingen. I folkehelseloven og plan og bygningsloven blir dette framhevet.

Alle sektorer i kommunen har ansvar for befolkningens helse. Aktiviteter på områder som samferdsel, byplanlegging, industri, vannforsyning, avløpsanlegg og landbruk kan påvirke innbyggernes livskvalitet, trivsel og helse. Støyplager og miljøbelastninger kan bidra til de sosiale ulikhetene i helse vi ser i dag. På noen områder kan derfor ulike miljøtiltak også være et bidrag i arbeidet med å redusere sosial ulikhet i helse.

Betydelige helseforskjeller

Studier viser at levevaner ofte følger utdannings- og inntektsnivå. Det betyr at grupper med lengre utdanning og høyere inntekt i gjennomsnitt har gunstigere levevaner og bedre helse enn grupper som har kortere utdanning og lavere inntekt.
Reduserte sosiale helseforskjeller er et viktig mål i folkehelsearbeidet. Innsats for å gjøre noe med levekår, som arbeid og utdanning, kan bidra til å fremme helse og jevne ut sosiale helseforskjeller.
Å forebygge frafall i videregående skole vil fremme helse fordi det gir større muligheter for jobb og aktiv deltakelse i samfunnet. Mestring og trivsel i grunnskolen legger et godt grunnlag for gjennomføring av videregående skole.

Én satsing, flere gevinster

Kommunens innsats mot én risikofaktor kan redusere forekomsten av flere sykdommer. Tiltak mot røyking kan for eksempel redusere forekomsten av sykdommer som hjerte- og karsykdom, KOLS og kreft. På samme måte kan innsats for å fremme fysisk aktivitet påvirke forekomsten av blant annet overvekt, hjerte- og karsykdommer og type 2-diabetes. I tillegg kan fysisk aktivitet fremme trivsel og fysisk og psykisk helse.

Forebyggende tiltak kan rettes mot grupper med særlig høy risiko eller mot befolkningen som helhet. Tiltak for grupper med særlig høy risiko kan være virkningsfulle, men tiltak som rettes mot hele befolkningen kan i mange tilfeller gi større gevinst totalt sett. Grunnen til dette er at befolkningsrettede tiltak når et stort antall mennesker med middels risiko, og fordi det i denne gruppen oppstår flere sykdomstilfeller enn i gruppen med høy risiko. Selv om den individuelle risikoen er langt høyere i høyrisikogruppen, oppstår det altså flere sykdomstilfeller i gruppen med middels risiko fordi denne gruppen er større.

Det er ingen motsetning mellom befolkningsrettede tiltak og tiltak for høyrisikogrupper, de kan utfylle hverandre. For eksempel kan en reduksjon av salt i ferdigmat gi litt lavere blodtrykk hos alle, og dermed lavere risiko for hjerte- og karsykdom generelt i befolkningen. I tillegg vil helsetjenesten fortsette å behandle personer med høyt blodtrykk for å redusere den individuelle risikoen. Befolkningsrettede tiltak sikter mot «små endringer hos de mange», slik at hele befolkningen flyttes i retning av lavere risiko.

Gevinst på kort og lang sikt

Det kan ta mange år før dagens forebyggende innsats gir resultater. Men noen resultater kan også komme raskt. For eksempel har fysisk aktivitet betydning for trivsel og psykisk helse, og røykestopp reduserer risikoen for hjerteinfarkt allerede det første røykfrie året. Et annet eksempel er skadeforebyggende arbeid, som raskt kan gi utslag i form av redusert skadeforekomst.

Gjennom utforming av det fysiske miljøet kan kommunen legge til rette for fysisk aktivitet og sosial kontakt mellom mennesker. Ved å planlegge fysiske omgivelser med tanke på helsefremming kan man bidra til bedre fysisk og psykisk helse i befolkningen. Møteplasser i nærmiljøet kan ha betydning for psykisk helse, og samtidig er det lettere å være fysisk aktiv dersom nærmiljøet er trygt og innbyr til aktivitet.

(Folkehelseprofil 2013 for Deatnu/Tana, Folkehelseinstituttet)

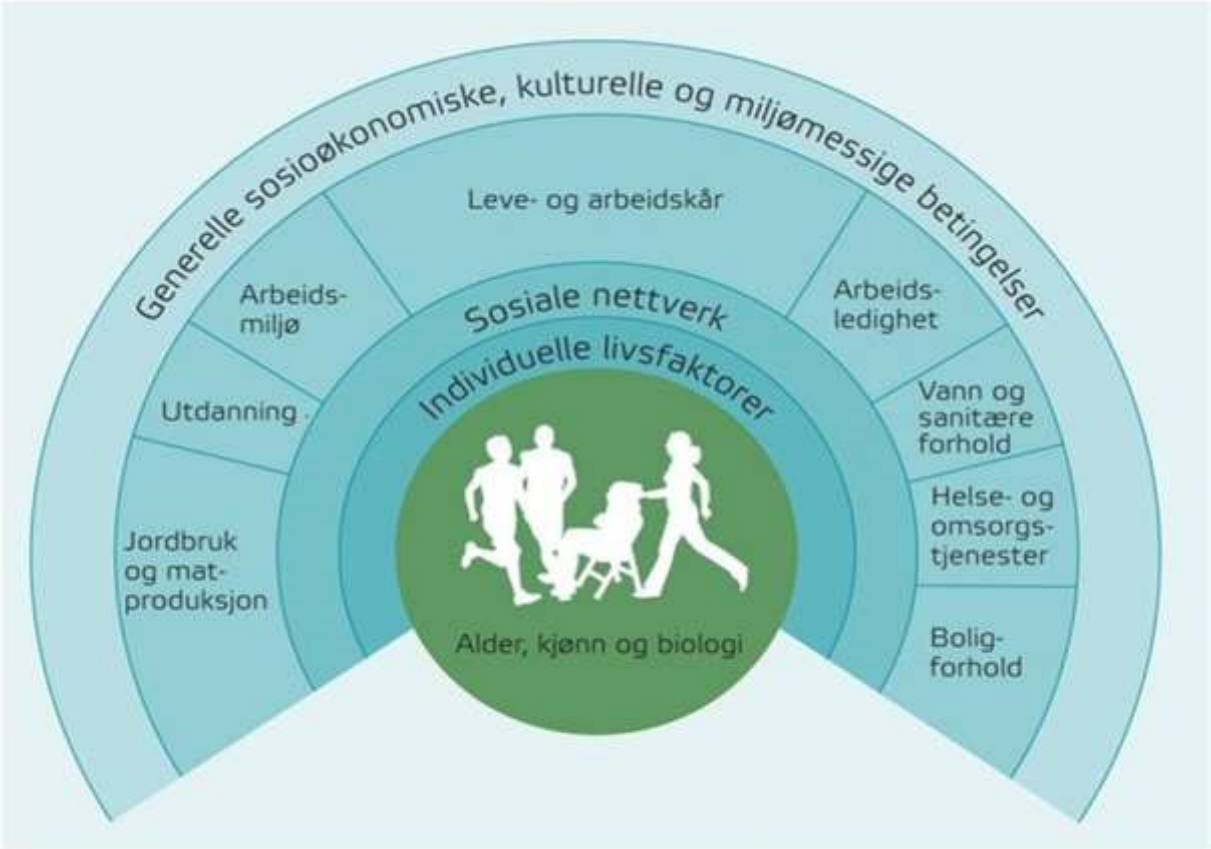

I figur er faktorer som påvirker helsen satt opp. Disse spenner fra personlige egenskaper som alder og kjønn, til samfunnsforhold som kultur, arbeid, bo- og nærmiljø, utdanning og sosiale nettverk.

De bakenforliggende faktorene kan fremme helsen, eller det motsatte; øke risikoen for sykdom. Mangel på sosial støtte er eksempel på en faktor som øker risikoen for både psykiske og fysiske helseproblemer. Motsatt kan sosial støtte fremme helse og trivsel, fordi støtte fra for eksempel venner, skolekamerater, kolleger og familie virker som en «buffer» mot ulike belastninger. Utdanning er eksempel på en faktor som har betydning for helsen gjennom hele voksenlivet.

Disse faktorene og deres relasjoner er fremstilt i en mye anvendt figur utarbeidet av Whitehead og Dahlgren allerede i 1991. Figuren viser at individuelle valg, med unntak av faktorer som alder, kjønn, biologi etc., påvirkes gjennom et sett av ytre faktorer – både i miljø og samfunn - positive som negative.

Figuren illustrerer også at det må arbeides på mange nivåer, og i mange sektorer for å forebygge sykdom og fremme helse. I oversiktsarbeidet skal det legges et fordelingsperspektiv til grunn, noe som vil innebære å være oppmerksom på hvordan de ulike påvirkningsfaktorene er fordelt i befolkningen. Dette vil i sin tur danne utgangspunkt for at kommunen og fylkeskommunen kan redusere helseforskjeller gjennom de virkemidler de har til rådighet. (Veileder IS-2110, Helsedirektorat)

4.4 Faktorer som har betydning for folkehelsen

4.4.1 Befolkningsstruktur

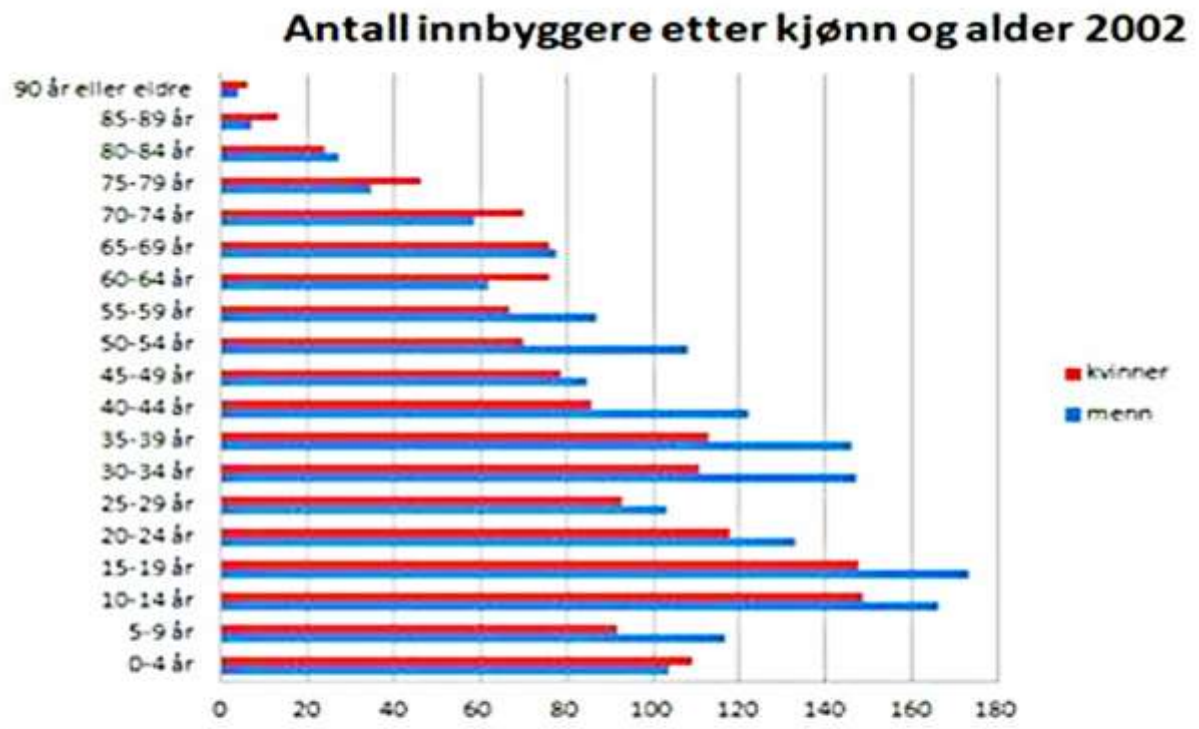

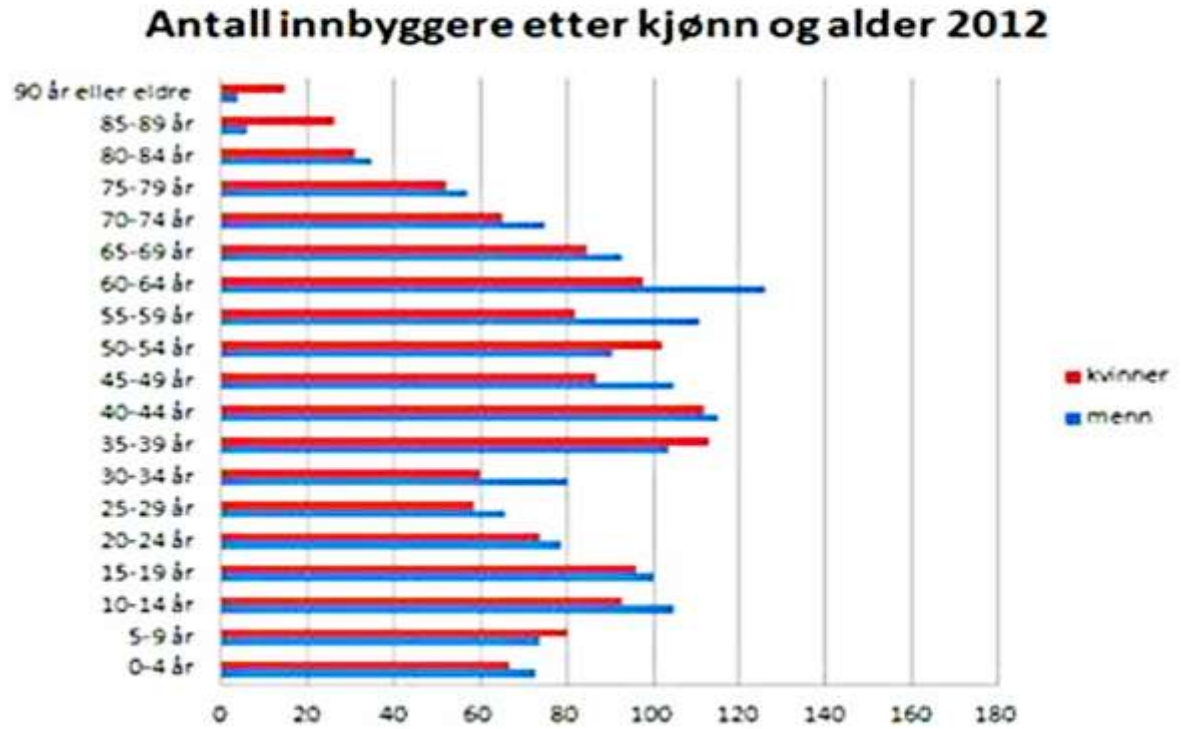

Figuren viser befolkningsstrukturen i 2002 og 2012. I 2002 var det mange innbyggere i aldersgruppen 10-19 år. Antall kvinner pr. menn i aldersgruppen 30-39 år var lav. Kjønnssammensetningen har jevnet seg ut fram til 2012. Det er i dag betydelig flere menn i aldersgruppen 30-34 år og i aldersgruppene 45-49 år og 55-64 år.

Kjønnsskjevheten i aldersgruppen 55-64 kan få betydning for fremtidig etterspørsel etter tjenester for disse gruppene. Lavt antall unge i aldersgruppen 25-34 år medfører lavt antall fødsler i forhold til tidligere samt at utsiktene til økning i fødselstallene ikke er realistisk.

Barn og unge som var i aldersgruppen 10-19 år i 2002 er i dag i aldersgruppen 20-29 år. Figuren viser at svært få av denne aldersgruppen er vendt tilbake til Tana i perioden.

Befolkningsstrukturen er et resultat av at det har vært ungdom og barnefamilier som har vært de mest mobile. Det har vært en betydelig reduksjon i aldersgruppen 25-34 år, dvs. blant unge som er i en etableringsfase. Kommunen ser ut til å være lite attraktiv som bosted for denne gruppen. Mange av de som var i aldersgruppen 10-25 år i 2002 er i dag ute av kommunen. Utdanning er en viktig årsak til det.

Befolkningsendring

	2013	2014	%
2025 Deatnu Tana	2 900	2 883	-0,6

Bosettingsmønster Tana

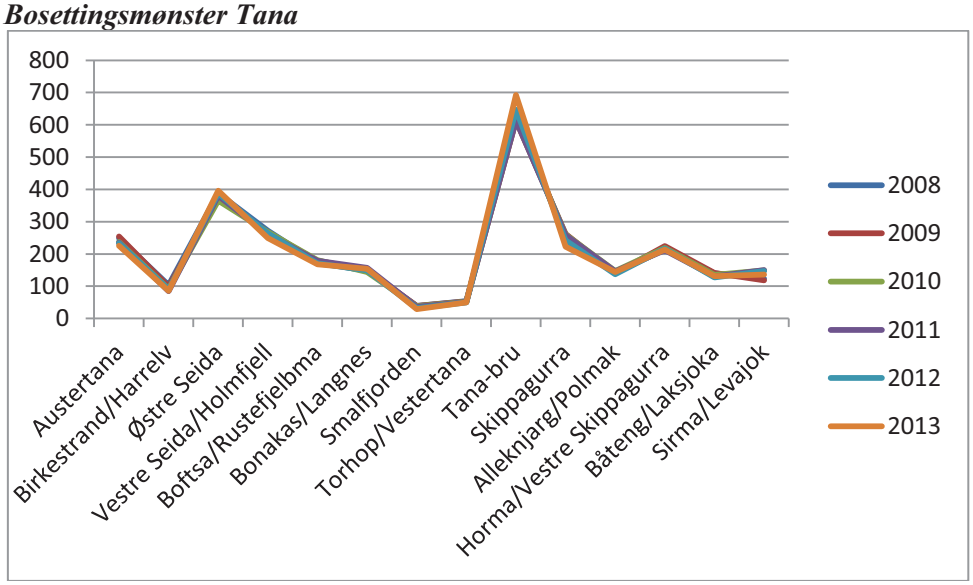

Figuren viser at den høyeste befolkningskonsentrasjonen i kommunen er Seida, Skiippagurra og Tana bru. Det har ikke vært vesentlig endring i det totale bosetningsmønsteret fra 2008 til i dag. Det er ikke gjort en grunnleggende kartlegging av alderssammensetning i de ulike kretsene/bygdene. Det antas at den yngste befolkningen er bosatt i sentrumsområdet, og da spesielt Tana bru.

Befolkningsutvikling

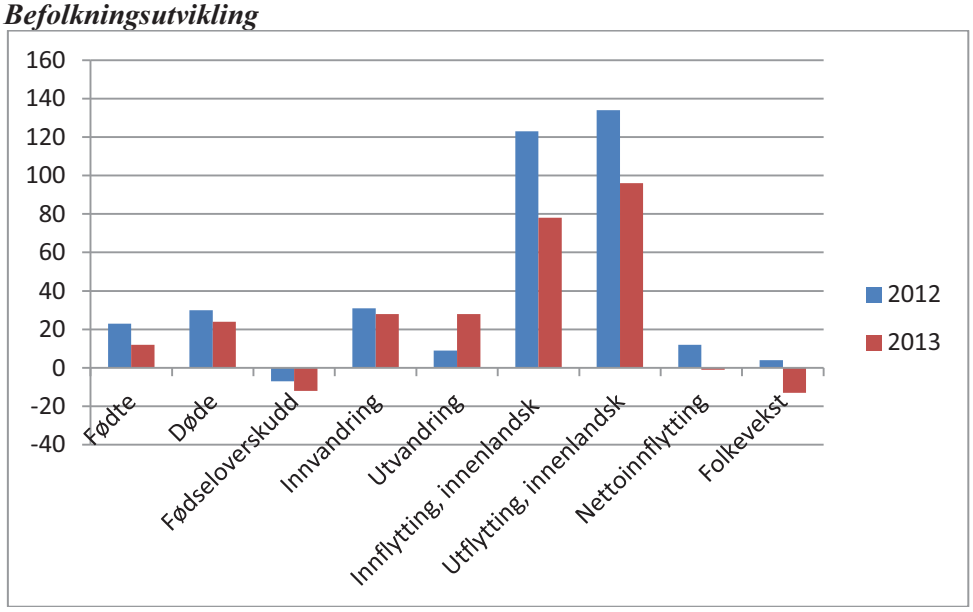

Tabellen baseres på tall fra SSB. For 2013 er beregnes grunnlaget til og med 3.kvartalet.

Figuren viser at kommunen har en negativ befolkningsvekst. En av utfordringene er å få vekst på fødelsoverskuddet og innflytting til kommunen. En negativ befolkningsvekst kan ha stor innvirkning blant annet på næringsutvikling og optimisme i kommunen. Tana kommune er kanskje i en situasjon hvor med stor opphoping av en eldre befolkning.

Samisk befolkning

		endring i%	
Samisk befolkning	2013	2012-13	1990 - 2013
Øst-Finnmark	24 730	1	-6,8
Øst-Finnmark, STN	3 789	-0,1	-21,6

Tabell viser samisk befolkning i Øst Finnmark, vi har ikke tall for Tana. STN er stemmekretsenes tall.

Med utgangspunkt i rapportene Samiske tall forteller kan situasjonen i den samiske befolkning oppsummeres på følgende måte:

- Det er ikke funnet markante forskjeller i helse mellom den samiske befolkningen og den ikke samiske del av befolkningen slik som det er rapportert for noen andre urfolksgrupper.
- Antall sysselsatte i primærnæringene reindrift, jordbruk og fiske i samiske bosetningsområder er redusert i løpet av de siste årene. Nedgangen i antall årsverk i samisk reindrift utgjør i gjennomsnitt 16 prosent i tidsrommet 1990 til 2008. I samme tidsrom ble antall fiskere i de fleste kommunene innenfor området for støtte fra det samiske utviklingsfondet redusert med mellom 50 og 60 prosent. Mye tyder på at antall sysselsatte i jordbruket også går ned. I tidsrommet 1989 til 2005 var nedgangen i antall gårdsbruk på nærmere 60 prosent.
- I 2011 var det 61 barnehager som hadde samisk tilbud. Den langsiktige trenden er at antall barn i samiske barnhager og barnehageavdelinger går ned, mens antall barn med annet samisktilbud i barnehager stiger.
- Antall elever med samisk som førstespråk i grunnskolen viste en nedgang på 3,2 prosent fra skoleåret 2010–2011 til skoleåret 2011–2012. Sammenliknet med skoleåret 2005–2006, har nedgangen vært på omlag 6 prosent.

- Det var 1213 elever med samisk som andrespråk i grunnskolen i skoleåret 2011–2012, en nedgang på fem prosent fra året før. Siden skoleåret 2005/2006 har det vært en nedgang på 41 prosent.
- Antall elever med samisk som andrespråk i videregående opplæring har økt fra 152 i skoleåret 2008–2009 til 206 elever i skoleåret 2011–2012 (dette gjelder for fylker som har mer enn fem elever med samisk som andrespråk).

- Utdanningsnivået i befolkningen mellom 24 og 65 år i området for støtte fra det samiske utviklingsfondet viser at det er flere enn landsgjennomsnittet som ikke fullfører videregående utdanning på normert tid og flere som ikke fullfører. Det gjelder spesielt gutter. Bildet er tydeligst på yrkesfaglig studieretning.
- Det er imidlertid en relativt høy andel kvinner i området får støtte fra det samiske utviklingsfondet som har fullført universitets- eller høgskoleutdanning. Blant menn er andelen lavere enn landsgjennomsnittet. (Finnmark fylkeskommune)

Forventet levealder

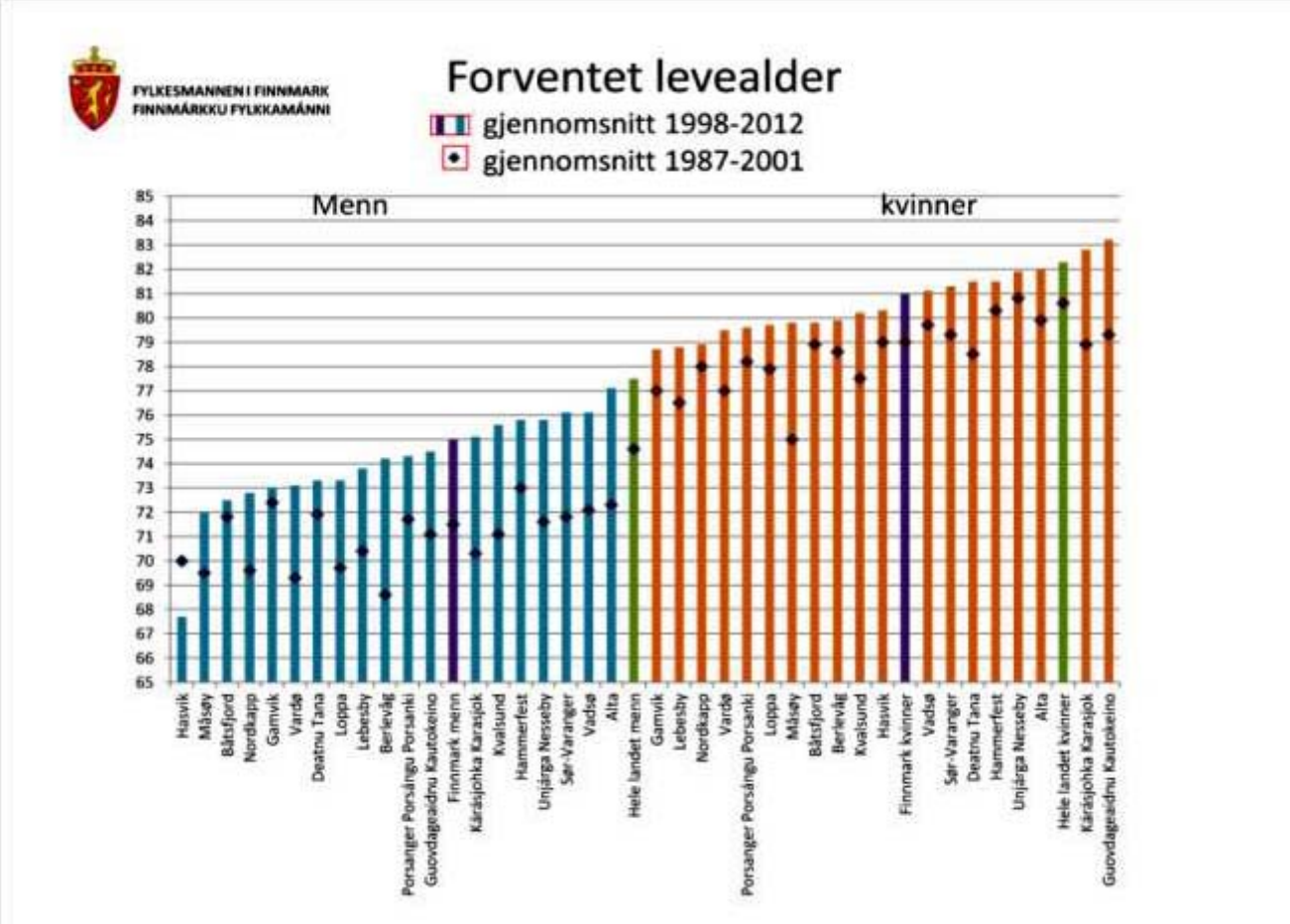

Forventet levealder vises ikke som glidende gjennomsnitt, men som to perioder. Bakgrunnen for dette er at det er svært liten årlig variasjon i forventet levealder, så glidende gjennomsnitt vil ikke gi særlig

mye mer informasjon enn to perioder som vi har per i dag. I tillegg er ikke dette et gjennomsnitt av forventet levealder i 15 år, men et tall beregnet for 15-årsperioden som helhet.
Forventet levealder kan gi informasjon om helsetilstanden i befolkningen. På lands- og fylkesnivå er dette en stabil og pålitelig indikator som gir informasjon om endringer over tid og om forskjeller mellom befolkningsgrupper. Indikatoren er informativ også på kommunenivå, forutsatt at det tas hensyn til betydningen av tilfeldige svingninger.

Det er 9,5 år forskjellen i levealder mellom kvinner og menn i Tana. Dette er høyere enn ellers i Finnmark. Årsaksfaktorene kan være ulykker, selvmord og rusrelatert adferd. Lav levealder blant menn kan komme av at vi har hatt flere selvmord og ulykker blant av unge menn i Tana, og at alkoholmisbruk har ført til dødd i relativt ung alder.

4.4.2 Oppvekst- og levekårsforhold

Levekår skapes som et resultat av ressurser, og sees i sammenheng med fordeling av helse i befolkningen. Sosiale helseforskjeller er et sluttprodukt av sammenhengende og kompliserte årsakskjeder som påvirkes av blant annet utdanning, inntekt og yrke. Det er en tydelig sammenheng mellom slike faktorer på den ene siden, og helsetilstand og forventet levealder på den andre siden. Forskning viser at høyere sosioøkonomisk status gir bedre helse og høyere levealder enn lav sosioøkonomisk status.

Det er klare utfordringer relatert til faktorer som omhandler barn og unges hverdag i Finnmark. Når det gjelder trivsel, mobbing og leseferdigheter viser undersøkelser at Finnmark kommer dårligere ut. Antallet aleneforsørgere er høyere i Finnmark, og det samme gjelder barnevernstiltak. Frafall fra videregående skole er høyt. Dette utgjør til sammen en del av et større bilde med tanke på barn og unges helseutvikling.

Arbeidsledighet og sykefravær ligger også høyere, mens inntektsulikheter og antallet mennesker i lavinntektsgrupper ligger under landsnivået. Det sistnevnte er positivt for folkehelsen. (Finnmark fylkeskommune)

Oppvekst og skole

Oppvekstsvilkårene påvirkes av forhold i familien, barnehagen, skolen, i fritidsaktivitetene og de fysiske omgivelsene i nærmiljøet. Det handler også om velferdsordninger som kan være med å utjevne sosiale forskjeller.

De fleste norske barn har trygge levekår og gode utviklingsmuligheter. Det er imidlertid noen forskjeller i materiell levestandard, som også berører barn og unge. Til tross for god inntektsutvikling generelt i samfunnet er det noen barn som lever i familier med vedvarende lavinntekt. Generelt i Norge har andelen barn i lavinntektsfamilier økt og andelen barn med innvandrerbakgrunn i denne gruppen er blitt større.

I tillegg preges hverdagen for noen barn av omsorgsvikt, vold, rusproblemer, fattigdom eller krenkelser som mobbing, rasisme og diskriminering. En helsemessig god utvikling i barneårene er en av de viktigste byggesteinene for helse gjennom livet. Dette krever stimulering av fysisk, kognitiv, sosial og følelsesmessig utvikling. Dårlige levekår i barndommen innebærer ofte et usunt og lite

allsidig kosthold og lite fysisk aktivitet. På samme måte kan psykososialt stress i følsomme barne- og ungdomsår ved manglende trygghet, mobbing og omsorgssvikt føre til psykiske plager.
I Tana er det utfordringer relatert til skole som omhandler mobbing, trivsel og leseferdigheter.

Barnevern

Finnmark har høyest andel barn med barnevernstiltak, og har hatt en økning i andelen barn med omsorgstiltak og hjelpetiltak i perioden fra 2000 til 2009 Det totale antallet økte med henholdsvis 7,8 prosent og 63 prosent (Finnmarksstatistikken, 2010).

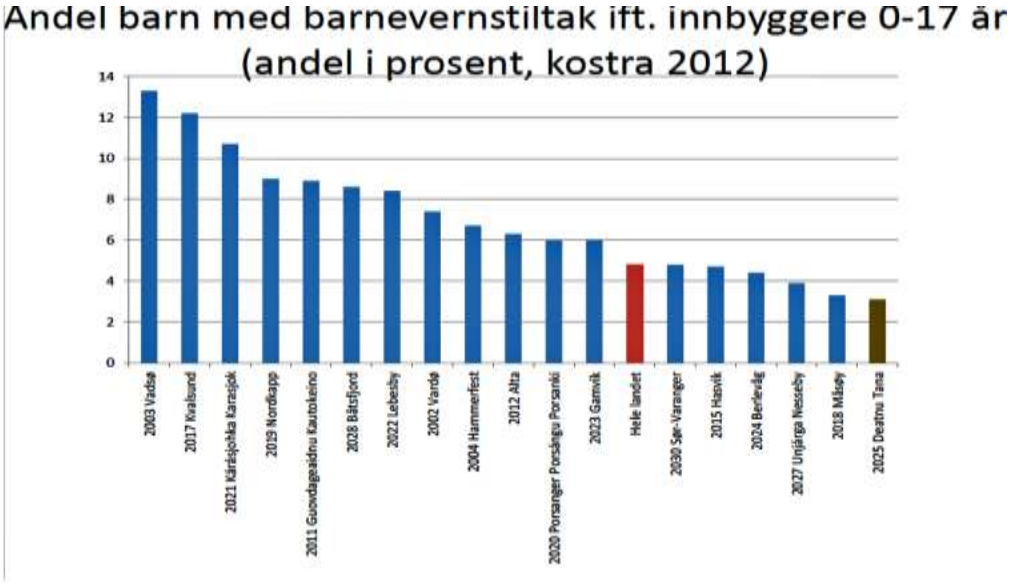

Barn av eneforsørgere i Finnmark

Barn av eneforsørgere antas å være en utsatt gruppe, både økonomisk og sosialt. Hvorvidt det gjelder for Finnmark er usikkert. Andelen barn med enslig forsørger er høyere i Finnmark enn i landet som helhet og Tana ligger over fylket gjennomsnitt.

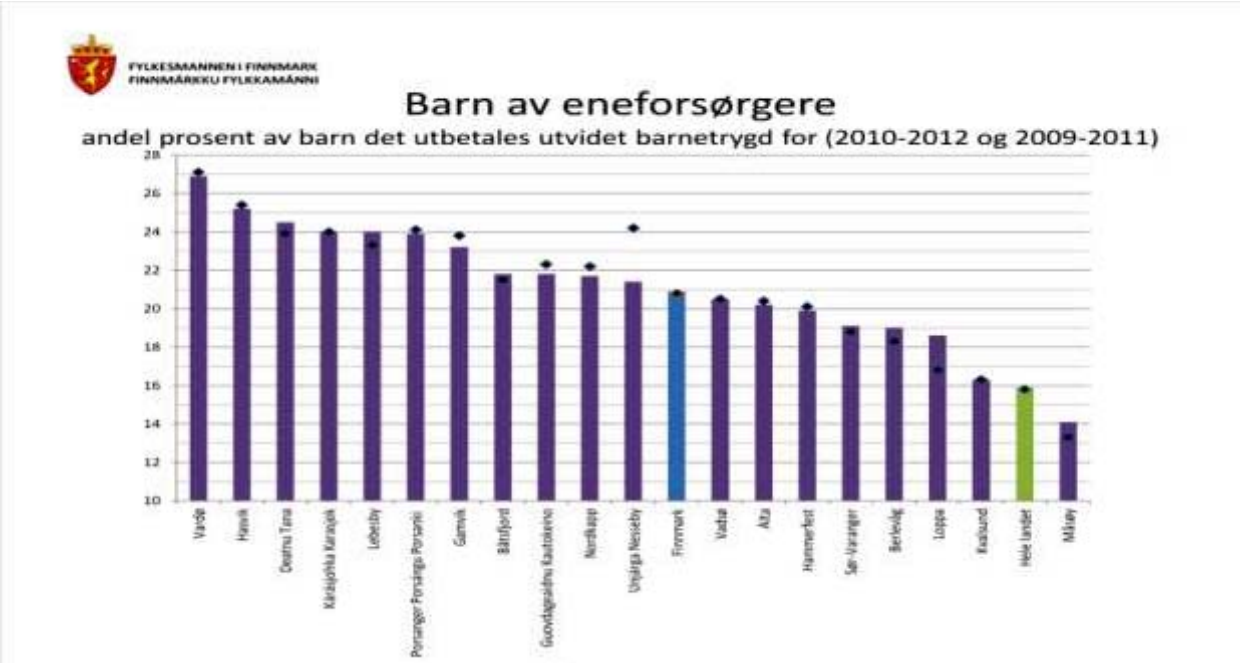

Andelen barn 0-17 år som det utbetales utvidet barnetrygd for, i prosent av alle barn 0-17 år som det utbetales barnetrygd for. Statistikken viser 3 års glidende gjennomsnitt (dvs. gjennomsnitt for overlappende 3-årsperioder).

Barn av eneforsørgere antas å være en potensielt utsatt gruppe, både økonomisk og sosialt.

Trivsel i Tana

Økt trivsel er et sentralt mål for folkehelsearbeidet. For barn og unge er skolen en svært viktig sosial arena. Trivsel på skolen er en av en rekke faktorer som påvirker elevenes motivasjon for å lære, og dermed deres evne til å mestre de utfordringene skolehverdagen gir. Trivsel kan på lengre sikt ha betydning for frafallet blant elever i den videregående skolen, hvor hull i kunnskapsgrunnlaget fra ungdomsskolen er en viktig medvirkende årsak til frafall. Videre kan skoletrivsel knyttes til livstilfredshet, spesielt for jenter.
Trivsel målt hos barn i 10. klasse viser at andelen barn som trives på skolen er lavere i Tana enn gjennomsnittet i fylket.

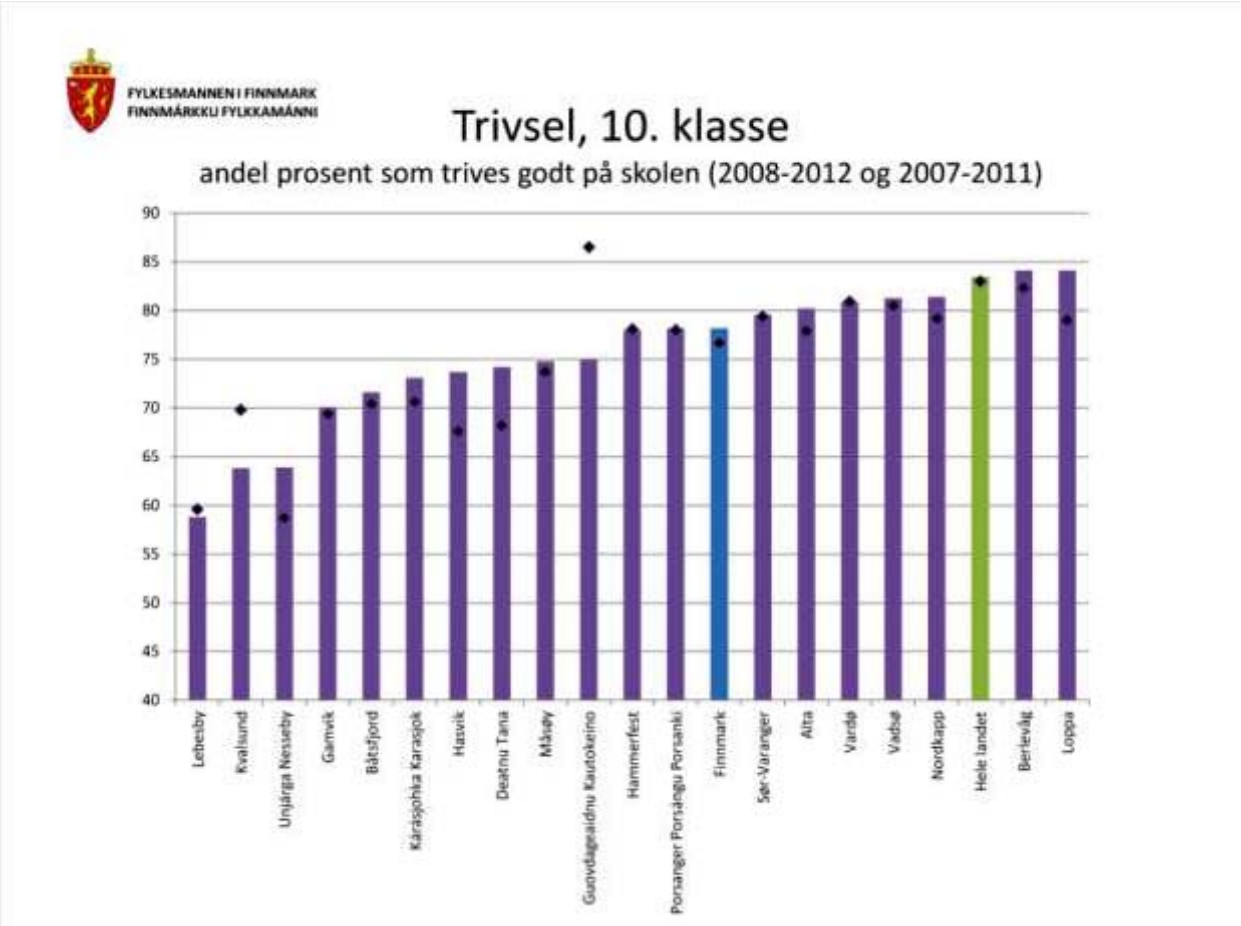

Andel elever som trives godt på skolen i prosent av alle som svarte på undersøkelsen. Statistikken viser 5 års glidende gjennomsnitt (dvs. gjennomsnitt for overlappende 5-årsperioder). De angitte årstallene er siste årstall (våren) i hvert skoleår.

Økt trivsel er et sentralt mål for folkehelsearbeidet. For barn og unge er skolen en svært viktig sosial arena. Trivsel på skolen er en av en rekke faktorer som påvirker elevenes motivasjon for å lære, og dermed deres evne til å mestre de utfordringene skolehverdagen gir (Øia 2011). Trivsel kan på lengre sikt ha betydning for frafallet blant elever i den videregående skolen, hvor hull i kunnskapsgrunnlaget fra ungdomsskolen er en viktig medvirkende årsak til frafall. Videre kan skoletrivsel knyttes til livstilfredshet, spesielt for jenter (Danielsen m.fl, 2009).

Tilfeldige forhold som kan påvirke resultatene er av større betydning dersom utvalget er lite. Resultater fra grupper med få elever må derfor tolkes med større forsiktighet enn resultater basert på hele utvalget for undersøkelsen.

Trivsel i 10.klasse 2011

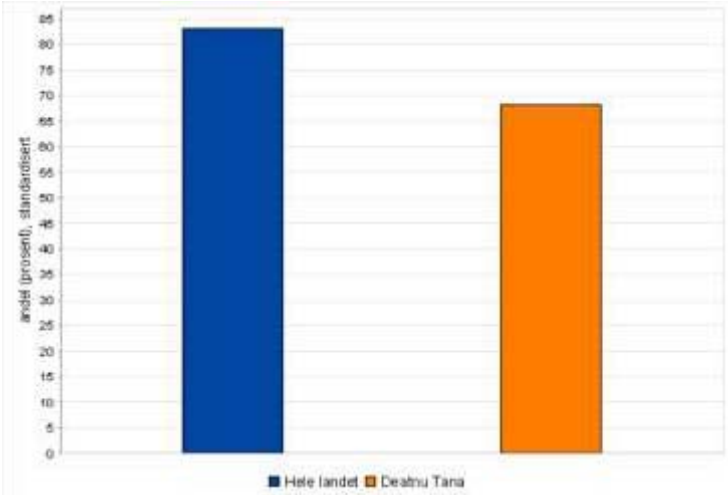

Mobbing i Tana

Mobbing er en vesentlig individuell risikofaktor for psykiske lidelser. Barn som mobbes har opptil sju ganger høyere risiko for psykiske plager som engstelse, depresjon, ensomhet og rastløshet, enn barn som ikke mobbes. Blant barn og unge som mobbes er også kroppslige helseplager som hodepine, ryggsmerter, "vondt i magen" og svimmelhet, dobbelt så vanlig som blant andre barn. Jo oftere et barn blir mobbet jo større er risikoen for helseplager.

Sammenhengen mellom mobbing og helseplager understreker at det er viktig å forebygge mobbing i skolen. Det er dessuten viktig å følge med på statistikk over andelen som har vært utsatt for mobbing for å si om hvordan iverksatte tiltak fungerer, og for å kunne drive lokalt kvalitetsforbedringsarbeid.

I følge folkehelseprofilen føler 8,8% av 10.klassinger mobbet. Dette er under landsgjennomsnittet.

Leseferdigheter i Tana

En av skolens aller viktigste oppgaver er å hjelpe elevene til å bli gode lesere. Å kunne lese er en verdi i seg selv, for opplevelse, engasjement og identifikasjon, og det er et nødvendig grunnlag for læring i de fleste fag.
Det foreligger ikke statistikk for måling av leseferdigheter på 5. klasse nivået for Tana. I folkehelseprofilen er dette estimert under landsgjennomsnittet.

Utdanning

Det er en klar sammenheng mellom utdanning og helse. Utdanningslengde, eller særlig det å fullføre et helt utdanningsforløp, gir helsegevinst. Den største helseforskjellen finner vi mellom dem som fullfører videregående skole og dem som faller ut av videregående skole.

Utdanningsnivået i Finnmark er lavere enn nasjonalt gjennomsnitt En særlig utfordring er knyttet til gjennomføring i videregående opplæring. (Finnmark fylkeskommune)

Frafall i videregående skole i Tana

Det er en dokumentert sammenheng mellom utdanningsnivå og helse. Personer som ikke har fullført videregående utdanning antas å være vel så utsatt for levekårs- og helseproblemer som de som har valgt ikke å ta mer utdanning etter fullført ungdomsskole.

Frafallet i videregående skole er mye høyere i Finnmark enn i landet som helhet og Tana ligger rundt fylkesgjennomsnittet.

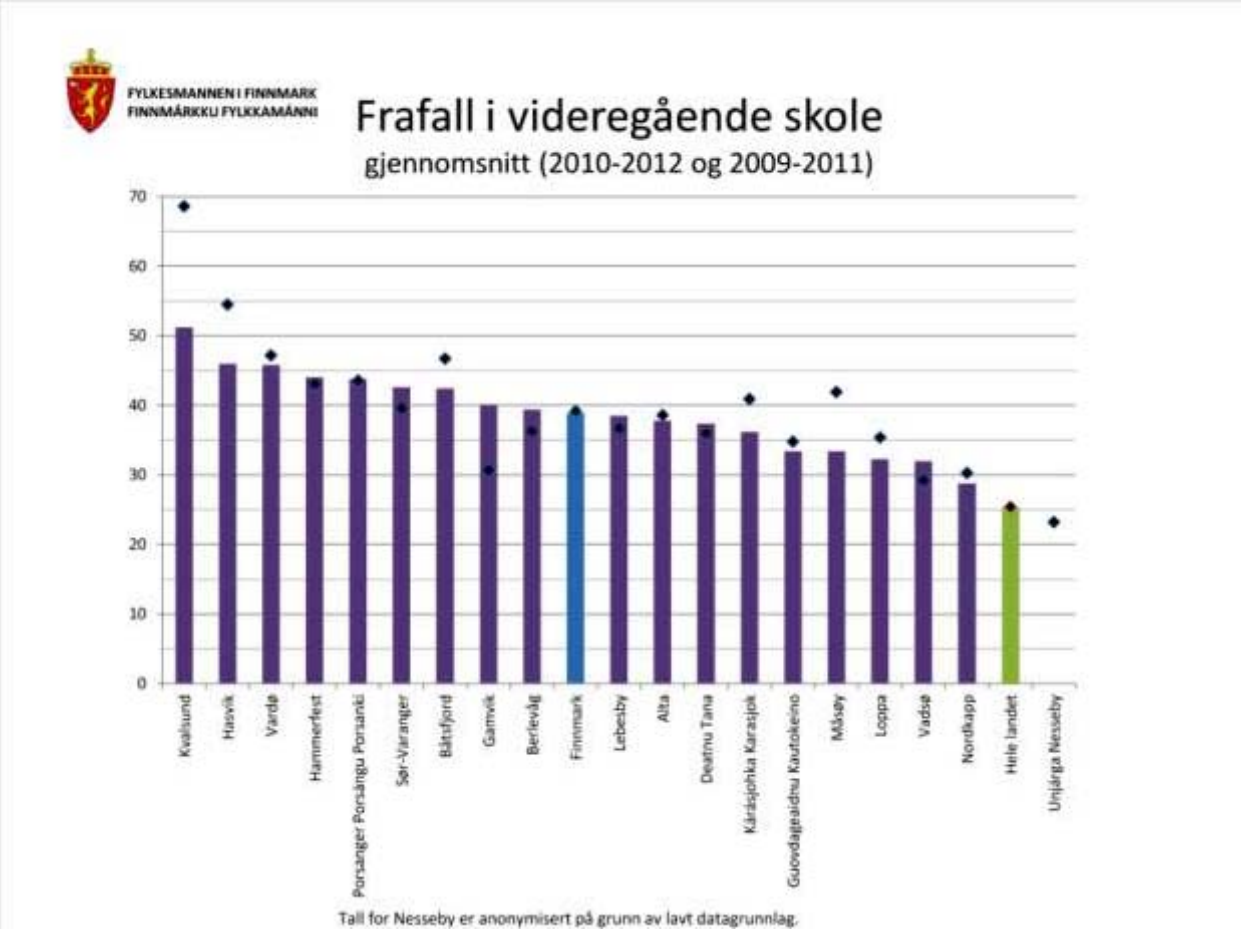

Frafallet inkluderer personer som startet på grunnkurs i videregående opplæring for første gang et gitt år og som har gjennomført VKII eller gått opp til fagprøve, men som ikke har bestått i ett eller flere fag og derfor ikke har oppnådd studie- eller yrkeskompetanse etter 5 år, samt elever som startet opp dette året, men som sluttet underveis. Andelen blir beregnet ut fra prosent av alle som startet grunnkurs i videregående opplæring det året. Statistikken viser 3 års glidende gjennomsnitt. (NB. Personene knyttes til hjemkommune ved oppstart på grunnkurs, ikke til hvilken skole de går på)
Det er veldokumenterte sammenhenger mellom utdanningsnivå, materielle levekår og helse. Personer som ikke har fullført videregående utdanning antas å være vel så utsatt for levekårs- og helseproblemer som de som har valgt å ikke ta mer utdanning etter fullført ungdomsskole.

Når man går ned på kommunenivå er sammenhengen mellom utdanningsnivå, arbeidsmarked og helse mer komplisert. Når det gjelder utdanning og materielle levekår er forholdet bl.a. avhengig av det lokale arbeidsmarked. «Risikoatferd» knyttet til lav utdanning kan også motvirkes av lokale forhold (livsstil, holdninger). Brukt med varsomhet og i kombinasjon med lokalkunnskap kan indikatorene antyde noe om risikoen for vedvarende levekårs- og helseproblem i en del lokalsamfunn.

Det foreligger ingen god nok årsaksforklaring hvorfor det er frafall blant tanaungdommer. Oppfølgingstjenesten i Tana opplyser at det har vært vanskelig å få oversikt fra alle videregående skoler.

2008-2013 Tana ungdom

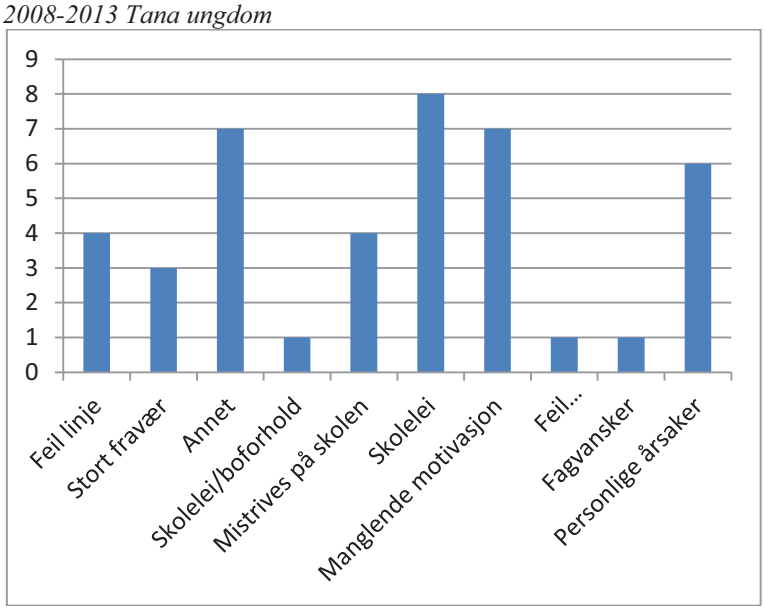

Høyeste fullførte utdanningsnivå i Tana

Andel av befolkningen i Finnmark med universitets- eller høgskoleutdanning er også lavere sammenlignet med nasjonalt gjennomsnitt og Tana ligger under gjennomsnittet til fylket.

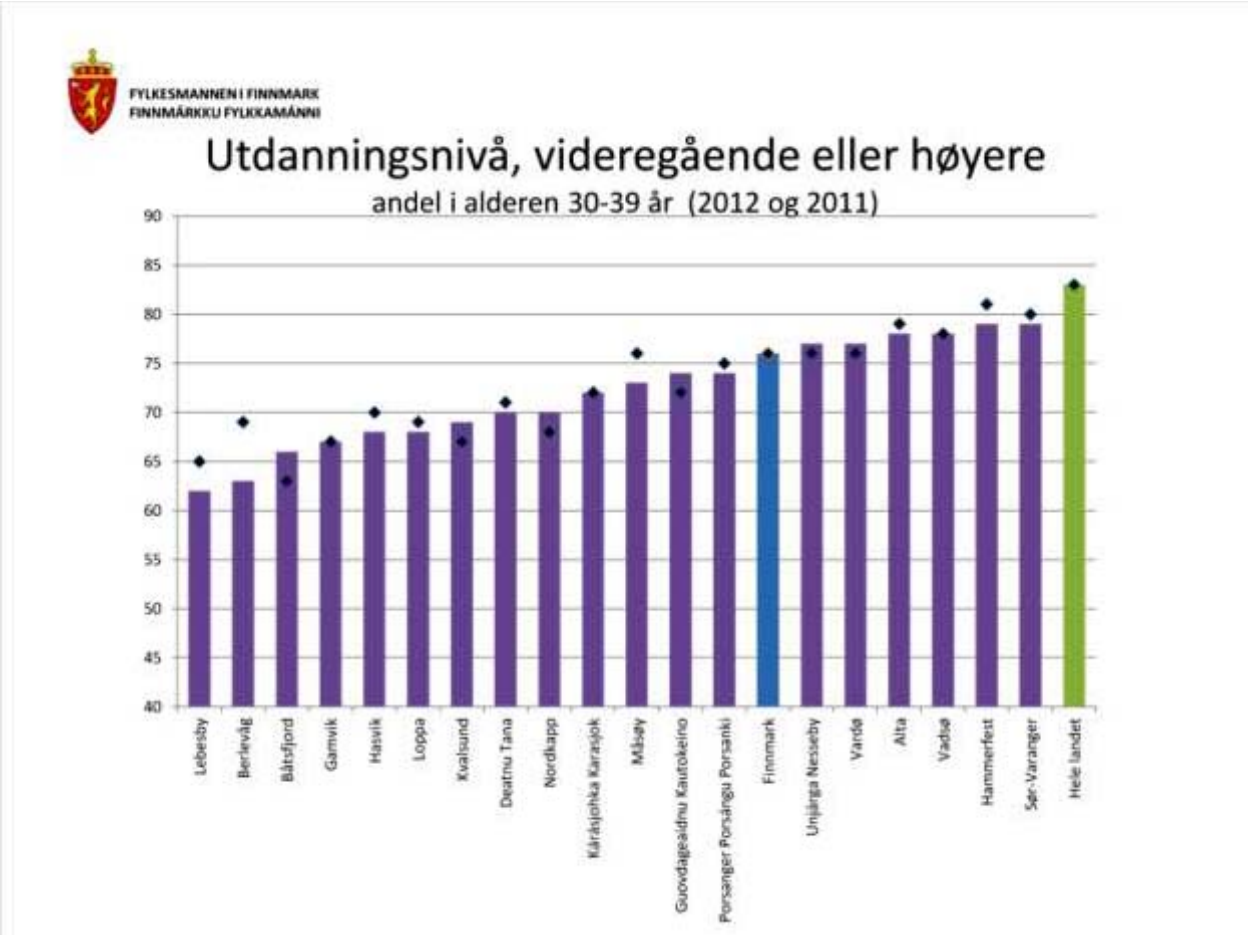

Andel personer med et gitt utdanningsnivå som høyeste fullførte utdanning i prosent av alle med oppgitt utdanningsnivå. Årlige tall.
Det er veldokumenterte sammenhenger mellom utdanningsnivå, materielle levekår og helse. Sammen med kunnskap om arbeidsmarkedet i den aktuelle kommunen kan indikatoren antyde om det foreligger en manglende tilpasning, som i sin tur kan utgjøre et levekårsproblem. "Risikoatferd" knyttet til lav utdanning kan også motvirkes av lokale forhold (livsstil, holdninger).

Arbeidsdeltagelse

Arbeidsledige antas å være en utsatt gruppe, både økonomisk, helsemessig og sosialt. Personer utenfor arbeidsmarkedet har gjennomgående dårligere helse enn dem som er i arbeid. Arbeid har viktige sosiale, psykologiske og økonomiske funksjoner. Arbeid strukturerer hverdagen, kan gi mening og bidra til bedre selvbilde. Manglende tilknytning til arbeidslivet kan øke risikoen for helseproblemer både på kort og lang sikt. Arbeidsledighet er ofte forbundet med dårlig økonomi og sosial utstøting. Det er en sammenheng mellom arbeidsledighet og psykisk helse hos unge voksne.

Arbeidsledighet i Tana

Den totale arbeidsledigheten i Finnmark er høyere enn landet som helhet, og Tana ligger omtrent på fylkes gjennomsnittet.

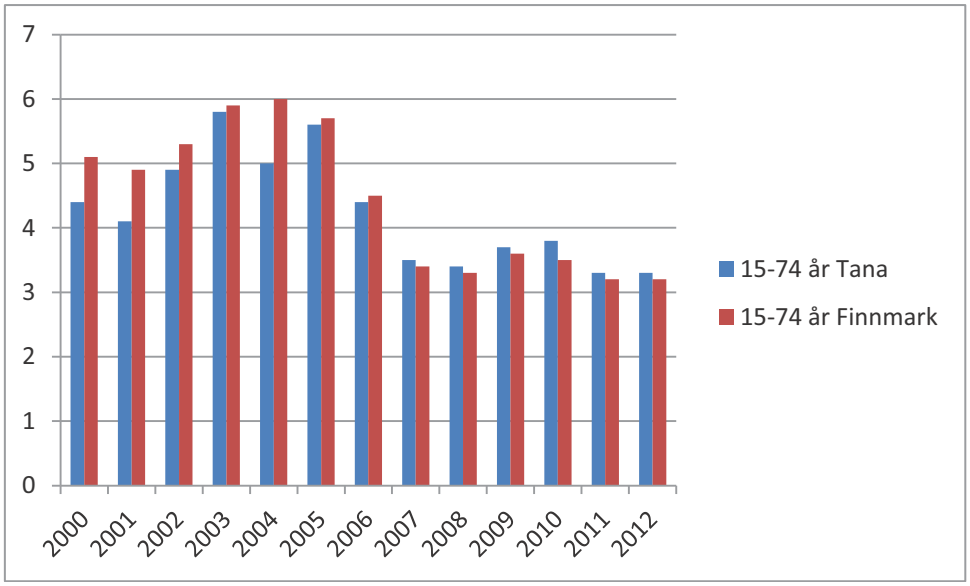

Registrerte arbeidsledige i prosent av arbeidsstyrken. Årlige tall.

Ungdomsledighet

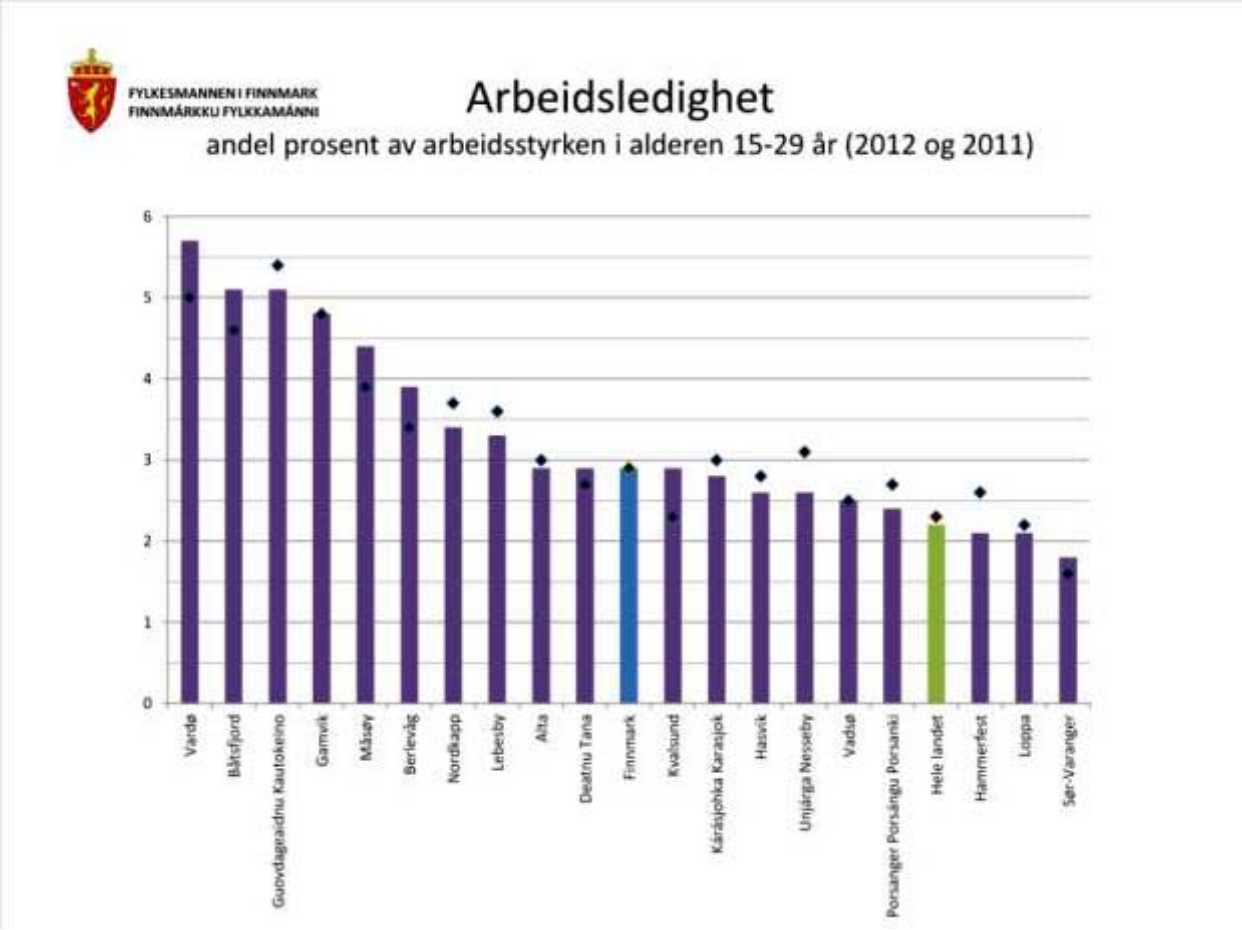

Registrerte arbeidsledige i prosent av arbeidsstyrken. Årlige tall.
Arbeidsledige antas å være en utsatt gruppe, både økonomisk, helsemessig og sosialt.

Statistikken omfatter alle personer i aldersgruppen som står registrert i NAVs arbeidssøkerregister enten som helt arbeidsledig eller som deltaker på et arbeidsmarkedstiltak (vanlige arbeidssøkere i ordinære tiltak og yrkeshemmede i tiltak). Dette inkluderer også personer som identifiseres med såkalte D-nr i stedet for fødselsnummer, dvs. utenlandske personer uten oppholdstillatelse som er på korttidsopphold i Norge. Registrerte arbeidsledige omfatter i utgangspunktet alle aldre, men det er svært få under 16 år eller over 66 år.

Tallene over registrerte helt arbeidsledige regnes som sikre. Hovedgrunnen til dette er at retten til dagpenger faller bort dersom vedkommende ikke melder seg ved sitt lokale arbeidskontor ved jevne mellomrom. NAVs ARENA-register vil dermed relativt kontinuerlig bli oppdatert med de siste opplysningene om hver enkelt arbeidssøker. Det vil imidlertid være en del arbeidsledige som ikke registrerer seg hos NAV, og således ikke kommer med i ARENA-registeret. Det vil derfor være en viss grad av underrapportering. Typiske eksempler er ungdommer, studenter og andre uten krav på dagpenger. På den annen side kan det også forekomme tilfeller hvor personer registrert hos NAV egentlig ikke lenger kvalifiserer til å være arbeidssøker.

Sykefravær i Tana

Sykefraværet har gått ned, men Finnmark har fortsatt det høyeste sykefraværet i landet. Finnmarksstatistikken (2010) viser at det gjennomsnittlige sykefraværet i Finnmark i perioden 2006 til 2010 er 7,8 prosent, mens det på landsbasis er 6,1 prosent. I tredje kvartalet var sykefraværstallet for Tana 6,1%. I tillegg kommer egenmeldinger, som ligger på ca 2%.

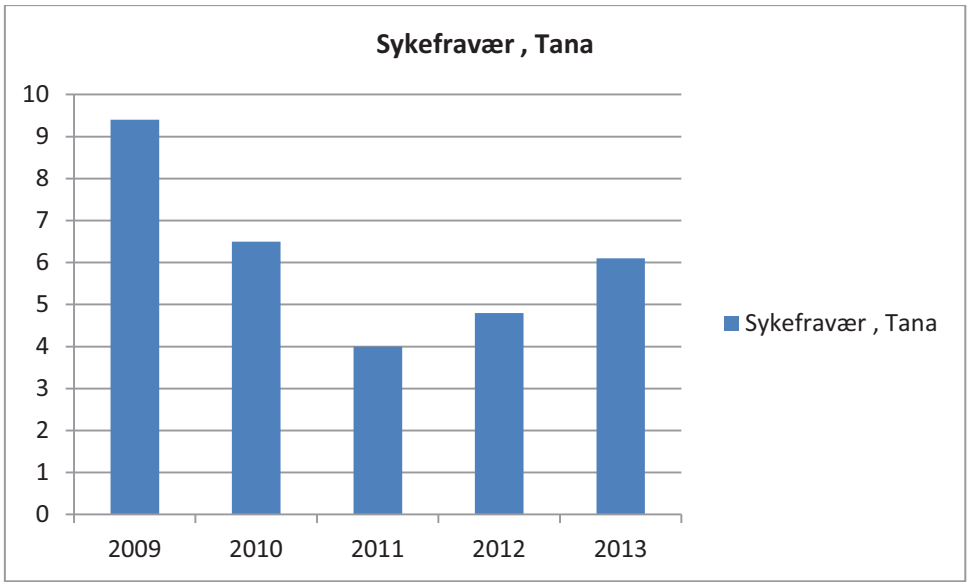

For 2013 ligger opplysning til og med 3.kvartalet. Egenmeldinger er ikke tatt med.

Uføretrygdede

Totalt sett er andelen uføretrygdede under 45 år i Finnmark er ikke entydig forskjellig fra landsnivået, men Tana ligger høyere enn gjennomsnittet for fylket.

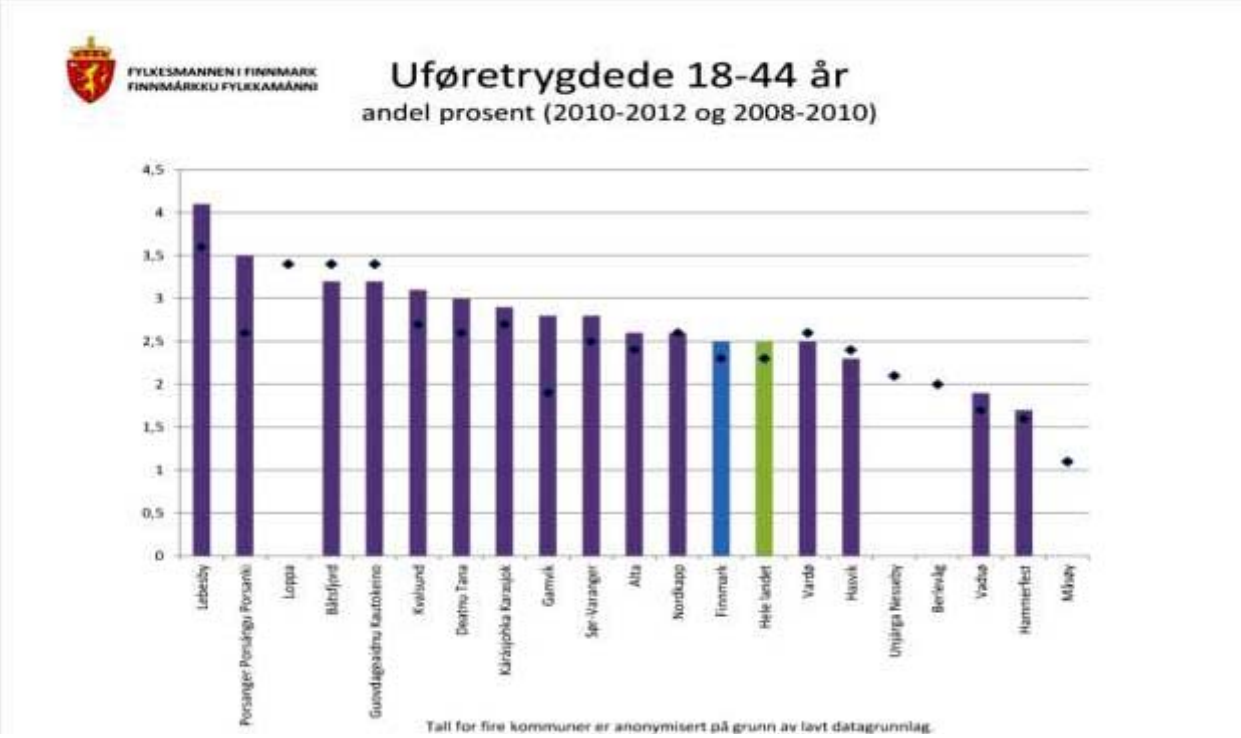

Andel uføretrygdede i prosent av befolkningen i alderen 18 - t.o.m. 44 år. Statistikken viser 3 års glidende gjennomsnitt (dvs. gjennomsnitt for overlappende 3-årsperioder).

Av personvernhensyn skjules statistikk basert på færre enn ni tilfeller. Dette er noe strengere enn for annen tilsvarende statistikk. Det nye kriteriet ble innført 28. januar 2014 og vil føre til at noen flere kommuner enn tidligere vil oppleve ikke å få tall.
Gruppen uføretrygdede er en utsatt gruppe helsemessig (fysisk og psykisk) og materielt. Omfanget av uføretrygd er en indikator på helsetilstand, men må ses i sammenheng med næringslivet, utdanningsnivået og jobbtilbudet i kommunen. Grupper som står utenfor arbeidsliv og skole har oftere dårligere psykisk helse og mer usunne levevaner enn de som er i arbeid. De siste ti årene har andelen som får sykmelding og uføretrygd vært høyere i Norge enn i andre OECD-land. Økte helseproblemer i befolkningen kan ikke forklare dette. Årsakene til sykefravær og uførepensjon er vanskelige å fastslå. Ofte er de sammensatte, og forhold som usikker arbeidssituasjon, nedbemanninger og livsstilsfaktorer kan påvirke sykefraværet og andelen som søker uføretrygd.

Uføretrygdede under 45 år, 2002-2010

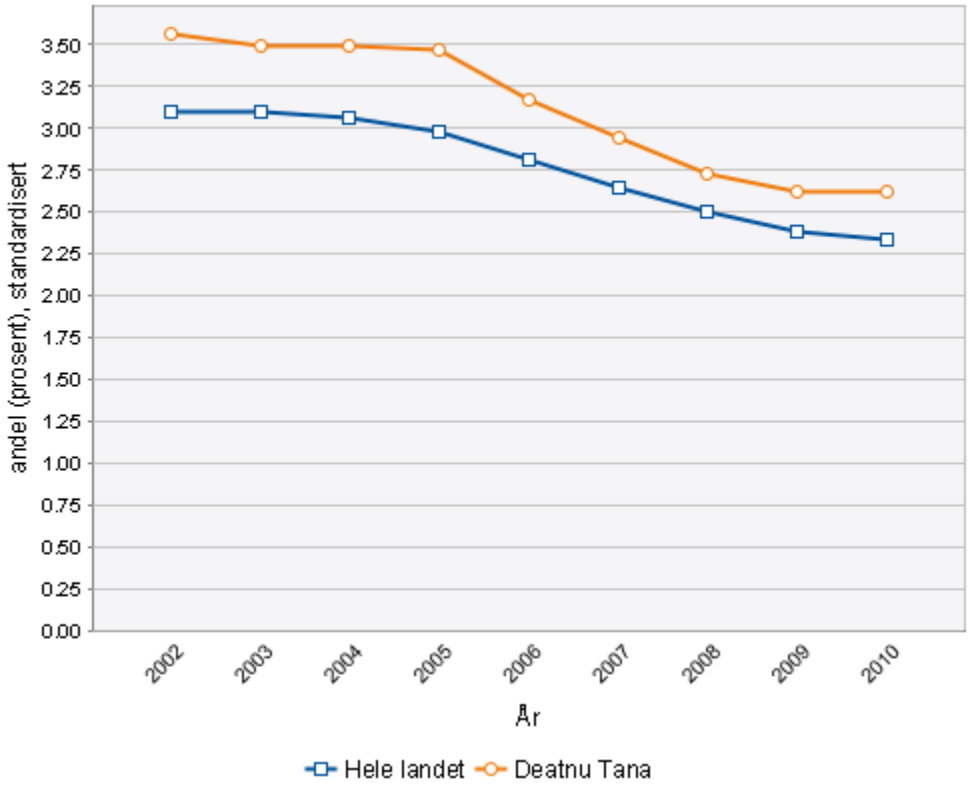

Inntekt

Inntektsnivået kan være en påvirkningsfaktor for helseutviklingen i kommunen. Det er for eksempel en sammenheng mellom for tidlig død og inntekt. Dødeligheten er høyest i de laveste inntektsgruppene og reduseres gradvis med økende inntekt. Det er flere forklaringer på dette. For det første påvirker personlig økonomi helse mer eller mindre direkte gjennom forskjellige former for helsefremmende forbruk. For det andre kan det forklares med at dårligere helse medfører lavere inntekt. En tredje forklaring er at det er bakenforliggende årsaker som forklarer sammenhengen, for eksempel arbeidsmiljøbelastninger. En fjerde forklaring er den såkalte inntektsulikhetshypotesen, det vil si at samfunn med store inntektsforskjeller har dårligere gjennomsnittshelse på grunn av mindre samhold og solidaritet, mer kriminalitet osv.

Særlig er det en utfordring at andelen barn som lever i lavinntektsfamilier har økt de siste årene. Det gjelder særlig barn av innvandrere og aleneforeldre. De fleste med lavinntekt har svak tilknytning til arbeidslivet og får en vesentlig del av inntekten gjennom offentlige overføringer. Det gjelder blant annet nyankomne flyktninger, personer med nedsatt funksjonsevne og grupper med kort utdanning. De som faller utenfor arbeidsmarkedet faller også lett utenfor andre deler av velferdssamfunnet og de har dårligere helse enn andre grupper i befolkningen. Mange med lavinntekt har psykiske problemer og/eller rusproblemer
De siste 30 årene har alle inntektsgrupper i landet fått bedre helse, men helsegevinsten har vært størst for personer med lang utdanning og høy inntekt. For eksempel har denne gruppen høyere forventet levealder enn personer med kortere utdanning og lavere inntekt.

Særlig de siste ti årene har helseforskjellene økt, det gjelder både fysisk og psykisk helse, og både barn og voksne. Utjevning av sosiale helseforskjeller er en viktig målsetting i folkehelsearbeidet.

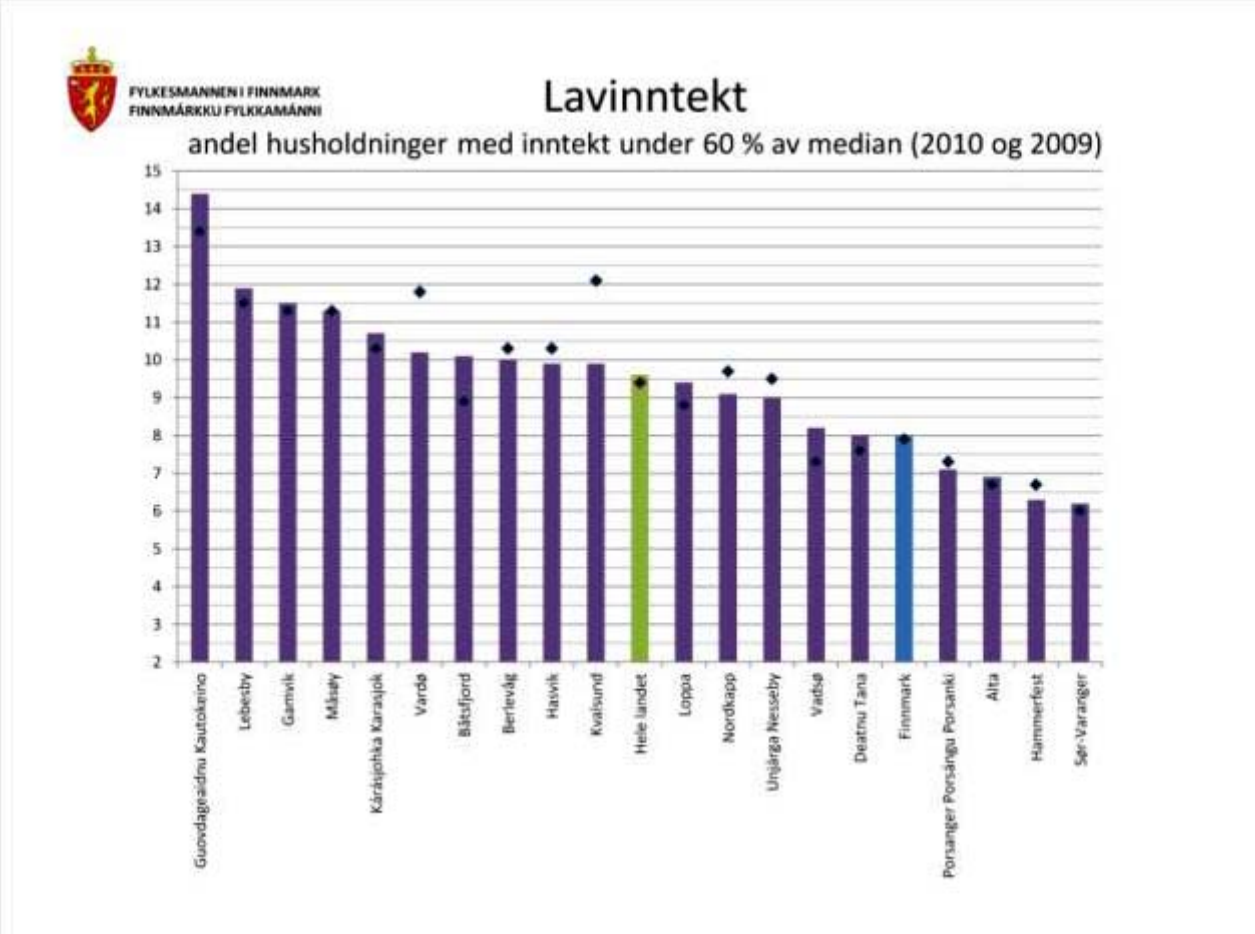

Personer i husholdninger med inntekt under 60 % av nasjonal medianinntekt, beregnet etter EU-skala. Årlige tall.

Inntekt og økonomi er grunnleggende påvirkningsfaktorer for helse, og forskning har vist at det er en sammenheng mellom inntektsnivå og helsetilstand. Lav inntekt øker sannsynligheten for dårlig selvopplevd helse, sykdom og for tidlig død.
Utgangspunktet for statistikken er nasjonal medianinntekt for husholdninger. Det er store variasjoner mellom kommuner knyttet til kostnader ved for eksempel bolig. Variasjoner mellom kommuner i andelen med lavinntekt er derfor ikke noe enkelt uttrykk for ulik velferd. Alderssammensetning i de ulike kommunene har også stor betydning. Det er også forskjeller i næringsstruktur mellom kommunene.

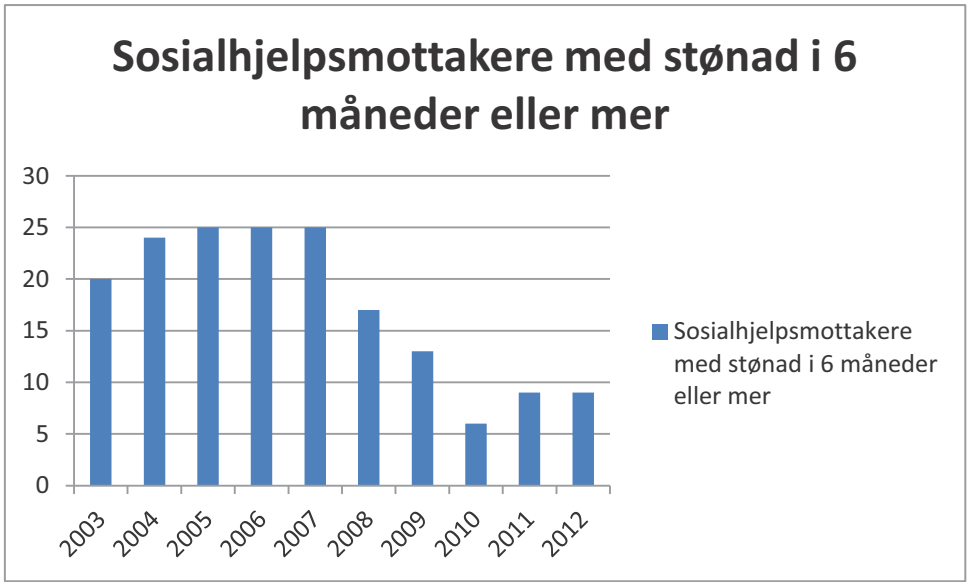

Sosial ulikhet i helse

De siste 30 årene har alle grupper i landet fått bedre helse, men helsegevinsten har vært størst for personer med lang utdanning og høy inntekt. For eksempel har denne gruppen lengre forventet levetid enn personer med lavere utdanning og inntekt. Særlig de siste ti årene har helseforskjellene økt, det gjelder både fysisk og psykisk helse, og både barn og voksne. Utjevning av sosiale helseforskjeller er derfor en viktig målsetting i folkehelsearbeidet.

Inntektsulikhet, 2009

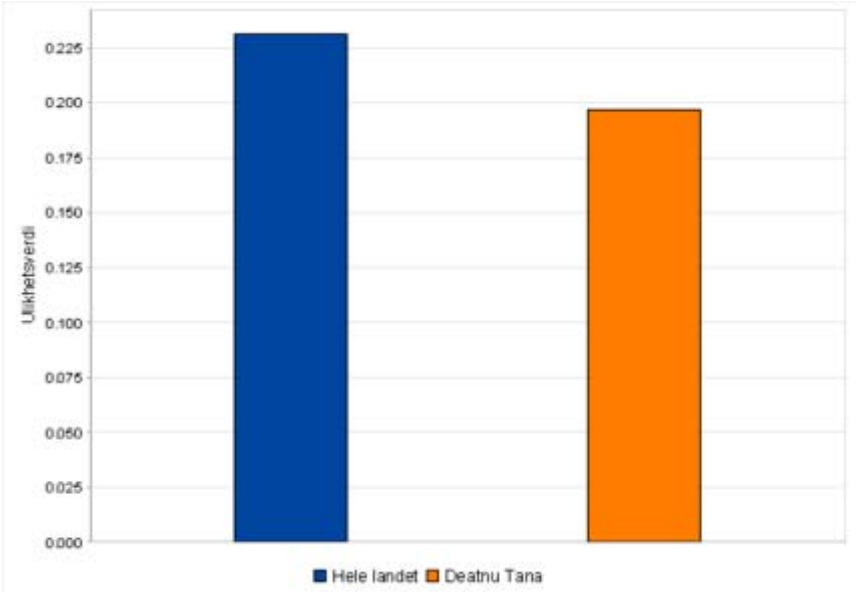

4.4.3 Fysisk, biologisk, kjemisk og sosialt miljø

Drikkevann

Drikkevannskvaliteten i de kommunale vannverkene er jevnt over god. Det er få eller ingen avvik når det gjelder bakteriologisk kvalitet på vannet. Avvikene har vært på de små vannverkene. Kommunen er i gang med å legge ned fire mindre vannverk ved å koble ledningsnettene sammen slik at vannleveransen kommer fra hovedvannverket.

Forekomst av radon

Det forekommer radon i flere deler av kommunen. Det er foretatt radonmålinger i alle kommunale utleieboliger, samt i kommunale formålsbygg. Det er iverksatt tiltak der det var nødvendig, slik at radonnivået i nevnte bygninger er under grenseverdien.

Risiko for legionella og annen biologisk forurensning

Risikoen for slik forurensning ansees som å være lav.

Inneklima i skoler, barnehager og offentlige bygg

Godt inneklima fremmer helse og velvære. Motsatt kan dårlig inneklima føre til ubehag som følelse av tørr luft, irriterte slimhinner, hodepine og trøtthet. Astma og luftveisallergi kan forverres. Barn og unge er særlig sårbare for forurenset inneluft. Kommunen bør derfor bidra til godt inneklima i skoler og barnehager. Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler skal sikre det fysiske og psykososiale «arbeidsmiljøet» til barna. I følge forskriften skal skoler og barnehager godkjennes av kommunen med tanke på miljørettet helsevern. For å få status som godkjent, stilles det krav til en rekke forhold, blant annet inneklimaet. I tillegg stilles det krav til psykososiale forhold, sikkerhet, rengjøring og vedlikehold, smittevern og lyd- og lysforhold med videre. Kommunen har selv kjennskap til om barnehager og skoler i kommunen er godkjent etter gjeldende forskrift.

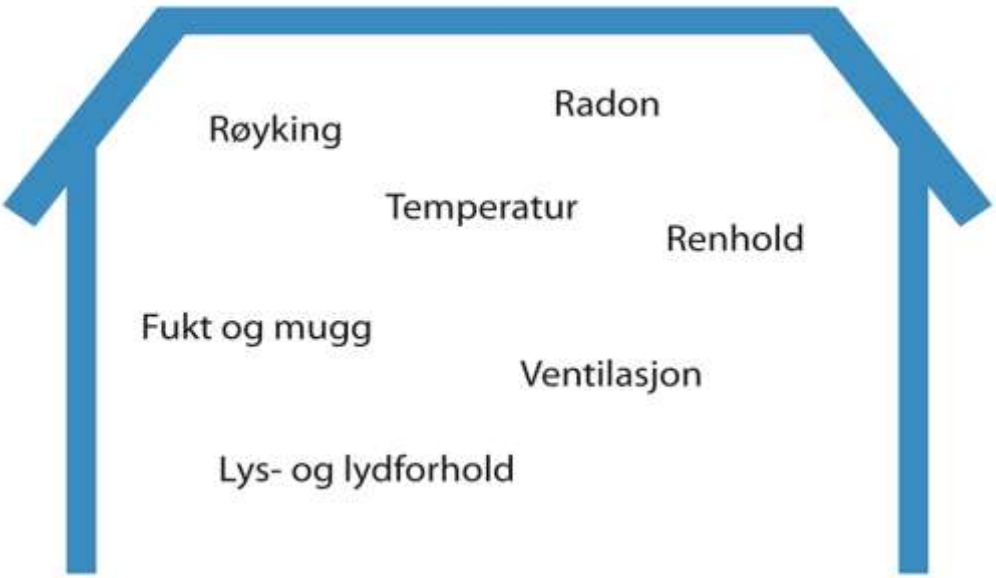

Inneklimaet i Tana skoler og barnehager kontrolleres hvert år. Luftkvaliteten i ungdomsskolefløyen i den eldste skolen er meget dårlig. Kommunestyret har tatt konsekvensene av dette og har vedtatt å bygge ny skole som vil stå ferdig i årsskiftet 2015/2016.
Ved noen av skolene har en del kontorarbeidsplasser vært plaget med solinnstråling. Her gjennomføres det tiltak med utvendig solavskjermimg sommeren 2014. det samme gjelder en barnehage og en kontorbygning. Rådhuset er under renovering, her vil problemet med støy utenfra, solinnstråling, temperatur og dårlig ventilasjon være løst sommeren 2014.

Miljørettet helsevern har ikke fungert tilfredsstillende i siste årene. Dette er et område som bør komme i drift som forskrifter stiller krav om.

Trygge skoleveier

Kommunen har til sammen seks forskjellige skoler. Tre av disse ligger i tilknytning til kommunal vei, de tre andre i tilknytning til fylkesvei. Ved skolene er det tilrettelagte forhold med busstopp og gangvei. For de av elevene som kommer med buss til skolen er det relativt gode forhold ved skolene. Det er noe annet med forholdene der elevene venter på bussen der de står langs trafikkert vei uten busstopp. For elevene som ikke har busstransport er sikkerheten varierende. Noen ferdes etter veier der det er fortau og g/s- vei, mens andre ferdes langs vei uten g/s vei og fortau.

Gang- og sykkelveier

Kommunen mangler gang- og sykkelveier langs E6 og fylkesveiene i det nære sentrumsområdet. Kommunestyret har rettet henvendelser til Statens vegvesen om dette. For noen av veiene vil det bli etablert i inneværende fylkesveiplanperiode.

Rekreasjon og friluftsliv

Bygdene i Tana er nært knyttet til naturen, det er for den største delen av befolkningen kort vei til friluftsområder. Det er etablert scooterløyper i hele kommunen slik at befolkningen har enkel tilgang til fjellet og vidda. Langs Tanaelva er det etablert rasteplasser/parkeringsplasser som letter tilgangen til elva.

Det er ikke foretatt en systematisk registrering av turstier og turløyper i kommunen. Det antas å være rundt 250 km med opparbeidet og merket stier og løyper. Disse er for turgåing, skigåing og sykkelstier/løyper. Lag og foreninger har merket løyper i nærområder, og disse bør kartfestes. I tillegg er det 8 lysløyper i kommunen, hvor av 4 er i meget god stand.

Av de viktigste områder for rekreasjon kan nevnes er Kaldbakknes, Seidastrand, Polmakstrand og strand i Rustefjelbma. For opplevelse er det en natursti i Bonakas, kultursti i Sirma og Gollevarri kulturminneområdet.

I tillegg er det opparbeidet viktig idrettsområder i Sirma, Seida, Tana bru, Bonakas, Holmfjell og Luftjok. Områdene er for idrett er i regi av kommune, idrettslag og jeger- og fiske forening. I tillegg har Lions Club Tana tilrettelagt et viktig friluftsområde i Harrvann og Smalfjordvann, som også er tilpasset for funksjonshemmede. Enkelte bygdelag har i tillegg til stier/løyper også nærmiljø og lekeanlegg som for eksempel balløkker.

Tilgjengelighet til kollektivtransport

Tanas befolkning bor langs hovedveiene (Riks- og fylkesveier) og har enkel tilgang til de bussrutene som går gjennom kommunen. I tana bru er det etablert busstasjon hvor alle bussene er innom. Tilgjengeligheten til denne er god.

Finnmark fylkeskommune har et prosjekt for ungdom innen skyssordning ”Aktiv ungdom” med fleksibel bestillingsordninger for ungdom mellom 12 – 19 år. Tilbudet er ikke benyttet i den grad som ønsket. Fylkeskommune har også et prosjekt som er rettet mot eldre ”over dørstokken”. Dette tilbudet er et av de beste folkehelsetiltakene for de eldre i Tana. Skyssordningen for eldre er to ganger i uka, som er tilpasset eldretreffet og handle/sosialtur.

Kommentar

En rekke miljøforhold kan ha effekt på helsen, herunder forurensning av luft, jord og vann. I Tana vurderes helseeffektene fra det ytre miljøet lokalt til å være små.
Nærmeste målestasjon for luft- og nedbørkvalitet er i Sør-Varanger hvor man overvåker luftforurensning bla. fra smelteverkene på Kolahalvøya. I grenseområdene til Russland overskrides grenseverdiene av miljøgifter i luft, jord og vann, men det er ikke påvist samme type effekter øvrige steder i Sør-Varanger og i nabokommuner som Tana. På noen strekninger i Tanaelva er det påvist forhøyede verdier av kobber i vann, men dette kan skyldes naturlige bakgrunnsverdier. Det er

imidlertid påvist forsuring (lav pH) i en innsjø i Tana. Årsaker til dette skal vurderes nærmere i det videre planarbeidet etter vannforskriften. Måleverdiene kan skyldes langtransportert luftforurensning som kommer helt fra Sørøst Asia. Det finnes ikke dokumentasjon på om fisk fra denne eller andre innsjøer inneholder miljøgifter over grenseverdier. Mattilsynet advarer generelt mot fisk og sjømat fra forurensede områder, men dette gjelder ingen lokaliteter i Tana.

Generelt sett er videre god til svært god miljøtilstand i elver, bekker, innsjøer og kystvann i Tana. Kun 11 av totalt 226 vannforekomster (4,6 %) er klassifisert til moderat eller dårlig miljøtilstand, hvorav de fleste på grunn av andre forhold enn forurensning. Det er gjennomført overvåkning av mulig avrenning fra nedlagte kommunale avfallsfyllinger. Rapportering er under arbeid, men det er ikke påvist avrenning fra disse fyllingene til bekker i nærheten.

Omgang av forurensning til jord vurderes videre til å være av lite omfang. De siste årene har kommunen hatt et ekstra fokus på oppfølging av forsøplingssaker, noe som er viktig for å unngå at ny grunnforurensning oppstår. Rutiner for oppfølging av krav til tiltak i områder med forurenset grunn er under innføring. Det gjelder områder hvor det har vært potensielt forurensende virksomhet tidligere (bensinstasjon, verksted og vaskeri m.m).

Det gjenstår arbeid i forhold til registrering og kontroll med nedgravde oljetanker. Det samme gjelder tilsyn på kommunale og private avløpsanlegg.

Frivillige organisasjoner

Det er 13 registrerte idrettslag og 2 skytterlag i kommunen. Det er tre registrerte friluftslag med ulike aktiviteter. Det 15 bygdelag, og det er ca en tredje del av disse som har aktivitetstilbud for befolkningen i nærmiljøet av sosialt art. Det er 5 lag som kulturtilbud. I tillegg har Tana 17 lag med tilbud innen helse og trivsel. Det er til sammen 55 lag og foreninger, og de fleste har stor aktivitet. Den frivillige sektoren i Tana har stor betydning for folkehelsearbeidet i form av økt bolyst og for å skape trivsel i kommune. Lag og foreninger som har fysisk aktivitet ivaretar mye av det som er anbefalte fysisk aktivitet av nasjonale myndigheter.

Kulturtilbud

Kulturskolen er den organisasjonen som har stort og bredt tilbud til barn og unge i kommunen. Det er rundt 120 barn og unge som er knyttet til kulturskolen. I tillegg har kommunen et aktivt idrettsmiljø som fanger om store grupper av barn.
Teater og korsang for voksne har et aktivt miljø, men barn og unge savner korsang som et tilbud for gruppen.
I det siste året har også korpstilbudet blomstret i kommunen.

Mai Camill Munkejord gjorde en kartlegging av ”Det gode i livet i Tana”. I rapporten er det beskrevet elementer som befolkningen i Tana definerer som viktig for Tana som et godt bosted.

> Trivsel i Deatnu/Tana er avhengig av blant opplevelsen av å ha et godt og variert fritids- og kulturtilbud for både barn, ungdom og voksne, både for kvinner og menn. Materialet tyder på at de forskjellige gruppene opplever at de har et tilfredsstillende fritids- og kulturtilbud, *”så lenge man selv er fleksibel*

og benytter seg av de tilbudene som finnes" som flere formulerer det. Naturen utgjør på mange måter den viktigste arenaen for fritidsaktiviteter for innbyggerne i Tana. Vi har allerede vært inne på noen av de mange måtene naturen tas i bruk på, så vi skal her kun kort nevne naturen som:

- Arena for idrett (ski, scooter)
- Arena for barns lek (snøhuler, akebrett og kjelke, osv)
- Arena for ulike former for bærsanking, jakt og fiske
- Arena for fotturer med tilhørende kaffekoking og bål.

Det er likevel slik at egeninitierte aktiviteter i naturen ikke er nok for alles trivsel. Med tanke på barn og unge er det flere tilbud som trekkes fram som spesielt viktige og sentrale:

- Organisert idrett med tilbud som fotball, skiløping og bryting
- Kulturskolen
- Ungdomsklubben

(Mai Camilla Munkejord "Det gode livet i Tana, 2005)

Omfang av sosiale møteplasser, lekeplasser med mer

Flere undersøkelser finner mindre psykiske og fysiske helseproblemer i samfunn som er preget av gjensidig tillit,sosial støtte og samhold. Støtte fra familie, naboer, venner og bekjente i lokalsamfunnet er positivt i seg selv, og vil i tillegg virke som en buffer ved negative livshendelser.
Sosiale møteplasser kan oppmuntre til at folk treffes og knytter kontakt. Dersom kommunen legger til rette for slike møteplasser, kan man styrke sosiale nettverk og dermed fremme helse og forebygge sykdom.

Trygge uteområder og uformelle møteplasser som frister til opphold og sosial kontakt, kan øke følelsen av tilhørighet til nærmiljøet. Eksempler på møteplasser er aktivitetssentre for unge og eldre, kultur- og samfunnshus, parker, turstier og lekeplasser.

Tilgjengeligheten er avgjørende for at møteplassene skal bli brukt. For eksempel kan boligområder og møteplasser bindes sammen med gang- og sykkelveier. I tillegg kan kommunale, publikumsrettede tilbud og møteplasser plasseres i nærheten av hverandre. Trafikkregulering kan gjøre byrom og utemiljø triveligere å oppholde seg i. Mindre trafikk kan gjøre miljøet tryggere og samtidig redusere støy og luftforurensing.

I bygdene fungerer skolen/barnehagen eller bygdehuset som gode møteplasser for lokal befolkningen. Ofte er aktiviteten knyttet til disse bygningene, og brukes i fritida. De samme områdene har også godt opparbeidet utareal slik at barn bruker disse områdene til lek og idrettsaktivitet.

I sentrum er ungdomsklubben og flerbrukshallen som i dag dekker funksjonen "møteplass", men ulempen er at disse lokalene er knyttet til den organiserte aktiviteten. Tana bru mangler gode møteplasser for uorganisert barne- og ungdomsaktivitet. I bygdene dekker grendehus og bygdehus en viktig funksjon som et sted folket møtes til sosiale aktiviteter.

Opplevelse av tilhørighet

Naturen og naturopplevelser helt sentrale for tanaværingers opplevelser av livskvalitet. Kvinner og menn trekker dog fram noe forskjellige elementer. Få kvinner trekker fram laksefiske, som er mange av mennenes klare favoritt, men noen kvinner forteller at de liker å drive med isfiske og ellers fiske på vannene om høsten. Få menn trekker fram sanking av bær, som er kvinnenes uttalte favorittaktivitet i naturen. Ellers er det altså naturen som arena for rekreasjon og hvile som trekkes fram, naturen som arena for fysisk aktivitet samt naturen som arena for bålkos. Andre dimensjoner som bidrar til tanaværingenes livskvalitet går på frihet fra materielt kjøpepress, muligheter for spredt bosetning, trygghet, at det er billig å bo, samt muligheter for mobilitet som åpner for kombinering av rurale og urbane aktiviteter. Disse siste elementene trekkes i større grad frem av kvinner enn av menn. (Mai Camilla Munkejord "Det gode livet i Tana", 2005)

4.4.4 Skader og ulykker

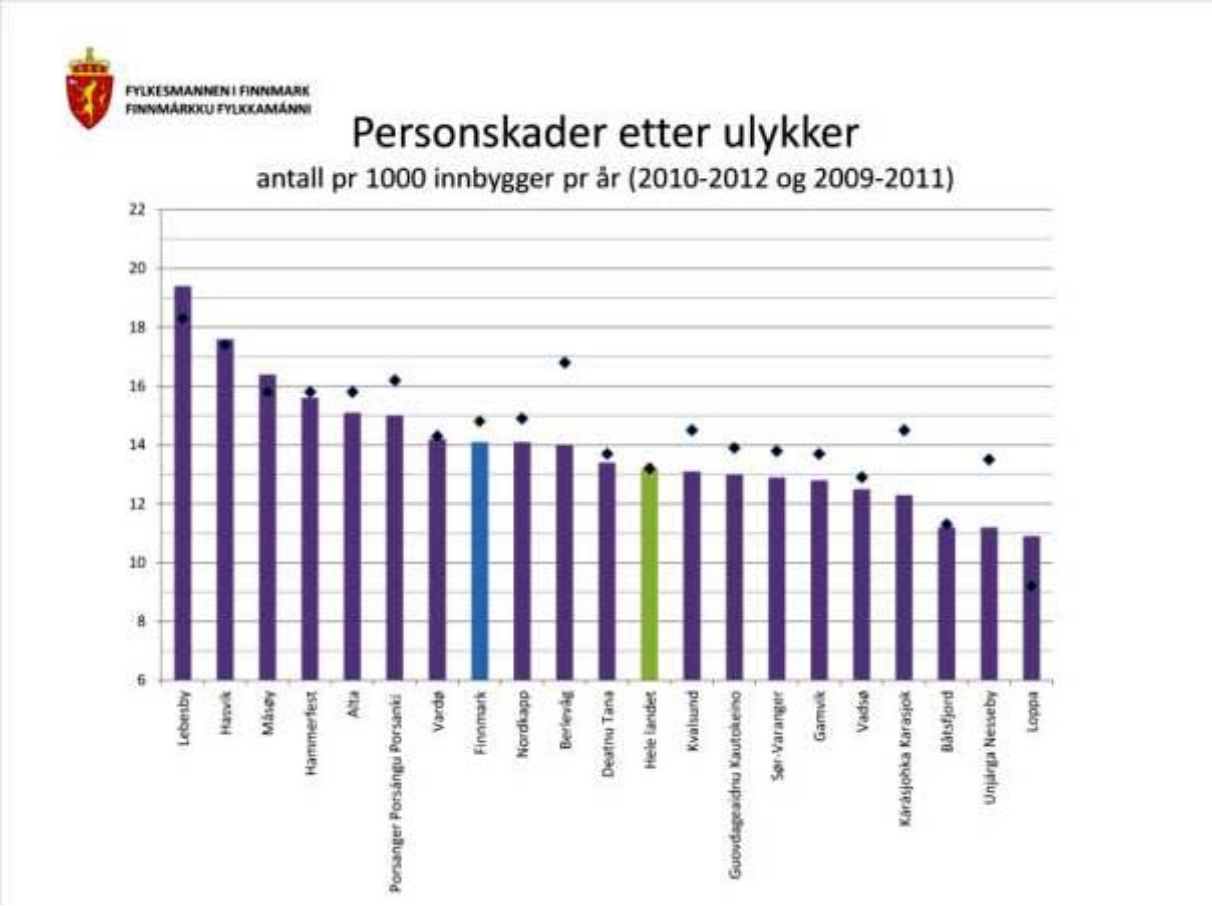

Antall pasienter innlagt (dag- og døgnopphold) i somatiske sykehus per 1000 innbyggere per år. Dersom en person legges inn flere ganger i løpet av kalenderåret med samme sykdom/ lidelse, telles vedkommende kun én gang. Statistikken viser 3 års glidende gjennomsnitt (dvs. gjennomsnitt for overlappende 3-årsperioder).

Befolkningens bruk av sykehustjenester kan gi en viss pekepinn på viktige trekk ved så vel helsetjenester som helsetilstand i kommunene. Sykehusinnleggelser kan gi innsikt i problematikken rundt utbredelse av både sykdom og bakenforliggende risikofaktorer, og kan bidra med verdifull informasjon for å få oversikt over helsetilstanden i befolkningen.

Kommunen har en trafikksikkerhetsplan der ulykker og ulykkespunkter er kartlagt. Handlingsplanen som ble vedtatt er i hovedsak gjennomført når det gjelder kommunale tiltak. Trafikksikkerhetsplanen skal revideres i nærmeste fremtid.

Sykehusbehandlede skader 2010

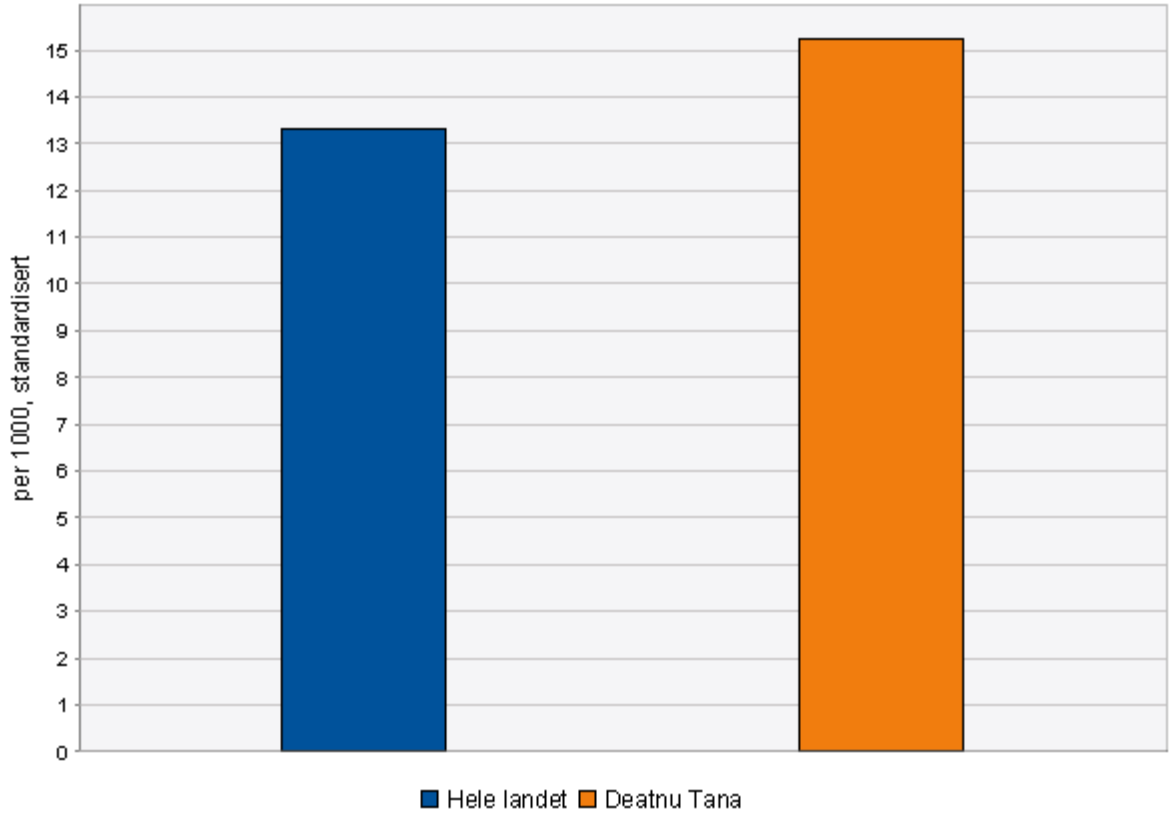

Kommunen har en trafikksikkerhetsplan der ulykker og ulykkespunkter er kartlagt. Handlingsplanen som ble vedtatt er i hovedsak gjennomført når det gjelder kommunale tiltak. Trafikksikkerhetsplanen skal revideres i nærmeste fremtid.

Tana kommune mangler en ROS-analyse med en god database som kan brukes i kunnskapsgrunnlaget for folkehelse. Kommunens miljørettet helsevern er et annet område som er nedprioritert.

4.4.5 Helserelatert atferd

Livsstilsfaktorer

For de store folkesykdommene, som hjerte- og karsykdommer, kreftsykdommer, diabetes type 2 og kroniske lungesykdommer, er det fire risikofaktorer som er særlig viktige: usunt kosthold, fysisk inaktivitet, røyking og høyt alkoholinntak.
Fysisk aktivitet som tidligere var en naturlig del av arbeid og daglige gjøremål er sterkt redusert. Barn blir kjørt til skolen eller fritidsaktiviteter i stedet for å gå eller sykle, voksne kjører bil til butikken og tar heisen eller rulletrappen. Økning i trening og mosjon de siste tiårene kompenserer ikke for reduksjon i hverdagsaktivitet. Tilgjengelighet påvirker inntak av mat og drikke og i dag er det tilgang på mat nærmest hele døgnet på møteplasser, trafikknutepunkter og arrangementer. Utviklingstrekk som urbanisering, hyppigere måltider utenfor hjemmet og mindre tid til matlaging, kan bidra til at praktiske ferdigheter og kunnskap om råvarer og næringsstoffer blir dårligere. Til tross for stor nedgang i andelen røykere de siste årene er det fortsatt en betydelig andel som røyker daglig eller av og til. I tillegg har andelen unge som bruker snus økt kraftig det siste tiåret. Alkoholinntaket øker i den voksne befolkningen.

Deltakelse i organisert og uorganisert fysisk aktivitet

Tana kommune har gjennomført en kartlegging. Tilbakemelding er ikke verifisert, men er en kunnskapsgrunnlaget for innsatsområder innen fysisk aktivitet.

6 – 12 år
I aldersgruppe 6-12 år var samlet antall svar 22, hvor av 50% jenter og 50% gutter. Ser vi gruppen under ett så oppgir 80% at de er aktiv enten gjennom idrettslag eller friluftsliv/trimaktivitet sammen med familien.

Anlegg som brukes er ”i skog og mark” (30%), lysløyper (27%), gymsal (22%) , flerbrukshall (20%) og ridehall (18%).

Viktigste årsak til fysisk aktivitet oppgir gruppa er at det ”er gøy” eller ”blir dradd med av andre”
Anlegg som gruppa er fornøyd med er lysløypene (40%), ridehall (27%) flerbrukshall (18%) og gymsal (13%).

Anlegg som gruppa savner er svømmebasseng (40%), hundetreningshall (18%), travløpsbane (18%), knøtte-cup bane, skøytebane, turnhall og crossbane.

Aktiviteten som gruppa er fornøyd med er ski/skiskyting (32%), ridning (23%), fotball (14%), hundetrening (14%), aktivitet i flerbrukshall (14%) og svømming (3%).

Aktiviteter som gruppa savner er klatring (14%), hundekjøring, karate/kickboksing, dans, turn, skøyteaktivitet og leke ute.

13 – 19 år
I gruppa 13-19 år kom inn svar fra 66 personer, hvor av 53% jenter og 47% gutter. Av den gruppen oppgir 40% at de er aktiv i idrett, 23% oppgir at de er brukere av Tana fysikalsk/treningssenter eller trimaktiviteter og 37% oppgir at de ikke er aktiv.

Anleggene som gruppa bruker " i skog og mark" (46%), lysløyper (23%), Tana fysikalsk/treningssenter (16%), flerbrukshall (15%), ridehall (13%) og andre anlegg (8%).

De viktigste årsakene til å drive fysisk aktivitet oppgir gruppa at det er "gøy", "helse", "godt sosialt miljø" og "dradd med av andre".
De som ikke er aktive oppgir de viktigste årsakene at de "har ikke tid", " har tenkt, men kommer ikke i gang", "ikke interesse" og "ingen å trimme sammen med".

Gruppen er fornøyd med anleggene flerbrukshall (30%), lysløypene (20%), Tana fysikalsk/treningssenter (20%), ridehall (20%) og andre anlegg (10%).
Anlegg som gruppa savner er svømmebasseng (21%), travløpsbane/ridebane (20%), sykkelanlegg , hundetreningshall, paintballbane, skøytebane, turnhall og crossbane.

Gruppa oppgir å være fornøyd med aktiviteter som ski/skiskyting, ridning, fotball, bryting, badminton og zumba.

De savner aktiviteter som håndball, basketball, svømming, rulleski, sykling, alpint, karate/kickboksing, dans og cross.

20 – 34 år
I gruppen 20-34 år fikk vi inn10 svar hvor av 80% damer og 20% menn. Ut av dem oppgir 2 at de er aktiv i idrett og 4 driver med friluftsliv og 4 ikke aktive.

Anlegg som gruppa bruker er "i skog og mark", lysløyper, ridehall, svømmebasseng, Tana fysikalsk/treningssenter, gymsal og flerbrukshall.
Viktigste årsak til å drive med fysisk aktivitet er at det "er gøy" og "egen helse", mens de som ikke er aktive oppgir grunnen "har ikke tid".

Gruppa er fornøyd med ridehall, flerbrukshall og treningssenter.
Gruppa savner anlegg som turstier, svømmebasseng, hundetreningshall og alpinanlegg med heis.
De oppgir at aktivitetene som de er fornøyd med er ski/skiskyting, ridning og hundesport.

Gruppa savner aktivitet som fotballtrening for damer, prowler og sykler på treningssenter, styrketreningsrom på Tana fysikalsk, svømming for damer og boksing.

35 – 62 år
I gruppa 35 – 62 år svarte 16 personer på undersøkelsen, hvor av 69% damer og 31% menn. Alle bortsett fra 1 er trimmere.
Anlegg som brukes er "i skog og mark", lysløyper, Tana fysikalsk/treningssenter, gymsal, basseng, flerbrukshall og ridehall.
Viktigste årsak til fysisk aktivitet er at det "er gøy" "helse", "godt sosialt miljø"
Ikke aktive oppgir som årsakene at det "ikke anlegg" for den aktivitet de ønsker.

Gruppa er fornøyd med anlegg som lysløypene, ridehall, flerbrukshall, Tana fysikalsk/treningssenter og gymsal.

Gruppa oppgir at de savner anlegg som svømmebasseng, lengre lysløype i Bonakas, hundetreningshall/bane, squash-hall, kunstgressbane og friidrettsanlegg.

ANBEFALINGER for 13 – 17 år
• Ungdom bør være fysisk aktive minst 60 minutter hver dag. Aktiviteten bør være variert, allsidig og av moderat eller høy intensitet.
• Minst tre ganger i uka bør aktiviteten være med høy intensitet, og inkludere aktiviteter som gir økt muskelstyrke skjelettet.
• Fysisk aktivitet utover 60 minutter hver dag gir friskere og mer robuste ungdom.
• Tiden i ro bør begrenses, og langvarig stillesitting bør brytes opp med aktive pauser.

ANBEFALINGER For 6-12 år
• Barn bør være fysisk aktive i lek eller annen aktivitet minst 60 minutter hver dag. Aktiviteten bør være variert, allsidig og av moderat eller høy intensitet.
• Minst tre ganger i uka bør aktiviteten være med høy intensitet, og inkludere aktiviteter som gir økt muskelstyrke og belaster skjelettet.
• Lek og fysisk aktivitet utover 60 minutter hver dag gir mer robuste og friskere barn.
• Tiden i ro bør begrenses og stykkes opp med mer aktive perioder.

De er fornøyd med aktivitetene som ridning, fotball, bryting, badminton, zumba og svømming.
De savner aktiviteter som innendørsaktivitet for voksne, ballaktiviteter i hallen, motorsport og turorientering.

Andelen som oppnår anbefalt fysisk aktivitetsnivå (landstall)

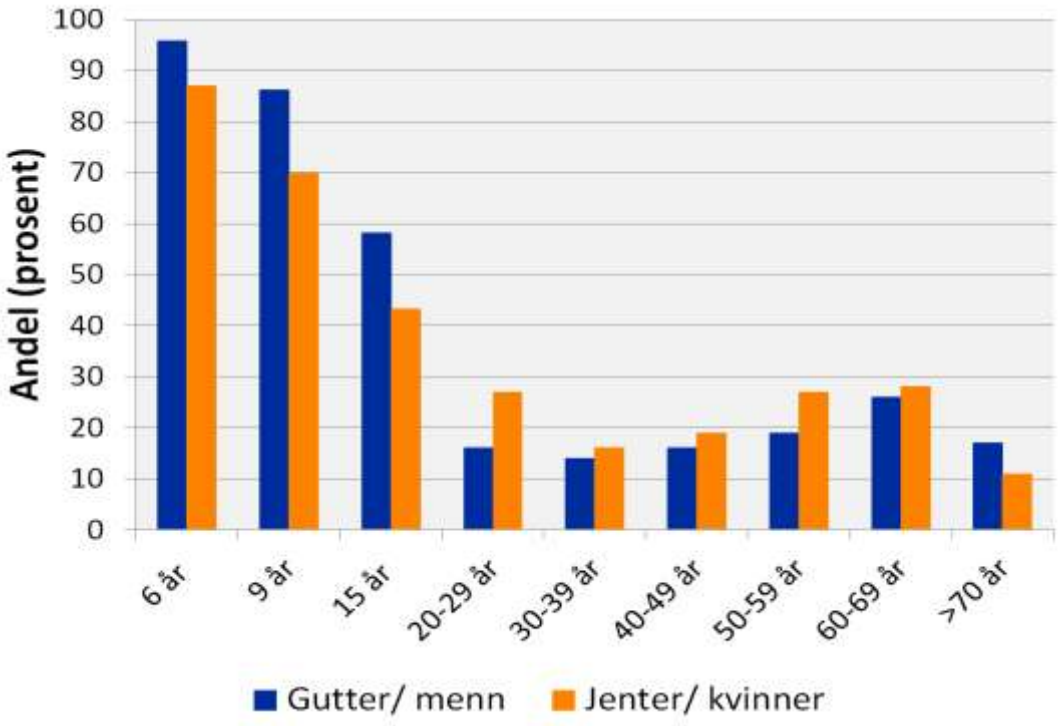

ANBEFALINGER for voksne
• Voksne bør være fysisk aktive i minst 150 minutter hver uke. Aktiviteten bør gjøre deg lett andpusten. Er aktiviteten av høy intensitet, som får deg å puste mye mer enn vanlig, holder det med minst 75 minutter hver uke. Anbefalingene kan også oppfylles med en kombinasjon,
for eksempel 70 minutter moderat og 40 minutter med høy intensitet.
• Økt dose, inntil det dobbelte av anbefalingen ovenfor, gir økt helsegevinst.
• Aktiviteten kan deles opp i økter av minst 10 minutters varighet.
• Minst to ganger i uka bør man utføre aktiviteter som styrker musklene.
• Tiden i ro bør reduseres, lange perioder i ro bør stykkes opp med avbrekk med lett aktivitet.

ANBEFALINGER for barn 0-5 år
• Barn bør være fysisk aktive i lek eller annen aktivitet minst 60 minutter hver dag. Aktivitetene
bør være variert og allsidig og tilpasset barnets utviklingsnivå, og inkludere moderat eller høy intensitet.
• Minst tre ganger i uken bør barna være så aktive at de blir andpustne og varme.
• Lek som krever fysisk aktivitet utover de anbefalte daglige 60 minuttene gir mer robuste og friskere barn.
• Tiden i ro bør begrenses, og stykkes opp med mer aktive perioder.

ANBEFALINGER for de over 65 år
• Voksne over 65 år bør være fysisk aktive i minst 150 minutter hver uke. Aktiviteten bør gjøre deg lett andpusten. Er aktiviteten av høy intensitet, som får deg å puste mye mer enn vanlig, holder det med minst 75 minutter hver uke. Anbefalingene kan også oppfylles med en kombinasjon, for eksempel 100 minutter moderat og 25 minutter med høy intensitet.
• Økt dose, inntil det dobbelte av anbefalingen ovenfor, gir økt helsegevinst.
• Aktiviteten kan deles opp i økter av minst 10 minutters varighet.
• Minst to ganger i uka bør man utføre aktiviteter som styrker musklene.
• De som er ustø eller har nedsatt mobilitet bør gjøre balanseøvelser og styrketrening tre eller flere dager i uken for å styrke balansen og forhindre fall.
• Tiden i ro bør reduseres, lange perioder i ro bør stykkes opp med avbrekk med lett aktivitet.

Ved planlegging av områder for fysisk aktivitet er det anbefalt; Gangavstanden ulike aldersgrupper tilbakelegger på10 minutter (basert på tall fra «Planlegging av grønnstruktur i byer og tettsteder», Direktoratet for naturforvaltning 6-1994).

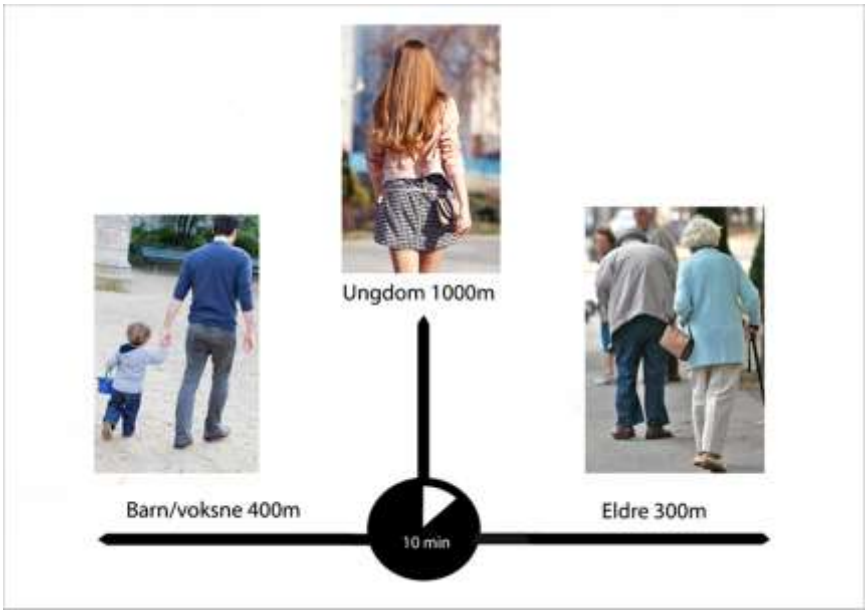

Omfang av fysisk aktivitet i skolen og barnehagen

Det er usikkert om alle skoler har nådd målet 1 time fysisk aktivitet i løpet av en skoledag. Årsaken til at fysisk aktivitet ikke er blitt høyt prioritert av skoler i Tana kan skyldes ressursene innen kroppsøving ved enkelte skole eller samlet i kommunen. Dette er tiltak som bør vurderes i gangsatt, spesielt på grunn av at det ikke er tilrettelagt for å gå eller å sykle til skolen. Dette skyldes også avstanden til den enkelte skole og de fleste elevene fraktes med buss. Det er med andre ord ikke trygg skolevei i Tana, man kan ikke sende barn å sykle langs E6 eller andre høyt trafikkerte smale veier.

Barnehagene har generelt sett et stort aktivitetsnivå i løpet av dagen. Det antas at de vil oppfylle anbefalingen om 1 time fysisk aktivitet per dag. Det er også blitt kjørt et prosjekt ”helsevaner i barnehage” med fokus på fysisk aktivitet.

Tilgang til områder for aktivitet

Tana har de senere år satset stort på anleggsutbygging innen idrett, som for eksempel flerbrukshall, ridehall, utbedringer av skianleggene og lysløypene. Målet for politikere har vært å få til et fellesløfte for anleggsbygging innen idrett og friluftsliv som en kommunal virksomhet og frivillig sektorens innsatsområde. Dette for å få en større utbredelse av aktiviteter og fange opp nye bruker grupper.

Aktivitetsnivået har vært i god vekst og har høstet mange gode prestasjoner. Idrettslagene i kommunen klarer å fange opp en rimelig stor gruppe barn. Muligens vil det være et potensial å satse på å fange opp flere mellom 6 – 12 år. Det er i den aldersgruppen de gode holdninger og motivasjon dannes som også gjelder for fysisk aktivitet.

Gruppen 13 – 19 år kan på mange måter defineres som ”frafallsgruppe”, og utfordringer blir å holde den aldersgruppen lengst mulig i idretten. For ungdom er utfordring, spenning og konkurranse viktig og disse elementene bør tas hensyn til ved utvikling av aktivitetstilbud for unge. Samtidig er det den gruppen som i sterk grad ønsker ”drop-in” tilbud, - det å ha frihet til å styre eget aktivitetsforløp og innsatsnivå.

I det senere har folkehelseperspektivet kommet sterkere i fokus. Fysisk form i befolkningen går ned og gjennomsnittsvekten går opp. Målet bør være å øke den samlede aktiviteten ved å få de som er moderat aktiv til å bli mer aktiv og at inaktive kommer i aktivitet. For begge gruppene vil det være hensiktsmessig å legge til rette for lavterskelaktivitet. Det kan gjøres blant annet ved å styrke friluftsliv og egenorganisert styrke- og utholdenhetstrening som kan gi større helsegevinst. De inaktive kan også lettest komme i aktivitet gjennom friluftsliv og egenorganisert aktivitet. Mulig at man i større grad kan spille på lag med bygdelagene for å få i gang bredere lavterskelaktivitet i kommunen.

I et folkehelseperspektiv vil skoleanleggene og anlegg for friluftslivet ha stor betydning. Lag og foreninger har de siste par årene tatt dette som et innsatsområde. Disse anleggene har også betydning for det sosiale samholdet i de små bygdene.

Mat og måltider i barnehage

Små grep, stor forskjell – råd for et sunnere kosthold
Ha et variert kosthold med mye grønnsaker, frukt og bær, grove kornprodukter og fisk, og begrensede mengder bearbeidet kjøtt, rødt kjøtt, salt og sukker.
• Velg matvarer med begrensede mengder mettet fett, sukker og salt. Ha en god balanse mellom hvor mye energi du får i deg gjennom mat og drikke, og hvor mye du forbruker gjennom aktivitet.

• Regelmessig fysisk aktivitet bidrar til a opprettholdekroppens energibalanse.
Spis minst fem porsjoner grønnsaker, frukt og bær hver dag.
• En porsjon tilsvarer 100 gram, og kan for eksempel
være en liten bolle med salat, en gulrot eller en middels stor frukt.
• Du kan bruke friske, hermetiske, frosne, og Varmebehandlede grønnsaker, frukt og bær. Mulighetene er mange. Halvparten av «fem om dagen» bør være grønnsaker.
• Velg kornprodukter med hoyt innhold av fiber og fullkorn, og lavt innhold av fett, sukker og salt. Bruk Nøkkelhullet og Brødskala’n som hjelpemidler.

Barnehagene i Tana har deltatt i prosjektet ”Helsevaner for barnehage” med kosthold/matkurs for ansatte og foreldre.

4.4.6 Helsetilstand

Folkehelseprofil 2014

I folkehelseprofil for Tana kommune 2014 er temaområdene valgt med tanke på mulighetene for helsefremmende og forebyggende arbeid. Indikatorene tar høyde for kommunens alders- og kjønnssammensetning, men all statistikk må også tolkes i lys av kunnskap om lokale forhold.

Om befolkningen
- Andelen eldre over 80 år i 2020 er estimert til å være høyere enn i landet som helhet.
- Andelen som bor alene er ikke entydig forskjellig fra landsnivået.

Levekår
- Andelen med videregående eller høyere utdanning er lavere enn landsnivået.
- Kommunen er ikke entydig forskjellig fra landet som helhet når det gjelder andelen barn (0-17 år) som bor i husholdninger med lav inntekt. Lav inntekt defineres her som under 60 % av nasjonal medianinntekt.
- Andelen barn med enslig forsørger er høyere enn i landet som helhet.

Miljø
- Datagrunnlaget på temaområdet miljø er begrenset. Les mer om miljø og helse på midtsidene.
- Andelen med skader er ikke entydig forskjellig fra landsnivået, vurdert etter sykehusinnleggelser.

Skole
- Andelen 10.-klassinger som trives på skolen er lavere enn i landet som helhet.
- Det er utilstrekkelig tallgrunnlag for å vise statistikk på andelen 5.-klassinger som er på laveste mestringsnivå i lesing.
- Frafallet i videregående skole er høyere enn i landet som helhet.

Levevaner
- Det finnes lite statistikk på levevaner. Indikatorer på temaområdet helse og sykdom kan gi informasjon om befolkningens levevaner.
- Overvekt ser ut til å være mer utbredt enn i landet som helhet, vurdert etter andelen menn med KMI > 25 kg/m² på sesjon.

Helse og sykdom
- Forventet levealder for menn er lavere enn i landet som helhet.
- Andelen med psykiske symptomer og lidelser er høyere enn i landet som helhet, vurdert etter data fra fastlege og legevakt.
- Utbredelsen av hjerte- og karsykdommer er ikke entydig forskjellig fra landsnivået, vurdert etter sykehusinnleggelser.
- Sykdommer og plager knyttet til muskel- og skjelettsystemet ser ut til å være mer utbredt enn i landet som helhet, vurdert etter data fra fastlege og legevakt.
- Tykk- og endetarmskreft ser ikke ut til å være entydig forskjellig fra landsnivået, vurdert etter antall nye tilfeller.

(Folkehelseprofil 2014, Folkehelseinstituttet)

Overvekt og fedme i Finnmark

Overvekt er et større problem i Finnmark enn i landet som helhet, vurderte etter andelen menn mellom 17- 25 år med KMI over 25, på sesjon. Noen kommuner i Finnmark har nesten dobbelt så stor forekomst av overvekt/fedme hos denne gruppen enn landsgjennomsnittet. Tana ligger rundt fylkets gjennomsnitt.

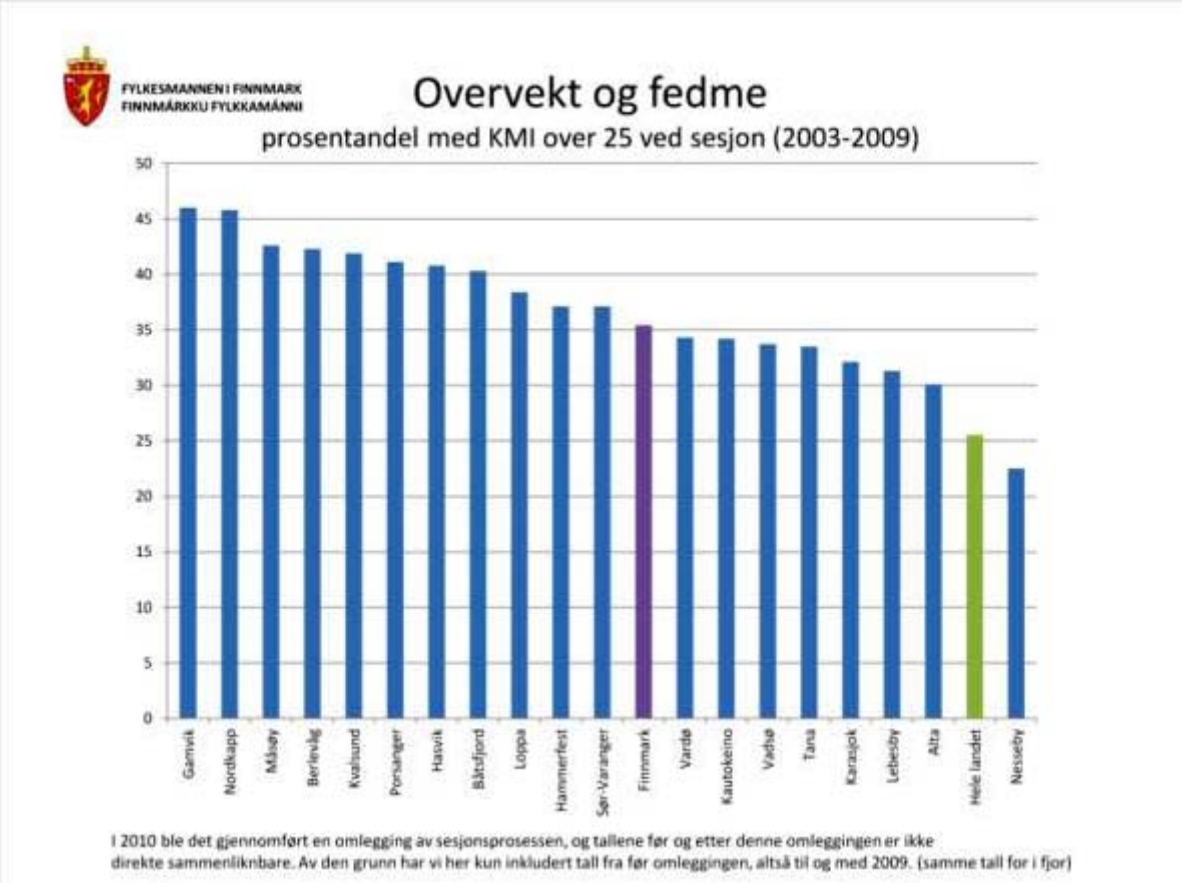

Andel seksjonerte med overvekt eller fedme (dvs. KMI over 25(kg/m2)) i prosent av alle menn på sesjon. Statistikken viser 7 års glidende gjennomsnitt (dvs. gjennomsnitt for overlappende 7-årsperioder).

I denne sammenhengen brukes tallene på overvekt blant menn ved sesjon til å gi informasjon om forekomsten av overvekt generelt i befolkningen, ettersom det ikke finnes gode data på resten av befolkningens vektstatus. Når det gjelder vurdering av enkeltpersoners grad av overvekt og fedme, er ikke KMI alltid like egnet fordi flere andre faktorer spiller inn. En svakhet ved KMI er for eksempel at den ikke skiller mellom fett- og muskelmasse. For helsen har det dessuten betydning hvordan fettet er fordelt på kroppen.

Tannhelse i Tana, kariesfri

God tannhelse er viktig for den generelle helsen, for velvære og livskvalitet. I tillegg kan tannhelsen i befolkningen si noe om kosthold, munnhygiene og levevaner generelt. Informasjon om tannhelse kan derfor være nyttig i folkehelsearbeidet. Dårlig tannhelse ser ut til å være et større problem i Finnmark enn resten av landet vurdert ut fra antallet 18 – åringer med dårlig tannhelse i Finnmark i forhold til resten av landet.

Karies-fri

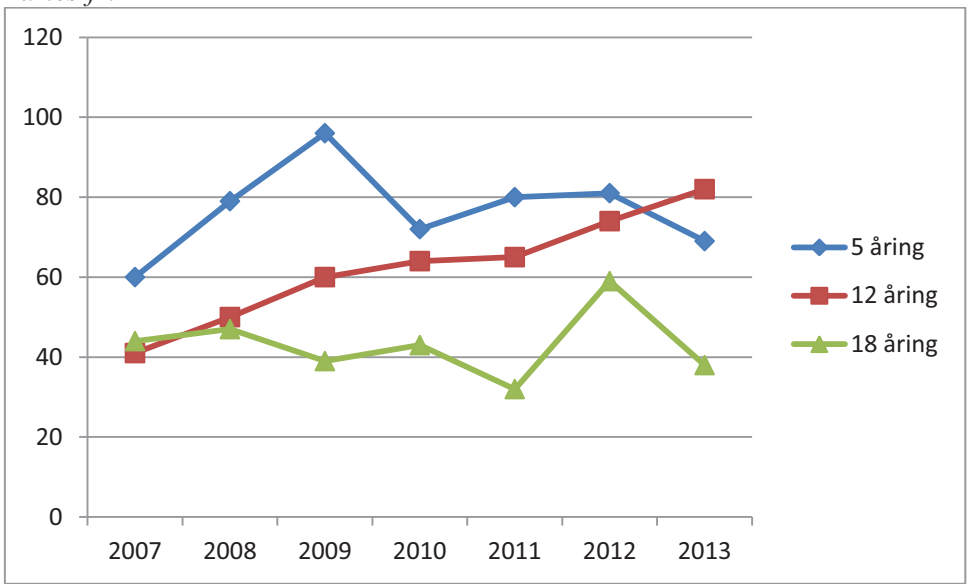

Tabellen viser utvikling av andel karies-fri i Tana fra 2007 til 2013 (per1.okt) for 5 åringer, 12 åringer og 18 åringer.

Vi har ikke sammenlignings tall for hele fylket. Tana har rimelig bra tannlegedekning og det antas at kommunen kommer godt ut av fylkesstastikk.

Røyking

Røyking er den dominerende risikofaktoren for utvikling av kronisk lungesykdom. Risikoen øker med økende tobakksforbruk og antall. Arbeidsmiljø og arvelige faktorer kan også spille en rolle. Det er mulig at fysisk inaktivitet og kostholdsfaktorer også kan påvirke risikoen, men her har vi manglende kunnskap). Å være røykfri er det viktigste en kan gjøre for å forebygge kols. Røyking blant gravide ligger høyere enn fylkets gjennomsnitt.

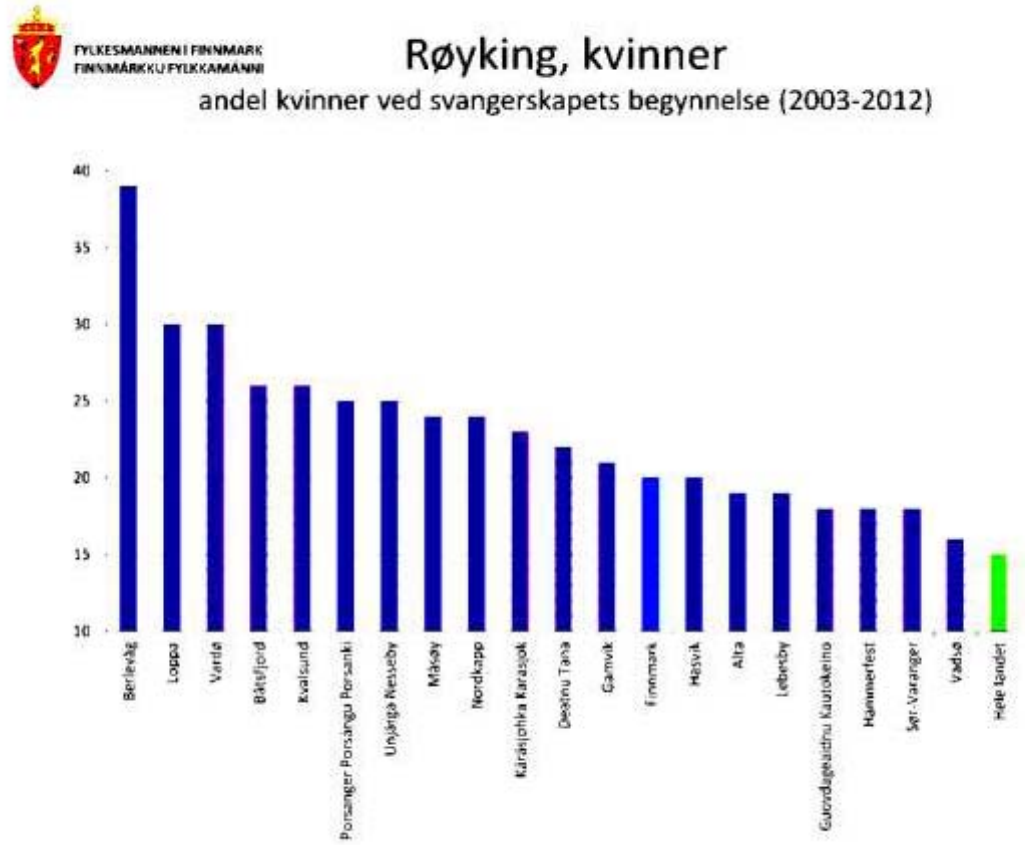

Andel fødende som oppga at de røykte ved svangerskapets begynnelse i prosent av alle fødende med røykeopplysninger. Statistikken viser 10 års glidende gjennomsnitt (dvs. gjennomsnitt for overlappende 10-årsperioder).

Fra og med 2014 er det lagt til grunn ny definisjon på røyking ved første svangerskapskontroll. Det innebærer at dataene fra og med 2014 ikke er sammenliknbare med data tidligere publisert i statistikkbanken og i folkehelseprofiler for 2012 og 2013. Endringen innebærer en bedre definisjon av hvilke av de tilgjengelige feltene fra rapporteringsskjemaene som regnes med i statistikken.
Dataene for røyking ved første svangerskapskontroll i Kommunehelsa statistikkbank omfatter fødende som har svart ja på at de røykte «i 1.trimester» i elektronisk versjon av «Melding om fødsel» eller ja på at de røykte «ved svangerskapets begynnelse» i papirversjonen. Medisinsk fødselsregister tror at dette samsvarer rimelig godt med spørsmålet om røyking ved første svangerskapskontroll i «helsekort for gravide».
Røyking er ansett å være en av de viktigste årsakene til redusert helse og levealder. Omtrent halvparten av dem som røyker daglig i mange år, dør av sykdommer som skyldes tobakken. I tillegg rammes mange av sykdommer som fører til vesentlige helseplager og redusert livskvalitet. Studier viser at de som røyker daglig, i snitt dør 10 år tidligere enn ikke-røykere, og at 25 prosent av dagligrøykerne, dør 20-25 år tidligere enn gjennomsnittlig levealder for ikke-røykere. Røyking i svangerskapet kan si noe om røyking hos kvinner i fertil alder. For resten av befolkningen er datagrunnlaget på røykevaner dessverre svært dårlig. Det er en markant sosial gradient for dagligrøyking. Jo kortere utdanning, desto høyere andel dagligrøykere. Denne gradienten gjelder også for røyking i svangerskapet. Det er en stor utfordring i folkehelsearbeidet å påvirke denne forskjellen.

Psykisk helse

Høy andel av pasienter hos fastlegen med psykiske symptomer (samtidig med lav legemiddelbruk innen psykiske lidelser) er ikke nødvendigvis noe så negativt som det kan se ut. Det har i mange år vært lav terskel for pasienter å ta opp psykiske symptomer hos fastlegen, også milde symptomer. I selvmordforebyggende arbeid har vi hatt informasjonskampanjer om hvor viktig det er å ta kontakt med lege hvis en sliter psykisk.

Lav legemiddelbruk innen psykiske lidelser (inkludert sovetabletter) kan komme av at legene i Tana har vært lenge samkjørt om restriktiv bruk av beroligende medisiner og sovemedisiner.

Hjerte- og karsykdommer

Høy andel av brukere av kolesterolsenkende medikamenter hos pasienter av fastlegen i Tana (samtidig med lavere enn gjennomsnitt sykehusinnleggelser pga hjerte-karsykdommer) kan bety at legene i Tana har vært flinke å fange opp pasienter med høyt kolesterol og klart å forebygge hjerte-karsykdommer - eller at det er flere i Tana med høyt kolesterol.

Type 2 diabetes

Høy andel av pasienter med type 2 diabetes hos fastlegene i Tana er mest sannsynlig ikke det at det er mere diabetes i Tana, men at gjennom mange års systematisk oppsporende arbeid har fastlegene i Tana klart å fange opp tidlige tilfeller av type 2 diabetes i risikogrupper.

Muskel og skjelettsykdommer

Høy andel med muskel og skjelettsykdommer i Tana kan komme av at det er relativt flere med lav utdanning og fysisk tungt arbeid. Det fastlegen påpeker er dette knyttet til næringsstrukturen i kommunen med primærnæring, transport og bygg og anlegg.

Nye kreft tilfeller

Lav andel av nye krefttilfeller har ingen åpenbar forklaring. Det kan ha genetiske forklaringer, eller at tanaværinger har i årtier har hatt før oss hatt annerledes kosthold.

5. Økonomi

Det er ikke lagt inn folkehelsearbeidet i budsjett og økonomiplan for Tana kommune. Tiltakene, bortsett fra Dytt for kommunalt ansatte, er prosjektbasert med midler fra Finnmark kommune og Fylkesmannen i Finnmark.

For å få til et helhetlig folkehelsearbeid bør tiltak i forbindelse med folkehelsearbeidet bør bli synlig i kommunale budsjett og økonomiplaner.

~ Skal man hjelpe en annen, må man først finne ut hvor han er, og møte ham der. Dette er det første bud i all sann hjelpekunst. *Søren Kierkegaard*

2014

Folkehelseplan 2014 - 2016

Deanu gielda – Tana kommune

01.01.2014

Sammendrag og budskap

Målet for folkehelsearbeidet i Deanu gielda – Tana kommune er å legge til rette for flest mulig leveår med god helse i befolkningen og styrke det tverrsektorielle helsefremmende arbeid i kommunen. Visjon for Deanu gielda – Tana kommune er å bli den beste kommune i fylket på folkehelsearbeid. Målet for folkehelseplanen er at temavalgene for 2014-2016 skal implementeres i all kommunevirksomhet for å gjøre et felles løft for helsefremmende arbeid.

For hundre år siden var sykdomsbildet dominerte av infeksjonssykdommer, er dagens "epidemier" psykiske lidelser og ikke-smittsomme sykdommer som blant annet henger sammen med levevaner. Vi har alle et ansvar for å utvikle et samfunn som fremmer helse, og hver enkelt har et ansvar for egen helse. For å nå målet om bedre folkehelse, må vi alle bidra; den enkelte tanaværing, frivillige organisasjoner, næringslivet og kommunale virksomheter.
Innsatsområder for kommunens folkehelsearbeid;

1. Sørge for bedre koordinering, oversikt og samhandling i kommunens folkehelsearbeid
2. Fange opp barn og unge som er i ferd med å utvikle overvekt
3. Støtte ungdom til å fullføre utdanningsløpet fra grunnskolen til videregående skole
4. Bidra til helsefremmende levevaner gjennom fysisk aktivitet og kosthold
5. Sette de eldre sosiale forhold og levevaner i fokus
6. Skape samarbeidsarena mellom de kommunale virksomheter og de frivillige organisasjoner

Innledning

God helse er av stor betydning både for livskvalitet for den enkelte, og for å sikre samfunnet en frisk og produktiv befolkning som kan bidra til økonomisk vekst og god stedsutvikling. Arbeidet med folkehelse har en positiv innvirkning på velstandsutvikling i Norge. Tilgang til fastleger, sykehus, hjemmesykepleie og sykehjemsplasser med høy kvalitet er viktig for å oppnå god helse i befolkningen. Men utviklingen av andre sektorer og bedring av velferden har hatt større betydning for folkehelsen. Sagt på en annen måte; Sykdom tar helsesektor seg av, mens helsen skapes "alle andre steder".

Folkehelse er et begrep for helsetilstanden blant befolkningen i et avgrenset område, og summen av de enkelte innbyggernes helsetilstand. Begrepet tar for seg de økonomiske, fysiske, psykiske og miljømessige forhold som påvirkere helsetilstanden. God folkehelse er at befolkningen opplever god helse, trivsel, er i jobb, utdanning, har gode sosiale relasjoner og er deltakende i lokalsamfunnet.

Folkehelsearbeid er samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psykiske og somatiske sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler, samt arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helse.

Føringer for folkehelsearbeid i Deatnu - Tana

Folkehelseloven

Folkehelseloven vektlegger fem grunnleggende prinsipper for folkehelsearbeid; prinsippet om å utjevne sosiale helseforskjeller, ”helse i alt vi gjør”, bærekraftig utvikling, føre-var prinsippet og medvirkning. Folkehelseloven gir kommunene ansvaret for å:

- Fremme folkehelse innen de oppgaver og med de virkemidler kommunen er tillagt
- Ha oversikt over helsetilstanden i befolkningen og de positive og negative faktorer som kan virke inn på folkehelsen
- Identifisere folkehelseutfordringer, fastsette mål gjennom planarbeidet og iverksette nødvendige tiltak

Plan- og bygningsloven

PBL skal ”fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner” (§1-1):Planer etter loven skal ”fremme befolkningens helse og motvirke sosiale helseforskjeller, samt bidra til å forebygge kriminalitet” (§3), samt ”legge til rette for god forming av bygde omgivelser, gode bomiljøer og gode oppvekst- og levekår i alle deler av landet”.

Kommunaleplaner

Prinsippet om bærekraftig folkehelse og ”helse i alt vi gjør” skal gjenspeiles i de kommunale planer. Den politiske føringen i kommunen har vært og er at dette prinsippet skal inngå i samfunnsplanlegging som i kommuneplanens samfunnsdel og i arealplan for kommunen. Det vil ta tid før alle delplanene i kommunen tar hensyn til de politiske føringer som er satt.

Rammeverk for helsefremmende lokalsamfunn

Fugelli og Ingstad (2009) har gjort forskning på hvilke egenskap ved et nærmiljø påvirker til positiv helse. Det de fant var at det i hovedsak finnes fire grunnleggende faktorer for at mennesker skal oppleve god helse. Det er at nærmiljøet bidrar til å skape 1)trivsel, 2) trygghet og tillit, 3) fellesskap og 4) opplevelse av tilhørighet. Gode sosiale nettverk og fellesskap har i seg selv vist seg å bidra til å forebygge sykdom og dermed har en helsefremmende effekt. (Nina Sletteland/Ruth Marie Donovan, 2012).

Det er nødvendig å kjenne til hvilke mekanismer som virker i det enkelte lokalsamfunn for å kunne styrke helsefremmende arbeid. Hvis man ikke tar hensyn til konteksten eller ytre faktorene som påvirker ens helse, vil det også være vanskelig å styrke befolkningens helse.

I Ottowacharteret trekkes det frem tre strategier som er viktig for helsefremmende arbeid, det er:

1. Politisk påvirkning (”advocacy”)
   Viktig å styrke politisk støtte og systemstøtte for særskilte helsefremmende mål for eksempel for de ulike tjenestenes tilgjengelighet og kvalitet, miljørettede tiltak, opprettelse av meningsfylte aktiviteter med mer.
2. Samhandling og samarbeid (”mediating”)
   Samhandling og samarbeid omfatter brobyggings- og forhandlingsprosessen mellom de ulike sektorer og interesser som arbeider for å fremme helse og livskvalitet. God samhandling mellom sektorer og tverrfaglig samarbeid i den offentlige sektoren kan være med å skape gode levekår og helsefremmende lokalsamfunn. Skal man for eksempel tilrettelegge for mer fysisk aktivitet blant barn og unge bør det skje i partnerskap mellom de ansvarlige for idrettsanlegg, idrettslagene, kommunens etater (transport og samferdsel) og andre med betydning for å få til en vellykket ordning.

3. Mobilisering til at mennesker selv settes i stand til å ivareta egen helse (”enabling”)
   Dette omfatter deltakelse i partnerskap gjennom å mobilisere mennesker og materielle ressurser. Ressursene kan være enkeltpersoner i lokalsamfunnet, familier, naboer, skolehelsetjeneste, skole, kirke, styrking av kunnskap og de ferdigheter som trenges for å forbygge dårlig helse, samt forbedre og beskytte gode helsevaner. Dette innebærer å styrke åndelige, politiske, sosiale og økonomiske forhold som fører til at folk tar kontroll over bestemmelser og handling som angår egen helse. For eksempel man kan legge til rette for et barn som har vanskelig å følge ordinære kroppsundervisningen, finne alternative løsninger som er mer tilpasset barnets evner og muligheter.
   (Nina Sletteland/Ruth Marie Donovan, 2012)

WHO Europa vedtok i september 2012 et rammeverk for folkehelse i Europa, Helse 2020. Helse 2020 har satt fokus på to strategiske målsettinger: Forbedre helse for alle og redusere ulikheter i hele samt forbedre lederskap og deltakerorientert styring for helse. Mål og indikatorer i 6 definerte mål: 1) Redusere prematur dødelighet før 2020; 2) Øke forventet levealdrer; 3) Redusere ulikheter i helse; 4) Øke trivselen til befolkningen; 5) Sikre universelle helsetjenester og retten til helse; 6) Medlemsland skal selv sette nasjonale mål.
Folkehelseloven (§5) setter også krav om at kommunen skal ha oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer til befolkningen.
Med oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer menes oversikt over helse på befolkningsnivå og de positive og negative faktorer som kan virke inn på helsen til befolkningen og grupper i området. Med helsetilstand menes befolkningens helse
målt ved ulike indikatorer, for eksempel risikofaktorer, forebyggbare sykdommer, trivsel og mestringsressurser eller mer indirekte mål som sykefravær o.l.

Positive og negative påvirkningsfaktorer består av kjente forhold som virker inn på helsen. Påvirkningsfaktorer omfatter både helsefremmende og forebyggende
faktorer, og risikofaktorer. Påvirkningsfaktorene representerer en stor bredde,
og er ofte knyttet til samfunnsforhold, levekår og miljø.

Det er utarbeidet et kunnskapsgrunnlag for folkehelse i Deatnu-Tana som setter føringer for valg av innsatsområdene for 2014 – 2016.

Helsetilstand i Deatnu - Tana

Helsetilstanden i Deatnu - Tana skiller seg ut innen enkelte kategorier i forhold til fylket og resten av landet.
Folkehelseprofil 2014 som ble gitt av Folkehelseinstituttet i februar 2014, viser at tanaværinger har:

- Negativ befolkningsvekst
- Lav utdanningsnivå
- Høy andel barn av enslige forsørgere
- Lav trivsel på skole (10.klasse)
- Høy frafall i videregående skole
- Høy andel kvinner som røyker
- Høy andel menn som er overvektig/fedme
- Lav levealder blant menn
- Høy andel med psykiske symptomer eller lidelser
- Høy andel som bruker kolesterolsenkende legemidler
- Høy andel type 2-diabetes legemiddelbrukere

- Høy andel med muskel og skjelett sykdom og lidelser

Det positive:
- Lav legemiddelbruk innen psykiske lidelser
- Lav av nye krefttilfeller

Den norske befolkningen har fått bedre og bedre helse i løpet av de siste tiårene, og forventet levealder er stigende. Den samme utviklingen har vært også i Deatnu-Tana, men vi henger etter landsgjennomsnitt på de fleste indikatorer for god helse. Tendensen er at mennesker med høyere utdanning og /eller inntekt har bedre helse og lever lenger enn personer med lav utdanning og/eller inntekt. Denne forskjellen kan ikke forklares med genetiske eller biologiske forskjeller mellom individer. Forklaringen ligger i de risikofaktorer og beskyttelsesfaktorer som mennesker utsettes for gjennom hele livsløpet, og som har sammenheng med sosioøkonomisk status.

Innsatsområder for folkehelsearbeidet i Deatnu-Tana

Samlet sett så er folkehelse i Tana midte på treet i fylkessammenheng og kan sies at den er dårlig sammenlignet med landsgjennomsnittet. Basert på statistikk fra Folkehelseinstituttet og fra kartleggingen av det kommunale folkehelsearbeidet er det områder som bør vies en særskilt oppmerksomhet i planperioden 2014 – 2016.

a. Sørge for bedre koordinering, oversikt og samhandling i kommunens folkehelsearbeid
b. Fange opp barn og unge som er i ferd med å utvikle overvekt
c. Støtte ungdom til å fullføre utdanningsløpet fra grunnskolen til videregående skole
d. Bidra til helsefremmende levevaner gjennom fysisk aktivitet og kosthold
e. Sette de eldres sosiale forhold og levevaner i fokus
f. Skape samarbeidsarena mellom de kommunale virksomheter og de frivillige organisasjoner

1. Sørge for bedre koordinering, oversikt og samhandling i kommunens folkehelsearbeid

Bakgrunn
Folkehelsearbeidet er tverrsektorielt og spesielt samhandlingsreformen fremmer koordinering og samhandling som et viktig verktøy for å bedre lykkes med dette arbeidet. En forutsetning for god koordinering er at man har oversikt. Innhenting av informasjon om kommunalt folkehelearbeid viser at Deanu gielda – Tana kommune har mye å hente på å styrke og optimalisere det kommunale med bedre oversikt, koordinering og samhandling.

Kommunens nåværende innsats
Det er opprettet en arbeidsgruppe for folkehelsehelse og bolyst hvor politiker, kommunelege, helsesøster, kommune psykolog, psykisk helse og rus, skole og barnehage, ungdomsklubben, planlegger, landbruk, eldrerådet, ungdomsrådet og idrettsrådet er representert. Noen av representanter har en dobbel rolle i form av ivaretakelse av frivillig sektor innsatsområder og kunnskap.
Arbeidet i gruppa har gitt resultater i form av at folkehelse er satt på kartet og er blitt et tverrsektorielt tema. Arbeidet med en mer målrettet samhandling mellom kommunale virksomheter

vil ta tid. Samhandling er krevende og det er utfordrende å etablere arenaer som sikrer god koordinering på tvers av virksomheter.

Tiltak som bør iverksettes
Arbeidet med implementering av folkehelse gjennomsyrer all kommunal virksomhet gjennom den politiske virksomhet i kommunen. Helse, omsorg, skole og barnehage tar med i sine planer om fysisk aktivitet og kosthold. Utviklingsavdeling og bygg- og anlegg, gjennom planverk og tiltak tar høyde for fysisk aktivitet og trivsel for hele befolkningen.

2. Fange opp barn og unge som er i ferd med å utvikle overvekt

Bakgrunn
Fedme og overvekt blant barn er økende i Europa, også i Norge. Det er stor risiko for at overvektige barn tar med seg høy vekt inn i voksen alder, og risikoen for dette øker med antall overvektige medlemmer av familien. Foreldre er viktige rollemodeller for barn, både for kosthold, matvalg og vaner for fysisk aktivitet.

De vanligste årsakene til barns overvekt er uheldige kostholdsvaner, inaktivitet og lang daglig tid til TV og annen skjermaktivitet. Økt skjermtid kan bidra til utvikling av overvekt gjennom redusert aktivitet, økt inntak av mat og påvirkning fra næringsmiddelreklame. Norge topper statistikken i Europa hva gjelder stillesittende atferd for barn. Det er dokumentert at inntak av sukkerholdig drikke har direkte sammenheng med vektoppgang og fedme hos barn og ungdom. I sjeldne tilfeller kan overvekt skyldes underliggende psykologiske årsaker.

Kommunens nåværende innsats
Skolehelsetjeneste, fastlege og helsestasjon for ungdom bidrar med råd og veiledning for barn, unge og foreldre. For ungdom som bor alene mens de går på videregående skole, er det ekstra viktig å få råd om kosthold og aktivitet.
Endrede matvaner og redusert hverdagsaktivitet er ofte årsaken til at fedme øker i befolkningen. Forskning på forebyggende tiltak viser at det slett ikke er lett å nå ut til hele befolkninger og enda vanskeligere å måle effekten av tiltakene. Informasjon om sunn mat og mer aktivitet tas best i mot av grupper som allerede spiser sunt og beveger seg nok, og når dårligst ut til de som trenger det mest.
http://www.forskning.no/artikler/2013/oktober/369977

Det har vært informasjonsmøter i barnehager og skole til foreldre om overvekt og fedme blant barn og unge i Deatnu – Tana av kommunelege, helsesøster, kommune psykolog og frisklivssentral. På disse informasjonsmøtene har fokuset vært på; 1. Stillesittende levemåte og regulering av skjermtid, 2. Økt fysisk aktivitet og 3. Sunn kost.

Tiltak som bør iverksettes
Det er søkt om prosjektmidler fra Helsedirektoratet ”Familier, barn og unge i helseendring i Tana/Bearrašiid, mánáid ja nuoraid dearvvasvuođamokta Deanus”. Prosjektet knyttes til frisklivssentralen.

Det er også planlagt å utarbeide et prosjekt som er tilpasset bevegelse i barnehage som et ”pilot” i Deatnu - Tana.

Det er et sterkt ønske fra det helsefaglige miljøet om at prosjektene skal bli en del av den ordinære drift for barnehage og skoler. Prosjektbaserte tiltak kan skape en uforutsigbarhet som ikke kan defineres som bærekraftig helsefremmende arbeid. Se også pkt 4.

3. Støtte ungdom til å fullføre utdanningsløpet fra grunnskolen til videregående skole

Bakgrunn
Unge tanaværinger som ikke fullfører videregående skole, og strever med å komme seg inn på arbeidsmarkedet, løper en betydelig helserisiko. Utdanning har med seg noen positive effekter som for eksempel utvikling av psykologiske ressurser og legger grunnlag for yrkeskarriere. Arbeid gir inntekt, sosialt fellesskap, trygghet og mening. Forskning viser at arbeidsledighet, uførepensjon og lav inntekt kan føre til dårligere psykisk og fysisk helse.

Når det gjelder det store frafallet i videregående i fylket, er det flere komponenter som spiller inn. Selvsagt har skolene et faglig ansvar for å styrke elevene slik at de har grunnlag for det studiet de velger. I tillegg skal vi ha i bakhodet at veldig mange av våre elever blir borteboere i svært ung alder. Dette gjør det vanskeligere for foreldre å følge opp elevene. Det både i forhold til matvaner og søvnvaner.

Kommunens nåværende innsats
LOSA er tilbud for å gi et valg om første videregående skole år i hjemkommunen for å utsette borteboer tilværelsen for de unge. Tana videregående skole fanger opp noen av ungdommen fra Tana.

Tiltak som bør iverksettes
Skolene tar dette som et tema. PPT, oppfølgingstjeneste, helsesøster, kommune psykolog og kommunelege har dette som et tema for foreldre. Det bør også vurderes om det skal opprettes et foreldreforum for å motivere og forberede de unge på et lengre utdanningsløp. Det bør vurderes om styrking av LOSA og Tana videregående skole.

4. Bidra til helsefremmende levevaner gjennom fysisk aktivitet og kosthold

Bakgrunn:
Sammenhengen mellom fysisk aktivitet og helse er godt dokumentert.
En fysisk aktiv befolking er robust, lite syk og kan være i arbeid lenger. Dette er sentralt for økt bærekraft. Samfunnets krav til kroppsbruk har blitt kraftig redusert de siste tiårene, og i mange sammenhenger er det tilrettelagt for at fysiske anstrengelser ikke skal være nødvendig. Det er særlig hverdagsaktiviteten – knyttet til daglige rutiner – som har gått ned. Noen grupper i befolkningen trener mer enn før, men det ser ikke ut å kompensere for den reduserte hverdagsaktiviteten.
Med unntak av de yngste barna er det fysiske aktivitetsnivået i befolkningen urovekkende lavt. Allerede fra seks- til ni årsalderen synker aktivitetsnivået. Blant niåringene oppfyller 86 % av

guttene og 70 % av jentene anbefalingene om i gjennomsnitt minst 60 minutters daglig fysisk aktivitet. Blant 15-åringene er tilsvarende tall 58 % blant guttene og 43 % blant jentene. Kun én av fem voksne oppfyller anbefalingene til fysisk aktivitet. Det er en trend med økt trening i deler av befolkningen. Treningen kompenserer likevel ikke for stillesitting på skole, jobb, transport og foran skjerm. Stillesitting er økende og bør sees på som et selvstendig atferdsproblem. (Helsedirektoratet, 2014). De samme tendensene ser vi i Tana.

Kommunens nåværende innsats

Den organiserte idretten når ut til og engasjerer en stor del av de yngste barna. Også de sliter med rekruttering, og hvordan få til et felles løft for flere barn til idretten og holde på de unge innen idrett. Det er generelt flere barn og unge som tilfredsstiller anbefalingene for fysisk aktivitet blant de som er medlemmer av idrettslag. Idretten har høyest oppslutning hos barn, og deltagelse i organisert idrett faller med økende alder. Det er et markert frafall i ungdomsårene. Tidlig spesialisering og økt fokus på konkurranser er en medvirkende årsak til frafallet i idretten. En vektlegging av allsidige aktiviteter og gode miljø for barn og unge vil kunne føre til at flere i større grad «finner sin idrett eller aktivitet» og dermed fortsetter med aktivitet lengre.

Kommunen har et prosjekt ”Helsevaner i barnehage”, som er basert på kostholdskurs til ansatte og foreldre. I tillegg har alle barnehager fått tilbud om 2 timer fysisk aktivitet i uka. Etter tilbakemeldinger fra barnehager så vil det bli søkt om prosjektmidler for 2014/2015. Tilbudet er gruppebasert.

I kommunale regien er det etablert en frisklivssentral som en del av helsetilbudet. De fanger opp de som er i ferd eller har utviklet livsstilsrealterte sykdommer og plager. Tilbudet er både individuelt og gruppebasert.

Ungdomsrådet har ivret for å få til en lavterskel tilbud for unge for eksempel Ungdomszumba, som hadde lav utbredelse. Basistrening for ungdom er et annet tilbud som har tatt seg opp etter hvert og fanger opp de unge. Tilbudet er gruppebasert.

Kommunen har også hatt fysisk aktivitetstilbud til egen ansatte ”Dytt.no”. Stor oppslutning om tiltaket. Tilbudet er individuelt/gruppebasert.

Det har vært 4 ulike kostholdskurs som har vært åpen for ulike gruppe. Alle kursene har hatt bra oppslutning.

Kokkekampe for barn og unge. Et tilbud som retter seg mot å gi barn og unge kosthold innføringer med sunn og god lokal mat.

Tiltak som bør iverksette
Aktivitetstilbudet til de ulike befolkningsgrupper er prosjektbasert og er uforutsigbare. Folkehelse innsatsen bør også være synlig i kommunens budsjett og økonomiplan.
Det bør også vurderes om 1 time fysisk aktivitet om dagen for alle elevene ved skolene i Tana.

5. Sette de eldres sosiale forhold og levevaner i fokus

Bakgrunn
Staten har som mål å utvikle et samfunn som bidrar til å fremme en aktiv og trygg aldring. Det skal legges til rette for at folk kan stå lenger i arbeidslivet, aldersdiskriminering skal bekjempes og og det skal legges til rette for å fremme eldres deltakelse i samfunnet. Eldre utgjør en økende andel av befolkningen, og har mer ressurser enn før til å møte alderdommen og til å bidra aktivt i lokalsamfunnet. Vi må skape et samfunn som drar nytte av den store ressursen som seniorer og eldre mennesker representerer, og fremme solidaritetsfølelsen mellom generasjonene. Bedre tilgjengelighet til transport, i bomiljø og til møteplasser, og tilrettelegging for kulturelle og frivillige aktiviteter, skal bidra til selvstendighet og deltakelse. Helse- og omsorgstjenestene skal legge mer vekt på forebygging og egenmestring

Pensjonsalderen innebærer endringer på mange plan. Overgangen fra yrkesliv til pensjonisttilværelse gir anledning til å være aktiv og bruke ferdigheter på andre måter. Å bli eldre kan innebære opplevelse av tap, men også gevinster. Statistisk sentralbyrås undersøkelse av livsløp, generasjon og kjønn viser at aktivitetsnivå, opplevelser og sosial omgang reduseres, samtidig som mange eldre gir uttrykk for tilfredshet med livet.

Samfunnsplanlegging og politikkutvikling stiller krav til medvirkningsprosesser. Eldrebefolkningen omfattes også av dette. Statens seniorråd er et rådgivende organ for offentlige myndigheter og institusjoner på nasjonalt nivå. Seniorrådet tar opp forhold som angår seniorers aktivitet og deltakelse i samfunnslivet.

Kommunens nåværende innsats
En faktor som medfører helserisiko er isolasjon/ensomhet. Her har man et meget godt mottiltak i Tana med seniorskyssen ”over dørstokken”. Dette tiltaket bør det settes ressurser for å beholde.

Tiltak som bør iverksette
Frivillig sektor i Deatnu - Tana er stor, men man får ikke utnyttet den. Den er også desentralisert til å omfatte hele kommunen. Eldrerådet har i mer en et år arbeidet med kommunen for å få reetablert en frivlligsentral i kommunen. Dette er avgjørende for å få samkjørt frivillig sektor.

Fysisk aktivitet er minst like viktig for seniorenes helse som for yngre mennesker. Det er beklagelig at treningstilbudet som var vellykket på fysikalsk institutt er strøket av kommunebudsjettet. Velferdsteknologi er noe som er i utvikling. Dette er også et trygghetstilbud.

6. Skape samarbeidsarena mellom de kommunale virksomheter og de frivillige organisasjoner

Bakgrunn:
Det grunnleggende vilkår for et meningsfylt liv er en *tilknytning til sosiale fellesskap.* Bånd til andre mennesker er en forutsetning både for å bli formet som et sosialt vesen, og for identiteten som

samfunnsmedlem. Deltakelse i sosiale fellesskap er også en viktig forutsetning for å få tillit til andre, og for sosial trygghet.

At folk kommer sammen, arbeider mot et felles mål, møtes i en klubb eller rundt en aktivitet, deler en interesse, deltar i et felles prosjekt, blir ofte sett på som en naturlig del av alt sosialt liv. Det er gjerne ikke det sosiale fellesskapet som blir framhevet, men den aktiviteten som dette produserer. Men selv om frivillige organisasjoner er bygget opp rundt ulike formål, så har de én viktig egenskap felles, nemlig evnen til å bygge og vedlikeholde identitetsskapende fellesskap.

Det kan dreie seg om grupper med religiøse eller humanitære verdier, eller fellesskap der oppslutning om en felles idéplattform samler deltakerne. I organisasjoner som fremmer hobbyer, idrett og kulturaktiviteter, samles folk med felles interesser, og sosial samhørighet oppstår når de realiserer sammenslutningens formål. Også i økonomiske fellesskap der samvirkeformen tas i bruk, oppstår det sosiale bånd mellom deltakerne. Med andre ord å skape fellesskapsfølelse og bolyst i kommunen må være et mål i kommunen.

Kommunens nåværende innsats

Den mest vanlige samarbeidsformen mellom Deanu gielda – Tana kommune og frivillige sektoren er ad hoc og uformelt enkeltsakssamarbeid overfor ulike typer av frivillig innsats. Det frivillige engasjement i forhold til kommunene synes i stor grad å omfatte enkelthendelser som for eksempel Sommer i Tana og vinterfestival.

Tiltak som bør iverksette

Deanu gielda – Tana kommune har begynt på prosessen for etablering av en frivilligsentral. Målet er å inngå partnerskap med lokale lag og forening for drift av frivilligsentral.

Økonomi

Tiltak	2014	2015	2016
Sørge for bedre koordinering, oversikt og samhandling i kommunens folkehelsearbeid	egen drift	Egen drift	egendrift
Fange opp barn og unge som er i ferd med å utvikle overvekt	320 000 (ekstern)	100 000	100 000
Støtte ungdom til å fullføre utdanningsløpet fra grunnskolen til videregående skole	0	20 000	20 000
Bidra til helsefremmende levevaner gjennom fysisk aktivitet og kosthold	200 000 (ekstern)	200 000	200 000
Sette de eldre sosiale forhold og levevaner i fokus	0	50 000	50 000
Skape samarbeidsarena mellom de kommunale virksomheter og de frivillige organisasjoner	0	10 000	10 000
Sum	520 000	380 000	380 000

Deanu gielda - Tana kommune

Arkiv: 033
Arkivsaksnr: 2014/179-8
Saksbehandler: Frode Gundersen

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskapet	38/2014	27.03.2014

Referatsaker/Orienteringer - FSK 270314

Rådmannens forslag til vedtak

Saken tas til orientering.

Saksopplysninger

Det kan i møtet bli gitt orienteringer.

Vurdering

RS 8/2014 Brev fra Tana kommune om høring - forskrift om lokal forvaltning av fisk og fisket i Tanavassdraget

RS 9/2014 Søknad om tilskudd til motorhelg i Austertana

RS 10/2014 Søknad om støtte til helsesportsuka 2014 i Porsanger

RS 11/2014 Søknd om støtte til VAKE2014